

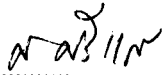
ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

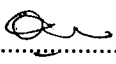
นฤพัชร มิ่งค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นฤพัชร มัลลิ่งค์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

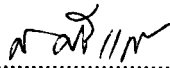
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

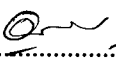

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์)

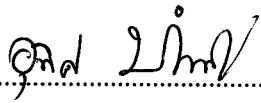

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.อุดม รัตนอัมพรโสภณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์)

..... กรรมการ
(ดร.อุดม รัตนอัมพรโสภณ)

..... กรรมการ
(ว่าที่เรื่อตรี ดร.อุทิศ บำรุงชีพ)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 15 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาสองท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.อุคม รัตนอัมพร โสภณ อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วมในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านนี้เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ณลินี บำเรอราช และว่าที่เรือตรี ดร.อุทิศ บำรุงชีพ ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข และให้ แนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เรื่องสถิติในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่สละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตรวจทานความถูกต้องของภาษา และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของ เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ท่านอธิการบดี คณะผู้บริหาร คณะคุณครู และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ จังหวัดชลบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลอง รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือและ กำลังใจจากสามีและเพื่อน ๆ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถ กล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่าน เป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณไว้ในโอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณพ่าริ บุรพคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นฤพัชร์ มิถังค์

55920453: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้/ การอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย/ การสอนอ่านแบบ SQ3R

นฤพัชร มิลังค์: ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R (RESULT OF USING LEARNING ACTIVITY PACKAGES TO DEVELOP ANALYTICAL READING COMPETENCY IN THAI SUBJECT AREA GROUP FOR MATHAYOMSUKSA III STUDENTS APPLY THE SQ3R METHOD) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์, ศษ.ด., อุดม รัตนโสภณ, ก.ด., 285 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และศึกษาเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ จำนวน 3 ห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยได้จากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ใช้เวลา 16 คาบ เครื่องมือคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ *t-test*

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R มีประสิทธิภาพ 95.00/ 96.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/ 80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

55920453 : MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: LEARNING ACTIVITY PACKAGES/ ANALYTICAL READING COMPETENCY IN THAI SUBJECT AREA GROUP/ SQ3R METHOD

NARUEPHAT MILUNG: RESULT OF USING LEARNING ACTIVITY PACKAGES TO DEVELOP ANALYTICAL READING COMPETENCY IN THAI SUBJECT AREA GROUP FOR MATHAYOMSUKSA III STUDENTS APPLY THE SQ3R METHOD) ADVISORY COMMITTEE: SAPONNAPAT SRISANYONG, Ph.D., UDOM RATTANAMPORNOPON, Ph.D., 285 P. 2016

The purposes of this research were to develop the learning activity packages for Develop Analytical Reading Competency in Thai Subject area group for Mathayomsuksa III students Apply the SQ3R method and to compare the Analytical Reading Competency in Thai Subject area group between before and after and Attitude towards SQ3R Method after learning by activity packages.

The sample used in this research consisted of 52 students in Mathayomsuksa III students by Cluster Random Sampling. Sixteen periods were spent in the experiment. The instruments implemented the study were the learning activity package on Analytical Reading Competency for Mathayomsuksa III students and Achievement test and Attitude test. The statistical used were mean, percentage, standard deviation and t-test.

The finding of this research revealed as follows:

1. The learning activity packages for Develop Analytical Reading Competency in Thai Subject area group for Mathayomsuksa III students Apply the SQ3R method were of the efficiency 95.00/ 96.15 that more than criteria standard 80 /80
2. The students using by the learning activity packages for Develop Analytical Reading Competency in Thai Subject area group for Mathayomsuksa III students Apply the SQ3R method were achievement in analytical Reading Competency in Thai after learning higher than before at the statistical significance the of .01 level.
3. Students had Attitude towards SQ3R Method in higher agreement.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย.....	13
การอ่าน.....	25
การอ่านเชิงวิเคราะห์.....	55
วิธีการอ่านแบบ SQ3R.....	60
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	66
แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	79
เจตคติและการวัดเจตคติ.....	84
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	90
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	94
การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เบื้องต้น.....	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการทดลองใช้..... 106
4	ผลการวิจัย..... 115
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 115
	ผลการศึกษาและพัฒนา..... 115
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 124
	สรุปผลการวิจัย..... 124
	อภิปรายผล..... 125
	ข้อเสนอแนะ..... 129
	บรรณานุกรม..... 131
	ภาคผนวก..... 136
	ภาคผนวก ก..... 137
	ภาคผนวก ข..... 142
	ภาคผนวก ค..... 166
	ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 285

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	แสดงเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่าน แบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 1 -ชุดที่ 5.....	97
2	ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	108
3	แสดงผลการคำนวณทางสถิติแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับที่นำไปใช้วัดก่อนเรียนและหลังเรียน.....	109
4	การทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design.....	112
5	ตารางเปรียบเทียบแสดงผลประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 (E1/ E2).....	117
6	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ (E ₁) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R จากผลคะแนนการทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด.....	118
7	การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ (E ₂) ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R.....	119
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อการสอน อ่านแบบ SQ3R หลังเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้..... 121
10	ผลการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ..... 143
11	การประเมินแบบทดสอบก่อนเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ..... 146
12	การประเมินแบบทดสอบหลังเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ..... 148
13	การประเมินแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R โดยผู้เชี่ยวชาญ..... 150
14	การวิเคราะห์หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เทคนิค 50% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ..... 152
15	การวิเคราะห์หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อที่เลือกใช้สำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง..... 155
16	การหาค่าความแปรปรวนของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน..... 157
17	การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก กำหนดหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการ สอนอ่านแบบ SQ3R ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach)..... 159
18	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง..... 161
19	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการสอนอ่าน แบบ SQ3R ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง..... 163
20	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-5..... 164

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 ความพร้อมในการอ่านกับความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่อ่าน.....	55
3 แผนภูมิการจัดกิจกรรมแนว SQ3R	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกยุคปัจจุบัน เป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร มีการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก และเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ที่เพิ่มมากขึ้น เป็นผลมาจากความเจริญของสรรพสิ่งทั้งหลายได้มีการพัฒนาให้ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง เป็นผลให้ทุกประเทศทั่วโลกมุ่งพัฒนาบุคลากรของตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ ให้เหตุผลและแก้ปัญหาได้ พร้อมทั้งสามารถที่จะรู้เท่าทันในสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นแล้วปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างมีความสุขนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 4) กล่าวว่า การอ่านจึงเป็นทักษะสำคัญที่ยอมรับกันว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ การนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การอ่านเป็นเหมือนกุญแจวิเศษที่จะไขไปสู่ความกระจ่างในเรื่องราว เหตุการณ์หรือปัญหานั้นๆ การอ่านเป็นทักษะที่จะช่วยปรับขยายประสบการณ์ ทั้งยังช่วยให้คนใช้สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย ดังนั้นการอ่านจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะไขประตูก้าวสู่โลกแห่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างมั่นคง

ทุกประเทศใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาคน และพัฒนาชาติ ดังประเทศไทยได้กำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่มุ่งให้พัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องการศึกษา ทักษะการทำงานและการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้การกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2554-2561) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพคนไทยเพื่อมุ่งให้เป็นคนที่มีนิสัยในการใฝ่เรียนรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจความเป็นไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 14)

การมุ่งปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวนั้นควรสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและในมาตรา 24 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 6)

เมื่อพิจารณาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยก็พบว่า เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการทำงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 31) ตามหลักสูตรที่กล่าวถึงนี้มีภาระบูรณะและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ ท 1.1 มุ่งให้ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ ความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้มีการกำหนดคุณภาพผู้เรียนในทุกช่วงชั้น ในที่นี้ขอนำเสนอคุณภาพผู้เรียนด้านความสามารถด้านการอ่าน เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5) มีข้อความว่า อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ฟังความคิด ข้อความเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจัย อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่อง

ที่อ่านจากเอกสารหลักสูตรฉบับเรื่องตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระบุตัวชี้วัดความสามารถทางการอ่านของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไว้ว่า อ่านออกเสียง บทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกรายละเอียด และรายงาน วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่าน โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ได้ดีขึ้น ประเมินความถูกต้องของข้อมูล ที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิตและมีมารยาทในการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 19-20)

จากตัวชี้วัดที่กำหนดจะเห็นได้ว่านักเรียนต้องมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งเป็นทักษะการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิด สติปัญญา และความรอบรู้ต่อสิ่งที่อ่าน การฝึกแสดงความคิดจะช่วยให้อ่านรู้จักคิดเป็น มีความรู้กว้างขวาง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา เพื่อแสดงออกมาเป็นความคิดของตนเอง การถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองออกมาได้จำเป็นจะต้องแสวงหาความรู้ต่าง ๆ นำมาเปรียบเทียบ นำไปพัฒนาความสามารถของตนเอง (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 10) ดังนั้น ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงย่อมมีโอกาสในการแสวงหาความรู้จากกการอ่านได้มากและมีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อกระบวนการคิด การพูด และการเขียนด้วย จะเห็นได้ว่าทักษะคิด การพูด และการเขียนต่างต้องมีพื้นฐานจากการอ่านเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌีวักซ์ บุนเยกาญจน (2547, หน้า 22) ที่กล่าวว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยีและความนึกคิด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ที่เกิดขึ้นมาในโลกปัจจุบันต้องสนใจการอ่านและต้องอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าต่าง ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะต้องช่วยพัฒนาและปลูกฝังให้นักเรียนได้ฝึกอ่านร่วมกับการฝึกการคิดวิเคราะห์ ตีความ สรุปความและนำรู้ที่ได้จากการอ่านไปปรับใช้หรือช่วยแก้ปัญหาในชีวิตของนักเรียน อันเป็นการประโยชน์สูงสุดต่อตัวนักเรียน

ถึงแม้ว่าโรงเรียนต่าง ๆ ได้พยายามจัดการเรียนรู้การอ่านให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการแต่ก็ยังมีผลการประเมินจากโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA (Programme for international student Assessment PISA) ขององค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจซึ่งวัด “ความรู้เรื่อง” (Literacy) ของนักเรียนอายุ 15 ปี ทั่วประเทศ โดยประเมินสมรรถนะ 3 ด้าน 1) การรู้เรื่องการอ่าน

2) การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ 3) การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ ซึ่งการรู้เรื่องการอ่าน (Reading literacy) ประเมินเกี่ยวกับความเข้าใจและการใช้และแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาสาระที่อ่าน ความรักและความผูกพันกับการอ่านในบทความเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายในแต่ละบุคคล รวมทั้งการพัฒนาความรู้ศักยภาพของตนเองและการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, หน้า 3) โดย PISA ดำเนินการประเมินสมรรถภาพของนักเรียนในแ่งมุม 3 แ่งมุม ดังนี้ 1) ความสามารถที่จะดึงเอาสาระของสิ่งที่ได้อ่านออกมา (Retrieving information) ใช้คำว่า “ค้นสาระ” 2) ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่าน คิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ (Interpretation) ใช้คำว่า “ตีความ” และ 3) ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่าน คิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่านและสามารถให้ความเห็นหรือโต้แย้งจากมุมมองของตน (Reflection and evaluation) หรือเรียกว่า “วิเคราะห์” (โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2552, หน้า 2) โดยที่ผลการประเมินผลการรู้เรื่องการอ่านของผู้เรียนไทย พ.ศ. 2552 ผู้เรียนไทยประมาณร้อยละ 43 มีความรู้และทักษะการอ่านต่ำกว่าระดับพื้นฐานและมีเพียงร้อยละ 20 ที่มีความรู้และทักษะการอ่านสูงกว่าระดับมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, หน้า 7) กล่าวคือ ผู้เรียนไทยประมาณร้อยละ 43 มีทักษะการอ่านระดับต่ำสุด การอ่านระดับ 1 คือ การอ่านที่นักเรียนจะจัดการกับการอ่านได้ในภารกิจง่าย ๆ และนักเรียนประมาณอีกร้อยละ 37 มีทักษะการอ่านระดับ 2 คือสามารถอ่านและบอกสาระได้ ต่อเมื่อข้อความที่อ่านค่อนข้างเด่นชัดตรงไปตรงมา สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบ หรือเชื่อมโยงกับสิ่งที่เคยรู้ได้ในระดับต่ำ ประเมินและวิเคราะห์ได้ในระดับพื้นฐานเท่านั้น (โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2552, หน้า 3) อาจกล่าวได้ว่านักเรียนไทยวัย 15 ปีของไทยประมาณร้อยละ 80 มีทักษะการอ่านสูงสุดอยู่เพียงระดับ 2 เท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนไทยยังขาดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญเพราะนักเรียนไทยจะไม่สามารถแสวงหาความรู้จากการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูผู้สอนต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน รวมทั้งผลการทดสอบจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ O-NET ทุกโรงเรียนทุกสังกัดทั่วประเทศประจำปีในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555-2557 มีระดับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 54.48, 44.25 และ 35.20 ตามลำดับ ระดับจังหวัดชลบุรีคะแนนเฉลี่ย 54.48, 46.13 และ 36.17 ตามลำดับ และถ้าพิจารณาระดับโรงเรียน โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์มีคะแนนเฉลี่ย 62.58, 53.33 และ 41.65 ตามลำดับ และ พิจารณาผลการทดสอบของโรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์

ในสาระที่ 1 การอ่าน มีระดับคะแนนเฉลี่ย 72.31, 38.72 และ 42.26 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)) เมื่อพิจารณาถึงผลการทดสอบในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับโรงเรียนมีระดับคะแนนที่ต่ำลงทุกปี และเมื่อพิจารณาในสาระที่ 1 การอ่าน พบว่า มีในปีการศึกษา 2555 มีระดับคะแนนสูง คือระดับคะแนนเฉลี่ย 72.31 แต่ปีการศึกษา 2556-2557 มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำลงคือ ได้ระดับคะแนนเฉลี่ย 38.72 และ 42.26 รวมทั้งจากการประเมินผลความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ ปีการศึกษา 2557 พบว่ามีระดับคะแนนเฉลี่ยที่ 48.50 ซึ่งมีระดับคะแนนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มร้อยละ นอกจากนี้โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ได้กำหนดเป้าประสงค์ทางการเรียนให้ที่มุ่งผู้เรียนมีผลการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งจากผลการทดสอบที่ผ่านมา มีระดับคะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็มและยังต่ำกว่าเป้าประสงค์ทางการเรียนของโรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์อีกด้วย จึงเป็นปัญหาที่ต้องรับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้อยู่ในเกณฑ์ระดับดีต่อไป

อย่างไรก็ตามปัญหาที่ทำให้การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนไม่ประสบความสำเร็จ อาจจะมีสาเหตุอื่น กล่าวคือ ครูผู้สอนขาดเทคนิคการสอน ใช้สื่อการสอนค่อนข้างน้อย และนักเรียนไม่สนใจในทักษะการอ่าน ซึ่งสอดคล้องรายงานการศึกษานวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่านภาษาไทย (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2550, หน้า 1-3) ที่สรุปผลการศึกษาสภาพและสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนอ่านภาษาไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังคงจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดตัวเองเป็นสำคัญ ใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับที่น้อยมาก ทั้งนี้เกิดจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนำรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านของผู้เรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตหรือใช้สื่อส่วนปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้เรียนนั้นพบว่า ผู้เรียนมักเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจทักษะด้านการอ่าน นอกจากนี้รายงานดังกล่าวได้ระบุด้วยว่า สื่อการสอนประเภทชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยได้เป็นอย่างดี โดยมีข้อเสนอแนะว่า ครูควรคิดค้น แสวงหา และพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านภาษาไทยในระดับต่าง ๆ

จากปัญหาดังกล่าวครูผู้สอนต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการฝึกให้ผู้อ่านได้รู้จักใช้ความคิด สติปัญญา และความรอบรู้ จับประเด็นสำคัญ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความตีความ สรุปความจากสิ่งที่อ่านได้ การฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้ได้รู้จักคิดเป็น

มีความรู้กว้างขวางและเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา เพื่อเสนอความคิดเห็นของตนเองออกมานั้น จำเป็นต้องแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยครูควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนจากการบอก การเล่า การอธิบาย มาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน วางแผนและออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามที่วางแผนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2545ข, หน้า 2) ดังนั้นครูจึงควรพัฒนาวิธีการสอนและจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเอง โดยใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ ครูจึงมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำและประสานกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้จากการได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จากการกระทำ (Learning by doing) อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงและถาวรยิ่งขึ้นได้ ซึ่งสื่อการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างมีประสิทธิภาพอีกประเภทหนึ่งก็คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Instructional package) ซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่น ชุดการสอน (Teaching package) ชุดการเรียนรู้ (Learning package) หรือเรียกรวมกันว่า ชุดการเรียนการสอน (Instructional package) การจะใช้ชื่ออย่างนั้นขึ้นอยู่กับแนวคิดของผู้ให้ความหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้” (Instructional package) เป็นสื่อการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนตรงตามความมุ่งหมาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542, หน้า 110-111) ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ธนาวดี โชนันธิน (2552, หน้า 118) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุดการสอน ระดับความเห็นมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพิมล แสนนาม (2553, หน้า 117) พบว่า นักเรียนทั้งหมดหลังใช้ชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลวิจัยของ พิมพ์สิริ เจริญกิจ (2554, หน้า 102) พบว่า ชุดการเรียนการสอนการจับใจความภาษาไทยที่ใช้วิธีการสอนอ่าน แบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ 84.48/ 87.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและนักเรียนมีเจตคติทางบวกของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 อยู่ใน

ระดับมากและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศกถาวรณ นภาพร (2554, หน้า 136) พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น และจากการศึกษาวิธีการสอนรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้นั้น คือวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นการสอนที่ Robinson ได้แนะนำไว้ในการสอนอ่าน มีจุดเด่น คือหลังจากให้อ่านเรื่องคร่าว ๆ แล้ว จะให้ผู้อ่านตั้งคำถาม ซึ่งคำถามจะทำให้ นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็นและช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง (Burmister, 1978, pp. 193-194) โดยมีกระบวนการสอนอ่าน 5 ขั้นตอน (Robinson, 1961, pp. 29-30) กล่าวคือ 1) ขั้นสำรวจ (Survey-S) การอ่านคร่าว ๆ โดยการกวาดสายตาไปตามหัวข้อเพื่อหาข้อหรือจุดสำคัญของเรื่อง 2) ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) ทำได้โดยการเปลี่ยนหัวข้อที่อ่านให้เป็นคำถาม การตั้งคำถามนี้จะทำให้มีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจมากขึ้น 3) ขั้นอ่าน (Read-R₁) การอ่านข้อความในบทนั้น ๆ ซ้ำอีกอย่างละเอียด ในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง 4) ขั้นเล่าเรื่อง (Recite-R₂) พยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จะทำให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร 5) ขั้นทบทวน (Review-R₃) เมื่ออ่านจบแล้ว จะสามารถจับจุดสำคัญของเรื่อง สามารถจดจำเรื่องราว โยงความคิดมายังรายละเอียดของเรื่อง วิธีการนี้จะทำให้นักเรียนหรือผู้อ่านเข้าใจและจำเรื่องได้แม่นยำขึ้น

เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ3R ทั้ง 5 ขั้นตอนจะพบว่า ในแต่ละขั้นตอนนักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และคุณครูควรฝึกฝนด้วยการสอนแบบ SQ3R ซ้ำ ๆ จนนักเรียนมีกระบวนการอ่านของตนและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี พงษ์ไพบูลย์ (2550, หน้า 80) พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ3R หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังสอนด้วยวิธี SQ3R สูงกว่าวิธีสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับวิจัยของ วรรณพร อภิธรรมวิวัฒน์ (2552, หน้า 90) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังใช้ชุดการสอนการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนหลังใช้ชุดการสอนการอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับวิจัยของ จิราภรณ์

สกุลเหลืองอร่าม (2554, หน้า 83) ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สอนด้วย SQ3R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนอย่างเป็นระดับขั้นตอนอันจะเกิดประสิทธิภาพในการอ่านเป็นอย่างมากและเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนของครู และนักเรียนจะมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพตลอดจนสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้ในทุกสาระวิชา ซึ่งจะก่อประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ คือ 80/ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R
3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

สมมติฐานของการวิจัย

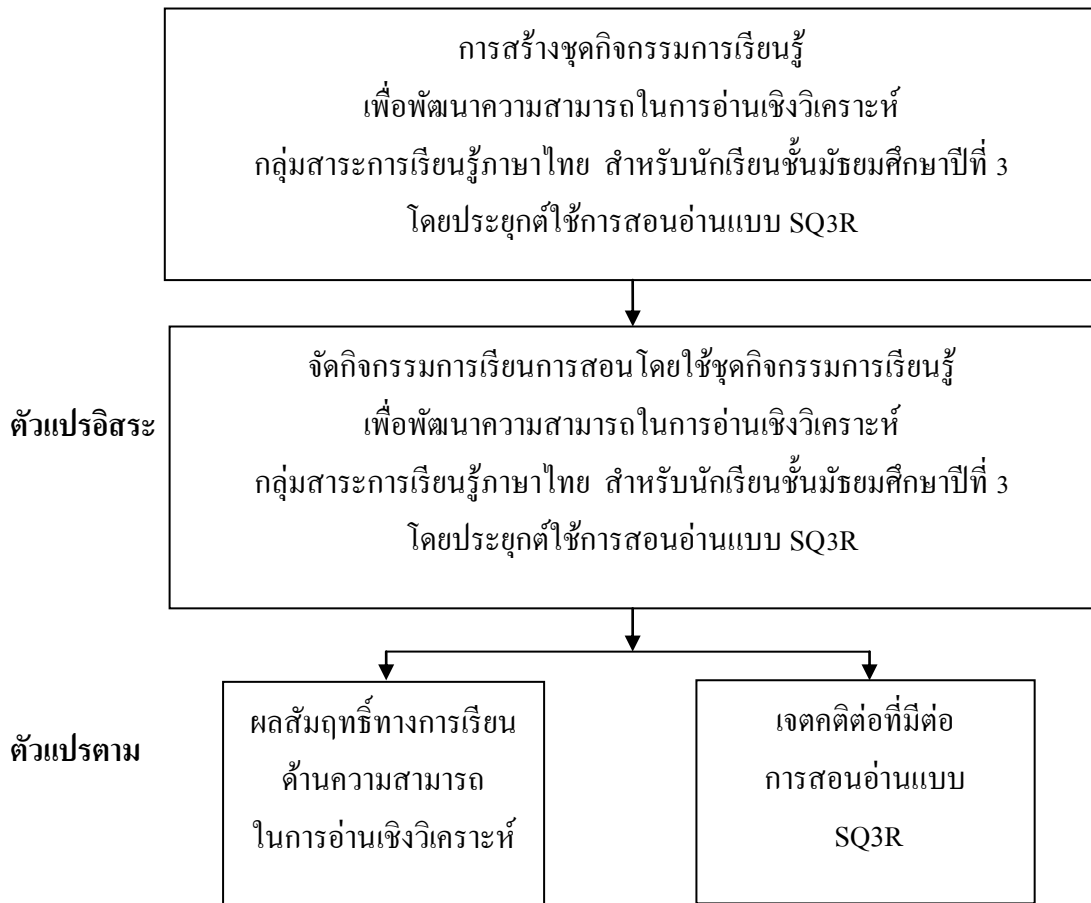
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนแบบ SQ3R ที่มีประสิทธิภาพ
2. นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนแบบ SQ3R มีความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป
4. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้สนใจนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้นำพัฒนาหรือนำปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับชั้นอื่น ๆ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่ต้องใช้ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยได้วางกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 154 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาในการทดลองครั้งนี้ ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

การเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.2.2 เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการสอนการอ่านแบบ SQ3R

5. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่านและสารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยคัดเลือกเนื้อเรื่องจากสื่อต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ดังนี้ ขำว บทความ สารคดี เรื่องสั้นและบทกวีนิพนธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ทักษะในการเข้าใจสารและรับรู้ความหมายอย่างใช้ความคิด โดยพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น แสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน บอกข้อคิดและนำความรู้หรือข้อคิดไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อไป

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อประสมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้สอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คำชี้แจงสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ บทอ่าน บัตรกิจกรรม เฉลยบัตรกิจกรรม แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้และเฉลยแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ออกแบบเป็นขั้นตอน โดยเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประเภทรายบุคคล

3. การประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R หมายถึง กระบวนการสอนที่นำวิธีการสอนอ่าน SQ3R มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่

3.1 ขั้นสำรวจ (Survey-S) โดยการสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนอย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญ หัวข้อเรื่อง คำนำ ภาพประกอบ และบทสรุป เป็นต้น

3.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านในขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey-S) การตั้งคำถามก่อนการอ่านจะช่วยให้เราตั้งใจอ่าน จดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน มีความสนใจ มีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งควรตั้งคำถามหลากหลายประเด็น ต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านและครอบคลุมสาระสำคัญของเรื่อง

3.3 ขั้นอ่าน (Read-R₁) โดยการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ จับสาระสำคัญของแต่ละตอน เพื่อค้นหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งไว้ บันทึกคำตอบ ในขณะที่อ่านถ้ามีคำถามเพิ่มได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มได้

3.4 ขั้นเล่าเรื่อง (Recite-R₂) โดยพูดเล่าเรื่องด้วยถ้อยคำของตนเอง เพื่อการทบทวนให้จดจำเรื่องได้ดี และพิจารณาว่าตอบคำถามได้ครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบให้อ่านซ้ำอย่างรอบคอบแล้วจดบันทึกย่อไว้เพื่อเตือนความจำ

3.5 ขั้นสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน (Reconstruct/ Review-R₃) โดยอ่านทบทวนที่จดบันทึกย่อไว้แล้วเขียนสรุปสาระสำคัญจากการอ่านทบทวนในรูปแบบต่างๆด้วยภาษาของตนเอง เช่น สรุปเป็นข้อความสั้น สรุปเป็นรายชื่อ แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด เป็นต้น เป็นหลักและเพิ่มขึ้นตอนการตอบคำถามเพื่อทบทวนเพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่าน

และเพิ่มเติมขั้นตอนการตอบคำถามเพื่อทบทวนเพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่าน

4. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้เรียนแล้วทำแบบทดสอบประจำชุดแต่ละชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดได้ 80/ 80

4.1 80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ละชุดผ่านเกณฑ์

4.2 80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผ่านเกณฑ์

4.3 เกณฑ์ หมายถึง ค่าระดับคะแนนที่นักเรียนแต่ละคนต้องผ่าน กำหนดโดย
เป้าประสงค์ของโรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ซึ่งตั้งเกณฑ์ไว้ร้อยละ 70

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความรู้
ความสามารถของนักเรียนเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่วัดได้จากการทำ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
เปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยชุด
กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การสอน
อ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
หมายถึง เครื่องมือแบบคู่ขนาน จำนวน 2 ฉบับ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ และหลังเรียน
1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้วัด
ความรู้ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอน
ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

7. เจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของ
นักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบวัดเจตคติ
5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบวิธีของลิเคิร์ท

8. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึก
หรือความคิดเห็นของนักเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์
โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิด
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. การอ่าน
3. การอ่านเชิงวิเคราะห์
4. วิธีการอ่านแบบ SQ3R
5. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
6. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. เจตคติและการวัดเจตคติ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจักษ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1)

คุณภาพผู้เรียน

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5)

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดง ความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ข้อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่อง ที่อ่าน

2. เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับ ภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

3. พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิด ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพุด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล นำเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

4. เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของ ประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่ง บทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

5. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยจำนวน 5 สาระและ 5 มาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 2-3)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางและจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จุดประสงค์การเรียนรู้
1. อ่านออกเสียงบท ร้อยแก้ว และบท ร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย<ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทความทั่วไป และบทความปกิณกะ - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเสภา กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉิ่ง ๑๖ และโคลงสี่สุภาพ	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ ร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับ เรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จุดประสงค์การเรียนรู้
<p>2. ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย</p> <p>3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน</p> <p>5. วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจดีขึ้น</p> <p>6. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนับสนุนในเรื่องที่อ่าน</p> <p>7. วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง</p>	<p>● การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ</p> <p>เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ - บทความ - บันทึกคดี - สารคดี - สารคดีเชิงประวัติ - ตำนาน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น 	<p>2. บอกความหมายของคำที่มีความหมายโดยตรงหรือโดยนัยจากงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้</p> <p>3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่านได้</p> <p>4. เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงานจากเรื่องที่อ่านได้</p> <p>5. อ่านงานเขียนแล้ววิเคราะห์ วิวิจารณ์และประเมินในเชิงเปรียบเทียบได้</p> <p>6. อ่านแล้วประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนับสนุนในเรื่องที่อ่านด้วยข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ได้</p> <p>7. วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่านได้</p>

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จุดประสงค์การเรียนรู้
8. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน		8. แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
9. ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา ในชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและตามวัยของนักเรียน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดอื่น 	9. ตีความและประเมินคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านและนำไปประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาในชีวิตได้
10. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการอ่าน 	10. อ่านอย่างมีมารยาทเป็นแบบอย่างและให้ข้อคิดแก่ผู้อื่นได้

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จุดประสงค์การเรียนรู้
1. สรุปเนื้อหาของวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี 	1. สรุปเนื้อหาของวรรณคดีและวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านได้

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จุดประสงค์การเรียนรู้
2. วิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจากวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่าน 3. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	<ul style="list-style-type: none"> ● การวิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรม 	2. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้ 3. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
4. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ และนำไปใช้อ้างอิง	<ul style="list-style-type: none"> ● บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ 	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิงได้

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในสาระที่ 1: การอ่าน มาตรฐานที่ ท 1.1 ตัวชี้วัดข้อที่ 2 ท 1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ตัวชี้วัดข้อที่ 3 ท 1.1 ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ตัวชี้วัดข้อที่ 4 ท.1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน และตัวชี้วัดข้อที่ 5 ท.1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจดีขึ้น และสาระที่ 5: วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ตัวชี้วัดข้อที่ 3 ท 5.1 ม.3/3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และสาระการเรียนรู้แกนกลางคือ การอ่าน จับใจความจากสื่อต่าง ๆ คือ ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ บทกวี บันเทิงคดี สารคดีและบทกวี

โดยผู้วิจัยได้กำหนดบทบาทอ่านในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับประเภทของงานเขียนและตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1: การอ่านและสาระที่ 5: วรรณคดีและวรรณกรรม ดังนี้ การอ่านข่าว อ่านบทความ อ่านสารคดี อ่านเรื่องสั้น และการอ่านบทกวีนิพนธ์

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยดำเนินการ ดังนี้

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 25-26) ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน

จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้อง และทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดง พัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่มีผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที

จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/ รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คិควิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึงที่ ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นแนวทางหลักในการวิจัย โดยมุ่งเน้นพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สาระที่ 1: การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ตัวชี้วัดข้อที่ 2 ท.1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ตัวชี้วัดข้อที่ 3 ท.1.1 ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ตัวชี้วัดข้อที่ 4 ท.1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงานและตัวชี้วัดข้อที่ 5 ท.1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น และสาระที่ 5: วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท.5.1 ตัวชี้วัดข้อที่ 3 ท.5.1 ม.3/3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยนำตัวชี้วัดทั้ง 6 ข้อ มากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาตรงตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

การอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญทางภาษา เป็นกระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งที่อ่าน เพื่อให้ได้ความรู้ ความคิด หรือความบันเทิง เป็นการขยายประสบการณ์ที่ลงทุนน้อยแต่ได้ประโยชน์มาก ทั้งยังฝึกให้เป็นผู้มีจินตนาการ เพราะต้องแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นความหมายทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม ผู้ที่อ่านย่อมมีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวาง ตลอดจนทำให้เป็นบุคคลที่ทันต่อเหตุการณ์ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอ่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การอ่านคือ ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

คนยา วงศ์ระชะชัย (2542, หน้า 4) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์แล้วแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เพื่อความเข้าใจ ซึ่งหมายถึงผู้อ่านรับรู้สารที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

บันลือ พุกกะวัน (2543, หน้า 2) การอ่านเป็นการพัฒนาความคิดที่ผู้อ่านต้องใช้ ความสามารถหลาย ๆ ด้าน จึงจะสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน รวมทั้งสามารถนำผลที่ได้ จากการอ่านมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

วรรณิ โสสมประยูร (2544, หน้า 121) ได้สรุปความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน เป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และเครื่องสื่อ ความหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่สายตาออกมาเป็นความเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถเอา ความหมายนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 2) กล่าวว่า การอ่านในลักษณะของกระบวนการ การอ่านเป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ (2553, หน้า 7) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการถ่ายทอด ความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ออกมาในรูปของความคิดความเข้าใจ ซึ่งตรงกับ จุดมุ่งหมายของตัวอักษรที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ และสามารถนำความคิดเหล่านั้นไปใช้ได้ อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์กับผู้อ่านต่อไป ซึ่งการอ่านไม่ใช่แต่เพียงอ่านสะกดตัวถูกและรู้เท่าที่ อ่านเท่านั้น หากยังต้องสามารถวินิจฉัย พินิจพิจารณาความหมายที่ได้จากการอ่านนั้นอย่างลึกซึ้งและ แดกจกานในข้อคิดที่อ่าน เกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำความคิดจากการอ่านนั้นไปใช้ให้ เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 1405) ได้ให้ความหมายของคำว่า “อ่าน” ไว้ว่า ว่าตาม ตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ สังเกตหรือ พิจารณาดูให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ

จากความหมายของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ ผู้อ่านใช้กระบวนการทางสมองและสายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ แล้วแปลความหมายของ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นความหมายที่ผู้เขียนสื่อความคิดและความรู้กับผู้อ่าน โดยใช้ กระบวนการคิด ประสบการณ์หรือความรู้และความสามารถของผู้อ่านเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ ตลอดจนนำผลจากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นวิธีการหาประสบการณ์อย่างหนึ่งของมนุษย์ เพราะมนุษย์ถ่ายทอดข้อเท็จจริงและผลิตผลทางปัญญาต่าง ๆ ให้แก่กันด้วยลายลักษณ์อักษรเป็นส่วนใหญ่ สังคมที่มีภาษาเขียนย่อมมีความเจริญกว่าสังคมที่มีการสื่อสารด้วยวาจาเพียงอย่างเดียว เพราะภาษาเขียนทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง สะดวก ถาวรและยาวนาน สามารถสืบต่อประสบการณ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งยังทำให้ผู้รับสารเป็นผู้ที่รู้จักวิเคราะห์ วิเคราะห์ และมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญเห็นเกี่ยวกับความสำคัญในการอ่านดังนี้

คนยา วงศ์ณะชัย (2542, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ความคิด ข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีโอกาสได้ศึกษาตลอดชีวิต อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมในโลกปัจจุบัน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุกเรื่อง

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547, หน้า 22) ได้กล่าวว่า การอ่านทำให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีประโยชน์ทุกด้าน ทั้งด้านการศึกษาหาความรู้และให้ความเพลิดเพลิน และการอ่านยังช่วยส่งเสริมความคิดของเราให้เพิ่มพูนได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547, หน้า 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้ชีวิตที่อ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เป็นผู้มีพื้นฐานการอ่านที่ดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548, หน้า 19) ได้กล่าวว่า การอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของผู้อ่าน การอ่านมากทำให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ที่สำคัญทำให้มีความคิดกว้างไกล และมีวิสัยทัศน์ เนื่องจากการอ่านเป็นการจุดประกายความคิดของผู้อ่าน ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา ด้วยการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปบูรณาการกับความคิดของตนเองเกิดเป็นความคิดใหม่ในการพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นไปอีก

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2553, หน้า 8) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีคุณค่ายิ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อทำให้ผู้อ่านฉลาด รอบรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ช่วยสร้างความคิด ทำให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ช่วยให้เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม และทำให้มีความคิดกว้างไกลรวมทั้งมีวิสัยทัศน์

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่านซึ่งจะแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้อ่าน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้จุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

กัลยา ขวนมาลัย (2539, หน้า 12) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่าน ดังนี้

1. อ่านเพื่อหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวดารข้อมูลหรือหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประกอบอาชีพที่เน้นวิชาการแขนงต่าง ๆ
2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจแนวที่สำคัญ การจัดลำดับชั้นแนวคิดของผู้เขียน พร้อมทั้งพิจารณาหาเหตุผลและแรงจูงใจในการเขียนเรื่องนั้นขึ้นมา
3. อ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านที่ช่วยให้เกิดความบันเทิงควบคู่ไปกับความคิด หนังสือที่อ่านเป็นประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น วรรณคดี ซึ่งอ่านแล้วทำให้เกิดความสนุกสนานช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด
4. อ่านเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ เป็นการอ่านที่ช่วยชดเชยความต้องการที่ยังขาดอยู่
วรรณิ โสภประยูร (2544, หน้า 127) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้
  1. การอ่านเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความ อ่านสารคดี
  2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น การอ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
  3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือชวนหัวต่าง ๆ
  4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
  5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
  6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นของจริง เช่น การอ่านคำโฆษณาต่าง ๆ
  7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น การอ่านบทความในวารสาร
  8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
  9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเหมือนกับพูดอ่านบทละครต่าง ๆ

สุนทรีย์ คุณจักร (2547, หน้า 4-5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ ดังนี้
การอ่านนับเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน ในการอ่าน
หนังสือผู้อ่านล้วนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันไป สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านได้รับทราบ
เรื่องราวต่าง ๆ ตามประเภทของหนังสือที่อ่านนั้น เราคงเคยได้ยินคำกล่าวที่ว่า ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก
ความรู้ชนิดต่าง ๆ ย่อมปรากฏในหนังสือหลายประเภท เช่น วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์
วรรณคดี ปรัชญา ศาสนา ฯลฯ ผู้อ่านย่อมเลือกอ่านมาแขนงวิชาที่ตนอยากรู้ การอ่านหนังสือเหล่านี้
มีความจำเป็นสำหรับผู้รักความก้าวหน้าและต้องการพอกพูนความรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญาของตน

2. อ่านเพื่อความคิด การอ่านเพื่อความคิดเป็นผลพวงมาจากการอ่านเพื่อความรู้
ความคิดของผู้อ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อได้รับความรู้เป็นลำดับแรก จากนั้นผู้อ่านจึงจะเกิดความงอกงาม
ทางสติปัญญา เพราะความรู้ที่ได้รับจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้รู้จักคิด การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ จะทำให้
เรามีความรู้รอบด้าน ช่วยให้ทัศนะกว้างขึ้น ได้ทราบแนวคิด ได้เข้าใจปัญหามานานชนิด และเกิด
ความคิดที่จะแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ รวมทั้งทำให้เกิดแนวคิดในการตัดสินใจที่ถูกต้องมากขึ้น
หนังสือที่แสดงแนวคิดได้แก่หนังสือที่มีข้อเขียนเชิงบทความ บทวิจารณ์ บทวิเคราะห์ บทสรุป
บทละคร บทร้อยกรอง ฯลฯ งานเขียนเหล่านี้ย่อมแทรกความคิด ทัศนะอันหลากหลายมุมมองไว้
ผู้อ่านจะได้แนวคิดที่ดีได้ก็ต้องมีพื้นฐานทางด้านความรู้ ประสบการณ์ และการมีเหตุผลเป็นสำคัญ

3. อ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้มักเป็นที่นิยมสำหรับผู้อ่านส่วนใหญ่
เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ทำให้จิตใจเบิกบาน สนุกสนานแจ่มใส หนังสือที่อ่านแล้ว
ได้รับความบันเทิงมักเป็นหนังสือประเภทบันเทิงคดี เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย เรื่องชวนขัน บท
ประพันธ์อันไพเราะ ฯลฯ เรื่องราวเหล่านี้นอกจากจะให้ความรื่นรมย์ เกิดความสุขแล้ว ยังมีคุณค่า
ในการพัฒนาอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ และอาจรวมไปถึงการพัฒนาจิตใจซึ่งมีผลต่อการ
ดำรงชีวิตของผู้อ่านด้วย นอกจากหนังสือบันเทิงคดีทั้งหลายอาจให้สารประโยชน์แก่ผู้อ่านใน
ทางอ้อม เช่น อาจชี้แนะเรื่องการปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างปกติสุข หรืออาจทำให้ผู้อ่านรู้สึก
เพลิดเพลินและจิตใจสงบสุข ผ่อนคลายความทุกข์ก็ได้

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 9-10) การอ่าน มีจุดประสงค์ที่
กำหนดขึ้นตามความต้องการของผู้อ่าน ซึ่งอาจต้องการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อประโยชน์เชิง
วิชาการ หรืออ่านเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป
อาจจำแนกได้กว้าง ๆ ดังนี้

1. การอ่านเพื่อหาความรู้หรือเพิ่มพูนความรู้ เป็นความรู้จากหนังสือประเภทตำราทาง
วิชาการ สารคดีทางวิชาการ การวิจัยประเภทต่าง ๆ หรือการอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การอ่าน

จากหนังสือพิมพ์ที่มีสาระเดียวกัน ควรอ่านจากผู้เขียนหลาย ๆ คน เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของเนื้อหา ผู้อ่านจะมีความรอบรู้ ได้แนวคิดที่หลากหลาย การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้ เป็นการอ่านเพื่อสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน

2. อ่านเพื่อให้ทราบข่าวสาร ความคิด เป็นการอ่านเพื่อให้ทราบข่าวสาร ความคิด เข้าใจแนวคิด ซึ่งได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบทวิจารณ์ข่าว รายงานการประชุม ผู้อ่านไม่ควรเลือกหนังสือที่สอดคล้องกับความคิดและความชอบของตน ควรเลือกอ่านอย่างหลากหลาย จะทำให้มีมุมมองที่กว้างขึ้น จะช่วยให้เรามีเหตุผลอื่น ๆ มาประกอบการวิจารณ์ วิเคราะห์ ได้ลุ่มลึกมากขึ้น

3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อความบันเทิง ความชื่นชม การอ่านเป็นอาหารใจ ให้เกิดความบันเทิงใจ อ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ที่ได้จากการอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน หรืออ่านบทละคร อ่านบทกวีนิพนธ์ บทเพลง บทกวี เป็นต้น นอกจากจะเพลิดเพลินไปกับภาษาและเรื่องราวที่สนุกสนานแล้ว ยังได้ความรู้ และคติข้อคิดควบคู่ไปด้วย

4. อ่านเพื่อพัฒนาวิจรรณญาณและค่านิยม การอ่านเพื่อพัฒนาวิจรรณญาณและค่านิยม จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น และมีการเพิ่มพูนมวลประสบการณ์ทางโลกและชีวิตที่เจนจัดมากขึ้น นักเรียนต้องเข้าใจคตินิยมที่แทรกอยู่ในวรรณกรรมที่อ่าน ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผล สามารถเลือกและประยุกต์สิ่งที่มีความสำคัญ สามารถรับใช้สังคมประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าตามกำลังสติปัญญาที่เพิ่มพูนขึ้น อันสืบเนื่องจากจากนักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ สภาพแวดล้อมของชีวิตในด้านที่เป็นสังคมความจริง สมบูรณ์ขึ้น

5. อ่านเพื่อกิจธุระหรือประโยชน์อื่น ๆ การอ่านเพื่อกิจธุระอื่น ๆ นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายที่กล่าวมาแล้ว เป็นการอ่านเพื่อประโยชน์เฉพาะกิจ เช่น การอ่านแบบฟอร์มชนิดต่าง ๆ อ่านหนังสือสัญญาเงินกู้ จำนอง และซื้อขาย อ่านใบสมัครและระเบียบการ อ่านคำสั่งและสัญญา บังบอกรที่มีความหมายต่าง ๆ เป็นต้น เราถือว่าสารเหล่านี้จะมีแบบแผนและรายละเอียดเฉพาะกลุ่มเฉพาะองค์กร หรือเฉพาะสังคม ซึ่งการติดต่อสื่อสารในโลกปัจจุบัน เราไม่อาจหลีกเลี่ยงการอ่านสิ่งเหล่านี้ได้เลย หากอ่านผิดพลาดหรือไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริง อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสียผลประโยชน์ของเราได้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 19-20) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอ่านไว้ ดังนี้
วัตถุประสงค์ในการอ่านมีหลายอย่าง ได้แก่ อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อนอยากรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ อ่านเพื่อตอบปัญหาข้อข้องใจ อ่านเพื่อทำการค้นคว้าวิจัย อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อฆ่าเวลา การอ่านเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การเพื่อแข่งขัน

การอ่านออกเสียง อ่านฉลากยาเพื่อรับประทานยาให้ถูกต้อง อ่านตารางรถไฟ เครื่องบิน และรถโดยสาร เพื่อเลือกซื้อบัตรผู้โดยสารตามต้องการ อ่านหนังสือพิมพ์เพื่อรู้ข่าวสาร อ่านตำราเพื่อศึกษาหาความรู้ อ่านคู่มือเพื่อศึกษาวิธีประกอบเครื่องมือ การติดตั้งและการซ่อมแซม ตลอดจนการประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ อ่านขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ และการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน เช่น การอ่านภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น ฯลฯ และอ่านเพื่อชดเชยอารมณ์หรือเพื่อคลายทุกข์ คลายเครียด หรือคลายเหงา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ อ่านเพื่อความรู้ ความคิด อ่านเพื่อทราบข่าวสาร อ่านหาข้อเท็จจริง อ่านเพื่อพัฒนาวิจรรณญาณและค่านิยม อ่านเพื่อกิจธุระ อ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์และอ่านเพื่อเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งล้วนแต่ก่อประโยชน์กับผู้อ่าน สามารถนำความรู้จากการอ่านไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และอ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ เพื่อความสนุกสนาน หรือเพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกบทอ่านที่มีจุดมุ่งหมายในการอ่านทั้งอ่านเพื่อความรู้และเพื่อความบันเทิง ได้แก่ ข่าว บทความ สารคดี เรื่องสั้นและกวีนิพนธ์

ความสนใจในการอ่าน

ความสนใจในการอ่านของนักเรียนในวัยต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาการอ่านของนักเรียนเพราะการอ่านตามความสนใจเป็นสิ่งกระตุ้นความต้องการอ่านของนักเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

รัฐจวน อินทรกำแหง (อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 100-101) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กแต่ละช่วงอายุแตกต่างกัน มีดังนี้

เด็กอายุ 2-4 ขวบ ยังอ่านหนังสือไม่ออก เด็กอายุช่วงนี้ชอบดูภาพและฟังเรื่องราวได้ ชอบดูรูปหรือภาพสีสด ๆ ของหนังสือภาพและฟังเรื่องที่ใกล้ตัว

เด็กอายุ 3-5 ขวบ ชอบหนังสือที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ ชอบหนังสือที่ใช้ถ้อยคำคล้องจองกัน ของเรื่องที่เกี่ยวกับเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกัน

เด็กอายุ 6-7 ปี อ่านหนังสือได้บ้าง บางคนอ่านได้คล่อง เด็กวัยนี้มีความคิดคำนึงมาก มีจินตนาการมาก ชอบอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้าต่าง ๆ เรื่องลึกลับ เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติของคน สัตว์ ต้นไม้ เด็กวัยนี้กำลังสนใจเกี่ยวกับชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ นอกจากนั้นยังชอบหนังสือนิยายผจญภัยและเรื่องจำขันธ์

เด็กอายุ 8-9-10 ปี อ่านหนังสือได้มากขึ้น อยากรู้อยากเห็นมากขึ้น สนใจชีวิตจริงมากขึ้น ดังนั้นเด็กจึงชอบหนังสือสารคดีสั้น ๆ ที่ให้ความรู้ ขณะเดียวกันก็ยังชอบหนังสือนิทาน นิยายสำหรับเด็กหญิงมักชอบอ่านเรื่องสนุก เกี่ยวกับนางฟ้า เทพดา เรื่องสวย ๆ งาม ๆ เรื่องเกี่ยวกับเด็ก

การแต่งตัว การจัดบ้าน ส่วนเด็กชายชอบเรื่องผจญภัย เรื่องโลดโผน ตื่นเต้น นวนิยายวิทยาศาสตร์ การเดินทางในอวกาศ เรื่องเครื่องยนต์กลไกและ เรื่องกีฬา

เด็กอายุ 11-12 ปี อ่านหนังสือได้คล่อง สนใจการอ่าน ชอบเรื่องการค้นคว้า การประดิษฐ์ชีวิตสัตว์ เด็กหญิงมักชอบเรื่องชีวิตภายในบ้าน เด็กชายมักชอบเรื่องเครื่องยนต์กลไกและ เรื่องลึกลับ รวมทั้งเรื่องกีฬาด้วย

เด็กวัย 13-14 ปี เป็นวัยรุ่นเต็มที่ เริ่มสนใจเรื่องตามหลักวิชาการต่าง ๆ เด็กหญิงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ เรื่องรักใคร่สะเทือนอารมณ์ เด็กชายชอบอ่านเรื่องทางประวัติศาสตร์ การเดินทาง การดำเนินชีวิตและเรื่องกีฬา

เด็กวัย 15 ปี อ่านหนังสือวิชาเรียนต่าง ๆ ตามที่เรียนในโรงเรียน ไม่ทุ่มเทไปทางใดทางหนึ่ง ถ้าอ่านตามเสรีเด็กชายชอบอ่านเรื่องการทดลอง งานอดิเรก และชีวประวัติ เด็กหญิงชอบอ่านนวนิยาย ส่วนเรื่องกีฬาก็ยังคงชอบอยู่

เด็กอายุ 16-17 ปี สนใจอ่านเรื่องชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจโลกมากขึ้น เด็กวัยนี้ จะอ่านหนังสืออย่างกว้างขวาง (ถ้ามีหนังสือให้อ่าน) แต่กระนั้นก็ตามความสนใจเฉพาะตัวหรือความสนใจอ่านตามเพศชาย เพศหญิงก็ยังแตกต่างกันอยู่

ฉวีลักษณ์ บุญยกาญจน (2547, หน้า 75-76) กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านของเด็กมีดังนี้

ก่อนอายุ 5 ปี เด็กชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ เรื่องสัตว์ ธรรมชาติ โคลงกลอน และนิทานที่มีรูปภาพประกอบ เด็กอายุ 3-4 ปี ก็ชอบการ์ตูนแล้วชอบให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแม้จะไม่เข้าใจนัก

เมื่ออายุ 6 ปี ขึ้นไป เด็กเริ่มอ่านหนังสือตามที่ตนเองและเป็นดังนี้เรื่อยไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เด็กบางคนอ่านหนังสือมาก เด็กในชั้นประถม หาหนังสืออ่านตามความสามารถของตนแต่ว่าจะมีหนังสืออะไร และตามแรงกระตุ้นที่ได้จากผู้ใหญ่บ้าง เพื่อบ้างเด็กชอบเรื่องลึกลับ เรื่องคาดไม่ถึง เด็กชอบเรื่องสัตว์ เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับเด็กและประสบการณ์ตามธรรมชาติของตน

เมื่ออายุมากขึ้น เด็กยังชอบเรื่องผจญภัย โดยเฉพาะเด็กชายและเรื่องจริง ๆ เกี่ยวกับสัตว์ เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตที่บ้าน เรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และสนใจเรื่องรักเร็วกว่าเด็กชาย เด็กชายอายุ 9-10-11 ปีชอบเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ตื่นเต้นลึกลับ เรื่องจริง เรื่องพิศวง ชีวิตเด็ก ธรรมชาติ และชีวิตของสัตว์ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความกล้าหาญ การกีฬา เครื่องบินและประดิษฐ์กรรมต่าง ๆ เด็กชายอายุ 12-13 ปี จะเพิ่มความสนใจในประวัติศาสตร์ ชิวประวัติและหนังสือที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงชอบนิยายซาบซึ้งใจ

มากกว่าเด็กชาย ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เขียนให้ชัดไปจากความจริงหรือเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เรื่องตลกและเรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก

ในการอ่าน เด็กอ่านได้ทั้งเรื่องที่แต่งขึ้นอย่างป็นจริงไม่ได้ และเรื่องจริง แต่เวลาอ่านเรื่องใดก็ขอให้เนื้อเรื่องสมกับเรื่องนั้น ๆ เด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เด็กไม่ค่อยสนใจภาพปกสวย ๆ หรือเย็บเล่มหรู ๆ แต่จะสนใจเนื้อหาภายใน ถ้าเป็นจริงควรให้ความจริงแก่เด็กมากที่สุด

อายุ 14 ปี ระยะเวลาเรียกว่าเข้าสู่วัยรุ่นเต็มที่แล้ว ความสนใจจะเริ่มพุ่งเล็งไปในแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพาะ ระยะเวลานี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลง แต่จะชอบอ่านนิตยสารมากขึ้น

เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ ชอบหนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนอาจจะเริ่มอ่านหนังสือรัก ๆ ใคร่ ๆ บ้าง แต่เรื่องนั้นจะต้องรวดเร็วทันใจ

เด็กหญิงคงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น เรื่องรักใคร่ที่สะท้อนอารมณ์ มักคิดใจเรื่องราวที่แต่งเกินความจริงง่าย ๆ (ระยะนี้เป็นระยะที่ควรให้การแนะนำการอ่านมากที่สุด)

บางคนอาจสนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้นและยังสนใจบทละคร คำประพันธ์ด้วย

อายุ 15 ปี ตอนนี้ความทุ่มเทการอ่านผ่านไปบ้างแล้ว แต่ละคนเริ่มอ่านหนังสือตามแนวต้องการของโรงเรียนและสังคมของตน ยังคงชอบการอ่านอยู่แต่ไม่ทุ่มเทไปทางใดทางหนึ่งเหมือนเมื่อก่อน

เด็กชายมักชอบเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรกและการทดลอง เด็กหญิงยังชอบนวนิยาย

อายุ 16 – 17 ปี ความสนใจในการอ่านค่อยเริ่มเป็นผู้ใหญ่ จะมีความสนใจความต้องการและรสนิยมเป็นของตนเอง ค่อยเริ่มสนใจชีวิตของผู้ใหญ่ สนใจกับเรื่องของโลกของสังคมและปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ

ระยะนี้ความสนใจในการอ่านที่นิยมอ่านหนังสือผู้ใหญ่ อันเป็นการแสดงถึงความปรารถนาที่จะเป็นผู้ใหญ่ หรือทำอย่างผู้ใหญ่

จากความสนใจในการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านของเด็กจะสนใจอ่านเรื่องราวที่แตกต่างกันตามเพศของตนและวัยของตน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเด็กที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี เด็กในช่วงวัยนี้จะมีความสนใจหนังสือหลายประเภท เช่น หนังสือหลักวิชาการ สารคดี การทดลอง งานอดิเรก ชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง การดำเนินชีวิต กีฬา นิตยสาร เรื่องสั้น นวนิยาย และเรื่องราวของความรัก เป็นต้น ฉะนั้นการเลือกบทอ่านมาให้ให้นักเรียนอ่านต้องเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับวัย

ความสนใจ ความต้องการอ่านและพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งจะส่งเสริมให้การพัฒนา
ความสามารถในการอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลักสำคัญในการสอนอ่าน

การอ่านพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ คุณครูผู้สอนต้องนำหลัก
สำคัญในการสอนอ่านมาปรับใช้ให้เหมาะสม โดยมีหลักสำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

วรณี โสมประยูร (2544, หน้า 121-130) กล่าวถึงหลักสำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

1. ความพร้อมของนักเรียน ในการสอนของครูต้องคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน
โดยสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา การสังเกต
การเปรียบเทียบ จำแนก แยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของ ทั้งของจริงและภาพ

2. ความต้องการของนักเรียน ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของนักเรียน
เป็นรายบุคคล ต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนว่า นักเรียนทุกคนอยากรู้อะไร ช่วย
แสดงออก ต้องกระตุ้นความต้องการของนักเรียนให้สัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมาก ๆ
จะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนให้ดีขึ้น

3. ประสบการณ์ของนักเรียน ครูต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น
นำภาพมาให้ให้นักเรียนดู จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

4. ความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน นักเรียนมีความสามารถในการรับรู้ต่างกันตาม
สติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้ ครูจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียน
แต่ละคน จึงจะสามารถแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมให้นักเรียนสร้างวิธีการรับรู้ได้ดียิ่งขึ้น

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 5-8) กล่าวถึงหลักสำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนักเรียน ในการสอน
ครูจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพสังคมพื้นฐานและที่มาเกี่ยวกับทางครอบครัวของนักเรียน วัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนาที่นับถือ การจัดอุปกรณ์การสอนและวิธีสอนที่สอดคล้องกับ
พื้นฐานทางสังคม เป็นสิ่งที่จำเป็นช่วยให้นักเรียนเข้าใจ และพัฒนาการในการอ่านอย่างรวดเร็ว

2. องค์ประกอบทางด้านความพร้อม หมายถึง ความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์และ
สติปัญญา ที่สามารถเริ่มต้นอ่านได้

3. องค์ประกอบทางด้านโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในการจัดบรรยากาศหรือ
กิจกรรมให้ตอบสนองกับความต้องการของนักเรียน โดยเฉพาะการปลูกฝังให้มีทัศนคติที่ดีต่อ
การอ่านและรักการอ่านนั้น ย่อมต้องให้เห็นความสำคัญของการอ่าน ให้เกิดความภาคภูมิใจใน
ความสำเร็จของตนเองที่อ่านเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เห็นพัฒนาการในการอ่านของตนเอง

การจัดบรรยากาศการอ่านให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

จากหลักสำคัญในสอนอ่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสำคัญในการสอนอ่าน คือ นักเรียนต้องมีความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ประสบการณ์พื้นฐาน ความต้องการอ่าน ความสามารถในการรับรู้และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับความร่วมมือจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนคุณครูเข้าใจถึงความแตกต่างในการรับรู้ของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะส่งเสริมให้นักเรียนอ่านได้ดี เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องที่ตรงตามความสนใจ จึงมีความตั้งใจอ่าน ส่งผลให้สามารถรับสารจากการอ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

รูปแบบของงานเขียน

การอ่านเชิงวิเคราะห์นั้น ผู้อ่านควรมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของงานเขียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบว่างานเขียนแต่ละประเภทนั้นมีลักษณะอย่างไรหรือมีการวางโครงเรื่องอย่างไร จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องที่อ่านดียิ่งขึ้นและใช้เวลาในการอ่านน้อยลง แต่สามารถเข้าใจเรื่องและวิเคราะห์เรื่องได้ถูกต้องตรงประเด็นตามจุดประสงค์ของผู้เขียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539, หน้า 58) ได้กล่าวถึง วรรณกรรมภาษาไทยในยุคปัจจุบันนี้มีหลายรูปแบบทุก ๆ ประเทศจะแบ่งวรรณกรรมออกเป็นจำพวกใหญ่ ๆ 2 จำพวกก่อน คือ จำพวกร้อยกรองและร้อยแก้ว หรือจะแบ่งออกอีกวิธีหนึ่ง คือ จำพวกบันเทิงคดีและจำพวกสารคดี ทางตะวันตกแทนที่จะแบ่งออกเป็นสารคดีและบันเทิงคดี เขามักจะแบ่งออกเป็นเรื่องสมมติ (Fiction) กับเรื่องไม่สมมติ (Nonfiction) รูปแบบวรรณกรรมร้อยแก้วร้อยกรองพอสังเขป

ร้อยแก้ว

- นิยาย นิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น
- บทละคร
- บทความ (เป็นความรำพึงรำพัน หรือล้อเลียนด้วยอารมณ์ขัน)
- บทสนทนา (ชวนคิดหรือชวนหัว)
- หนังสือสารคดี เอกสาร รายงาน กฎหมายของบังคับต่าง ๆ
- สิ่งที่เขียนในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร

ร้อยกรอง

- นิยาย
- บทละคร
- บทกวีต่างชนิด (ขนาดยาว เช่น เช่น นิราศ หรือขนาดสั้น เช่นบทเพลง สำหรับการร้องในโอกาสต่าง ๆ ที่เรียกว่า เพลงชาวบ้าน หรือเพลงพื้นเมือง หรือ บทเห่กล่อมสังเวท ฯลฯ)

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539, หน้า 60-63) ได้กล่าวถึง การจัดหมวดวรรณกรรมแยกลงไปอีกได้ ดังนี้

1. บันเทิงคดี คำนี้มีความหมายอยู่ในตัวว่าวัตถุประสงค์ของการเขียนคือ การให้ความเพลิดเพลิน แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า บันเทิงคดีเป็นวรรณกรรมไร้สาระ ความเพลิดเพลินของนักอ่านบางคนหรือบางกลุ่มขึ้นอยู่กับสาระของวรรณกรรม ถ้าเป็นหนังสือไร้สาระแล้ว คนอ่านกลุ่มนี้ก็จะไม่ได้รับความเพลิดเพลิน ความบันเทิงของผู้อ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ คนต่างวัย ต่างระดับการศึกษา ต่างวัฒนธรรม ต่างการอบรม ย่อมหาความบันเทิงจากสิ่งต่างกัน หนังสือที่มีรูปเป็นบันเทิงคดีอาจมีสาระในด้านปรัชญา ในด้านความเข้าใจการเมือง หรือประวัติศาสตร์ ดีกว่าสารคดีบางเรื่องก็ได้ อย่างไรก็ตามบันเทิงคดีนั้น ผู้เขียนหรือผู้ประพันธ์มุ่งหมายให้ความบันเทิง อันหนึ่ง ต้องกระตือรือร้นผู้อ่าน มิใช่สำหรับให้ผู้อ่านได้รับความรู้หรือความคิดเห็น ถ้าขาดคุณสมบัตินี้จะมีสาระหรือไร้สาระก็สงเคราะห์เข้าพวกบันเทิงคดีไม่ได้

รูปแบบวรรณกรรมของบันเทิงคดี ได้แก่ นิยาย (รวมนวนิยายและเรื่องสั้น) บทละคร บทกวีต่างชนิด บทขับร้อง

2. สารคดี ตามนัยแห่งความหมายก็คือวรรณกรรมที่ให้ความรู้หรืออิ้วความคิดเห็นที่เป็นคุณประโยชน์ แต่หนังสือสารคดีบางเรื่อง ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะเจตนาให้ความรู้แต่สำนวนภาษาและกลวิธีในการเสนอความรู้และความคิดเห็นนั้นยังมีมาตรฐานเยียมยั้ง จึงให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านไปด้วยอีกโตดหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หนังสือสารคดีเป็นวรรณกรรมที่ผู้แต่งเจตนาให้ผู้อ่านใช้สติปัญญา มิได้มุ่งให้ใช้อารมณ์ ส่วนรูปแบบของบันเทิงคดีและสารคดีนั้นในบางคราวก็ข้อมสัมพันธ์กันได้ ในสมัยก่อน ๆ สารคดีนิยมใช้ร้อยกรองชนิดต่าง ๆ เกือบ ๆ เท่าร้อยแก้ว แต่ในปัจจุบันนี้มักนิยมใช้ร้อยแก้วมากกว่า สารคดีของคล้ายคลึงกับของตะวันตกมากขึ้นตามลำดับ

รูปแบบวรรณกรรมของสารคดี ได้แก่ บทความแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เอกสารวิชาการ บทความ เอกสาร จดหมายเหตุ หนังสือหรือเอกสารเพื่อสอน บทเรียบเรียงเพื่ออ่านออกเสียง ชีวิตประวัติ ความทรงจำ จดหมายเหตุ กฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ

ประสิทธิ์ กาศย์กลอน (อ้างถึงใน อัญชลี ทองอม, 2541, หน้า 82-83) ได้แบ่งงานเขียนเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การเขียนที่เป็นแบบแผน ได้แก่ การเขียนเรียงความ บทกลอน รายงานทางวิชาการ รายงานการประชุม จดหมาย การย่อความ และการถอดคำประพันธ์ เป็นต้น

2. การเขียนที่ไม่มีแบบแผน การทำบันทึกส่วนตัว การจดคำบรรยาย การเขียนแนะนำหนังสือ การวิจารณ์ เป็นต้น

งานเขียนโดยทั่ว ๆ ไปแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ คือ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง

1. ร้อยแก้ว (Prose) หมายถึง งานเขียนที่เขียนขึ้นมาเป็นภาษาที่ใช้กันทั่วไป ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว มุ่งสื่อสารเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเป็นสำคัญ งานเขียนประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ สารคดีและบันเทิงคดี

1.1 สารคดี (Nonfiction) คืองานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ ความคิด ความจริงเป็นสำคัญ วิธีเขียนเพื่อความบันเทิงแก่ผู้อ่านด้วยศิลปะการใช้ภาษาในเชิงบรรยาย อธิบาย พรรณนาหรือเปรียบเทียบ สารคดีแบ่งย่อยเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 ความเรียง (Essay) เป็นร้อยแก้วที่แต่งขึ้นเพื่อบรรยายความ ความคิดที่เกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ ของผู้เขียน ดังนั้นผู้เขียนต้องมีความลึกซึ้งในเรื่องที่เขียน เช่น ถ้อยคำอย่างพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พม่าเสียเมือง ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สามก๊ก ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นต้น ปัจจุบันความเรียงรวมถึงการเขียนเอกสารคำสอน ตำรา หนังสือต่าง ๆ

1.1.2 บทความ (Article) เป็นร้อยแก้วที่เขียนขึ้นโดยมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือ ผู้เขียนต้องเสนอความคิดเห็นของตนลงไปด้วย มักปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ นิตยสาร สารสาร เป็นต้น แนวการเขียนขึ้นอยู่กับผู้เขียนแต่ละคนเป็นผู้กำหนด ถ้าเป็นบทความเชิงวิชาการ ภาษาที่ใช้มักเป็นทางการหรือภาษามาตรฐาน ถ้าเป็นบทความทั่วไป มักใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาทางการ

1.1.3 อนุทิน (Diary) เป็นการบันทึกส่วนตัว ไม่ค่อยเผยแพร่ นอกจากเป็นอนุทินของบุคคลสำคัญ ทั้งที่มีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปแล้ว ลักษณะการเขียนเป็นการจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และโลก

1.2 บันเทิงคดี (Fiction) คืองานเขียนที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่เขียนขึ้นเพื่อความบันเทิง การเขียนต้องใช้จินตนาการผนวกเข้ากับความรู้สึกนึกคิด ประมวลเป็นเรื่องราวที่มีความสมจริง แต่ไม่ใช่เรื่องจริง งานเขียนประเภทนี้จึงกว้างกว่าสารคดี เพราะได้รับความเพลิดเพลินมากกว่า บันเทิงคดีแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ นวนิยาย และเรื่องสั้น

1.2.1 นวนิยาย (Novel) เป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่เราได้รับมาจากตะวันตก เป็นเรื่องเล่าขนาดยาว มีทั้งเรื่องที่เป็นจริงและเรื่องแต่ง กล่าวคือ บุคคลและพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องสมมติ ซึ่งอาจมีเค้าของความจริงบางส่วนเท่านั้น แต่ไม่ใช่ความจริงทั้งหมด บุคคล พฤติกรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ อาจสอดคล้องกับลักษณะของสภาพสังคมของยุคสมัยนั้น ๆ นวนิยายจึงเป็นงานเขียนที่สามารถสะท้อนสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้

1.2.2 เรื่องสั้น (Short story) เป็นงานเขียนเหมือนนวนิยาย แต่ต่างกันที่มีตัวละครน้อย มีจุดมุ่งหมายเดียว เวลาหรือฉากน้อย มีขนาดสั้นกว่านวนิยาย แต่ไม่ใช่ข้อกำหนดตายตัว

ทั้งนวนิยายและเรื่องสั้น จะประกอบด้วย โครงเรื่อง (Plot) แก่นเรื่อง (Theme) ตัวละคร (Character) ฉาก (Setting) บทสนทนา (Dialogue)

2. ร้อยกรอง (Poetry) เป็นงานเขียนที่มีการกำหนดแบบแผน ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เป็นต้น งานเขียนแบบนี้นอกจากจะเน้นเสียงและจังหวะอันเป็นไปตามกฎเกณฑ์แล้ว ยังต้องมีความคิดสูงส่งงดงามหรือชวนใจ ไม่ใช่เพียงแค่เล่าเรื่องหรือเขียนข้อความธรรมดา

นอกจากนั้นยังมีงานเขียนที่เกิดขึ้นภายหลังเรียกว่า “กลอนเปล่า” (Blank verse) เป็นงานเขียนที่ไม่มีข้อกำหนดทางฉันทลักษณ์ มีอิสระในการเสนอความคิด ความรู้สึกอย่างเต็มที่ กลอนที่รู้จักกันดีก็คือ กลอนเปล่าของจาง แซ่ตั้ง

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในสาระที่ 1: การอ่าน มาตรฐานที่ ท.1.1 ตัวชี้วัดข้อที่ 2 ท.1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ตัวชี้วัดข้อที่ 3 ท.1.1 ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ตัวชี้วัดข้อที่ 4 ท.1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน และตัวชี้วัดข้อที่ 5 ท.1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และสาระการเรียนรู้แกนกลางคือ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ คือ ข่าว บทความ สารคดี เรื่องสั้น และบทกวี

ข่าว

นลินี บำเรอราช (2545, หน้า 186-188) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เป็นการรายงานให้ทราบว่าเมื่อเรื่องอะไรเกิดขึ้นบ้างในแต่ละวัน มีส่วนให้ความรู้ให้ประสบการณ์เกี่ยวกับผลการกระทำหรือความสำคัญของบุคคลในสาขาอาชีพต่าง ๆ นอกเหนือจากการให้ข่าว ก็ยังมีบทความที่ให้ความคิดเห็นและทัศนะหลายมุมมองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ควรสอนและฝึกให้สังเกตการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ควบคู่ไปด้วย เพราะหนังสือพิมพ์ทั่วไปมีการใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะตัว คือเป็นภาษาที่กระชับ กระตุ่นเร้าความสนใจ ใช้คำต่างจากภาษาเขียนธรรมดา ไม่ค่อยเคร่งครัดในการยึดกฎเกณฑ์ทางภาษามากนัก ถือเอาความเข้าใจและถูกใจผู้อ่านเป็นสำคัญ

โครงสร้างของข่าว โดยทั่วไปมีโครงสร้างดังนี้

1. พาดหัวข่าว (Headline) เป็นข้อความที่นิยมพิมพ์ด้วย ตัวอักษรหนาใหญ่ เป็นข้อความที่สะดุดตา เพื่อแสดงจุดเด่นของข่าว พาดหัวข่าวเป็นข้อความที่สั้น มักตัดคำที่ไม่จำเป็นออก ผู้อ่านต้องเดาความเอาเองว่าเป็นข่าวเกี่ยวกับอะไร ตามปกติส่วนที่เป็นพาดหัวข่าวนี้ มักเป็นจุดดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เราใจให้ผู้อ่านอยากอ่านข่าว

2. วรรคนำ (Lead) เป็นย่อหน้าแรกของข่าวอยู่ต่อจากพาดหัวข่าว เป็นส่วนที่พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ บรรจุสาระสำคัญของข่าว ให้ข้อมูลเกี่ยวกับใคร ทำอะไร หรือมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น วรรคนำเป็นส่วนสำคัญของข่าว เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข่าวนั้นโดยสรุป เมื่อผู้อ่านอ่านเฉพาะวรรคนำก็สามารถรู้เรื่องเกี่ยวกับข่าวนั้นแล้ว

3. เนื้อเรื่องของข่าว (Body) คือ ส่วนที่เป็นย่อหน้าต่อ ๆ ไปจากวรรคนำ เป็นเนื้อหาโดยละเอียดของข่าว ที่เพิ่มเติมจากส่วนนำ เช่น บอกแหล่งข่าว ผู้เห็นเหตุการณ์ อ้างพยานในเหตุการณ์ เป็นรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งผู้อ่านอาจจะไม่อ่านส่วนนี้ก็ได้ นอกเสียจากต้องการทราบรายละเอียดด้านต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข่าวนั้น

การให้ผู้อ่านได้เรียนรู้โครงสร้างของข่าวดังกล่าวมานี้ จะช่วยให้สามารถอ่านข่าวได้เร็วขึ้น โดยให้ความสำคัญต่อการอ่านวรรคนำให้ได้ใจความก่อน และสามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข่าวนั้นได้จากส่วนเนื้อเรื่องของข่าว

ความน่าเชื่อถือของข่าว พิจารณาเรื่องความน่าเชื่อถือของข่าวด้วย โดยใช้คำถามเหล่านี้

1. ทำไมข่าวเรื่องนั้นจึงเกิดขึ้น มีเหตุผลเพียงพอต่อการเกิดข่าวนั้นหรือไม่ ใครเป็นคนให้ข่าว

2. มีการระบุแหล่งข่าวหรือไม่ ถ้ามีการระบุแหล่งข่าว มักทำให้ข่าวน่าเชื่อถือและควรพิจารณาต่อด้วยว่า การระบุแหล่งข่าวนั้นน่าเชื่อถือเพียงใด

3. ความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ ในอดีตเป็นอย่างไร

4. ได้ตรวจสอบข่าวนั้นจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ หรือไม่ รวมทั้งได้ตรวจสอบข่าวจากสื่อมวลชนอื่นหรือไม่

5. ในขณะที่เกิดเหตุขึ้นนั้นเกิดขึ้น นักข่าวอยู่ในที่เกิดเหตุหรือไม่

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานเขียนประเภทข่าว ผู้วิจัยพิจารณาเลือกข่าวที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยพิจารณาจากข่าวสารที่นักเรียนมีโอกาสได้พบเห็นทั่วไปหรือเรื่องใกล้ตัวนักเรียนมาให้ให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์

บทความ

นลินี บำเรอราช (2545, หน้า 180-181) กล่าวว่า บทความ เป็นงานเขียนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นความจริง ข้อเท็จจริง ประสบการณ์ และความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้น

โครงสร้างของบทความ มักประกอบด้วยเนื้อความ 3 ส่วน คือ 1) ส่วนที่เป็นความนำ 2) ส่วนที่เป็นตัวเรื่อง และ 3) ส่วนลงท้าย ดังนี้

1. ส่วนความนำ ได้แก่ ข้อความย่อหน้าแรก ๆ หรือย่อหน้าต้น ๆ มักเขียนเพื่อปูพื้นฐานความคิดของผู้อ่านหรือเพื่อเรียกร้องความสนใจ ด้วยการกล่าวถึงความสำคัญของเรื่องที่เขียนนั้น ส่วนความนำนี้ เป็นการอารัมภบทเรื่อง

2. ส่วนตัวเรื่อง คือ ได้แก่ ข้อความหลาย ๆ ย่อหน้าที่เรียงต่อ ๆ กันไป ถัดมาจากส่วนความนำ ตัวเรื่องจะให้รายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ หรือแจกแจงเรื่องราวต่าง ๆ อย่างละเอียด เป็นส่วนที่สำคัญของบทความที่จะแสดงเนื้อหาสาระของบทความนั้น ผู้อ่านจะต้องพยายามจับประเด็นต่าง ๆ ให้ได้ เนื้อหาในส่วนตัวเรื่องประกอบด้วยย่อหน้าต่าง ๆ จำนวน ซึ่งมีเนื้อความเกี่ยวกับสาระความรู้ แสดงรายละเอียดในลักษณะการอธิบาย การให้ตัวอย่าง การเสนอแนวคิด การชี้แจงเหตุผล การชี้ลักษณะปัญหา สาเหตุของปัญหา เสนอแนวทางเพื่อแก้ไข รวมทั้งมีการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่ควรค่าแก่การสนใจ เนื้อหาในส่วนตัวเรื่องนี้่อ่านทำให้ผู้อ่านเกิดทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่อ่าน

3. ส่วนลงท้าย ได้แก่ ข้อความย่อหน้าท้าย ๆ หรือสุดท้าย ซึ่งผู้เขียนอาจเขียนในเชิงสรุป หรือปิดท้าย เพื่อแสดงเจตนาของตนไว้ เพื่อให้ผู้อ่านนำไปคิดสานต่อ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามที่ผู้เขียนคาดหวังก็ได้ หรือเขียนเพื่อเน้นข้อความอย่างใดอย่างหนึ่งให้เด่นชัด อาจเขียนเชิงโน้มน้าวให้เกิดการตอบสนองต่อเรื่องที่อ่าน

ประเภทของบทความ บทความต่าง ๆ ที่พิมพ์เผยแพร่ออกมานั้น อาจจัดแบ่งตามสาระของเนื้อหาเป็นประเภทต่าง ๆ ตามที่ รุฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2529, หน้า 9-10 อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 181-185) กล่าวไว้ดังนี้

1. บทความบรรยาย เป็นงานเขียนที่มีลักษณะเล่าเรื่องราว หรือบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องกันไปจนจบ เพื่อมุ่งให้ความรู้ ให้ประสบการณ์บางอย่างที่น่าสนใจแก่ผู้อ่าน การอ่านบทความประเภทนี้ผู้อ่านจะได้สาระความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ และความเข้าใจในเรื่องราวนั้น ๆ ดีขึ้น

2. บทความรายงาน เป็นงานเขียนที่มีลักษณะเป็นรายงานเรื่องราวหรือให้ข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ผู้เขียนได้มีประสบการณ์หรือได้ศึกษาค้นคว้ามาจะมีความยาวเท่าใดก็ได้

3. บทความเชิงโต้แย้ง มีลักษณะเป็นการแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับปัญหานั้นเป็น 2 ทาง บทความประเภทนี้มักเขียนโต้ตอบกันตามหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารบางฉบับ

4. บทความสัมภาษณ์ เป็นงานเขียนที่ได้ข้อมูลที่น่าสนใจ มาจากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีชื่อเสียงตามที่ผู้สัมภาษณ์กำหนดประเด็นไว้สำหรับผู้ถูกสัมภาษณ์ ลักษณะที่เด่นชัดของบทความประเภทนี้คือ จะมีคำถามและคำให้สัมภาษณ์สลับกันและอาจมีบางตอนที่เขียนในลักษณะสรุปความเพื่อเชื่อมโยงเนื้อความให้ติดต่อกัน

5. บทความเชิงวิชาการ เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจในเชิงวิชาการตามศาสตร์สาขาต่าง ๆ เป็นการให้ข้อมูลหรือเสนอสาระที่มุ่งให้ความรู้อย่างเดียว บทความประเภทนี้มักมีการเขียนอ้างอิงถูกต้องตามหลักวิชาการ

6. บทความปลุกใจ เป็นบทความที่ใช้ถ้อยคำที่มีพลัง เร้าอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดการกระทำบางอย่างในทางสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความศรัทธาน่าเชื่อถือ หรือเห็นด้วยตามการโน้มน้าวจิตใจให้เกิดความรู้สึกและสำนึกบางประการ

7. บทความเชิงวิจารณ์ เป็นบทความที่มีเนื้อหาแสดงความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์วิจารณ์มากกว่าจะเสนอความคิดเห็นตามปกติ เรื่องที่จะวิจารณ์อาจเป็นเหตุการณ์สำคัญ ข่าว หนังสือ ภาพยนตร์ เพลง ฯลฯ ก็ได้

8. บทความแสดงความคิดใหม่ เป็นบทความที่มุ่งแสดงความคิดริเริ่มของผู้เขียนในลักษณะที่เป็นการเสนอความคิดใหม่ที่ยังไม่เคยมีผู้ใดคิดมาก่อน เช่น แสดงความคิดในเชิงปรัชญา วิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ

9. บทความในโอกาสครบรอบปี เป็นการเขียนเฉพาะเจาะจงถึงบุคคลหรือเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องในโอกาสครบรอบปี และบทความที่เขียนถึงบุคคลสำคัญในวงการต่าง ๆ

10. บทความปณิธาน เป็นบทความที่เขียนเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่คนสนใจ เป็นเรื่องประหลาด เรื่องตลกขบขัน เรื่องการผจญภัย เรื่องที่แสดงปฏิกิริยาสะท้อนต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมรวมความว่า เป็นเรื่องเบ็ดเตล็ด

จุดมุ่งหมายในการเขียนบทความ มีดังนี้

1. มุ่งให้ความรู้ หรือให้ข้อมูลให้ประสบการณ์แก่ผู้อ่าน (ให้ความรู้)
2. มุ่งให้ความคิดเห็นที่น่าสนใจ (ชูความคิด)
3. มุ่งให้ข้อ (ที่ควร) คิดบางประการแก่ผู้อ่าน (เตือนจิตใจ)
4. มุ่งโฆษณาหรือเพื่อหวังชวนเชื่อ เพื่อผลประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง (ใช้โฆษณา)

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานเขียนประเภทบทความ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกบทความที่มีเนื้อความไม่ยาวมากนัก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกบทความบรรยาย บทความเชิงวิชาการ โดยพิจารณาจากสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมาให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์

สารคดี

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, หน้า 91-102) กล่าวว่า สารคดี เป็นคำที่ใช้เรียกชื่อ งานเขียนที่เขียนขึ้นจากเค้าความจริง ไม่ใช่เป็นเรื่องสมมติ เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาสาระเป็นความจริง มุ่งให้ความรู้มากกว่าอย่างอื่น ประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ หลายย่อหน้า แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนความนำ ส่วนใจความ และส่วนลงท้าย

การอ่านสารคดีอย่างเข้าใจ ผู้อ่านจะต้องสามารถจำแนกได้ว่าใจความสำคัญหรือแก่นของเรื่องคืออะไร ใจความสำคัญในแต่ละตอนคืออะไรและมีใจความขยายหรือใจความประกอบอะไรบ้าง ซึ่งมีแนวทางการพิจารณาดังนี้

1. การตั้งชื่อ เป็นจุดชี้แนะใจความสำคัญของเรื่องได้ดีและรวดเร็ว เพราะสารคดีทั่วไปมักตั้งชื่อไม่ซับซ้อน และนิยมบอกสาระสำคัญหรือเป้าหมายของผู้แต่งไว้อย่างตรงไปตรงมา
2. การตั้งหัวข้อเรื่องย่อย ในการแต่งสารคดีขนาดยาว มักนิยมแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ และใส่หัวข้อเรื่องกำกับเอาไว้ด้วย ซึ่งก็คือประเด็นสำคัญของเรื่องในแต่ละตอน ถ้าผู้อ่านต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องอย่างคร่าว ๆ และรวดเร็วอาจพิจารณาจากหัวข้อย่อยนั้น
3. การค้นหาแก่นของเรื่อง ในกรณีที่ชื่อเรื่องของสารคดีไม่สามารถชี้แนะใจความสำคัญของเรื่องได้หรือไม่มีการตั้งหัวข้อเรื่องย่อยสรุปสาระสำคัญในแต่ละตอนไว้ ผู้อ่านจะต้องค้นหาแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเอง โดยพยายามจับประเด็นในแต่ละย่อหน้า แล้วนำประเด็นย่อยเหล่านั้นมาพิจารณาร่วมกันเพื่อสรุปหาแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญที่สุดของเรื่องอีกครั้งหนึ่ง
4. การอ่านละเอียดทั้งเรื่อง แม้จะมีข้อสังเกตและแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญของสารคดีให้ได้รวดเร็วอยู่หลายประการด้วยกัน แต่ถ้าจะอ่านสารคดีให้มีรรถรส คือ ได้ทั้งสารประโยชน์และความเพลิดเพลิน ควรอ่านอย่างละเอียดทั้งเรื่อง จะทำให้สามารถจับใจความสารคดีได้อย่างสมบูรณ์

พนิตนันท์ บุญพามี (2543, หน้า 84-85) กล่าวว่า สารคดี เป็นงานเขียนที่เสนอความรู้หรือข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ ไม่ได้มุ่งเสนอความรู้ทางวิชาการอย่างตรงไปตรงมาเช่นเดียวกับตำรา แต่จะเลือกเสนอข้อมูลที่กำลัสน่าสนใจหรือน่าสนใจพิเศษ มีการเสริมแต่งด้วยสำนวนภาษาที่สละสลวย มีการเดินเรื่องเร้าใจน่าติดตาม มีภาพประกอบเรื่องกลมกลืน สวยงาม ชัดเจน มีหลายลักษณะ ดังนี้

1. สารคดีท่องเที่ยว เป็นงานเขียนที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ เหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อผู้สนใจการท่องเที่ยว และผู้อ่านใช้เป็นคู่มือในการเดินทาง เช่น สารคดีที่ตีพิมพ์อยู่ในอนุสาร อ.ส.ท. เพื่อนเดินทาง เทียบรอบโลก เป็นต้น

2. สารคดีชีวประวัติ เป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับบุคคลและอาชีพที่น่าสนใจ ผู้อ่านสามารถศึกษาความสำเร็จ และความล้มเหลวของบุคคลต่าง ๆ และจดจำไว้เป็นบทเรียน สำหรับการดำเนินชีวิตของคน และเพื่อความอยู่รอดในสังคม การเขียนสารคดีชีวประวัติมีทั้ง ประเภทนักเขียนเลือกเขียนชีวิตคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และประเภทอัตชีวประวัติ

3. สารคดีรายงานพิเศษ หรือที่เรียกกันว่า “สก็๊ป” เป็นสารคดีขนาดยาวที่ต้องการค้นหา ความรู้จากประสบการณ์ หรือสถานการณ์ที่ประชาชนส่วนใหญ่กำลังสนใจเป็นพิเศษมักเกี่ยวข้องกับ ในเชิงข่าว หรือการเสนอเนื้อหาในแง่มุมแปลกใหม่ต่างจากผู้เขียนคนอื่น หรือแง่มุมแปลกใหม่ที่ ผู้อ่านไม่ทราบมาก่อน โดยผู้เขียนจะหาคำตอบจากข้อมูลจริง ๆ ที่เกิดขึ้น

4. สารคดีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสารคดีที่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ความก้าวหน้าของโลก เป็นความรู้ใหม่ ๆ ทันสมัย รวมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้วย

5. สารคดีปกิณกะ คือ สารคดีที่เสนอความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ขนาดสั้น ๆ ที่ผู้อ่านสามารถ รับรู้ได้ในเวลาอันรวดเร็ว และไม่น่าเบื่อหน่าย

นลินี บำเรอราช (2545, หน้า 176-178) กล่าวว่า สารคดี เป็นคำที่ใช้เรียกเรื่องที่เขียนขึ้น จากเรื่องจริง ไม่ใช่เป็นเรื่องสมมติ เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาสาระเป็นความจริง มุ่งให้ความรู้ หรือ ความคิดเห็นตามประสบการณ์ของผู้เขียนแต่ละคน จัดเป็นเรื่องที่ทำให้คุณค่าทางสติปัญญา

งานเขียนประเภทสารคดี แบ่งย่อยออกตามชนิดของเรื่องได้ ดังนี้

1. สารคดีท่องเที่ยว เช่น พระราชนิพนธ์ไกลบ้าน ของรัชกาลที่ 5 เทียบเมืองพม่า ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวัญวิมลคุณากร จากญี่ปุ่น ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ลับแล ลอนดอน ของวิลาศ มณีวัต และเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย

2. สารคดีเชิงชีวประวัติ เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวัญวิมลคุณากร ชีวิตและงานของ น.ม.ส. ของประพัฒน์ ตรีณรงค์ ยุวกษัตริย์และแม่เล่าให้ฟัง ของสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และประวัติบุคคลที่มีชื่อเสียงอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังมีหนังสืออัตชีวประวัติ ซึ่งเป็นประวัติของผู้เขียนเอง เช่น พื้นที่ความหลัง ของเสฐียรโกเศศ ฝันร้ายของข้าพเจ้า ของพระยาสุรายุทธนรินทร์ ผากเรื่องราวไว้ให้ลูกหลานของ จอมพลประภาส จารุเสถียร ฯลฯ

3. สารคดีเชิงวิชาการ หนังสือประเภทนี้มีมากมาย ถ้าจะแบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ตามลักษณะทางศาสตร์สาขาต่าง ๆ ก็แยกได้หลายชนิด ผู้เรียนสามารถเลือกอ่านตามความต้องการ ดังนี้

- 3.1 สารคดีเชิงปรัชญา ได้แก่ หนังสือที่เกี่ยวกับความคิดใหม่ ๆ หรือด้านคตินิยม
- 3.2 สารคดีทางศาสนา ให้ความรู้ทางด้านศาสนาต่าง ๆ
- 3.3 สารคดีทางสังคมศาสตร์ เป็นหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรม จารีตประเพณี การศึกษา
- 3.4 สารคดีทางภาษาศาสตร์ ให้ความรู้ทางด้านภาษา วรรณคดี นิรุกติศาสตร์ ฯลฯ
- 3.5 สารคดีทางวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ แพทยศาสตร์ ฯลฯ
- 3.6 สารคดีทางเกษตรศาสตร์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประมง ป่าไม้ เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก การขยายพันธุ์พืชและสัตว์
- 3.7 สารคดีทางศิลปะเกี่ยวกับประติมากรรม สถาปัตยกรรม นาฏกรรม การละคร ฯลฯ
- 3.8 สารคดีทั่วไป เช่น การกีฬา การจราจร งานอดิเรก อุบัติเหตุ สงคราม เศรษฐกิจ ฯลฯ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานเขียนประเภทสารคดี ผู้วิจัยพิจารณาเลือกสารคดีทั่วไป ที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียน ที่หลากหลายสาระความรู้ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน สามารถนำมาปรับใช้กับตนเองได้จริง มีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน

เรื่องสั้น

สุนทรีย์ คุณจักร (2547, หน้า 25) กล่าวว่า เรื่องสั้นเป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วที่มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน เรื่องสั้นน่าจะมีพัฒนาการมาจากนิทานนิยาย รวมทั้งได้แบบอย่างการเขียนมาจากชาติตะวันตก เป็นเรื่องที่เขียนขึ้นจากจินตนาการแต่มีความสมจริง แก่นเรื่องจะเป็นสิ่งแสดงแนวคิดหรือทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้แต่ง

นลินี บำเรอราช (2545, หน้า 168-173) กล่าวว่า เรื่องสั้น เป็นบทประพันธ์ร้อยแก้ว ที่มีเนื้อเรื่องเกิดจากการสมมติ โดยให้เป็นเรื่องชีวิตที่มีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้ตัวละครต้องต่อสู้ ต้องแก้ปัญหาและแสดงปฏิกิริยาต่าง ๆ ต่อเหตุการณ์นั้น ๆ และแสดงนิสัยต่าง ๆ ออกมาตามอารมณ์ต่าง ๆ ที่ตนมี

การแบ่งประเภทเรื่องสั้น แบ่งได้ออกเป็น 4 ชนิดใหญ่ ดังนี้ (กระแสรัง มาลาภรณ์, 2530, หน้า 41-43 อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 170)

1. ชนิดผูกเรื่อง โดยถือเอาเค้าเรื่องเป็นจุดเด่น เช่น เรื่องเจ้าพ่อ ของปกรณัม ปิ่นเฉลียว จับตาย ของมนัส จรรยาภัก
2. ชนิดสร้างตัวละคร โดยถือเอาการวาดตัวละครเป็นจุดเด่น เช่น เรื่องสั้นชุดเต่า-เต่าหนู เต่าโพธิ์ ของมนัส จรรยาภัก
3. ชนิดให้แนวความคิด เช่น เรื่องเศรษฐศาสตร์กลางทะเลลึก ของอาจินต์ ปัญญาพรศักดิ์
4. ชนิดสร้างบรรยากาศ โดยมีลักษณะการสร้างฉากที่มีบรรยากาศให้ผู้อ่านคล้อยตามไปตามเนื้อเรื่อง เช่น เรื่องแม่หย่า ของอุษณา เพลิงธรรม

การมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของเรื่องสั้น อาจช่วยทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่ย่านมากขึ้น เพราะแต่ละประเภทก็มีกลวิธีต่างกัน และสารที่ผู้ประพันธ์สื่อออกมาต่างกัน

ผู้อ่านต้องใช้วิธีอ่านในเชิงวิเคราะห์ทั้งด้านเนื้อหาและกลวิธีที่นักประพันธ์ใช้ใน การนำเสนอเรื่อง ดังนี้ (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2529, หน้า 140-151 อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 171-174)

1. วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

- 1.1 แนวคิดหรือแนวเรื่อง ปกติผู้อ่านมักจับแนวคิดหรือแนวเรื่องได้หลังจากอ่าน เรื่องนั้น ๆ จบแล้ว โดยมองเห็นว่า “อะไร” เป็นความคิดสำคัญที่ผู้ประพันธ์นำไปผูกเรื่อง
- 1.2 โครงเรื่อง หมายถึง เหตุการณ์หรืออุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ตัวละครในเรื่องมา พบกัน มีการกระทำบางอย่างเกิดขึ้น ทำให้มีผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามมา
- 1.3 เนื้อเรื่อง คือ เรื่องราวที่ดำเนินไปตามพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละคร โดยเกี่ยวข้องกับฉากหรือสถานที่อันทำให้โครงเรื่องสมบูรณ์ ผู้อ่านส่วนใหญ่มักสนใจอยู่กับเนื้อเรื่องมากกว่า ด้านอื่น
- 1.4 ตัวละครเกี่ยวกับเรื่องอุปนิสัย ลักษณะนิสัย โดยพิจารณาว่าตัวละครใดสำคัญแก่ เนื้อเรื่อง ตัวใดทำให้เนื้อเรื่องมีรสขึ้น แต่ละตัวนั้นมีนิสัยอย่างไร ผู้อ่านส่วนมากให้ความสนใจ เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครและเมื่อชอบใจหรือถูกใจตัวละครตัวใดแล้ว มักทำให้เรื่องนั้น ได้รับความนิยมนำด้วย

การพิจารณาลักษณะนิสัยของตัวละครควรพิจารณาอย่างถี่ถ้วน เพราะผู้ประพันธ์มัก มีวิธีการบอกลักษณะได้หลายอย่าง นอกจากนั้นผู้อ่านควรพิจารณาตัวละครในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ด้านจิตวิทยา เป็นต้น

1.5 ฉากหรือบรรยากาศของเรื่อง อาจพิจารณาเข้าเป็นเนื้อเรื่องหรือกลวิธีใน การประพันธ์ก็ได้ เรื่องสั้นบางเรื่องผู้ประพันธ์ต้องการเน้นสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเพื่อดึงดูด ความสนใจของผู้อ่านก็แยกจากออกจากเนื้อเรื่อง แต่บางเรื่องก็ใช้ฉากเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง

1.6 ทรรศนะหรือปรัชญาของผู้ประพันธ์ เป็นสิ่งที่จับได้ยาก การพิจารณาอาศัยจากคำพูดของตัวละคร นอกจากบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตัวละครว่าผู้แต่งมีความคิดเห็นต่อโลกและชีวิตอย่างไร

2. วิเคราะห์ด้านกลวิธี ที่ผู้ประพันธ์ใช้ ผู้อ่านควรพิจารณาจากเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินเรื่อง การนำเสนอเรื่อง การเปิดเรื่อง การปิดเรื่อง ให้อ่านว่าวิธีนั้น ๆ มีผลต่อการอ่านอย่างไร เช่น ทำให้น่าสนใจขึ้น หรือทำให้ยากแก่การเข้าใจ หรือทำให้ตัวละครในเรื่องแสดงความเด่นหรือความเสียหายอย่างไร

2.1 กลวิธีเกี่ยวกับการดำเนินเรื่อง อาจเป็นการดำเนินตามลำดับเวลา ตามวัยจากตัวละครที่อยู่ในวัยเด็ก วัยหนุ่มสาว แล้วแก่ หรือเริ่มจากวัยหลัง ๆ แล้วย้อนกลับไปเล่าวัยต้น ๆ หรือดำเนินเรื่องสลับไปมา กล่าวถึงเหตุการณ์ปัจจุบันก่อนแล้วย้อนไปอดีตแล้วย้อนมาปัจจุบัน หรืออาจกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดต่างสถานที่กันสลับไปมา

2.2 กลวิธีในการนำเสนอเรื่อง ผู้แต่งอาจใช้การบรรยายเรื่องเอง ให้ตัวละครตัวหนึ่งบรรยายให้อีกตัวหนึ่งฟัง ให้ตัวละครตัวหนึ่งเขียนจดหมายถึงอีกตัวหนึ่ง ใช้วิธีทั้งสามปนกัน ใช้ผู้สังเกตการณ์เล่าเรื่อง โดยใช้สรรพนาม “ผม ดิฉัน ข้าพเจ้า”

2.3 กลวิธีในการเปิดเรื่อง อาจเป็นการเปิดเรื่อง โดยการบรรยายพฤติกรรมของตัวละครหรือบรรยายตัวละคร หรือเปิดเรื่องโดยการพรรณนาจากและตัวละคร หรือเปิดเรื่องโดยการใช้บทสนทนา และอาจเปิดเรื่องโดยการแสดงแนวคิดโดยนำถ้อยคำภีมิตที่คมคายมากกล่าวเริ่มต้น

2.4 กลวิธีในการปิดเรื่อง อาจทำการปิดเรื่องโดยการบรรยายพฤติกรรม ปิดเรื่องโดยการสนทนา ปิดเรื่องโดยการแสดงแนวคิด

3. การวิเคราะห์สำนวนภาษา เป็นกลวิธีสำคัญมากอย่างหนึ่งของการประพันธ์เรื่อง บางครั้งเราจะพบสำนวนภาษาที่ผู้แต่งจงใจให้ตัวละครแสดงบุคลิกลักษณะจากสำนวนภาษาที่ตัวละครนั้นใช้เพื่อให้เกิดความสมจริง เช่น ตัวละครชาวชนบท ก็ใช้ภาษาของชาวชนบท เป็นต้น จากการศึกษาค้นคว้างานเขียนประเภทเรื่องสั้น ครูผู้สอนควรเลือกเรื่องที่เหมาะกับวัยของผู้เรียน ซึ่งมีแนวการสอนอ่านดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ เพื่อสำรวจเนื้อเรื่องว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะอย่างไร
2. ลงมืออ่านอย่างรวดเร็ว โดยจับสายตาทีละ 2-3 บรรทัด อ่านข้ามข้อความบางตอนที่ ไม่สำคัญ เมื่ออ่านจบควรถามตนเองว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีแนวคิดหรือแก่นของเรื่องอย่างไร เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน มีใครเป็นตัวละครบ้าง มีลักษณะนิสัยอย่างไร และเรื่องนี้จบอย่างไรแล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้ ถ้าตอบไม่ได้ให้อ่านซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. วิเคราะห์กลวิธีการเขียน ว่ามีการเปิดเรื่องอย่างไร ดำเนินเรื่องอย่างไร และปิดเรื่องอย่างไร ภาษาที่ใช้ในเรื่องมีความสมจริงหรือไม่

4. พิจารณาว่าผู้อ่านได้รับอะไรบ้างจากการอ่านหนังสือชิ้นนั้น เช่น รสแห่งความสุข รสแห่งความโศกเศร้า หรือรสแห่งความไพเราะของภาษา

5. พิจารณาว่าในความบันเทิงนั้น มีสาระ ข้อคิด หรือคติธรรมอะไรแฝงอยู่หรือไม่ แก่นสารสาระนั้นเป็นประโยชน์แก่ใครในด้านใดบ้าง

การอ่านโดยมีพิจารณาเช่นนี้ จะทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสจากการอ่านอย่างเต็มที่และช่วยให้เป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านที่ดี คือ อ่านแล้วมีการพินิจพิจารณา วิเคราะห์ วิจัยไปพร้อมกันได้ประโยชน์ทั้งความบันเทิงและสร้างสรรค์ความคิดอีกด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานเขียนประเภทเรื่องสั้น ผู้วิจัยพิจารณาเลือกเรื่องสั้นที่มีเนื้อเรื่องให้แง่คิด เนื้อหาความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเชิงวิเคราะห์โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นแนวคิดหรือแก่นของเรื่อง รวมทั้งคุณค่าของเรื่องสั้นที่ได้อ่าน

กวีนิพนธ์

บรรณา กิตติศักดิ์ (2533, หน้า 119-130) กล่าวว่า บทกวีบางที่เรียกว่าบทกวีนิพนธ์ โดยผู้เขียนสร้างสรรค์ขึ้นเป็นบทร้อยกรองหรือบทร้อยแก้ว ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะเต็มไปด้วยศิลปะการประพันธ์

บทกวีเป็นงานประพันธ์สร้างสรรค์ที่แสดงแง่มุมของชีวิตและโลกตามสายตาหรือทัศนะของผู้เขียนทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี ที่เรียกว่า ชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ ผู้เขียนจะนำประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนจินตนาการของตนกลั่นกรองออกมาเป็นบทกวี โดยใช้ศิลปะการประพันธ์สร้างสรรค์บทกวีที่ประณีตงดงามด้วยความคิดและการใช้ถ้อยคำ บทกวีอาจกล่าวถึง ความสุข ความรื่นรมย์ ความมั่งคั่ง ความสวยสดงดงาม หรือความทุกข์ ความขมขื่น ความเจ็บปวด ความยากจน ความชั่วร้ายก็ได้ ตามความคิดของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่าน ได้สัมผัสรับรู้กับความคิดของตน ด้วยการถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือ ดังนั้น ผู้อ่านจึงต้องอ่านบทกวีด้วยสติปัญญาให้เกิดความเข้าใจ เพราะผู้เขียนจะใช้ภาษาในการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึก และจินตนาการด้วยภาษาที่ต่างไปจากการใช้ถ้อยคำในบทความบทกวี เรื่องสั้น หรือนวนิยาย ซึ่งจะใช้ถ้อยคำที่ให้อรรถาธิบายตรงไปตรงมา แต่บทกวีจะต้องสรรหาถ้อยคำที่อาจมีความหมายแฝงอันลึกซึ้ง เช่น ใช้คำว่า ต้นไม้ แต่มีความหมายแฝงถึงความร่มเย็นด้วย เป็นต้น เพื่อให้บทกวีมีความไพเราะด้วยเสียงและความหมาย

บทกวีแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. บทกวีแบบร้อยกรอง เป็นบทกวีที่ปรากฏรูปแบบของฉันทลักษณ์ คือมีการนำถ้อยคำมาเรียบเรียงตามเกณฑ์ ซึ่งมีข้อบังคับทางด้านจำนวนคำ การสัมผัสคำ การกำหนดเสียงสูงต่ำ และความหนักเบาของถ้อยคำในรูปแบบของ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย

2. บทกวีแบบร้อยแก้ว เป็นบทกวีที่เสาะหาถ้อยคำเรียบเรียงเป็นร้อยแก้วหรือความเรียง บทกวีประเภทนี้มีลักษณะเป็นความเรียงคล้ายกลอนเปล่า ผู้ที่ยึดรูปแบบบทกวีทางฉันทลักษณ์ มักไม่ยอมรับว่าบทกวีประเภทร้อยแก้วหรืองานบทกวี บทกวีแบบร้อยแก้วนี้ได้รับอิทธิพลมาจากวรรณคดีตะวันตกประสมวรรณคดีตะวันออก บางครั้งมีลักษณะเหมือนกลอน แต่ไม่มีสัมผัส ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทุกข์เอ๋ยยิ่งทุกข์
ทุกข์เพราะได้คำว่าความสุข
ความสุขที่อยู่เบื้องหน้า
เมื่อถึงยังที่คาดหวัง
ก็ยังไม่พบความสุข
ความสุขก็ยังอยู่เบื้องหน้า
จึงต้องได้คำว่าความสุข
จนฝ่าเท้าระบมทั้งสองฝ่า
ทุกข์เอ๋ยยิ่งทุกข์
ทุกข์เพราะดวงใจที่ได้คำว่า

จาก “ผู้กตารอยทราย” ของศักดิ์ศิริ มีสมสืบ

ตัวอย่างนี้จะเห็นว่า มีลักษณะเหมือนกลอน แต่ไม่มีสัมผัสและมุ่งเน้นความคิด เรียกว่า กลอนเปล่า

อีกประเภทหนึ่งเป็นความเรียงธรรมดา มุ่งเน้นความคิด เช่น

“ในยามดึกที่มีสายฝนโปรยปราย ฉันนั่งอยู่เพียงลำพัง โสตประสาทแว่วแต่เพียงเสียงฝนที่หยดหยาดลงมาจากฟากฟ้าเท่านั้น เสียงหยาดฝน... เตือนให้รำลึกถึงขลุ่ยไม้ที่วางสงบนิ่งอยู่ ฉันหยิบมันขึ้นมาและเริ่มบรรเลงบทเพลงแห่งฤดูกาล เสียงคววญครางหวีดหวิวของลมและสายฝนทันใดนั้นท่วงทำนองเพลงแปรเปลี่ยนเป็น โศกรันทศคร่ำครวญคล้ายเสียงเสียดสีของต้นไม้ เสียงขลุ่ยได้กลืนกลบสรรพสำเนียงอื่นทั้งสิ้นแม้แต่เสียงฝน”

จาก “ขลุ่ยไม้ไผ่” ของพจนานันท์ จันทร์

สันติ

ทั้งบทกลอนเปล่าและบทความเรียงเลือกสรรถ้อยคำดังตัวอย่างที่ยกมานี้ ถือว่าเป็นบทกวีชนิดหนึ่ง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากบทกวีทางตะวันตกเป็นส่วนใหญ่

การอ่านบทกวี

1. การอ่านบทกวีแบบร้อยกรอง บทกวีแบบร้อยกรองเป็นบทกวีที่ถ่ายทอดประสบการณ์และความคิดที่กลั่นกรองแล้วมาเรียบเรียง โดยใช้วรรณศิลป์หรือศิลปะการประพันธ์ เพื่อให้เกิดความงดงามด้วยเสียงและความคิด การอ่านบทกวีจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาและรูปแบบของบทกวีด้วย

1.1 ด้านเนื้อหา บทกวีจะต้องมีเนื้อหาดี ให้แนวทางในการดำเนินชีวิต หรือให้ความรู้พร้อมกับความเพลิดเพลิน สามารถสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีมุมมองชีวิตที่หลากหลายขึ้น ทั้งทางด้านชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ ซึ่งจะสามารถยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น เนื้อหาของบทร้อยกรอง อาจเป็นเรื่องสะท้อนสังคม การชี้นำการดำเนินชีวิต หรือให้ปรัชญา ทำให้รู้จักโลก รู้จักชีวิตดีขึ้น

1.2 ด้านรูปแบบ บทร้อยกรองที่ดี ต้องมีกลวิธีการประพันธ์ที่ดี ถูกต้องตามแบบฉันทลักษณ์ และจะต้องมีเนื้อหาเหมาะสมกับชนิดของคำประพันธ์ มีศิลปะการประพันธ์ ผู้อ่านควรพิจารณาบทกวีแบบร้อยกรองในส่วนของกลวิธีการแต่งดังต่อไปนี้ คือ

1.2.1 การใช้ถ้อยคำที่มีความหมาย ได้แก่ ใช้คำที่มีความหมายแฝง คำที่มีความหมายแสดงกิริยาอาการ คำที่แสดงความหมายและให้ภาพแก่ผู้อ่าน ให้เกิดความหมายกนใจ

1.2.2 การใช้คำให้เกิดความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ ได้แก่ อารมณ์แค้น อารมณ์สงบ อารมณ์เศร้า

1.2.3 การใช้คำเกิดเสียงเสนาะ เป็นกลวิธีการประพันธ์เพื่อให้เกิดรสไพเราะ ด้วยเสียงของบทร้อยกรอง ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การซ้ำคำ การเล่นคำ การเล่นจังหวะของคำ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

1.2.4 การใช้สำนวนโวหารให้เกิดภาพพจน์ เป็นการใช้ศิลปะทางภาษาเพื่อให้เกิดภาพ ความรู้สึกหรืออารมณ์ตามความประสงค์ของกวี เป็นการใช้สำนวนโวหารให้เกิดภาพพจน์ คำว่า “ภาพพจน์” หมายถึง ลักษณะสำนวนโวหารที่ใช้พรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพ เกิดความรู้สึกนึกคิดในใจเกิดเสียงในหูดูภาพในใจได้ การใช้สำนวนโวหารเพื่อให้เกิดภาพพจน์มีหลายประการ ได้แก่

- การใช้สำนวนโวหารเปรียบเทียบเชิงอุปมาอุปไมย เป็นข้อความที่มีการเปรียบเทียบ กวีจะใช้คำว่า คล้าย เหมือน ดัง เพียง คุณ ประหนึ่ง ราวกับ

- การใช้โวหารกล่าวเกินจริง โวหารเช่นนี้ เรียกว่า อติพจน์ เป็นการเปรียบเทียบที่ต้องการเน้นให้เห็นความสำคัญ เพื่อใช้แสดงอารมณ์ที่ต้องการจุดเด่น แต่ไม่ต้องการข้อเท็จจริง

- การใช้โวหารที่ใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเปรียบเทียบให้เกิดภาพพจน์
 - การใช้โวหารที่นำสิ่งไม่มีชีวิตมากล่าวประหนึ่งว่ามีชีวิต โวหารเช่นนี้ เรียกว่า บุคลาธิษฐาน เป็นการนำสิ่งไม่มีชีวิต สิ่งที่ไม่ใช่คน นามธรรมต่าง ๆ มากล่าวในลักษณะของคน เพื่อให้มีชีวิตจิตใจ

ปัจจุบันผู้แต่งบทกวีมักจะแต่งเป็นบทร้อยกรองสั้น ๆ ไม่นิยมแต่งบทกวียาว ๆ อย่างอดีต แต่ก็ยังมีผู้แต่งบทกวีขนาดยาวอยู่บ้าง เนื้อหาจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสภาพสังคม รวมทั้งให้ข้อคิดต่าง ๆ รูปแบบของบทร้อยกรองจะเป็นรูปแบบใหม่แปลกไปจากของเดิมไม่เคร่งครัดในหลักฉันทลักษณ์ เช่น

รำตำราทางอึ้ง	รู้ซึ่งถึงสวรรค์ชั้นฟ้า
บ้ำอำนาจงูปลาปลา	จะกลืนสุริยาแจ่มจันทร์
หิวโหยตะกละกินความตาย	สะสมไว้มากมหันต์
อมตะระยะยัน	ชั่วก็ชั่วกัลป์ก็ถึงก็ดิน
หอกดาบเพื่อพูดได้	น้ำลายหลากท่วมฟ้าสิ้น
สัตว์เซลล์เดียวจะรุมกิน	รสกลิ่นของอหิปีไต่ย

ตำราทางอึ้ง-อังคาร กัลยาณพงศ์

2. การอ่านบทกวีแบบร้อยแก้ว กวีปัจจุบันหลายคนสร้างบทกวีแบบร้อยแก้วบ้าง กลอนเปล่าบ้าง ซึ่งมุ่งเน้นทางด้านความคิด บทกวีประเภทนี้ได้รับอิทธิพลจากบทกวีตะวันตก ปัจจุบันบทกวีประเภทนี้ได้รับความนิยมมากขึ้น

กลอนเปล่าเป็นงานเขียนแบบตะวันตกที่ไม่มีสัมผัส เป็นอิสระจากรูปแบบและข้อบังคับของฉันทลักษณ์ แต่จงใจจะให้มีความไพเราะแบบเสียงดนตรี ดังนั้นกลอนเปล่าจึงแต่งง่าย เพราะไม่มีข้อบังคับไม่ว่าจะเป็นจำนวนคำในแต่ละวรรคหรือในแต่ละบท ไม่มีการสัมผัส ไม่กำหนดเสียงหนักเบา แต่จะมุ่งเน้นการเขียนที่แบ่งเป็นวรรค เว้นช่วงให้ได้จังหวะงดงาม และเลือกสรรถ้อยคำอย่างมีความหมายลึกซึ้ง เพื่อระบายอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของกวี เช่น สุนามหลวง

ว่า	
ลอยเด่นบนท้องฟ้า	ด้วยลมแรง
ร่วงลงสู่พื้นดิน	ด้วยสิ้นแรงลม
คน	
มีอำนาจวาสนาบาร์มีสูงส่ง	ด้วยแรงศรัทธา
ตกต่ำสิ้นอำนาจวาสนา	ด้วยสิ้นความดี

เรื่อง

จากหนังสือสายใย

3. หลักการอ่านบทกวีนิพนธ์

หลักการอ่านบทกวีมีหลักการอ่านดังนี้

3.1 รูปแบบของฉันทลักษณ์ รูปแบบของฉันทลักษณ์ คือลักษณะบังคับของบทกวีแต่ละประเภทซึ่งต่างกัน ควรวิเคราะห์ความถูกต้องของรูปแบบฉันทลักษณ์นั้น ๆ

3.2 ความคิดเห็นและเนื้อหาสาระในบทกวี บทกวีที่ดีจะต้องมีเนื้อหาสาระที่แสดงความคิดอันมีคุณค่าแก่ชีวิต บทกวีบางบทให้ความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า อารมณ์โกรธ ฯลฯ บางบทให้คิดเตือนใจ ให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ เป็นต้น จึงควรอ่านให้ถี่ถ้วนว่ากวีให้ความคิดอะไรแก่ผู้อ่านบ้าง และมีเนื้อหาสาระอย่างไร

3.3 กลวิธีการแต่ง หรือวรรณศิลป์ กลวิธีในการแต่งหรือวรรณศิลป์นี้อาจพิจารณาได้จากการเลือกคำมาใช้ให้เหมาะสมกับความ การเล่นเสียงด้วยสัมผัสสระ พยัญชนะ การใช้โวหารแบบต่าง ๆ การใช้สัญลักษณ์ ซึ่งกวีแต่ละคนจะมีกลวิธีแต่งแตกต่างกัน ไปเป็นเฉพาะตน

3.4 รสของบทกวี หมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นแก่ผู้อ่าน เมื่อถ้อยคำแก่ผู้อ่านเมื่อถ้อยคำสำนวนหรือเรื่องราวในบทร้อยกรองนั้น ๆ มากระทบอารมณ์ อาจให้ความรู้สึกทางด้านความรัก ความเศร้า ความตื้นตัน ฯลฯ แล้วแต่ลักษณะของบทร้อยกรองและอารมณ์ของผู้อ่านขณะนั้น

3.5 สารจากบทร้อยกรอง บทร้อยกรองก็มีสารของผู้แต่งฝากไว้เช่นกัน ดังนั้นจึงควรอ่านให้ถี่ถ้วนเพื่อรับสารจากผู้เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานเขียนประเภทบทกวีนิพนธ์ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกบทกวีนิพนธ์ที่แฝงแง่คิดให้นักเรียนฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ บทกวีนิพนธ์ที่มีลักษณะคำประพันธ์ประเภทกลอนและกาพย์ มีเนื้อหาเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน

ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางกายและทางสมอง นักทฤษฎีและการศึกษาได้เสนอทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการอ่านไว้ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) และ Norris Sanders

บลูม ได้กำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการอ่านได้เป็นอย่างดี

ซึ่ง Benjamin Bloom (1956 อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 34) ได้กล่าวถึงการลำดับชั้น การเรียนรู้ออกเป็น 6 ลำดับ คือ การรู้จักจำข้อมูลเนื้อหา การเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ต่อมา ออร์ริส แชนเดอร์ส (Burdette, 1978, pp. 193-194

อ้างถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 34-36) ได้นำแนวคิดของบลูมมาขยายเป็นการวัดระดับ ความเข้าใจในการอ่านโดยขยายเป็น 7 ระดับ เรียงจากง่ายไปสู่ยากได้ ดังนี้

1. ระดับความจำ (memory) เป็นการจำตามถ้อยคำที่ระบุอยู่ในบทอ่าน หรือตามที่ ผู้เขียนเขียนไว้เป็นความเข้าใจในระดับต้น เป็นระดับที่ไม่ต้องใช้ความคิดมากนัก ผู้อ่านแสดง ความเข้าใจด้วยการบอกสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 ข้อความจริง วันเดือนปี การนิยามศัพท์หรือข้อมูลที่เป็นรายละเอียดในเรื่องที่อ่าน
- 1.2 ความคิดสำคัญที่ผู้เขียนระบุไว้
- 1.3 ลำดับชั้นของเหตุการณ์ต่าง ๆ
- 1.4 คำแนะนำที่ระบุในข้อเขียน

ความเข้าใจในระดับความจำ เป็นลักษณะของการอ่านจับใจความซึ่งการเรียนการอ่าน ในอดีตของไทยใช้เป็นที่วิชาอ่านเอาเรื่อง ถือว่าเมื่ออ่านแล้วต้องจับใจความให้ได้

2. ระดับแปลความ (Translation) เป็นความสามารถของผู้อ่านที่แปลความหมาย ของข้อความที่อ่านออกมาได้ถูกต้องด้วยภาษาของตนเองในลักษณะต่อไปนี้

- 2.1 สามารถอธิบายเนื้อเรื่องหรือแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้ด้วยภาษาที่ง่ายขึ้น หรือด้วยภาษาของตนเอง โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดเดิม
- 2.2 สามารถนำเนื้อความจากสิ่งที่อ่านมาแสดงเป็นกราฟ แผนผัง แผนภูมิ หรือทำ ในทางกลับกันคือ นำเนื้อความจากกราฟ แผนผัง แผนภูมิมาเขียนในลักษณะรูปแบบอื่นได้
- 2.3 สามารถนำเรื่องที่อ่านมาเขียนเป็นงานเขียนในลักษณะรูปแบบอื่นได้
- 2.4 สามารถทำตามคำแนะนำที่ให้ไว้อย่างถูกต้อง

ความเข้าใจในระดับแปลความเป็นความสามารถในเชิงที่ผู้อ่านจับใจความสำคัญของสิ่ง ที่อ่านได้ แล้วแสดงให้ผู้อื่นรับรู้ได้ด้วยวิธีการแสดงออกแบบต่าง ๆ

3. ระดับตีความ (Interpretation) เป็นความสามารถในเชิงเห็นสิ่งที่สัมพันธ์กันของสิ่งที่มีได้ระบุไว้ เป็นความเข้าใจระหว่างบรรทัดของข้อความ ความเข้าใจระดับนี้ผู้อ่านต้องใช้ความคิด มากขึ้น โดยมีความสามารถในสิ่งต่อไปนี้

- 3.1 เมื่อทราบสาเหตุ สามารถระบุผลที่จะเกิดตามมาได้ หรือเมื่อทราบผลที่เกิดขึ้น สามารถระบุสาเหตุได้

- 3.2 คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป หรือคาดคะเนเรื่องได้
- 3.3 สามารถสรุปความคิดสำคัญได้อย่างสมเหตุสมผล ถ้าบทอ่านนั้นมีได้ระบุไว้
- 3.4 สามารถประมวลความจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากบทอ่าน สามารถลงความเห็นอย่างใดอย่างหนึ่งได้
- 3.5 สามารถขยายความเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้รับ
- 3.6 สามารถบอกความสัมพันธ์กันของตัวละครต่าง ๆ
- 3.7 สามารถจินตนาการตามสิ่งที่ระบุไว้ได้ เช่น เกิดภาพพจน์ เกิดมีความรู้สึก คล้อยตาม เหมือนได้ยินเสียง ได้กลิ่น ได้รสชาติจากการจินตนาการ

4. ระดับนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถระดับสูงขึ้นไป ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำความรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิดไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ หรือสภาพปัญหาใหม่ที่ไม่เคยเห็นหรือรู้จักมาก่อน กิจกรรมการสอนอ่านในขั้นนี้ ครูควรให้มีการอภิปรายในสิ่งที่รับรู้จากการอ่านแล้วตั้งคำถามเพื่อถามในเชิงประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับในสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วถามว่าทำไมจึงคิดเช่นนั้น นอกจากนั้นอาจถามเพื่อให้สรุปหลักการ แล้วถามว่ามีเหตุผลใดที่ทำให้มีการสรุปเช่นนั้น

5. ระดับวิเคราะห์ (Analysis) การคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกส่วนต่าง ๆ ของเรื่องที่เป็นความรู้หรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านนั้น และสามารถชี้ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ นั้น เช่น เมื่ออ่านข้อความที่เป็นการโฆษณาชวนเชื่อ สามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้ เช่น ใครเป็นคนเขียน กลุ่มเป้าหมายของผู้เขียนคือใคร ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์อย่างไร ในการเขียนครั้งนี้ผู้เขียนใช้เทคนิคอะไร ถ้าอ่านข้อความที่เป็นบทกวีนิพนธ์หรือบทร้อยกรอง สามารถตอบคำถามได้ว่า เป็นคำประพันธ์ชนิดใด มีลักษณะสัมผัสอย่างไร เป็นบทประพันธ์ที่เขียนขึ้นมาในสมัยใด อารมณ์น้ำเสียงของบทประพันธ์นี้เป็นอย่างไร นอกจากนั้นสามารถตอบคำถามที่เป็นเหตุผลด้านอื่น ๆ หรือพิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

6. ระดับสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการคิดในเชิงบูรณาการ คิดรวมส่วนต่าง ๆ ที่แยกกระจายอยู่ให้เป็นแนวคิดเดียวและเป็นแนวใหม่ เป็นความคิดในเชิงทำให้เกิดความรู้ใหม่หรือแนวคิดใหม่ มีผลของการคิดเป็นหลักการหรือกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ หรือมีผลงานใหม่ มีวิธีการใหม่ ต่างจากการคิดขั้นตีความ

7. ระดับการประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการคิดระดับสูง มีการตัดสินใจด้วยเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น การคิดเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ใช้ในการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับความเป็นเหตุเป็นผล การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่สามารถมองเห็นได้โดยอาศัยทักษะการสังเกตและการคิดอย่างหลักแหลม การประเมินผลเป็นการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีเกณฑ์หรือมาตรฐานอยู่ในใจ

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ ได้จัดลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดไปจนโต โดยแบ่งเป็น 4 ลำดับขั้น ซึ่ง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 10-11) ได้กล่าวถึง ขั้นพัฒนาความคิดของเพียเจต์ ดังนี้

พัฒนาการความคิดของเด็กในวัยต่าง ๆ สรุปไว้เป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 Sensorimotor motor period การพัฒนาในระยะนี้จะเริ่มต้นตั้งแต่อายุ 0-2 ปี เป็นระยะที่เด็กรับรู้ได้จากความรู้สึก สนใจสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัวก่อนที่จะเรียนรู้ภาษาและความแตกต่างของตนเองกับสิ่งแวดล้อม ในระยะนี้เริ่มจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองมากขึ้น
2. ขั้นที่ 2 Preoperational thought period ในระยะนี้แบ่งพัฒนาการเป็น 2 ขั้น ขั้นแรกจะเริ่มตั้งแต่อายุ 2-3 ปี เป็นระยะของการจัดเตรียมความคิด เด็กระยะนี้จะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ถ้าพิจารณาแล้วคล้ายกับว่าเด็กเอาแต่ใจตนเอง การแปลความคิดของเด็กจะไม่ถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด แต่จะแสดงพฤติกรรมที่เข้าข้างตนเอง ขั้นที่ 2 นี้จะเริ่มตั้งแต่อายุ 4-7 ปี ระยะนี้เด็กจะรู้จักสร้างแนวคิดโดยอาศัยการจัดกลุ่มวัตถุให้เป็นพวก เป็นหมู่ สามารถเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งของ เข้าใจปริมาณ นำหนัก ขนาดของวัตถุ และเริ่มรู้จักการเรียงตัวเลข
3. ขั้นที่ 3 Period of concrete operational การพัฒนาในระยะนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 7-11 ปี เป็นระยะที่เด็กสามารถสร้างแนวคิดให้มีความสัมพันธ์กับรูปธรรม รู้จักใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และจัดลำดับความคิดของตนเองได้
4. ขั้นที่ 4 Period of Formal Operation การพัฒนาในระยะนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 11-15 ปี เป็นระยะที่สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม สร้างแนวคิดให้สัมพันธ์กับนามธรรม ใช้เหตุผลช่วยในการตัดสินใจ ปัญหาพัฒนาการทางความคิดจะเป็นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นความคิดในด้านการตีความ แปลความ หรือพิสูจน์หาความจริง

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสูเบล (Ausubel)

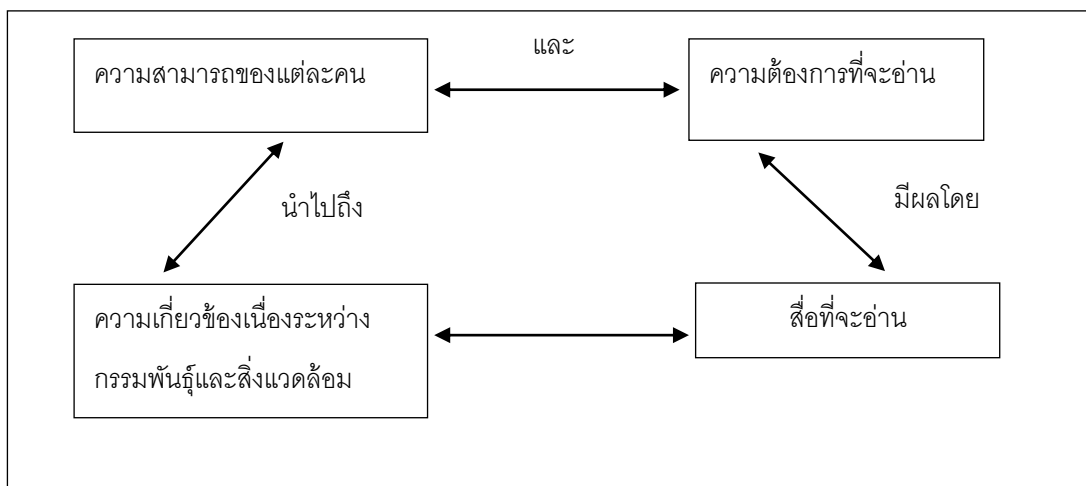
ออสูเบล (Ausubel) นักจิตวิทยาแนวปัญญานิยมเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและมีความหมาย การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับความรู้เดิมของผู้เรียน (Ausubel อ้างถึงใน จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน, 2547, หน้า 27) ได้กล่าวว่า การอ่านที่จะมีประสิทธิภาพและได้รับผลดีนั้นจะต้องมีความพร้อมในการอ่าน เขายังเน้นว่า ความพร้อม คือ ความสามารถที่มีอยู่ในตัวที่จะรับเอาสิ่งนั้น ๆ และการอ่านจะได้ผลดี ความพร้อมจะต้องสัมพันธ์กับความต้องการของการที่จะอ่านจากสิ่งนั้น

ความพร้อม คือ ความสามารถที่มีอยู่ ความสามารถที่มีอยู่ คือ ผลที่ได้จากกรรมพันธุ์ วุฒิภาวะ และคุณสมบัติประจำตัว เช่น ประสบการณ์ การเรียนรู้ ความสามารถที่จะบรรลุถึง

เป้าหมายของแต่ละคนนั้น ต้องให้เขามีเวลาในการที่จะรับมรดกตกทอดมา และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้

ความต้องการของการที่จะอ่านหรือที่จะเรียนรู้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าด้วย เพราะสิ่งเร้า นั้นจะทำให้มีส่วนช่วยในความต้องการ ซึ่ง ออซูเบล สรุปความพร้อมในการอ่านขึ้นอยู่กับความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่จะอ่าน เขียนเป็นแผนภูมิ ดังนี้

ภาพที่ 2 ความพร้อมในการอ่านกับความสามารถสัมพันธ์กับสื่อหรือสิ่งที่จะอ่าน (Ausubel อ้างถึงใน จีวีสถิติ บัญชีกาญจน, 2547, หน้า 27)

จากทฤษฎีและแนวคิดที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การสอนอ่านครูผู้สอนต้องพิจารณาเลือกใช้ ทฤษฎีที่เหมาะสมเป็นแนวทางในการสอนอ่านเพราะจะส่งผลให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และยังจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ มีความสุขในสิ่งที่อ่าน มีความสามารถในการอ่าน และสามารถประยุกต์ความรู้ ความคิดจากการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

การอ่านเชิงวิเคราะห์

ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

ชมัยพร แสงกระจ่าง (2534, หน้า 886) กล่าวว่า การวิเคราะห์งานเขียน คือ การใคร่ครวญพิจารณา แยกงานนั้นออกเป็นส่วน ๆ ให้ถี่ถ้วนละเอียดลออที่สุดเท่าที่จะทำได้

คนยา วงศ์ระชะชัย (2542, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การอ่านวิเคราะห์เป็นขั้นตอนจากความเข้าใจตามตัวอักษร ผู้อ่านต้องพิจารณาแยกแยะรายละเอียดของงานเขียน เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน

อย่างมีเหตุผลมองหาความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เช่น รูปแบบ เนื้อหา กลวิธีในการนำเสนอ การใช้ภาษา

วัชรวิ บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542, หน้า 43) ให้ความหมายว่า การอ่านเพื่อวิเคราะห์หมายถึง การอ่านเพื่อแยกแยะความคิด ที่อาจจะอยู่อย่างกระจัดกระจายในส่วนต่าง ๆ ของข้อความที่อ่าน และนำมาจัดลำดับ แยกแยะประเด็นสำคัญ มีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดมาประกอบความคิด การวิเคราะห์จำเป็นต้องอาศัยความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาประกอบ จึงจะสามารถแยกแยะข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นออกจากกันได้อย่างถูกต้อง

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545, หน้า 51) ให้ความหมายของการอ่านวิเคราะห์ว่าเป็นการอ่านด้วยความคิดพิจารณาและไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าเนื้อความที่อ่านนั้นส่วนใดเป็นสาระหรือไม่เป็นสาระ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดควรเชื่อถือ หรือไม่ควรเชื่อถือ รวมถึงพิจารณาจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน ทั้งนี้เพื่อแยกแยะและเลือกเฟ้นสาระที่ดี ไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 208) กล่าวว่า การอ่านวิเคราะห์ เป็นการอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะให้ได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร

สุนทรีย์ คุณจักร (2547, หน้า 29) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างพิจารณาด้วยความละเอียดและรอบคอบ แล้วสามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่อ่านได้อย่างครบถ้วน

พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ (2553, หน้า 33) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านวิเคราะห์เป็นการอ่านแล้วแยกแยะรายละเอียดของเรื่อง เข้าใจความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ ในเรื่อง จากประเด็นรองหรือประเด็นย่อยไปสู่ประเด็นหลัก การอ่านวิเคราะห์ยังนำไปสู่

การศึกษาค้นหาคุณค่าของงานประพันธ์ด้านต่าง ๆ ทั้งคุณค่าทางวรรณศิลป์และคุณค่าทางสังคม

วรรณภา บัวเกิด (2553, หน้า 224) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวิเคราะห์ คือการพิจารณางานเขียนตามรูปแบบของงานเขียน พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนสาระสำคัญของเรื่อง

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 1115) ได้ให้ความหมายของคำว่า “วิเคราะห์” ไว้ว่า ไคร่ครวญ เช่น วิเคราะห์เหตุการณ์ แยกแยะออกเป็นส่วน ๆ เพื่อการศึกษาให้ถ่องแท้ เช่น วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ วิเคราะห์ข่าว

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 205) ได้ให้ความหมายของคำว่า “วิเคราะห์” ไว้ว่า การพิจารณางานเขียนตามรูปแบบของงานเขียน พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนสาระสำคัญของเรื่อง

จากความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างรอบคอบ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สรุปใจความสำคัญและ รายละเอียดของเรื่องได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน บอกข้อคิดและนำความรู้หรือข้อคิดไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อไป

ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

วัชรีย์ บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542, หน้า 46) กล่าวถึง ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

1. ได้ทราบว่าเรื่องที่อ่านหรือข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในข้อความที่อ่าน ส่วนใดเป็นความจริง ส่วนใดเป็นความคิดเห็น
2. ทำให้ผู้อ่านเป็นคนใฝ่รู้ สนใจใคร่ติดตามข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอ
3. ช่วยให้อ่านเกิดความคิดและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ยิ่งอ่านมาก คิดมากยิ่งขึ้นวิเคราะห์มาก
4. ทำให้ไม่ยึดติดกับตำราหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้เพียงแหล่งเดียวอีกต่อไป
5. รู้จักคิดวิเคราะห์ ทำให้ไม่ตกเป็นเหยื่อของคำโฆษณาชวนเชื่อ

สุนทรีย์ คุณจักร (2547, หน้า 29) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านวิเคราะห์ไว้ว่า

1. ทำให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการอ่าน โดยใช้การอ่านเป็นหนทางในการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้ การอ่านวิเคราะห์จะทำให้เข้าใจเรื่องราว สามารถแยกแยะข้อมูลได้ว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นข้อคิดเห็น รวมทั้งสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งเป็นผลให้รู้จักใช้วิจารณญาณและมีการตัดสินใจที่ดีทำให้เกิดผลดีต่อการดำเนินชีวิต

2. ทำให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในด้านความคิด การแสวงหาความรู้และการสะสมความรู้ เป็นพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ การอ่านวิเคราะห์เป็นการใช้ความรู้ และความคิดอย่างเป็นระบบ สามารถเชื่อมโยงและหล่อหลอมความรู้เดิมและความรู้ใหม่ได้อย่างกลมกลืน ซึ่งทำให้ผู้อ่านเป็นคนมีคุณภาพและมีทัศนคติที่กว้างไกลทำให้ได้รับการยอมรับ

3. ทำให้ผู้อ่านไม่ถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ควร ไม่หลงไปกับการโฆษณาชวนเชื่อ เพราะกระบวนการวิเคราะห์จะเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ และตั้งอยู่บนเหตุผลอันควร

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556, หน้า 206) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์และวิจารณ์ เป็นกระบวนการหนึ่งของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านต้องรู้จักใคร่ครวญ พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้งในด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันมีหนังสือและสื่อสารสนเทศหลายประเภทให้เลือก

อ่าน การอ่านอย่างวิเคราะห์ วินิจฉัยจะทำให้เราได้รับความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ความพอใจ คลายความตึงเครียดลงได้ การอ่านอย่างวิเคราะห์เพิ่มความมีชีวิตชีวา เสริมสร้างและพัฒนาสติปัญญาให้มีความรู้กว้างไกลและแตกฉาน กิครอบคอบก่อนตัดสินใจและเป็นผู้มีเหตุผล จึงควรฝึกอ่านและคิดอย่างเป็นระบบเพื่อที่เราจะได้เข้าใจ และติดตามการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างเท่าทัน

จากความสำคัญของการเชิงวิเคราะห์ที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญเนื่องจากช่วยให้ผู้อ่านได้รู้จักฝึกใช้ความคิด สติปัญญาในการวิเคราะห์เรื่องราว คิดอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงและหล่อหลอมความรู้เดิมและความรู้ใหม่ รู้ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ เป็นพื้นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ส่งผลผู้อ่านเป็นคนมีคุณภาพและมีทักษะที่กว้างไกลทำให้ได้รับการยอมรับ

จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

วรรณภา บัวเกิด (2553 อ้างถึงใน สุนทรี คุณจักร, 2547, หน้า 29-30) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านวิเคราะห์ไว้ว่า

1. เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ การอ่านเนื้อหาเรื่องราวอย่างละเอียดถี่ถ้วน ย่อมทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจตามเนื้อหาและเรื่องราวนั้น เมื่อพิจารณาโดยใคร่ครองแล้วก็จะสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ตามโอกาสอันควรต่อไป ความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการอ่านวิเคราะห์ย่อมเป็นความรู้ที่ปราศจากข้อกังขา เพราะผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว
2. เพื่อให้ผู้อ่านมีความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ การอ่านโดยการวิเคราะห์ทำให้เกิดความรู้ ความคิดที่กระจ่างและชัดเจน ดังนั้นเมื่อพบกับปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ ก็ย่อมจะใช้ความรู้ ความคิดนั้นประกอบการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีสติและมีเหตุผล
3. เพื่อให้ผู้อ่านมีความมั่นใจในตนเอง ความมั่นใจในความคิด ความมั่นใจในการกระทำของแต่ละบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับความคิดพื้นฐานความคิดตนเอง การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านขั้นตอนของการวิเคราะห์ ย่อมทำให้ผู้นั้นเกิดความรู้แจ้ง เห็นจริง มีความสามารถในการเปรียบเทียบพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ จึงยากที่ผู้ใดจะชักจูงหรือนำพาไปในทางพลั้งผิดได้
4. เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ันนรมย์ การอ่านงานเขียนทุกประเภทย่อมได้ทั้งส่วนที่เป็นสาระและส่วนที่เป็นความเพลิดเพลิน การพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ ในงานเขียนย่อมได้รับทั้งความรู้และอารมณ์ความรู้สึกตามแต่ประเภทของงานเขียนนั้น ๆ

5. เพื่อให้ผู้อ่านมีความสามารถในการวิจารณ์ การแสดงทัศนะหรือความรู้สึกต่องานเขียน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากการอ่านวิเคราะห์ ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ได้ทั้งหมด โดยใช้พื้นฐานจากเหตุผล การเปรียบเทียบที่ได้จากการวิเคราะห์

จากจุดมุ่งหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ จากการอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน กระจ่าง และชัดเจน นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจส่งผลผู้อ่านมีความมั่นใจในความคิดและการตัดสินใจของตนเอง

หลักในการอ่านเชิงวิเคราะห์

สุนทรีย์ คุณจักร (2547, หน้า 30- 31) ได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความชัดเจนและลุ่มลึก ดังนั้นผู้อ่านต้องใช้ความคิดในการพิจารณา และตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบเสมอ ๆ หลักทั่วไปในการอ่านวิเคราะห์มีดังนี้ คือ

1. จับประเด็นเนื้อหาสาระที่อ่านได้ การอ่านแล้วเกิดความรู้ ความเข้าใจ จับประเด็นเรื่องได้ถือว่าเป็นความสามารถขั้นพื้นฐาน (สุนทรีย์ คุณจักร, 2547, หน้า 30-31 อ้างถึงใน วรณาบัวเกิด, 2534, หน้า 160) กล่าวถึงขั้นตอนในการอ่านเพื่อให้เข้าใจรายละเอียด ดังนี้

1.1 อ่านอย่างคร่าว ๆ อ่านเฉพาะชื่อเรื่อง สารบัญ หัวเรื่อง หัวเรื่องย่อย โดยอาจจะอ่านละเอียดเป็นบางส่วนเฉพาะที่ต้องการ

1.2 อ่านข้อความในส่วนที่สำรวจแล้วเห็นว่าควรอ่านเพื่อแปลความและตีความโดยละเอียด ทีละย่อหน้า ทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำ วลี ประโยคที่สัมพันธ์กัน เพื่อจะให้เข้าใจความหมายให้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

1.3 อ่านทบทวนหัวข้อต่าง ๆ เพื่อหาแนวคิด ความรู้สึกและจุดมุ่งหมายของผู้เขียน โดยอ่านอย่างละเอียดซ้ำในส่วนที่สงสัย ไม่แน่ใจหรือยังไม่แจ่มแจ้ง

2. พิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานเขียนได้ เมื่อผู้อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญได้ ก็จะได้ความรู้ความเข้าใจเรื่องนั้น ๆ จากนั้นจึงพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ จนครบตามลักษณะโครงสร้างของงานเขียนนั้น ได้แก่ รูปแบบ เนื้อเรื่อง จุดมุ่งหมาย ทัศนคติของผู้เขียน กลวิธีการนำเสนอและสำนวนภาษา การที่ผู้อ่านได้ทำความรู้จักกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานเขียนนั้น ๆ จะทำให้ได้แนวทางในการคิด ซึ่งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น สิ่งที่ควรพิจารณามีดังนี้

2.1 รู้จักผู้เขียน พิจารณาความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ของผู้เขียนว่าเป็นอย่างไร

2.2 รู้จักรูปแบบและโครงสร้างของงานเขียน พิจารณาว่าเป็นงานเขียนประเภทใด ร้อยแก้วหรือร้อยกรอง สารคดีหรือบันเทิงคดี

2.3 รู้จุดมุ่งหมายในการเขียน พิจารณาว่าผู้เขียนเขียนเพื่อวัตถุประสงค์ใด มีเหตุจูงใจอย่างไร การเขียนนั้นเพื่อชี้แจง เพื่อบอกกล่าว เพื่อตักเตือน เพื่อดำเนินหรือเพื่อปลอบโยน

2.4 รู้ความคิดเห็นของผู้เขียน พิจารณาว่าความคิดเห็นที่ผู้เขียนเสนอว่า เป็นได้จริงตามที่เสนอหรือไม่ มีเหตุผลอันสมควรอย่างไร

2.5 รู้จักข้อมูลที่ใช้อ้างอิง ควรพิจารณาได้ว่าใช้หนังสืออะไรบ้าง ประกอบการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิงเชื่อถือได้หรือไม่

2.6 รู้จักลักษณะภาษาที่ใช้ พิจารณาเรื่องการเรียบเรียงคำ เรียบเรียงประโยค ลำดับเรื่องอย่างไร มีความน่าสนใจติดตามอย่างไร

จากหลักในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการอ่านเชิงวิเคราะห์ เริ่มต้นด้วยการอ่านสำรวจคร่าว ๆ จากนั้นอ่านอย่างละเอียด ทำความเข้าใจในแต่ละย่อหน้า รวมทั้งแปลความ ตีความ ข้อความที่อ่านให้เข้าใจ อ่านทบทวนเพื่อหาแนวคิดและจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และพิจารณาส่วนประกอบของงานเขียนนั้นได้แก่ เนื้อเรื่อง จุดมุ่งหมาย ทศนคติของผู้เขียน กลวิธีการนำเสนอและสำนวนภาษา ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจและได้แนวคิดจากการอ่านเรื่องนั้น ๆ

วิธีการอ่านแบบ SQ3R

Robinson (1961, pp. 29-30) ได้เสนอยุทธวิธีการอ่านแบบ SQ3R ซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และจดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการอ่าน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจ (Survey-S) โดยการกวาดสายตาไปตามหัวข้อหนึ่ง ๆ เพื่อหาข้อหรือจุดสำคัญของเรื่องที่จะกล่าวถึงต่อไป ถ้าหากเรื่องนั้นมีบทสรุปก็อ่านบทสรุปด้วย การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลาเกิน 1 นาที และการอ่านนี้จะช่วยให้เห็นหัวข้อสำคัญ ๆ หรือแนวคิดที่เป็นหลักของเรื่องประมาณ 3-6 หัวข้อ การอ่านคร่าว ๆ นี้จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้ เมื่ออ่านเรื่องอย่างละเอียดภายหลัง

2. ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) ทำได้โดยการเปลี่ยนหัวข้อที่อ่านให้เป็นคำถาม การตั้งคำถามนี้จะทำให้มีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจมากขึ้น คำถามจะช่วยให้นึกย้อนถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ที่สำคัญคือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน ในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูด้วยว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไรและเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหน หรือเมื่อไร

อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญไม่ผิดพลาดและคิดเสมอว่าต้องอ่านเพื่อหาคำตอบนั้น

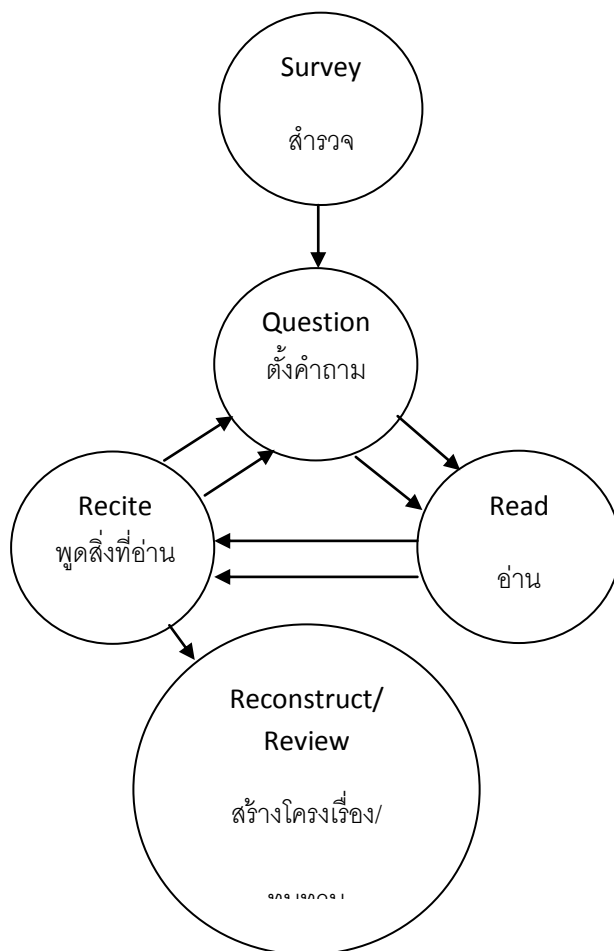
3. ขั้นอ่าน (Read- R_1) การอ่านข้อความในบทนั้น ๆ ซ้ำอีกอย่างละเอียด ในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง การอ่านในขั้นนี้จะเป็นการอ่านที่มีความกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบให้ได้ ขณะที่กำลังอ่านอยู่ ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีการจดบันทึกไว้ในที่ว่าง ริมหน้าหนังสืออ่าน แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้คำตอบที่ต้องการ

4. ขั้นเล่าเรื่อง (Recite- R_2) พยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้หรืออาจเริ่มด้วยการอ่านทวนคำถามซ้ำใหม่อีก เพื่อการสรุปคำตอบได้ง่ายเข้า จะทำให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร ถ้าตอบคำถามไม่ได้ให้กลับไปอ่านเรื่องใหม่อย่างคร่าว ๆ วิธีการบรรยายถึงสิ่งที่อ่านไปแล้วที่ดีที่สุด คือ การบันทึกวลีสำคัญ ๆ ในรูปของโครงเรื่องอย่างสั้น ๆ

5. ขั้นทบทวน (Review- R_3) เมื่ออ่านจบแล้ว ลองสำรวจดูว่าตนมีความสามารถจับจุดสำคัญของเรื่องได้ทุกจุดหรือไม่ สามารถจดจำเรื่องราวและจุดสำคัญของเรื่องได้ดีเพียงใด โดยพยายามนึกทบทวนจุดสำคัญของเรื่องเสียก่อน แล้วโยงความคิดมายังรายละเอียดของเรื่อง วิธีการนี้จะทำให้นักเรียนหรือผู้อ่านเข้าใจและจำเรื่องได้แม่นยำขึ้น

นลินี บำเรอราช (2545, หน้า 147) ได้กล่าวถึง การสอนอ่านตามแนว SQ3R ว่ามีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ตามคำสำคัญของวิธีการคือ Survey (สำรวจ) Question (ตั้งคำถาม) Read (อ่าน R_1) Recite (พูดตอบตนเอง R_2) Reconstruct or Review (สร้างโครงเรื่องของบทอ่านหรืออ่านทบทวน R_3) การสอนแนว SQ3R นี้ ครูอาจใช้การดำเนินกิจกรรมในชั้นเรียนไปตามลำดับขั้นตอนหรืออาจแนะนำนักเรียนให้ใช้วิธีการนี้ในการอ่าน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนว SQ3R แสดงเป็นแผนภูมิตามที่เบอร์มีสเตอร์ (Burmeister, 1978) เสนอไว้ ดังนี้

ภาพที่ 3 แผนภูมิการจัดกิจกรรมแนว SQ3R (นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 148)

กิจกรรมขั้นสำรวจ (Survey) มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง เพื่อดูแนวคิดของเรื่องว่าจะโน้มเอียงไปทางใด มีแนวคิดอื่นที่จะเปรียบเทียบแนวคิดนี้หรือไม่

2. ให้นักเรียนพิจารณาสารบัญ เพื่อดูโครงเรื่องของหนังสือ ว่ามีบทมีตอนเกี่ยวกับอะไรบ้าง เพื่อให้ทราบภาพรวมของเรื่องทั้งหมด พร้อมทั้งให้คิดว่ายังขาดประเด็นสำคัญของเรื่องหรือไม่ จะต้องพึ่งพาแหล่งข้อมูลอื่นเพิ่มหรือไม่

3. ให้นักเรียนอ่านคำนำ ศึกษาว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร เขียนเพื่อใคร

4. ให้นักเรียนสำรวจในแต่ละบท ด้วยวิธีการต่อไปนี้

4.1 อ่านชื่อบทหรือชื่อหัวข้อเรื่อง ข้อความที่บ่งชี้เนื้อความ หัวข้อเรื่องรองตามลำดับ

4.2 ดูภาพประกอบ (ถ้ามี)

4.3 อ่านข้อสรุป แล้วพยายามที่จะจำข้อสรุปของบท ก่อนที่จะสำรวจบทต่อไป

5. ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ (กวาดสายตา) ในส่วนอภิธานศัพท์ คำแปลศัพท์ที่อยู่ในหนังสือ และส่วนเพิ่มที่เป็นภาคผนวกของหนังสือ

6. ท้ายสุด เริ่มอ่านแต่ละบทอย่างคร่าว ๆ ก่อนเริ่มอ่านจริง เพื่อจับความคิดสำคัญ (ทราบเรื่องโดยย่อ ๆ) ไว้ในใจ ก่อนที่จะอ่านบทนั้น ๆ แล้วคิดมีส่วนสำคัญอะไรบ้างที่ขาดหายไป กิจกรรมขั้นตั้งคำถามในใจ (Question) มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้นักเรียนดูที่ชื่อหัวข้อเรื่อง แล้วถามตัวเองว่าหมายถึงอะไร และคิดว่าจะหาคำตอบได้จากหัวข้อเรื่องนี้ไหม

2. ให้นักเรียนตั้งคำถามถามตัวเองหลาย ๆ คำถาม ที่อยากจะรู้ตามขอบเขตของชื่อหัวข้อเรื่องนั้น

กิจกรรมขั้นอ่านในใจ (Read-R₁) มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้อ่านในใจเพื่อจะหาคำตอบตามคำถามที่ตั้งไว้ในขั้น Q

2. ถ้าไม่มีคำตอบ ให้คิดต่อว่าจะหาคำตอบได้จากที่อื่น ๆ อย่างไร เช่น อาจถาม

ในชั้นเรียน หรือพยายามหาคำตอบจากห้องสมุด หรือแหล่งความรู้อื่น

3. ให้นักเรียนคิดคำถามดี ๆ ที่จะถามในชั้น หรือคิดไว้เพื่อใช้หาคำตอบในห้องสมุด หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

กิจกรรมขั้นพูดตอบตนเอง (Recite-R₂) มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้นักเรียนพูดคำตอบ (ที่หาได้เพื่อจะตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้น (Q) การพูดตอบตนเองเพื่อจะได้จำ

2. ให้นักเรียนถามตนเองว่า คำตอบที่ผู้เขียนระบุไว้ ตรงกับสิ่งที่ตั้งคำถามไว้หรือไม่

3. ให้นักเรียนถามตนเองว่า ขณะนี้พอจะมีความคิดใหม่หรือความรู้ใหม่พอที่จะใช้ในการเขียน การอภิปราย หรือพอที่จะแสดงเป็นผลงานอื่นหรือไม่

ครูสามารถใช้วิธีขั้น Q R₁ R₂ นี้ในการให้นักเรียนอ่านหัวข้อเรื่องต่อ ๆ ไป เหมือนกัน
ทุกหัวข้อจนจบบท

กิจกรรมขั้นสร้างโครงเรื่องของบทอ่านหรืออ่านบททวน (Reconstruct or Review-R₃)
มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้นักเรียนทำข้อสรุปไว้ในใจ หรือจดไว้เป็นแนวโครงเรื่องในรูปแบบผังความคิด
ความรู้ก็ได้
2. ให้นักเรียนนึกความสำคัญที่ผู้เขียนบอกไว้
3. ให้นักเรียนเขียนความคิดสำคัญที่ผู้เขียนบอกไว้
4. ให้นักเรียนอ่านบททวนทั้งบทตามแนวขั้นสำรวจ แต่มุ่งเอาเฉพาะรายละเอียด
5. ให้นักเรียนคิดถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ - ความคิดที่ได้รับครั้งนี้
6. ให้นักเรียนคิดว่า อาจจะต้องอ่านหนังสือเพิ่มเติม เพื่อหาข้อมูลที่กว้างลึกมากขึ้น
หรือหาข้อมูลในแง่มุมอื่นอีกหรือไม่

Dechant (1982, pp. 336-339) ได้กล่าวถึงการอ่านแบบ SQ3R ว่าเหมาะสำหรับการอ่าน
เพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคล มีลำดับขั้นการอ่าน ดังนี้

1. การสำรวจ (Survey) หมายถึง สำรวจชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง คูสารบัญและความคิดที่
ผู้เขียนตั้งจุดมุ่งหมายในการเขียนนั้นจากคำนำ และการอ่านคร่าว ๆ เชิงสำรวจทั้งหมดอย่างรวดเร็ว
2. การตั้งคำถาม (Question) ตั้งคำถามถามตัวเองว่าสิ่งที่เราต้องการจะทราบนั้นคืออะไร
3. การอ่าน (Read) อ่านเพื่อจะตอบคำถามที่ตนอยากรู้ โดยตั้งคำถามที่ตนต้องการ
เอาไว้ในใจแล้วพยายามหารายละเอียดและจุดสำคัญจากการอ่านนั้น แล้วนำมาตอบคำถามนั้นให้ได้
4. การจดจำ (Recite) เมื่อทราบคำตอบจากหนังสือและเข้าใจอย่างกระจ่างจาก การอ่าน
แล้วควรจดข้อความที่สำคัญไว้ เพื่อเตือนความจำตนเองและพยายามถามตนเองว่า จากการอ่านนั้น ๆ
ได้ความคิดใหม่อะไรขึ้นบ้าง
5. การทบทวน (Review) ทบทวนความถูกต้องของเรื่องที่อ่าน โดยทบทวนจุดสำคัญ
ใหญ่ ๆ และจุดสำคัญรองลงมาของเนื้อเรื่องที่เราต้องการทราบ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 169) ได้กล่าวถึง วิธีการแบบ SQ3R เป็นวิธีการสอน
ที่เริ่มโดย ฟรานซิส พี โรบินสัน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านที่มหาวิทยาลัยไอโฮโอ ได้ศึกษา
เทคนิคการอ่านและแนะนำวิธีการอ่านให้กับนักศึกษาจนประสบความสำเร็จเป็นเวลานาน จากนั้น
จึงสรุปออกมาเป็นสูตรหรือวิธีการอ่านสั้น ๆ เพื่อให้จำได้ง่ายคือ Survey Q3R หรือ SQ3R
มี 5 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. Survey (S) ขั้นสำรวจ หมายถึง การสำรวจหนังสือ ดูชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ คำนำ

เพื่อจุดมุ่งหมายและแนวคิดของผู้แต่ง สำนวนสารบัญ คำนี อภิธานศัพท์ ภาคผนวก บทสรุป แบบฝึกหัด เพื่อตรวจสอบสาระที่ปรากฏอยู่ในหนังสือทุก ๆ ที่ และอ่านสำรวจเนื้อเรื่องอย่างรวดเร็ว

2. Question (Q) ขึ้นตั้งคำถามหลังจากการอ่านอย่างสำรวจเสร็จแล้วตั้งคำถาม ถามตนเองว่าสิ่งที่ต้องการทราบคืออะไร และตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่านตามลำดับหัวเรื่อง ในแต่ละย่อหน้า

3. Read (R) ขึ้นอ่านอย่างรอบคอบ เป็นการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าขีดเส้นใต้เฉพาะส่วนที่สำคัญ ให้ความสนใจคำ วลี หรือประโยคที่พิมพ์ตัวเอนหรือตัวหนา การอ่านในขั้นนี้อ่านเพื่อตอบคำถามที่ผู้อ่านตั้งไว้ หาข้อความใดไม่เข้าใจให้บันทึกไว้เพื่อถามผู้สอน

4. Recite (R) ขึ้นจดจำ เมื่อเข้าใจคำตอบและเนื้อเรื่องจากการอ่านแล้ว ควรพยายามจดจำข้อความที่สำคัญ โดยการบันทึกย่อหรือขีดเส้นใต้เพื่อเตือนความจำของตนเอง และพยายามถามตนเองว่า จากการอ่านครั้งนี้ได้ความคิดอะไรใหม่ ๆ บ้าง ทดสอบความจำโดยการปิดหน้ากระดาษแล้วดูบันทึกที่เขียนไว้ว่าจำได้หรือไม่ ถ้าตอบไม่ได้ให้ทบทวนคำถาม คำตอบ และท่องจำจากความเข้าใจ

5. Review (R) ขึ้นทบทวน เป็นการทบทวนเรื่องราวทั้งหมดจากการอ่านบันทึกย่อ และทำบันทึกย่อจากความจำว่าถูกต้องหรือจำได้หรือไม่ ทบทวนจุดสำคัญใหญ่ ๆ และจุดสำคัญรองลงมาอีกครั้งหนึ่ง

จากขั้นตอนวิธีการอ่านแบบ SQ3R นี้ มีขั้นตอนการอ่านที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคล นักเรียนจะได้รับการฝึกทักษะ ในการอ่าน อ่านคร่าว ๆ อ่านอย่างละเอียดรอบคอบ จับประเด็นหรือสรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น แสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียน บอกข้อคิดและนำความรู้หรือข้อคิดไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี โดยมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ สำรวจ ตั้งคำถาม อ่าน เล่าเรื่อง และสร้างโครงเรื่องหรือทบทวน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการอ่านแบบ SQ3R มาประยุกต์ใช้ ในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการอ่าน 5 ขั้นตอน ของ SQ3R เป็นหลักและเพิ่มขั้นตอนการตอบคำถามเพื่อทบทวนเพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่าน เนื่องด้วยเป็นวิธีการที่ใช้ฝึกการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

เร้าความสนใจในการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากการศึกษาลักษณะและขั้นตอนวิธีการอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยจึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์การสอนอ่านแบบ SQ3R โดยผู้วิจัยดำเนินการเลือกบทอ่านที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน รวมทั้งผู้วิจัยได้เพิ่มเติมรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนวิธีการอ่านแบบ SQ3R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

วิธีการอ่านแบบ SQ3R มีกระบวนการสอนอ่าน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจ (Survey-S) โดยการสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนอย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญ หัวข้อเรื่อง คำนำ ภาพประกอบ และบทสรุป เป็นต้น
2. ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey-S) การตั้งคำถามก่อนการอ่านจะช่วยให้เราตั้งใจอ่าน จดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน มีความสนใจ มีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งควรตั้งคำถามหลากหลายประเด็น ต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน และครอบคลุมสาระสำคัญของเรื่อง
3. ขั้นอ่าน (Read-R1) โดยการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ จับสาระสำคัญของแต่ละตอน เพื่อค้นหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งไว้ในขณะที่อ่านถ้านึกคำถามเพิ่มได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มได้
4. ขั้นเล่าเรื่อง (Recite-R2) โดยพูดเล่าเรื่องด้วยถ้อยคำของตนเอง เพื่อการทบทวนให้จดจำเรื่องได้ดีและพิจารณาว่าตอบคำถามได้ครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบให้อ่านซ้ำอย่างรอบคอบ แล้วจดบันทึกย่อไว้เพื่อเตือนความจำ
5. ขั้นสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน (Reconstruct/ Review-R3) โดยอ่านทบทวนที่จดบันทึกย่อไว้แล้วเขียนสรุปสาระสำคัญจากการอ่านทบทวนในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง เช่น สรุปเป็นข้อความสั้น สรุปเป็นรายชื่อ แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด เป็นต้น

และเมื่อผู้เรียนผ่านการเรียนตามขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ3R ทั้ง 5 ขั้นตอนแล้ว ตอบคำถามเพื่อทบทวนเป็นการฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่าน ผู้เรียนจะสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดการเรียนการสอน เป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษาและใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดการเรียนการสอนที่ผู้สอนสร้างขึ้น

ชุดการเรียนการสอนเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถ บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ (สุคนธ์ ลินธพานนท์, 2553, หน้า 14)

ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Instructional package) มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่น ชุดการสอน (Teaching package) ชุดการเรียนรู้ (Learning package) หรือเรียกรวมกันว่า ชุดการเรียนการสอน (Instructional package) การจะใช้ชื่ออย่างใบนั้นขึ้นอยู่กับแนวคิดของผู้ให้ความหมาย ซึ่งในการวิจัย

ครั้งนี้ผู้วิจัยของใช้คำว่า “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Instructional package)” นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายชุดการเรียนไว้ ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, หน้า 85) ได้ให้ความหมายชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สื่อประสม ที่เรานำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 117-118) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนการสอนสื่อประสม ที่ได้จากกระบวนการผลิตและนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 95) กล่าวว่าชุดการสอนคือสื่อที่ให้ผู้เรียนหลายอย่าง ประกอบกันจัดเข้าไว้เป็นชุด เรียกว่า สื่อประสม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญเกื้อ กวรวาณิช (2542, หน้า 91) กล่าวถึง ชุดการสอน (Instructional package) ว่าเป็น สื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi-media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตาม หัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้เรียน ได้รับ โดยจัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในซอง กล่อง หรือกระเป๋า แล้วแต่ผู้สร้างจะทำขึ้น ในการสร้างชุดการสอนนี้จะใช้วิธีระบบ เป็นหลักสำคัญด้วยจึงทำให้มั่นใจได้ว่าชุดการสอนจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่มี ประสิทธิภาพ และยังช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจพร้อมที่จะสอนด้วย

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546, หน้า 51) ได้กล่าวถึงชุดการสอนไว้ว่า เป็นสื่อ การสอนชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อประสม (Multi Media) เป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไป ร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตาม หัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเป็นชุด ๆ บรรจุ ในกล่อง ซองหรือกระเป๋า

จากความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึงการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่เป็นสื่อประสม ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดและหลักการของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, หน้า 92-94) กล่าวถึง แนวคิดและหลักการในการนำชุด การเรียนการสอนมาใช้ในระบบการศึกษาพอสรุปได้ 5 ประการคือ

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนต้องคำนึงถึง ความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดก็คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการศึกษาตามเอกัตภาพและการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นโอกาสให้ ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญาความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยช่วย แนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม
2. ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนจากเดิม การจัดการเรียนการสอน แต่เดิมเรายึดครูเป็นหลัก เปลี่ยนมาเป็นการจัดประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่าง ๆ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชา ต่าง ๆ โดยนิยมจัดในรูปของชุดการสอน การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนจากครูเพียงประมาณ 1 ใน 4 ส่วน ส่วนที่เหลือผู้เรียนจะเรียนจากสื่อด้วยตนเอง
3. การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป การใช้สื่อการสอนในปัจจุบัน ได้คลุมไปถึงการใช้วัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ แต่เดิมนั้นการผลิตและการใช้มักจะออกมาในรูปต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างใช้เป็นสื่อเดี่ยว ๆ มิได้มีการจัดระบบใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียน แทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อ การสอนแบบประสมให้เป็นชุดการสอนอันจะมีผลต่อการใช้ของครู คือ เปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วย ครูสอน มาเป็นการใช้สื่อการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียน คือ ให้ผู้เรียนหิวบและใช้การสื่อการสอน ต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยอยู่ในรูปของชุดการสอน
4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ละผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม โดยนำสื่อการสอนมาใช้ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม ซึ่งแนวโน้มในปัจจุบันและอนาคตกระบวนการ เรียนรู้จึงต้องเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรม ร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งนำมาสู่การจัดกระบวนการ

ผลิตสื่อออกมาในรูปแบบของชุดการเรียนรู้

5. การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้ มีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือผิดอันจะทำให้พฤติกรรมนั้นทำซ้ำอีกในอนาคตและให้ค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยไม่มีใครบังคับ

สรุปได้ว่า การนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาใช้ในระบบการศึกษา มีแนวคิดและหลักการเรียนการสอน คือการประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญาความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยช่วยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม เปลี่ยนแนวการเรียนการสอนจากการยึดครูเป็นหลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนเอง ใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้ โดยผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดหมายปลายทางในการเรียนรู้

ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, หน้า 185-186) บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2542, หน้า 94-95) และได้จัดประเภทของชุดการสอนออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้น้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น โดยการใช้อุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ในชุดการสอนมานำเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่นำมาใช้จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นทุกคน เช่น สไลด์ รูปภาพ

2. ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้อุปกรณ์การสอนที่บรรจุไว้ในแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาที่เรียนและให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดการสอนชนิดนี้มักจะใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดการสอนแบบรายบุคคลหรือชุดการสอนแบบเอกัตภาพ เป็นชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจ

ของตนเอง อาจจะมีเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากจะมุ่งให้เรียน ได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนตนเองได้ด้วย ชุดการสอนชนิดนี้ อาจจะใช้ในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลก็ได้

4. ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์และการสอนเสริมตามศูนย์บริการทางการศึกษา ดังเช่น ชุดการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นต้น

จากการจำแนกประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าประเภทของชุดการเรียนแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ชุดการเรียนประกอบคำบรรยาย ชุดการเรียนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ชุดการเรียนแบบรายบุคคล และชุดการเรียนทางไกล ซึ่งชุดการเรียนแต่ละประเภทก็จะเหมาะสมการเรียนการสอนที่แตกต่างกันตามลักษณะการใช้งานและสภาพของผู้เรียน โดยผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนประเภทชุดการเรียนรายบุคคล เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ผลิตชุดการเรียนสามารถผลิตชุดการเรียนที่มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, หน้า 131-133) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบชุดการสอน สรุปได้ว่าชุดการสอนจำแนกองค์ประกอบได้ 6 ส่วน ดังนี้

1. หัวเรื่อง คือการแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วย แต่ละหน่วยแบ่งออกเป็นส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้

2. คู่มือการใช้ชุดการสอน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนจะต้องศึกษาก่อนที่จะใช้ชุดการเรียน จากคู่มือให้เข้าใจเป็นสิ่งแรก จะทำให้การใช้ชุดการเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะคู่มือประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 คำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอน เพื่อความสะดวกสำหรับผู้ที่จะนำชุดการเรียนไปใช้จะต้องทำอะไรบ้าง

2.2 สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสอน ส่วนมากจะบอกสิ่งที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะบรรจุไว้ในชุดการสอนได้ หรือสิ่งที่มีภาระเบา หรือสิ่งที่ต้องใช้ร่วมกับคนอื่น ซึ่งเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงที่ทางโรงเรียนจัดเก็บไว้ที่ศูนย์วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนเป็นต้น

2.3 บทบาทของนักเรียนที่จะเสนอแนะว่า นักเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

2.4 การจัดชั้นเรียน ควรจัดอยู่ในรูปแบบใด เพื่อความเหมาะสมของการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของชุดการสอนนั้น ๆ

2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 หัวเรื่อง กำหนดเวลาเรียน จำนวนนักเรียน

2.5.2 เนื้อหาสาระควรเขียนสั้น ๆ กว้าง ๆ ถ้าต้องการรายละเอียดให้ไปรวมไว้ในเอกสารประกอบการเรียน

2.5.3 ความคิดรวบยอด หรือหลักการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นจากเนื้อหาสาระ

2.5.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง จุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์

เชิงพฤติกรรม

2.5.5 สื่อการเรียน

2.5.6 กิจกรรมการเรียน

2.5.7 การประเมินผล

3. วัสดุประกอบการเรียน ได้แก่ สิ่งของหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จะให้ให้นักเรียนนักศึกษาค้นคว้า เช่น เอกสารประกอบการเรียน หนังสืออ่านประกอบ รูปภาพ แผนภูมิ วัสดุ เป็นต้น

4. บัตรงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุดการเรียนแบบกลุ่ม บัตรงานนี้อาจจะเป็นกระดาษแข็งหรืออ่อนตามขนาดที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ

4.1 ชื่อบัตร กลุ่ม หัวเรื่อง

4.2 คำสั่ง เป็นสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติ

4.3 กิจกรรม ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

5. กิจกรรมสำรอง จำเป็นสำหรับชุดการเรียนแบบกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมสำรองนี้จะต้องเตรียมไว้สำหรับนักเรียนบางคนที่ทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น ได้มีกิจกรรมทำเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้กว้างและลึก ไม่เกิดการเบื่อหน่ายหรือการมีปัญหาทางวินัยในชั้นขึ้น

6. ขนาดรูปแบบของชุดการสอน ชุดการสอนที่ดีไม่ควรใหญ่หรือเล็กเกินไป เพื่อความสะดวกในการใช้ และความสวยงามในการเก็บรักษา ควรมีขนาดไม่เกิน 11-15 นิ้ว ส่วนความหนาของชุดการเรียนแล้วแต่ลักษณะของวิชาและสื่อการเรียนที่ใช้ของแต่ละหน่วยวิชา ด้านหน้าและด้านหลังของชุดการเรียนควรจะมีข้อความให้เรียบร้อย เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษาและการนำไปใช้หน้าห้องหรือของควรระบุดังนี้

6.1 ชุดการเรียนที่.....

6.2 วิชา.....

6.3 เรื่อง.....

6.4 ชั้น.....

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 120-121) สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546, หน้า 52) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการสอนจำแนกได้ 4 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือสำหรับครูที่ใช้ชุดการสอน คำชี้แจงชุดการสอนแต่ละชุดและคู่มือนักเรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน

2. เนื้อหาสาระและสื่อ โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสมและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. บัตรคำสั่งหรือบัตรงาน เป็นเอกสารที่บอกให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บรรจุอยู่ในชุดการสอน

4. การประเมินผล ซึ่งเป็นการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน นอกจากนั้นระหว่างการเรียนก็จะมี การประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า และผลของการเรียนรู้ในรูปแบบสอบถามต่าง ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 95) กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมศึกษาและปฏิบัติ ตามเพื่อบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ต้องสอนต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทผู้เรียนและการจัดชั้นเรียน

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภท สิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภท โสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป สไลด์ของจริง เป็นต้น

บุญเกื้อ ควรวาเวช (2542, หน้า 95-97) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการสอนจำแนกได้ 4 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ละชนิดของชุด

การเรียน ภายในคู่มือจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนเอาไว้อย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือเป็นแผ่นพับก็ได้

2. บัตรหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้นักเรียนดำเนินการ

2.3 การสรุปบทเรียน

บัตรคำสั่งนี้ มักนิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตร ขนาด 6×8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ เช่น บทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียน ตามบัตรคำที่กำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำกรประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลที่อยู่ในชุดการสอนอาจเป็นแบบฝึกหัด ให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกจับคู่ดูผลจากการทดลองหรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

ส่วนประกอบข้างต้นนี้จะบรรจุในกล่องหรือซอง จัดเอาไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การใช้ นิยมแยกออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. กล่อง

2. สื่อการสอนและบัตรบอกชนิดของสื่อการสอนเรียงตามการใช้

3. บันทึกการสอน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาและหน่วยการสอน

3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

3.3 เวลา จำนวนชั่วโมง

3.4 วัตถุประสงค์ทั่วไป

3.5 วัตถุประสงค์เฉพาะ

3.6 เนื้อหาวิชาและประสบการณ์

3.7 กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบวิธีสอน

3.8 การประเมินผล วัดผล การทดสอบก่อนและหลังเรียน

4. อุปกรณ์อื่น ๆ

จากการจำแนกองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (Instructional package)

ของนักการศึกษาข้างต้น องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกัน จึงสรุปองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

1. คู่มือและแบบปฏิบัติ สำหรับครูที่ใช้ชุดการเรียนรู้และผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดการเรียนรู้
2. คำสั่งหรือการมอบหมายงานเพื่อกำหนดแนวทางของการเรียนให้นักเรียน
3. เนื้อหาสาระ ซึ่งบรรจุอยู่ในรูปของสื่อประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. การประเมินผล เป็นการประมวลผลของ กระบวนการ และผลการเรียนรู้ โดยผู้เรียนประเมินผลความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแบบประเมินผลจะจัดอยู่ในชุดการเรียนรู้ ทั้งในรูปแบบที่เป็นแบบฝึกหัด การทดลองหรือให้ทำกิจกรรม

ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การที่ผู้สอนจะสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นต้องศึกษาอย่างรอบคอบ เพื่อให้สามารถจัดทำชุดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนการสอน นักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 118) ได้เสนอขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน โดยนำเอาวิธีระบบเข้ามาใช้ ซึ่งเป็นชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมเหมาะสำหรับการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีทั้งหมด 10 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็น หมวดวิชาหรือสหวิทยาการตามความเห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอนโดยการแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น หน่วยการสอนเพื่อให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนได้ ภายในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละครั้งควรให้ประสบการณ์ออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอด และหลักการ จะต้องให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องเป็นวัตถุประสงค์ทั่วก่อน แล้วจึงเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็แนวทางในการเลือกและการผลิตการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียน

ปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เล่นเกม ฯลฯ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อผู้สอนทราบว่า หลังจากการผ่านกิจกรรมการสอนเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการต่าง ๆ ที่ครูใช้ จัดว่าเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อแต่ละหัวเรื่องแล้ว ควรจัดสื่อเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ เรียกว่า ชุดการเรียน

9. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้ช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนดังนี้

10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน พิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที)

10.2 ชี้นำสู่บทเรียน

10.3 ชั้นประกอบกิจกรรม (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียน

10.4 ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

สุคนธ์ ลิขิตพานนท์ (2553, หน้า 19 - 20) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

การที่ผู้สอนสร้างชุดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนนั้น ควรพิจารณาการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เลือกหัวเรื่อง (Topic) กำหนดขอบเขต และประเด็นสำคัญของเนื้อหา ผู้สร้างชุดการเรียนการสอนควรเลือกหัวข้อและประเด็นสำคัญ ได้จากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นที่จะสอนว่าหัวข้อใดเหมาะสม ที่ควรนำไปสร้างชุดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. กำหนดเนื้อหาที่จะจัดทำชุดการเรียน โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

3. เขียนจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน การเขียนจุดประสงค์ควรเขียนเป็นลักษณะจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์ว่าเมื่อศึกษาชุดการเรียนการสอนจบแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถอย่างไร

4. สร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบมี 3 แบบคือ

4.1 แบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานก่อนที่จะมาเรียนเพียงพอหรือไม่ (เมื่อทดสอบแล้วถ้าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ โดยวิธีใด เป็นต้น หรือผู้สอนอาจอธิบายความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนในเรื่องนั้น ๆ)

4.2 แบบทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ของผู้เรียนหลังจากผู้เรียนเรียนจบในแต่ละเนื้อหาย่อย

4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากการศึกษาชุดการเรียนจบแล้ว

5. การจัดทำชุดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

5.1 บัตรคำสั่ง

5.2 บัตรปฏิบัติการและบัตรเฉลย (ถ้ามี)

5.3 บัตรเนื้อหา

5.4 บัตรฝึกหัดและบัตรเฉลยบัตรฝึกหัด

5.5 บัตรทดสอบและบัตรเฉลยบัตรทดสอบ

6. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนเตรียมออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีหลักการสำคัญคือ

6.1 ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะและควบคุมการเรียนการสอน

6.2 เลือกกิจกรรมที่หลากหลายที่เหมาะสมกับชุดการเรียน

6.3 ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการคิดอย่างหลากหลาย เช่น คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

6.4 มีกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

7. การรวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนบางชนิดอาจมีผู้จัดทำไว้แล้ว ผู้สอนอาจนำมาปรับปรุงดัดแปลงใหม่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ที่ต้องการสอน ในกรณีที่ไม่มีสื่อที่ตรงตามจุดประสงค์ที่จะสอน ครูผู้สอนต้อง

สร้างสื่อการเรียนการสอนใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลามาก

จากขั้นตอนในการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ดังได้ว่าการผลิตชุดการเรียนต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา ออกแบบกิจกรรมของผู้เรียน จัดทำสื่อการสอนและแบบทดสอบเพื่อใช้วัดผลประเมินผล นำไปทดลองหาประสิทธิภาพ จนได้ชุดการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนลดบทบาทของผู้สอนแต่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดเรียนรู้ด้วยตนเอง

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 490 - 491) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนไว้ว่า การหาประสิทธิภาพชุดการเรียนตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Developmental testing” หมายถึง การนำชุดการเรียนใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปสอนจริง (Trail run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก การหาประสิทธิภาพชุดการเรียนมีเหตุผลหลายประการ คือ

1. เป็นการประกันคุณภาพของชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูง เหมาะที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อน เมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็ต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงานและเงินทอง

2. ชุดการสอนทำหน้าที่สอน โดยที่สร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งต้องช่วยครูผู้สอน บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้น ก่อนนำชุดการสอนไปใช้ครูจึงควรมั่นใจว่าชุดการเรียนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้เราได้ชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. การทดสอบประสิทธิภาพ จะทำให้มั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดการสอนเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น และเป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นฉบับ ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนจะต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ เพื่อให้ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดการเรียนจะพึงพอใจว่าหากชุดการสอนมีประสิทธิภาพระดับนั้นแล้ว ชุดการสอนนั้นก็จะมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน

ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 492-493) ได้เสนอขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนได้ ดังนี้

1. ขั้นหาประสิทธิภาพ 1:1 (แบบเดี่ยว)

เป็นการทดลองกับผู้เรียนครั้งละ 1 คน โดยทดลอง 3 ครั้งกับเด็กอ่อน ปานกลางและเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวนั้นจะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก

2. ขั้นหาประสิทธิภาพ 1:10 (แบบกลุ่ม)

เป็นการทดลองกับผู้เรียน 6 - 10 คน (ละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้น

3. ขั้นหาประสิทธิภาพ 1: 100 (ภาคสนาม)

เป็นการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น 30-40 คน คำนวณหาค่าประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หลังการทดลองคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไข ผลลัพธ์ที่ได้ควรจะใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ต่ำกว่าเกณฑ์ได้ไม่เกิน 2.5% ให้ยอมรับ หากแตกต่างกันมากผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนใหม่ โดยยึดสภาพความเป็นจริงตามเกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพประสิทธิภาพของชุดการสอนมี 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์

2. เท่าเกณฑ์

3. ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ยอมรับได้ว่ามีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

บุญเกื้อ ครอบหาเวช (2542, หน้า 110-111) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการสอนว่ามีหลายประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามความสามารถ ความสนใจตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน

2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการเรียนช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย

3. ช่วยในการศึกษานอกระบบ โรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำชุดการสอนไปใช้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที

5. เป็นประโยชน์ในการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
6. ช่วยให้ผู้รู้วัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
8. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ
9. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพ นับถือ ความคิดเห็นของผู้อื่น

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553, หน้า 21-22) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการศึกษาหาความรู้ในชุดการเรียนการสอนด้วยตนเอง เป็นการฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะการอ่าน และสรุปความรู้อย่างเป็นระบบ
2. การทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการคิดทำชุดการเรียนรู้ออก ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดโดย สมศ.
3. ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง จากการที่ผู้เรียนทำตามคำสั่งในขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดในชุดการเรียนการสอน การตรวจแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ หรือทำใบงานด้วยตนเองนั้น ทำให้ผู้เรียนรู้จักฝึกตนเองให้ทำตามกติกา
4. ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เป็นการฝึกความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
5. การใช้ชุดการเรียนการสอนนั้นสามารถศึกษานอกเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับการออกแบบของผู้สอนที่เอื้อต่อการศึกษาดด้วยตนเอง

จากประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น มีวินัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนคิดเป็นแก้ปัญหาเป็น รวมทั้งชุดการเรียนยังช่วยแบ่งเบาภาระการสอนของครู หรือช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนครู และผู้เรียนสามารถศึกษานอกเวลาเรียนได้อีกด้วย

ผู้วิจัยได้นำความรู้ข้างต้นมาปรับใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประเภทชุดการเรียนรายบุคคลจำนวน 5 ชุด เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้
เยาวดี วิบูลย์ศรี (2545, หน้า 28) ได้สรุปแนวคิดไว้ว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์
เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้
ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีต หรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548, หน้า 96) ได้กล่าวสรุปความหมายไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่า
บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 122) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
(Achievement test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ในเนื้อหาและจุดประสงค์รายวิชาต่าง ๆ
ที่เรียนในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นเครื่องมือหลักของการวัดผล

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบวัดความรู้
ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่
กำหนดเพียงใด ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเชิง
วิเคราะห์ของนักเรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, หน้า 31-33) ได้กล่าวว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของผู้เรียนสามารถวัดได้ 2 ลักษณะ คือ การทดสอบแบบอิงกลุ่ม กับการทดสอบแบบอิงเกณฑ์
หรือการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ การทดสอบทั้ง 2 แบบนี้ มีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่ม เป็นการทดสอบที่เกิดจากแนวความเชื่อในเรื่องความแตกต่าง
ระหว่างบุคคล โดยถือว่าบุคคลมีความสามารถในการกระทำหรือปฏิบัติในเรื่องใด ๆ นั้นไม่เท่ากัน
บางคนมีความสามารถเด่น บางคนมีความสามารถน้อย คนส่วนใหญ่มีความสามารถปานกลาง
การวัดแบบอิงกลุ่มจึงใช้ในการแยกกลุ่มและการจัดประเภทของกลุ่มคนใช้ในการเรียงลำดับที่
การเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนในด้านความถนัดของการเรียน ความสามารถ ด้านภาษา
และความสามารถทางด้านวิชาการ การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงกลุ่มจะเป็น
ข้อสอบที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาการทั้งหมดเป็นส่วนใหญ่ ข้อสอบแต่ละข้อจะเป็นข้อสอบที่สามารถ
จำแนกนักเรียนได้ และสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร การทดสอบแบบนี้ยึดเอานักเรียนส่วน

ใหญ่เป็นหลักในการเปรียบเทียบคะแนนกับคนอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน การแปลความหมายของคะแนนแบบนี้จะทำให้ครูทราบได้ว่านักเรียนแต่ละคนนั้นอยู่ในตำแหน่งใดของกลุ่ม กล่าวคือ คนที่มีความสามารถสูงจะได้คะแนนสูง คนที่มีความสามารถต่ำกว่าจะได้คะแนนลดหลั่นลงมาตามลำดับ

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ เป็นการทดสอบที่ยึดแนวความเชื่อเรื่องการเรียนรู้ โดยพยายามส่งเสริมผู้เรียนทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดประสบความสำเร็จในการเรียน นักเรียนทุกคนควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้ถึงขีดสูงสุดของแต่ละคน การวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์ใช้ในการวัดว่านักเรียนแต่ละคนมีความก้าวหน้าหรือเรียนได้ผลตามวัตถุประสงค์ของกระบวนการวิชาเพียงใด เป็นการประเมินความรู้และทักษะที่นักเรียนได้มีการพัฒนาขึ้นในแต่ละสาขา แบบวัดผลสัมฤทธิ์จะถูกสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการสอนอย่างละเอียด ข้อสอบสร้างจากเนื้อหาวิชาเฉพาะและจำกัด ความสำเร็จของนักเรียนในการทำแบบทดสอบจะพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน

เยวดี วิบูลย์ศรี (2545, หน้า 22-26) สรุปได้ว่า

1. ประเภทแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่า แบบสอบผลสัมฤทธิ์ส่วนใหญ่ที่ใช้กันมักจะเป็นแบบสอบประเภทข้อเขียน แบ่งได้ 2 ระดับ คือ (1) ระดับของการเลือกคำตอบจากที่กำหนดไว้แล้ว (Recognition) (2) ระดับของการเขียนคำตอบจากความรู้หรือความทรงจำที่มีอยู่เดิม (Recall) ในแบบสอบระดับที่ 1 แต่ละข้อจะมีคำตอบที่ตายตัว จะประกอบด้วยตัวเลือกหลาย ๆ ตัวที่เป็นไปได้รวมอยู่ในคำถามที่เกี่ยวข้อง ผู้เข้าสอบต้องตัดสินใจเลือกคำตอบอย่างรอบคอบและถูกต้องให้สอดคล้องกับชนิดของคำถามที่ระบุไว้ ตัวอย่างของแบบสอบระดับนี้ได้แก่ แบบสอบประเภทหลายตัวเลือก (Multiple choice) แบบทดสอบแบบถูก-ผิด (True-false) แบบทดสอบประเภทจับคู่ (Matching) ส่วนแบบสอบระดับที่ 2 ซึ่งต้องใช้ความรู้และความทรงจำที่มีอยู่เดิมาเขียนตอบนั้น ลักษณะของคำตอบอาจไม่ตายตัว ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความถูกต้องในเชิงวิชาการ ผสมผสานกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เข้าสอบเป็นสำคัญ แบบสอบระดับนี้ได้แก่ แบบสอบประเภทเติมคำหรือข้อความในช่องว่าง (Completion) แบบสอบประเภทตอบสั้น (Short answer) และแบบสอบประเภทความเรียง (Essay)

2. แบบสอบผลสัมฤทธิ์ผลอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แบบสอบสัมฤทธิ์มาตรฐาน และแบบสอบสัมฤทธิ์ผลที่ครูสร้างขึ้น

2.1 แบบสอบสัมฤทธิ์มาตรฐาน เป็นแบบที่สร้างขึ้นโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ ตลอดจนคุณครูในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดขอบข่ายเนื้อหาวิชาที่ต้องการทดสอบให้เหมาะสม

2.2 แบบสอบสัมฤทธิ์ผลที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้ในชั้นเรียน เป็นแบบสอบซึ่งใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนการสอน โดยเฉพาะ คือ ใช้สำหรับวัดความก้าวหน้าเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน และค้นหาข้อบกพร่องของระบบการเรียนการสอน เพื่อจะได้จัดหน่วยการสอนซึ่งใช้ซ่อมเสริมข้อบกพร่องในการเรียนให้กับนักเรียนได้ตรงตามความต้องการอย่างเหมาะสม

3. นอกจากนี้การแบ่งประเภทของแบบสอบผลสัมฤทธิ์ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบอิงกลุ่มและแบบอิงเกณฑ์

3.1 การสอบแบบอิงกลุ่ม ประกอบด้วยหลักการสำคัญ คือ ผู้เข้าสอบแต่ละกลุ่ม อาจจะมีระดับความรู้ความสามารถไม่เท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นผู้ที่สอบได้คะแนนผลสัมฤทธิ์เท่ากันในวิชาเดียวกัน แต่ต่างกลุ่มกันไม่จำเป็นจะต้องได้ระดับคะแนนหรือเกรดเหมือนกันเสมอไป แบบสอบอิงกลุ่มนั้นจะเน้นที่ลำดับคะแนน (Rank) หรือช่วงคะแนนที่แต่ละคนได้รับ (Range) เมื่อเทียบกับกลุ่มผู้เข้าสอบกลุ่มเดียวกัน แทนที่จะตัดสินด้วยคะแนนผลสัมฤทธิ์แต่เพียงอย่างเดียวของแต่ละคน

3.2 การสอบแบบอิงเกณฑ์ มีหลักการที่สำคัญคือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เข้าสอบแต่ละคน มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการที่ได้รับจากการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ การสอบแบบอิงเกณฑ์จึงเน้นความรู้ความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล ภายใต้งู้อื่นใจที่ว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ที่แต่ละคนได้รับนั้น จะต้องผ่านการพิจารณาอย่างรอบคอบจากผู้ตรวจให้คะแนน ซึ่งอาศัยหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและตรงกันทุกกลุ่มเป็นสำคัญ ดังนั้น คะแนนผลสัมฤทธิ์ที่ผู้เข้าสอบแต่ละคนได้รับ จึงถือว่าเป็นเอกเทศและสมบูรณ์ในตัวเอง โดยไม่ต้องนำไปเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกันอีกต่อไป

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548, หน้า 96) ได้กล่าวถึงประเภทแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่า โดยทั่วไปแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน (Paper and pencil test) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ (Objective test or short answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ (Restricted response type) ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือน

แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งเป็น 4 แบบคือ แบบทดสอบ ถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน จากประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ 1 คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่ม และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ 2 คือ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้นเองหรือแบบมาตรฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ และใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อเป็นวัดผลการพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่ได้เรียนรู้จากชุดการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้การสอนแบบ SQ3R ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แบบทดสอบคู่ขนาน

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 87) ได้กล่าวไว้ว่าแบบทดสอบคู่ขนาน คือแบบทดสอบ 2 ฉบับ หรือมากกว่าที่ใช้แทนกันได้ เพราะวัดเนื้อหาและจุดประสงค์เดียวกัน มีความยากเท่ากัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ความแปรปรวนเท่ากัน นำเอาแบบทดสอบคู่ขนาน 2 ฉบับ ไปทดสอบกับกลุ่มเดียวกัน โดยเว้นช่วงห่างกันไม่เกิน 1 สัปดาห์ แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการสอบสองฉบับ

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2545, หน้า 105) ได้กล่าวไว้ว่า แบบสอบคู่ขนาน คือ แบบสอบ 2 ชุด ซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ในการวัดเรื่องเดียวกันหรือเนื้อหาเดียวกัน ตลอดจนมีความเท่าเทียมกัน ในความหมายทางสถิติ กล่าวคือ แบบสอบทั้ง 2 ชุดต้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และความแปรปรวนเท่ากัน นอกจากนี้แบบสอบทั้ง 2 ชุดยังต้องมีความยากใกล้เคียงกัน มีรูปแบบของคำถามและวิธีการให้คะแนน รวมทั้งวิธีที่ดำเนินการสอบที่เหมือนกัน จนเรียกได้ว่า แบบสอบทั้ง 2 ชุด เป็นแบบสอบคู่ขนาน สมมติว่าผู้สอบกลุ่มหนึ่งตอบแบบสอบทั้ง 2 ชุด คะแนนที่ได้จากแต่ละชุด ใกล้เคียงกันก็ย่อมกล่าวได้ว่า แบบสอบนั้นมีความเที่ยงซึ่งสามารถใช้แทนกันได้

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2527, หน้า 153) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสร้างแบบทดสอบคู่ขนานมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบทดสอบคู่ขนานแบบดั้งเดิม (Classically parallel test form) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม (Classically test theory) โดยแต่ละฉบับจะมีเนื้อหาสาระของข้อสอบเหมือนกัน มีค่าเฉลี่ยและความแปรปรวนของคะแนนเท่ากัน

2. แบบทดสอบคู่ขนานแบบสุ่ม (Random parallel test form) หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาจากเทคโนโลยีการเขียนข้อสอบวิธีใดวิธีหนึ่ง ได้แก่ การใช้วิธีทางภาษาหรือการแปลงประโยคข้อความ (Linguistic based approaches) การใช้ลักษณะเฉพาะของข้อสอบ (Item specification) การวิเคราะห์ฟิสิกส์หรือรูปแบบฟิสิกส์ (Fact desing analysis) การทดสอบโมโนทัศน์ (Concept base testing) เป็นต้น การเขียนข้อสอบจากเทคโนโลยีการเขียนข้อสอบหรือกฎเกณฑ์ในการสร้างข้อสอบแบบเดียวกัน ข้อสอบจะมีลักษณะขนานกันโดยไม่ต้องอาศัยคุณสมบัติทางสถิติเหมือนแบบแรก

จากความหมายของแบบทดสอบคู่ขนานข้างต้นสรุปได้ว่า แบบทดสอบคู่ขนาน คือแบบทดสอบ 2 ฉบับ ที่ใช้แทนกันได้ เพราะวัดเนื้อหาและจุดประสงค์เดียวกัน ต้องมีความยากใกล้เคียงกัน มีรูปแบบของคำถามและวิธีการให้คะแนน รวมทั้งรูปแบบของคำถาม วิธีที่ดำเนินการสอบและวิธีการให้คะแนนที่เหมือนกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบคู่ขนาน ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนเรียน 1 ฉบับและหลังเรียน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อวัดผลพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่ได้เรียนรู้จากชุดการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้การสอนแบบ SQ3R ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เจตคติและการวัดเจตคติ

ความหมายเจตคติ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ เจตคติ ไว้ดังนี้

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2542, หน้า 118) ได้สรุปความหมายของเจตคติไว้ว่า กิริยาท่าทีรวม ๆ ของบุคคลที่เกิดจากความโน้มเอียงของจิตใจ และแสดงออกต่อสิ่งเร้าหนึ่ง ๆ โดยแสดงออกทางสับสนุน มีความรู้สึกเห็นของต่อสิ่งเร้า นั้น หรือแสดงออกในทางต่อต้าน ซึ่งมีความรู้สึกที่ไม่เห็นชอบต่อสิ่งเร้า นั้น ๆ

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543, หน้า 54) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกเชื่อศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 44) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า ความรู้ชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่ง ถ้าเป็นเจตคติที่ดีก็หมายถึงความรู้สึกพอใจในการอ่าน

เป็นความรู้สึกทางบวก แต่ถ้าเจตคติไปทางลบก็หมายถึงความรู้สึกไม่ชอบ ความสนใจจะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความรู้สึกชอบและต้องการ

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549, หน้า 150) ได้สรุปความหมายไว้ว่า เจตคติ เป็นพฤติกรรม หรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางสังคม รวมทั้งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้ เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 332) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จากความหมายของเจตคติข้างต้นสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็นและท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์และความคิด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงออกมา ซึ่งอาจเป็นทางบวกหรือทางลบก็ได้

องค์ประกอบของเจตคติ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 59) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติว่าแตกต่างกันอยู่ 3 กลุ่ม คือ

1. เจตคติมีองค์ประกอบเดียว ตามความคิดหรือแนวความเชื่อนี้ พิจารณาได้จากนิยามเจตคตินั้นเอง กลุ่มนี้จะมองเจตคติเกิดจากการประเมินเป้าหมายของเจตคติว่า ชอบ ไม่ชอบ

2. เจตคติมีสององค์ประกอบ ตามแนวคิดนี้มองว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบด้านสติปัญญา (Cognitive) และความรู้สึก (Affective)

3. เจตคติมีสามองค์ประกอบ แนวคิดนี้มีความเชื่อเจตคติมี 3 องค์ประกอบหรือ 3 ส่วน (Three components) ได้แก่

3.1 ด้านสติปัญญา (Cognitive component) ประกอบไปด้วย ความคิด และความเชื่อที่ผู้นั้นมีเป้าเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3.2 ด้านความรู้สึก (Affective component) ประกอบด้วย ความรู้สึก หรืออารมณ์ของคนใดคนหนึ่งที่มีต่อเป้าเจตคติว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น พอใจหรือไม่พอใจ หรือประเมินสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ดี

3.3 ด้านพฤติกรรม (Behavior component) บางทีเรียกว่า Action component เป็นด้านแนวโน้มของการจะกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรม เจตคติเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้น ยังไม่แสดงออกจริง

จากองค์ประกอบของเจตคติข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของเจตคติมี 3 ด้านได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ บุคคลจะมีความรู้สึกต่อสิ่งใดได้ต้องมีความรู้ในสิ่งนั้น ๆ
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกซึ่งเป็นความชอบหรือไม่ชอบส่วนบุคคลเป็นเรื่องของ

ความรู้สึกรู้สึก

3. องค์ประกอบด้านการกระทำเป็นความพร้อมด้านพฤติกรรมที่จะเข้าหาหรือตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ โดยองค์ประกอบทั้งสามด้านมีความสัมพันธ์กันเสมอ

การวัดเจตคติ

ไพศาล หวังพานิช (2531, หน้า 152) ได้กล่าวถึง การวัดเจตคติยึดหลักสำคัญ ดังนี้

1. ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดเจตคติ คือ

1.1 เจตคติของบุคคลจะมีลักษณะคงที่ในช่วงเวลาหนึ่ง คือ ความรู้สึกนึกคิดของคนเราที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมิได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรอยู่ตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งคงที่ ซึ่งเราสามารถวัดเจตคติได้

1.2 เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรง การวัดเป็นการวัดแบบทางอ้อม โดยการวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

1.3 เจตคตินอกจากแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุนหรือคัดค้านแล้ว ยังมีขนาดหรือปริมาณของความคิดความรู้สึกนั้นด้วย ดังนั้น การวัดเจตคตินอกจากจะทำให้ทราบทิศทางแล้ว ยังสามารถบอกระดับความมากน้อยหรือความเข้มของเจตคติได้ด้วย

2. การวัดเจตคติด้วยวิธีการใดก็ตาม จะต้องมีส่วนประกอบ 3 ประการ คือตัวบุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้าและการตอบสนอง ดังนั้น ในการวัดเจตคติต่อสิ่งใดก็ตามเราสามารถจะวัดได้ โดยนำสิ่งเร้าซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับรายละเอียดในสิ่งนั้นไปเร้าให้บุคคลแสดงท่าทีความรู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีต่อสิ่งนั้นออกมาเป็นระดับความรู้สึก บุคคลนั้นมีความรู้สึกคล้ายตามหรือคัดค้าน

3. สิ่งเร้าจะนำไปใช้เร้า หรือทำให้บุคคลแสดงเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา คือ ข้อความวัดเจตคติ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายถึงคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลสนองออกมาเป็นความรู้สึก เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

4. การวัดเจตคติที่ทราบทิศทาง และระดับความรู้สึกของบุคคลนั้น เป็นการสรุปผลจากการตอบสนองของบุคคลจากรายละเอียดหรือแง่มุมต่าง ๆ ดังนั้น การวัดเจตคติของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะต้องพยายามถามคุณค่าและลักษณะในแต่ละด้านของเรื่องนั้นออกมา แล้วนำผลซึ่งเป็นส่วนประกอบหรือรายละเอียดปลีกย่อยมาผสมผสาน สรุปรวมเป็นเจตคติของบุคคลนั้น เพราะฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่การวัดนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมคุณลักษณะต่าง ๆ ครบทุกลักษณะ เพื่อให้การสรุปตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

5. การวัดเจตคติต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงของการวัดเป็นพิเศษ กล่าวคือ ต้องพยายามให้ผลการวัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของบุคคล ทั้งในแง่ทิศทางและระดับหรือช่วงเจตคติ

วิธีเขียนข้อความวัดเจตคติ

ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549, หน้า 150) กล่าวว่ามาตรการวัดเจตคติ (Attitude scale) จะประกอบด้วยข้อความหรือคำถาม โดยทำหน้าที่เป็นตัวเร้าให้บุคคลแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกออกมา ดังนั้นการวัดเจตคติจะได้ผลถูกต้องและเชื่อถือได้มากเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของข้อความที่ใช้ถาม หรือนำไปเร้าว่ามีมากน้อยเพียงใด การเขียนข้อความเพื่อวัดเจตคติของบุคคลจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณา โดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ใช้ข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่เป็นปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ทราบเจตคติของบุคคลในสภาวะปัจจุบัน การกล่าวถึงอดีตหรือสิ่งที่ผ่านมา อาจทำให้ทราบเจตคติของบุคคลนั้นซึ่งปัจจุบันอาจเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ได้
2. หลีกเลี่ยงข้อความที่ถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนั้น เพราะจะกลายเป็นการตอบสนองตามความเป็นจริง ทำให้ไม่ทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคล
3. ข้อความที่ใช้ต้องให้คำตอบที่สามารถแปลความได้ คือสามารถบ่งบอกทิศทางและระดับความรู้สึกของบุคคลได้ ข้อความที่ดีจึงควรถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าคุณลักษณะของสิ่งเหล่านั้น
4. ข้อความต้องมีความเป็นปรนัย คือมีความชัดเจน มีความหมายแน่นอน ไม่ใช้ภาษาวกวนหรือคลุมเครือ
5. ข้อความหนึ่ง ๆ ควรถามความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว ถ้ามีหลายความคิดเห็นในข้อความเดียวกันจะกลายเป็นข้อความที่กำกวม ยุ่งยากต่อการเสนอความเห็น
6. ข้อความที่ใช้ควรมีลักษณะกลาง ๆ ไม่น้อมเอียงไปทางใดทางหนึ่ง เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ จึงควรใช้ข้อความที่กล่าวทั่ว ๆ ไป โดยพยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำ เช่น เสมอ ทั้งหมด ไม่เคยเลย เท่านั้น เพียงแต่ เพียงเล็กน้อย เป็นต้น
7. พยายามหลีกเลี่ยงข้อความที่ไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ หรือไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะพิจารณา เช่น ข้อความที่กล่าวนอกเรื่องที่จะศึกษา ดังนั้นก่อนลงมือเขียนข้อความควรศึกษาขอบข่ายของเรื่องที่จะถามเสียก่อน โดยพิจารณาว่าข้อความนั้น ๆ มีขอบเขตขนาดไหน ควรเน้นหรือถามด้านใด

แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert scale)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 90-93) เสนอขั้นตอนในการสร้างไว้ ดังนี้

เครื่องมือวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต เรียกว่า Summated rating method ลิเคิร์ต สร้างขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1932 และเป็นวิธีที่ง่ายกว่าวิธีของเทอร์สโตน มีความเชื่อมั่นสูงและพัฒนาเพื่อวัดด้านความรู้สึก ได้หลายอย่าง การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้เป็นวิธีการประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความ ในตอนหลัง คือหลังจากเอาเครื่องมือไปสอบวัดแล้ว ซึ่งตรงข้ามกับแบบเทอร์สโตน ที่กำหนดค่าน้ำหนักของข้อความก่อนนำไปสอบ การสร้างข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อ เป้าเจตคติจะต้องให้ครอบคลุมและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ข้อความอาจจะเป็นทางบวกหมดหรือทางลบหมด หรือผสมกัน ก็ได้ การนำคะแนนข้อที่เห็นด้วยหรือข้อที่ไม่เห็นด้วยมาพลอตกราฟ จะเป็นรูปแบบเป็นลักษณะที่ไปด้วยกัน (Monotonous)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต มีดังนี้

1. เลือกชื่อเป้าเจตคติ (Attitude object) ก่อน เช่น เจตคติต่อคณิตศาสตร์หรือต่ออาชีพครู หรือต่อมหาวิทยาลัย เป็นต้น เป้าของเจตคติอาจจะเป็นคน วัตถุ สิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา ฯลฯ แล้วแต่จะเลือก ยิ่งแคบยิ่งดี ยิ่งกำหนดช่วงเวลาด้วยแล้ว การแปลผลก็จะทำให้มีความหมายดีขึ้น

2. เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติ โดยวิเคราะห์แยกแยะดูให้ครอบคลุม ลักษณะของข้อความควรเป็น ดังนี้

2.1 เป็นข้อความที่แสดงความเชื่อและรู้สึกต่อเป้าที่ต้องการ

2.2 ไม่เป็นการแสดงถึงความเป็นจริง

2.3 มีความแจ่มชัด สั้น ให้ข้อมูลพอตัดสินใจได้

2.4 ไม่ครอบคลุมทั้งทางดีและไม่ดีหรือบวกและลบ

2.5 ควรหลีกเลี่ยงคำปฏิเสธซ้อน ข้อความอ้างอิงในอดีตที่ผ่านมา ข้อความที่มีคำว่า ทั้งหมด เสมอ ไม่เคย ไม่มีเลย เพียงเท่านั้น

2.6 ข้อความเดียวมีชื่อเดียว

3. การตรวจสอบข้อความ เป็นการตรวจสอบขั้นแรก เพื่อดูให้แน่ชัดว่า ข้อความนั้น เขียนไว้เหมาะสมดีหรือไม่ การตอบว่าจะให้ตอบว่าชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี หรือเห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ควรใช้มาตรา 3 มาตรา 4 มาตรา หรือ 5 มาตรา เป็นต้น การเขียนแสดงออกมาในมาตราวัดแบบลิเคิร์ต นิยมใช้เช่น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เห็นด้วยมาก

เห็นด้วย

ไม่แน่ใจ

ไม่เห็นด้วย

ชอบที่สุด

ชอบมาก

ชอบ

ไม่ชอบ

ไม่ชอบอย่างมาก

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ไม่ชอบอย่างมากที่สุด

แต่จะเป็นลักษณะอื่น ๆ ก็ได้ แล้วแต่ข้อความที่แสดงความรู้สึก บางทีแต่ละข้อ ยังใช้ตอบไม่ค่อยจะเหมือนกันก็มี ใช้ที่รับกับข้อความถือว่าดีที่สุดในกรณีผู้สอบรู้จักเป้าหมายของเจตคติทุกคน เช่น เจตคติต่อวิชาเรียน โดยหลักการแล้ว กลุ่มตัวอย่างจะต้องพบเห็น และมี ประสบการณ์ ดังนั้นตัวคำตอบที่เราให้ตอบควรเป็นแบบคู่ ไม่ควรมีตรงกลางเพราะเป็นไปได้ที่จะไม่เกิดความรู้สึกหรือไม่แน่ใจ นอกจากจะไม่ค่อยสัมพันธ์กับตัวเป้านั้น การใช้ตัวเร้าคู่ จึงเป็นการให้ตัดสินเพียง 2 อย่างใหญ่ ๆ คือ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ แล้วค่อยเปลี่ยนแปลงเป็น 4 หรือ 6 ตามความต้องการ ดังตัวอย่าง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เห็นด้วยอย่างมาก

ชอบมาก

เห็นด้วยอย่างมาก

เห็นด้วย

ชอบ

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

ไม่ชอบ

ไม่เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วยอย่างมาก

ไม่ชอบเลย

ไม่เห็นด้วยมาก

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1. การให้น้ำหนัก จะเป็น 2, 3, 4, 5 นั้นแล้วแต่ความเหมาะสม แต่การให้น้ำหนักนั้น มีวิธีการหลายวิธีด้วยกัน

วิธีการน้ำหนักแบบพลการ (Arbitrary weighting method) วิธีการเป็นการกำหนด โดยคิดว่าถ้ามากที่สุดให้ 5 ถัดมา 4 เป็น 3 เป็น 2 เป็น 1 นั่นคือ น้อยที่สุดให้เลขต่ำสุดนั่นเอง ดังเช่น

ตัวเลือก	น้ำหนัก 1	น้ำหนัก 2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	5
เห็นด้วย	3	4
ไม่แน่ใจ	2	3
ไม่เห็นด้วย	1	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	1

ในระยะหลังลิเคิร์ท จึงแนะนำให้ใช้วิธีการกำหนดโดยพลการได้เลย โดยให้เรียงตัวเลข เรียงค่าตามความสำคัญของตัวเร้าหรือตัวเลือกจะใช้ 0, 1, 2, 3, 4 หรือ 1, 2, 3, 4, 5 หรือ -2, -1, 0, 1, 2

ก็ได้ทั้งนั้น 3 แบบนี้สัมพันธ์เป็น 1.00 คือตัวเดียนั่นเอง เพียงแต่เอาตัวคงที่บวกหรือลบออกเท่านั้น ตัวเลขนี้จะแน่นอนเฉลี่ยจะเปลี่ยนแปลง แต่ความแปรปรวนคงที่

จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเจตคติดังกล่าวในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดทำแบบวัดเจตคติการสอน อ่านแบบ SQ3R จำนวน 20 ข้อ ตามวิธีของลิเคิร์ท โดยใช้วิธีการนำหนักแบบผลการ 5 มาตรา ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด และมีข้อความทั้งทางบวกและลบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำวิจัยเรื่องการสร้างชุดการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

อรุณี พงษ์ไพบูลย์ (2550) ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถการจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีการสอนแบบ SQ3R กับวิธีการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ3R หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ที่หลังการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ3R สูงกว่าวิธีสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนาวดี โชตน์นิน (2552) ทำวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.87/ 92.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนชุดการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก

วรรณพร อภิธรรมวิวัฒน์ (2552) ทำวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนการอ่านภาษาไทย แบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนการอ่านภาษาไทย แบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.57/ 86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังใช้ชุดการสอนการอ่าน

ภาษาไทยแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนิสัร้การอ่านของนักเรียนหลังใช้ชุดการสอนการอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิมพ์พิมล แสนนาม (2553) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.19/ 82.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในการเรียนในระดับมากที่สุด

พิมพ์สิริ เจริญกิจ (2554) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.48/ 87.93 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

สกถวรรณ นภาพร (2554) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับดี และมีประสิทธิภาพ 87.29/ 83.95 และมีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64 มีคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ย 4.33 นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนการเรียนและหลังการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

จิราภรณ์ สกกุลเหลืองอร่าม (2554) ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R

กับกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค KWHL-Plus พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สอนด้วย เทคนิค SQ3R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สอนด้วย KWHL-Plus แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สุนิดา ระแม (2556) ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ3R เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 41 จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบ SQ3R อยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟาร์คาส (Farkas, 2002, p. 1243-A) ได้ศึกษาผลของวิธีการสอนแบบปกติและการสอนโดยใช้ชุดการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ การเอาใจใส่ในการเรียน และความสามารถในการแปลความหมายของนักเรียนชั้นปีที่เจ็ด ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนที่มีสื่อหลากหลายที่สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแปลความหมายดีขึ้น

แอนเดอร์สัน (Anderson, 2008, p. 4795-A) ได้สร้างชุดการสอนด้วยตนเอง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียน โดยใช้ชุดการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มทดลองและใช้การสอนแบบบรรยายกับกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ใช้ชุดการสอนด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซาเย่ (Shaye, 2002, pp. 162-165) ทำการศึกษาผลการสอนของกลุ่มที่เรียน โดยกลวิธีอภิปัญญา (KWL Plus และกลยุทธ SQ3R) เปรียบเทียบกับกลุ่มที่เรียนโดยกลวิธีแบบดั้งเดิมในการเรียนการสอนภาษาอาหรับ ของนักเรียนมัธยมชาวคูเวต พบว่า กลวิธีอภิปัญญา (KWL Plus และกลยุทธ SQ3R) ทำให้นักเรียนอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถตอบคำถามได้ดี และคะแนนของการทดสอบสูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่เรียน โดยกลวิธีแบบดั้งเดิม

ลิซาเบธ (Lizabeth, 2007, pp. 182-186) ทำการวิจัยเรื่องผลของการสอนโดยใช้กลยุทธ์ การเรียนการสอนแบบ SQ3R กับการเรียนรู้บนเว็บ ของนักเรียนเกรด 8 ในการเรียนรายวิชา ประวัติศาสตร์อเมริกัน พบว่า ผลของความเข้าใจในความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กลยุทธ์การเรียนการสอนแบบ SQ3R มีความสามารถในการจำ เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากกว่า และคะแนนจากแบบทดสอบมีคะแนนการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้บนเว็บ

แอสลีย์ (Ashley, 2009, pp. 53-57) ได้ศึกษาผลของการใช้วิธีการสอนแบบ SQ3R กับกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษาเกรด 7 พบว่า นักเรียนสามารถแยกแยะข้อมูลที่สำคัญและระบุ ความคิดหลักหรือใจความสำคัญในสารคดีสังคมศึกษา และความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น นอกจากนี้เป็นการส่งเสริมการทำงานในกลุ่มของนักเรียน

จากการศึกษาค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ เครื่องมืออย่างหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและการสอนอ่าน แบบ SQ3R ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนด้วยชุด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้ การสอนอ่านแบบ SQ3R จึงเป็นสื่อการสอนที่ดี ที่ควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยจะขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เบื้องต้น
3. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการทดลองใช้
  - 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.3 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
  - 3.4 แบบแผนการทดลอง
  - 3.5 การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้และวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านแบบ SQ3R
2. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เข้าใจจุดมุ่งหมายและรายละเอียดของหลักสูตร

3. ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่านและสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อกำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

4. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ดังนี้

4.1 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว

- 4.1.1 บอกความหมายพาดหัวข่าวจากข่าวที่อ่านได้
- 4.1.2 ตอบคำถามจากข่าวที่อ่านได้ถูกต้อง
- 4.1.3 สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของข่าวได้
- 4.1.4 จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากข่าวที่อ่านได้ถูกต้อง
- 4.1.5 วิเคราะห์ เกี่ยวกับข่าวที่อ่านได้
- 4.1.6 บอกข้อคิดจากข่าวที่อ่านได้

4.2 การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความ

- 4.2.1 บอกความหมายของคำ กลุ่มคำ และสำนวนจากบทความที่อ่านได้
- 4.2.2 ตอบคำถามจากบทความที่อ่านได้ถูกต้อง
- 4.2.3 สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของบทความได้
- 4.2.4 จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
- 4.2.5 แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับบทความที่อ่านได้
- 4.2.6 บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากบทความที่อ่านได้

4.3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

- 4.3.1 บอกความหมายของคำ กลุ่มคำ และสำนวนจากสารคดีที่อ่านได้
- 4.3.2 ตอบคำถามจากสารคดีที่อ่านได้ถูกต้อง
- 4.3.3 สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของสารคดีได้
- 4.3.4 จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
- 4.3.5 แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับสารคดีที่อ่านได้
- 4.3.6 บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากสารคดีที่อ่านได้

4.4 การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น

- 4.4.1 บอกความหมายของคำ กลุ่มคำ ส่วนวนจากเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 4.4.2 ตอบคำถามจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ถูกต้อง
- 4.4.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นได้
- 4.4.4 บอกแนวคิดหรือแก่นของเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 4.4.5 อธิบายคุณค่าของเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 4.5 การอ่านเชิงวิเคราะห์กวีนิพนธ์
  - 4.5.1 บอกความหมาย ของคำ กลุ่มคำและสำนวนจากบทกวีนิพนธ์ที่อ่านได้
  - 4.5.2 ระบุลักษณะคำประพันธ์ของบทกวีนิพนธ์ได้
  - 4.5.3 ตอบคำถามเนื้อหาจากบทกวีนิพนธ์ที่อ่านได้
  - 4.5.4 วิเคราะห์ความงามทางวรรณศิลป์ของบทกวีนิพนธ์ที่อ่านได้
  - 4.5.5 จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
  - 4.5.6 บอกแนวคิดหรือแก่นของบทกวีนิพนธ์ที่ผู้เขียนนำเสนอได้
  - 4.5.7 บอกจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนนำเสนอได้

5. คัดเลือกเนื้อเรื่องที่ใช้การทดลองครั้งนี้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ในตัวชี้วัดข้อที่ 2-5 และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท.5.1 ตัวชี้วัดข้อที่ 3 สาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ จากข่าว บทความ สารคดี เรื่องสั้น และบทกวีนิพนธ์

6. กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เวลาที่ใช้สอน และกำหนดเป็นชุดการสอนย่อย ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยใช้เวลาสอนจำนวน 16 คาบ ได้กำหนดหัวข้อและเวลาสอนในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ชุดที่ 1 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว	ใช้เวลาในการเรียนการสอน 3 คาบ
ชุดที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความ	ใช้เวลาในการเรียนการสอน 3 คาบ
ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี	ใช้เวลาในการเรียนการสอน 3 คาบ
ชุดที่ 4 การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น	ใช้เวลาในการเรียนการสอน 4 คาบ
ชุดที่ 5 การอ่านเชิงวิเคราะห์บทกวีนิพนธ์	ใช้เวลาในการเรียนการสอน 3 คาบ

7. วางแผนและออกแบบการสอนประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R โดยแสดงเป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่าน แบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 1- ชุดที่ 5

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/คาบ
ชุดที่ 1 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว	1. บอกความหมายพาดหัวข่าวจากข่าวที่อ่านได้ 2. ตอบคำถามจากข่าวที่อ่านได้ถูกต้อง 3. สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของข่าวได้ 4. จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากข่าวที่อ่านได้ถูกต้อง 5. วิเคราะห์เกี่ยวกับข่าวที่อ่านได้ 6. บอกข้อคิดจากข่าวที่อ่านได้	1. ความรู้เรื่อง การอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ 2. บทอ่านข่าวที่ 1 ข่าว “10 เมนูอันตราย สธ. เตือนประชาชน” (ไทยรัฐ) 3. บทอ่านข่าวที่ 2 ข่าว “แชมป์ใหม่อายุยืนที่สุดในโลกหญิงอเมริกันแทนที่ทวดญี่ปุ่น” (ข่าวสด) 4. บทอ่านข่าวที่ 3 ข่าว “เชิดชูแม่ดีเด่นลูกกตัญญู ปี 58” (คมชัดลึก) 5. บทอ่านข่าวที่ 4 ข่าว “แพนด้ายักษ์ตกถูกแผดในแคนาดา เอาใจช่วยต่ออยู่รอดหรือไม่” (ผู้จัดการ) 6. บทอ่านข่าวที่ 5 ข่าว “วัดพุทธในซากาเลียขงอาหารมุสลิมชาวนีตชมสองศาสนาสมานฉันท์” (คมชัดลึก) 7. บทอ่านข่าวที่ 6 ข่าว “เรือท่องเที่ยวบีเอ็มไฟทว่มหนีตายระทึก” (ไทยรัฐ)	1. สืบหาเรื่องที่อ่านบันทึกลงในบัตรกิจกรรม (S) 2. ตั้งคำถามและบันทึกลงในบัตรกิจกรรม (Q) 3. อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด (R ₁) หากำตอบบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 4. พุดเล่าเรื่อง (R ₂) จากเรื่องที่อ่านบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 5. สรุปเรื่อง (R ₃) เขียนสรุปสาระสำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง บันทึกลงในบัตรกิจกรรม 6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/คาบ
ชุดที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ บทความ	1. บอกความหมายของคำ กลุ่มคำ และสำนวนจากบทความที่อ่านได้ 2. ตอบคำถามจากบทความที่อ่านได้ 3. สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของบทความได้ 4. จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ 5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับบทความที่อ่านได้ 6. บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากบทความที่อ่านได้	1. ความรู้เรื่อง การอ่านบทความ 2. บทความบทความ เรื่องที่ 1 กำขี้ดีกว่ากำตด (กึ่งกระดังงา: อพวช) 3. บทความบทความ เรื่องที่ 2 “3 ข้อต้องระวังความรักพังเพราะสมาร์ทโฟน” (เกร็ดสุขภาพ: ชีวจิต) 4. บทความบทความ เรื่องที่ 3 ไอเดียจากขยะ สร้างอาชีพ (เบรบบัสเตอร์: ผาสุก) 5. บทความบทความ เรื่องที่ 4 เลือกเพศลูกทำได้ (นพ.วิชัย ชวาลไพบูลย์: รักลูก) 6. บทความบทความ เรื่องที่ 5 น้ำเป็นเหตุ (มนัสวี แสงวิเชียรกิจ: ซีเคร็ต)	1. สืบหาเรื่องที่อ่าน บันทึกลงในบัตรกิจกรรม (S) 2. ตั้งคำถามและบันทึกลงในบัตรกิจกรรม (Q) 3. อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด (R ₁) หาคำตอบบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 4. พุดเล่าเรื่อง (R ₂) จากเรื่องที่อ่าน บันทึกลงในบัตรกิจกรรม 5. สรุปเรื่อง (R ₃) เขียนสรุปสาระสำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง บันทึกลงในบัตรกิจกรรม 6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/คาบ
ชุดที่ 3 การอ่าน เชิงวิเคราะห์ สารคดี	1. บอกความหมายของคำ กลุ่มคำ และสำนวนจากสารคดีที่อ่านได้ 2. ตอบคำถามจากสารคดีที่อ่านได้ ถูกต้อง 3. สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของสารคดีได้ 4. จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ ถูกต้อง 5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับสารคดีที่อ่านได้ 6. บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากสารคดีที่อ่านได้	1. ความรู้เรื่อง การอ่าน บทสารคดี 2. บทอ่านสารคดีเรื่อง ที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา 3. บทอ่านสารคดีเรื่อง ที่ 2 แอนิเมชัน 4. บทอ่านสารคดีเรื่อง ที่ 3 ลีसानบถนนสายมิ่งกร “เขาวราช” 5. บทอ่านสารคดีเรื่อง ที่ 4 กวักเงิน กวักทอง 6. บทอ่านสารคดีเรื่อง ที่ 5 ท้องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย	1. สืบหาเรื่องที่อ่าน บันทึกลงในบัตรกิจกรรม (S) 2. ตั้งคำถามและบันทึกลงในบัตรกิจกรรม (Q) 3. อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด (R ₁) หาคำตอบบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 4. พุดเล่าเรื่อง (R ₂) จากเรื่องที่อ่านจากเรื่องที่อ่านเพื่อให้จดจำบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 5. สรุปเรื่อง (R ₃) เขียนสรุปสาระสำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง บันทึกลงในบัตรกิจกรรม 6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/คาบ
ชุดที่ 4 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่องสั้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของคำ กลุ่มคำ 2. สำนวนจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ 3. ตอบคำถามจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ 4. วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นได้ 5. บอกแนวคิดหรือแก่นของเรื่องสั้นที่อ่านได้ 6. อธิบายคุณค่าของเรื่องสั้นที่อ่านได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้เรื่องการอ่านเรื่องสั้น 2. บทอ่านเรื่องสั้น เรื่องที่ 1 ฤๅษีอนไต้ต้นตะแบก (อัศศิริ ธรรมโชติ) 3. บทอ่านเรื่องสั้น เรื่องที่ 2 ฆาตกรรมจากกันครัว (ศีกฤทธิ์ ปราโมช) 4. บทอ่านเรื่องสั้น เรื่องที่ 3 เงื่อนตาย (วินทร์ เลียววาริณ) 5. บทอ่านเรื่องสั้น เรื่องที่ 4 ความน่าจะเป็น (ปราบดา หยุ่น) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สํารวจเรื่องที่อ่าน บันทึกลงในบัตรกิจกรรม (S) 2. ตั้งคำถามและบันทึกลงในบัตรกิจกรรม (Q) 3. อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด (R1) หาคำตอบบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 4. พุดเล่าเรื่อง (R2) จากเรื่องที่อ่านจากเรื่องที่อ่านเพื่อให้จดจำบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 5. สรุปรเรื่อง (R3) เขียนสรุปสาระสำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง บันทึกลงในบัตรกิจกรรม 6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน 	4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	จุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา/คาบ
ชุดที่ 5 อ่านเชิงวิเคราะห์บทกวีนิพนธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของคำ กลุ่มคำและสำนวนจากบทกวีนิพนธ์ที่อ่านได้ 2. ระบุลักษณะคำประพันธ์ของบทกวีนิพนธ์ได้ 3. ตอบคำถามเนื้อหาจากบทกวีนิพนธ์ที่อ่านได้ 4. วิเคราะห์ความงามทางวรรณศิลป์ของบทกวีนิพนธ์ที่อ่านได้ 5. จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง 6. บอกแนวคิดหรือแก่นของบทกวีนิพนธ์ที่ผู้เขียนนำเสนอได้ 7. บอกจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนนำเสนอได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้เรื่องการอ่านบทกวีนิพนธ์ 2. บทอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่องที่ 1 เรื่อง “หนาว” (ใหม่พรม) 3. บทอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่องที่ 2 เรื่อง “เสียเจ้า” (อังคาร กัลยาณพงศ์) 4. บทอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่องที่ 3 เรื่อง “สนามหลวง” (เดือนแรม ปรกายเรื่อง) 5. บทอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่องที่ 4 เรื่อง “ตุ๊กตารอยทราย” (ศักดิ์สิริ มีสมสืบ) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตำรวจเรื่องที่อ่านบันทึกลงในบัตรกิจกรรม (S) 2. ตั้งคำถามและบันทึกลงในบัตรกิจกรรม (Q) 3. อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด (R₁) 4. หาคำตอบบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 5. พุดเล่าเรื่อง (R₂) จากเรื่องที่อ่านจากเรื่องที่อ่านเพื่อให้จดจำบันทึกลงในบัตรกิจกรรม 5. สรุปเรื่อง (R₃) เขียนสรุปสาระสำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง บันทึกลงในบัตรกิจกรรม 6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน 	3

8. กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยจะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากเอกสาร คู่มือ ตำราและงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R โดยในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังนี้

8.1 คำนำ

8.2 สารบัญ

8.3 คู่มือการใช้

8.4 คำชี้แจงสำหรับครู

8.5 คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

8.6 แผนการจัดการเรียนรู้

8.7 สื่อการเรียนรู้

8.8 เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้

9. ศึกษาการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยได้ศึกษาจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดลำดับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

9.1 ขั้นสำรวจ (Survey-S) โดยการสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนอย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญ หัวข้อ เรื่อง คำนำ ภาพประกอบ และบทสรุป เป็นต้น

9.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey-S) การตั้งคำถามก่อนการอ่านจะช่วยให้เราตั้งใจอ่าน จดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน มีความสนใจ มีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งควรตั้งคำถามหลากหลายประเด็น ต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านและครอบคลุมสาระสำคัญของเรื่อง

9.3 ขั้นอ่าน (Read-R₁) โดยการอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ จับสาระสำคัญของแต่ละตอน เพื่อค้นหาคำตอบให้กับคำถามที่ตั้งไว้ในขณะที่อ่าน ถ้านึกคำถามเพิ่มได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มได้

9.4 ขั้นเล่าเรื่อง (Recite-R₂) โดยพูดเล่าเรื่องด้วยถ้อยคำของตนเอง เป็นการเพื่อการทบทวนให้จดจำเรื่องได้ดีและพิจารณาว่าตอบคำถามได้ครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบให้อ่านซ้ำอย่างรอบคอบแล้วจดบันทึกย่อไว้เพื่อเตือนความจำ

9.5 ขั้นสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน (Reconstruct/ Review-R₃) โดยอ่านทบทวนที่จดบันทึกย่อไว้แล้วเขียนสรุปสาระสำคัญจากการอ่านทบทวนในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง เช่น สรุปเป็นข้อความสั้น สรุปเป็นรายชื่อ แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด เป็นต้น

10. การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ดังนี้

10.1 ดำเนินการสร้างคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการสอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

10.1.1 ดำเนินการสร้างคำชี้แจงสำหรับครู สร้างคำชี้แจงสำหรับครูเกี่ยวกับวิธีการใช้กับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

10.1.2 ดำเนินการสร้างคำชี้แจงสำหรับนักเรียน สร้างคำชี้แจงสำหรับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้ถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด คำชี้แจงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีรายละเอียดสำหรับนักเรียน ดังนี้

10.1.3 เนื้อหาที่เรียน

10.1.4 จุดประสงค์การเรียนรู้

10.1.5 กิจกรรมของนักเรียน

10.1.6 รายการเอกสารและอุปกรณ์

10.1.7 ระยะเวลาที่ใช้

11. ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R โดยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงข้อ ซึ่งกำหนดขั้นตอนการสอนตามเนื้อหาและวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R โดยผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีองค์ประกอบประกอบของ ดังนี้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล

12. ดำเนินการสร้างสื่อการเรียนรู้ ดำเนินการเลือกและสร้างสื่อการเรียนรู้ โดยพิจารณา บทอ่านให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ ความสนใจในการอ่าน ตามวัยของนักเรียน โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริง การทำงานร่วมกัน โดยผู้วิจัยได้จัดสื่อการเรียน การสอนไว้เป็นหมวดหมู่

13. ดำเนินการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลประจำกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินสร้างแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R โดยศึกษาตัวชี้วัด จุดประสงค์การ เรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และสร้างแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดให้มีความ สอดคล้องกัน เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 5 ชุด ชุดละ 10 ข้อ โดยเน้น ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เบื้องต้น

การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังนี้

1. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ทั้ง 5 ชุด เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ แผนการสอน ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์

2. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา ความยากง่ายและความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ที่จะนำไปกับผู้เรียน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในเรื่องการปรับคำอธิบายกิจกรรมของ นักเรียนในคำชี้แจงสำหรับนักเรียนให้ชัดเจนขึ้นโดยเพิ่มเติมคำว่า “ศึกษาไปความรู้” แก้ไข การพิมพ์สะกดคำให้ถูกต้อง ผลการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมตามลำดับ ดังนี้ ชุดที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.64 ชุดที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 4.64 ชุดที่ 3

มีค่าเฉลี่ย 4.67 ชุดที่ 4 4.82 มีค่าเฉลี่ย ชุดที่ 5 มีค่าเฉลี่ย 4.80 และค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ชุดมีค่าเฉลี่ย 4.71 จากนั้นนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

3. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง จากนั้นจัดพิมพ์เป็นชุดการเรียนรู้ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว เพื่อใช้ในการหาประสิทธิภาพต่อไป

4. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนรายบุคคลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนเวนต์ ศรีราชา ชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ที่มีระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับคะแนนละ เคน เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับความชัดเจนของเนื้อหาและภาษา คำสั่ง ความเหมาะสมของเวลา พบว่า มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มเติมรูปภาพให้น่าสนใจ และการใช้ภาษาในการตั้งคำถามไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรูปภาพและปรับข้อความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

5. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองรายบุคคลที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองรายกลุ่มย่อยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนเวนต์ ศรีราชา ชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก่ง 3 คน ปานกลาง 4 คน อ่อน 3 คนและไม่ใช่นักเรียนที่เคยทดลองมาแล้วในชั้นทดลองรายบุคคล เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับความชัดเจนของเนื้อหาและภาษา คำสั่ง ความเหมาะสมของเวลา พบว่า มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดคาบเรียนในการสอนควรจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง 2 คาบเรียนแรก เพื่อทำกิจกรรมในบัตรกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง แล้วจึงหยุดพักคาบเรียน ส่วนคาบเรียนที่ 3 ซึ่งคาบเรียนสุดท้ายจึงเป็นการทบทวน การสรุปความรู้ แล้วจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น นักเรียนต้องใช้เวลาในการอ่านเรื่องสั้นและวิเคราะห์เนื้อเรื่องนานกว่าบทความอื่น ๆ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขการจัดคาบเรียนในแผนจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยเพิ่มคาบเรียน 1 คาบ จาก 3 คาบ เป็น 4 คาบในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองกับนักเรียนรายกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองภาคสนามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก่ง กลางปาน อ่อนและไม่ใช่นักเรียนที่เคยทดลองมาแล้ว เพื่อตรวจสอบขั้นตอนในการเรียน ความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรมและหาค่าประสิทธิภาพเบื้องต้นของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นได้และเสร็จตามเวลาที่กำหนดและค่าประสิทธิภาพเบื้องต้นของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 89.25/ 90.50

7. จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการทดลองใช้

การดำเนินการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพและกรทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ ศรีราชา ชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 154 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเซนต์ปอล-คอนแวนต์ ศรีราชา ชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 52 คน ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นเกณฑ์ในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R จำนวน 5 ชุด รวม 16 คาบ คาบละ 50 นาที

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบทดสอบคู่ขนาน จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับและหลังเรียน 1 ฉบับ เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวนฉบับละ 30 ข้อ

2.3 แบบวัดเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R จำนวน 20 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบทดสอบคู่ขนานจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับและหลังเรียน 1 ฉบับ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

3.2.3 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน 1 ฉบับ และหลังเรียน 1 ฉบับ จำนวนฉบับละ 50 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกให้มีความสอดคล้องตามเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ก่อนเรียน	หลังเรียน
	จำนวน (ข้อ)	จำนวน (ข้อ)
1. บอกความหมายของคำ กลุ่มคำ และสำนวนจากเรื่องที่อ่านได้	5	5
2. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง	8	8
3. สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้	9	9
4. จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง	4	4
5. วิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้	16	16
6. บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้	8	8
รวม	50	50

3.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พบข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเรื่องการปรับคำเฉลยบัตรกิจกรรมให้ชัดเจนและการใช้ภาษา

3.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนที่แก้ไขแล้วไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับที่ตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะว่าจัดเรียงลำดับตัวเลือกใหม่ให้มีความยาวตามลำดับจากมากไปน้อยหรือน้อยไปมาก

3.2.6 คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและจุดประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปมาใช้เป็นแบบทดสอบสำหรับทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือต่อไป พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.6-1.00 ขึ้นไปทุกข้อ ทั้ง 2 ฉบับ

3.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน 1 ฉบับและหลังเรียน 1 ฉบับ ที่ผ่านการคัดเลือกโดยใช้ค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป นำไปทดลองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ ศรีราชา ชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 50 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ได้เรียนเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์มาแล้ว โดยเว้นระยะเวลาห่างกันหนึ่งสัปดาห์

3.2.8 ตรวจสอบแบบทดสอบแล้วคำนวณค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้เทคนิค ร้อยละ 50 กลุ่มสูงต่ำ (พรธณี ลีกิจวัฒน์, 2549, หน้า 113-115) ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนมีค่าความยากง่าย .38 - .78 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 - .68 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนมีค่าความยากง่าย .34 - .76 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 - .76 และคัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนรายชื่อที่อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ฉบับละ 30 ข้อ จำนวน 2 ฉบับ

3.2.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่คัดเลือกข้อสอบแล้วทั้ง 2 ฉบับ มาคำนวณหา ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ค่าความยากเฉลี่ย ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 (พรธณี ลีกิจวัฒน์, 2549, หน้า 108-115) ได้ผลการคำนวณ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการคำนวณทางสถิติแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับที่นำไปใช้วัดก่อนเรียนและหลังเรียน

การคำนวณ	แบบทดสอบก่อนเรียน ฉบับที่นำไปใช้วัด (30 ข้อ)	แบบทดสอบหลังเรียน ฉบับที่นำไปใช้วัด (30 ข้อ)
ค่าเฉลี่ย	16.70	16.98
ค่าความแปรปรวน	51.316	44.061
ค่าความยากเฉลี่ย	0.56	0.57
ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย	0.40	0.39
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.89	0.87

จากตารางแสดงผลการคำนวณทางสถิติแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 16.70 และ 16.98 ค่าความแปรปรวน 51.316 และ 44.061 ค่าความยากเฉลี่ย 0.56 และ 0.57 ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย 0.40 และ 0.39 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.89 และ 0.87 พบว่า ค่าทางสถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความยากเฉลี่ย ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าใกล้เคียงกันทั้ง 2 ฉบับ แต่จะพบว่าค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 ฉบับจะมีค่าค่อนข้างต่างกัน แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วย F-test พบว่า ค่าไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ค่า F จากการคำนวณ $F = 1.165$ แต่ F จากตารางที่ $df 49, 49$ มีค่า 1.607 จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 2 ฉบับนี้มีค่าทางสถิติใกล้เคียงกัน เป็นข้อสอบคู่ขนานกัน

3.2.10 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียนฉบับสมบูรณ์ทั้ง 2 ฉบับเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 แบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการสอนการอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจตคติ

3.3.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามวัดเจตคติ โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า ของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) จำนวน 35 ข้อ ในแต่ละข้อมีตัวเลือก 5 ระดับ โดยกำหนดค่า คะแนนของข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) และข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) ดังนี้

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) ให้คะแนน 5 ระดับคือ				
เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าเป็น	5		คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าเป็น	4		คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าเป็น	3		คะแนน
เห็นด้วยน้อย	มีค่าเป็น	2		คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าเป็น	1		คะแนน
ข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) ให้คะแนน 5 ระดับคือ				
เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าเป็น	1		คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าเป็น	2		คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าเป็น	3		คะแนน

เห็นด้วยน้อย	มีค่าเป็น	4	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าเป็น	5	คะแนน
การแปรผลคะแนน เจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ซึ่งคุณภาพดังนี้			
ช่วงคะแนน 4.51- 5.00	แสดงว่า	ระดับมากที่สุด	
ช่วงคะแนน 3.51 – 4.50	แสดงว่า	ระดับมาก	
ช่วงคะแนน 2.51 – 3.50	แสดงว่า	ระดับปานกลาง	
ช่วงคะแนน 1.51 – 2.50	แสดงว่า	ระดับน้อย	
ช่วงคะแนน 1.00 – 1.50	แสดงว่า	ระดับน้อยที่สุด	

3.3.3 นำแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 35 ข้อ เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของภาษา พบว่า ไม่พบข้อบกพร่อง

3.3.4 นำเสนอแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบลักษณะข้อความ ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา หัวข้อที่ใช้มาเป็นคำถาม พบว่ามีข้อเสนอแนะให้สลับข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบให้สลับกันไป เพื่อให้แบบวัดเจตคติมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปคัดเลือกได้ทั้งหมดจำนวน 35 ข้อ

3.3.5 เสนอแบบวัดเจตคติต่อการสอนการอ่านแบบ SQ3R ต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและจัดทำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอนการอ่านแบบ SQ3R เพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.3.6 นำแบบวัดเจตคติต่อการสอนการอ่านแบบ SQ3R ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ที่ผ่านการทดลองการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ3R ตรวจสอบแล้วคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (r) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเจตคติทั้งฉบับโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 200) ซึ่งผลการคำนวณได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .55 ขึ้นไปและค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 โดยทำการคัดเลือกข้อคำถามที่ระบุถึงขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ3R ครบทุกขั้นตอนและเลือกข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบสลับกันจนได้แบบวัดเจตคติที่มีความเหมาะสม จำนวน 20 ข้อ

3.3.7 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอนการอ่านแบบ SQ3R ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มทดลองต่อไป

4. แบบแผนการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design (ชูศรี วงศ์รัตนะ และองอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 42)

ตารางที่ 4 การทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design

ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบของการทดลอง

T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง
X	แทน	การจัดการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ

พัฒนา

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

5. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ติดต่อผู้บริหาร โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและการใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน ในกิจกรรมการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนอ่านแบบ SQ3R

5.3 ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนในคาบเรียนแรก

5.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R จำนวน 5 ชุด เมื่อนักเรียนเรียนจบในชุดแต่ละชุด ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมทุกครั้ง

5.5 ดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

5.6 นำคะแนนที่ได้จากการดำเนินการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองการเรียนด้วยชุดการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

6.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

6.1.1 หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R นำผลคะแนนจากชุดทดสอบประจำชุดการเรียนและคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนด้วยชุดการเรียนการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพ 80/80 โดยการหาค่า E1/ E2 และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

6.1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R โดยใช้สถิติ t-test Dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 104)

6.1.3 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

6.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวัดเจตคติใช้โดยใช้วิธีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

6.2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถทำแบบทดสอบ
ประจำชุดหลังเรียนด้วยชุดการสอนแต่ละชุดผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยคำนวณ
จากสูตร

$$E_1 = \frac{F_1 X 100}{N}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบประจำชุดแต่ละชุด

F_1 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการทำแบบทดสอบ

ประจำชุด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

80 ตัวหลัง หลัง (E_2) หมายถึง จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยคำนวณจากสูตร

$$E_2 = \frac{F_2 X 100}{N}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน

F_2 แทน จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในการทำแบบทดสอบ

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

6.2.2 การวิเคราะห์สถิติที่ใช้ในการวิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการศึกษาและพัฒนา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดจากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดจากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 5 ชุด
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงที (t-Distribution)

ผลการศึกษาและพัฒนา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาและพัฒนาในการวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ผลการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

ผลการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ย่อยจำนวน 5 ชุด ได้แก่

- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว
- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความ
- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี
- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น
- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านเชิงวิเคราะห์บทกวีนิพนธ์

องค์ประกอบของแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. คำนำ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์การจัดทำและรายการเอกสารของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. สารบัญ เพื่อระบุหัวข้อสำคัญของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าอยู่หน้าใด
3. คู่มือการใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. คำชี้แจงสำหรับครู เพื่อเป็นแนวทางให้คุณครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

6. แผนการจัดการเรียนรู้ ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหา รายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผล

7. สื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้และเน้นกิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

8. เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด ชุดละ 10 ข้อ โดยแบบวัดประเมินผล การเรียนรู้ประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นการทดสอบทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

9. เฉลยแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ เฉลยแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด ชุดละ 10 ข้อ

ผลการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ปรากฏผล ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/ 80 (E_1/ E_2) ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบแสดงผลประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/ 80 (E_1/ E_2)

ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 80 ตัวแรก (E_1)	ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 80 ตัวหลัง (E_2)
95.00	96.15

ดังนั้นตารางที่ 5 แสดงผลการผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 95.00/ 96.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/ 80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก (E_1) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ได้ผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก (E_1) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R จากผลคะแนนการทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่	คะแนนเต็ม	จำนวนนักเรียนทั้งหมด (คน)	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ (คน)	ประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก (E_1) (ร้อยละ)
1. การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว	10	52	49	94.23
2. การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความ	10	52	47	90.38
3. การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี	10	52	50	96.15
4. การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น	10	52	49	94.23
5. การอ่านเชิงวิเคราะห์บทกวีนิพนธ์	10	52	52	100.00
เฉลี่ยร้อยละ				95.00

จากตารางที่ 6 แสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1) พบว่า จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังจากเรียนจบในแต่ละชุด ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 95.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง (E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังปรากฏผลตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง (E_2) ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
 ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
 เชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

การทดสอบ	จำนวน		จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ประสิทธิภาพ 80 ตัวหลัง (E_2) (ร้อยละ)
	นักเรียน ทั้งหมด	คะแนน เต็ม		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้าน ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	52	30	50	96.15

จากตารางที่ 7 แสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 ตัวหลัง (E_2) พบว่า
 จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม
 การเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตั้งแต่ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม คิดเป็นร้อยละ 96.15 แสดงว่า
 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ที่สร้าง
 ขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 ตัวหลัง (E_2)

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่าน
 แบบ SQ3R โดยการทดสอบค่าที (*t-test*) ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

การทดสอบ	<i>N</i>	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	52	30	13.48	2.887		
					22.532	.000**
หลังเรียน	52	30	24.08	2.018		

** $p < .01$

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 13.48 คะแนน และค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 24.08 คะแนน และจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยคะแนนที่ ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	ข้อความ	(N = 52)		ระดับเจตคติ
		$\bar{X}$	SD	
1.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนคาดเดาเรื่องที่จะอ่านได้เป็นอย่างดี	4.03	0.59	เห็นด้วยมาก
2.	การสอนอ่านแบบ SQ3R มีลำดับการอ่านจากง่ายไปยาก	4.48	0.67	เห็นด้วยมาก
3.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นสำรวจ (Survey-S) ช่วยให้นักเรียนอ่านสำรวจเรื่องอย่างคร่าว ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.17	0.75	เห็นด้วยมาก
4.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นสำรวจ (Survey-S) ช่วยให้นักเรียนเกิดการสังเกตเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี	4.23	0.70	เห็นด้วยมาก
5.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) ช่วยให้นักเรียนตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี	3.98	0.61	เห็นด้วยมาก
6.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) ช่วยให้นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเรื่องได้เป็นอย่างดี	4.23	0.73	เห็นด้วยมาก
7.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นอ่าน (Read-R ₁) ช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ สามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี	4.28	0.74	เห็นด้วยมาก
8.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นเล่าเรื่อง (Recite-R ₂) การพูดเล่าเรื่องด้วยถ้อยคำของนักเรียนช่วยในการทบทวนทำให้อ่านเรื่องได้เป็นอย่างดี	4.07	0.76	เห็นด้วยมาก
9.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นสร้างโครงเรื่อง/ทบทวน (Reconstruct/ Review-R ₃) การอ่านทบทวนบันทึกย่อแล้วเขียนสรุปสาระสำคัญ ช่วยให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องได้เป็นอย่างดี	4.42	0.82	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	(N = 52)		ระดับเจตคติ
		$\bar{X}$	SD	
10.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ไม่ช่วยให้ นักเรียนอ่าน ได้ดีขึ้นเลย	4.07	0.54	เห็นด้วยมาก
11.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนแยกแยะ รายละเอียดของเรื่องทีอ่านได้เป็นอย่างดี	4.07	0.73	เห็นด้วยมาก
12.	การสอนอ่านแบบ SQ3R มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก	3.86	0.74	เห็นด้วยมาก
13.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ทำให้นักเรียนรู้สึกสับสน	3.98	0.57	เห็นด้วยมาก
14.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ (สาเหตุ ผล และผลกระทบ) ของเรื่องทีอ่านได้ เป็นอย่างดี	4.19	0.59	เห็นด้วยมาก
15.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน	3.82	0.67	เห็นด้วยมาก
16.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ทำให้นักเรียนรู้สึกกังวล ขณะอ่านเรื่อง	3.75	0.71	เห็นด้วยมาก
17.	การสอนอ่านแบบ SQ3R สามารถนำไปประยุกต์ใช้ กับการอ่านหนังสือประกอบการเรียนได้เป็นอย่างดี	4.36	0.65	เห็นด้วยมาก
18.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนอ่าน ทบทวนเรื่องเป็นระยะ ๆ ส่งผลให้ผลการอ่านดีขึ้น	4.44	0.63	เห็นด้วยมาก
19.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียน มีความรอบคอบการอ่านดีขึ้น	4.50	0.61	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
20.	การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนทบทวน เรื่องทีอ่านได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ	4.55	0.57	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	เฉลี่ย	4.17	0.66	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ของ
นักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยคะแนนเฉลี่ยเจตคติ

3 ลำดับแรกในประเด็น ดังนี้ 1) การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่ได้
เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 และ 2) การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียน
มีความรอบคอบการอ่านดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และ 3) การสอนอ่านแบบ SQ3R มีลำดับ
การอ่านจากง่ายไปยากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้ การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และศึกษาเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R หลัง เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบ One group pretest-posttest design กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียน เซนต์ปอลคอนเวนต์ จำนวน 52 คน ที่ได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานในการสุ่ม โดยใช้วิธีการจับสลากเลือกห้องกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน จากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนเวนต์ จำนวนทั้งหมด 3 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R จำนวน 5 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน 1 ฉบับและหลังเรียน 1 ฉบับ เป็นชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก ฉบับละ 30 ข้อ และแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R จำนวน 20 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้ การสอนอ่านแบบ SQ3R กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนเวนต์ จำนวน 52 คน สามารถสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

1. การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 95.00/ 96.15

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 95.00/ 96.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/ 80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่า การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 52 คน มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จากผลการวิจัย พบว่า จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนจบแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 95.00 และจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 96.15 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/ 80 แล้วพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 95.00/ 96.15 เนื่องจาก

1.1 การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กลุ่มเนื้อหา เอกสาร ตำราต่าง ๆ และหลักการสร้างชุดกิจกรรม

การเรียนรู้ ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าแบบ SQ3R เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล และแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของคำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ตลอดจนภาษา เวลาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนรายบุคคล จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของเนื้อหา ภาษา ความยากง่ายของเนื้อหา เวลาที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองกับนักเรียน กลุ่มย่อยจำนวน 10 คน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหาและปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองภาคสนาม จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบเรื่องภาษา เวลาที่ใช้ กิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่ม ตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้ การสอนอ่านแบบ SQ3R ดำเนินการอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องและผ่านการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากการทดลองก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ 80/80 ที่ตั้งไว้สอดคล้องกับผลวิจัยของ พิมพ์สิริ เจริญสุข (2554) ที่ทำการศึกษา พบว่า ชุดการสอนการจับใจความภาษาไทยที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ 84.48/ 87.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

1.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอน โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R โดยนักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านตามขั้นตอนในบัตรกิจกรรม ดังนี้ การสำรวจเรื่องที่อ่าน ตั้งคำถามก่อนอ่าน ลงมืออ่าน การตอบคำถามหลังการอ่าน การจับคู่พูดเล่าเรื่องเพื่อทบทวน การเขียนสรุปเรื่องด้วยภาษาของตนเอง และลำดับสุดท้ายนักเรียนได้ตอบคำถามเพื่อทบทวนความเข้าใจ จากขั้นตอนกิจกรรมข้างต้น นักเรียนจึงได้มีโอกาสสังเกตเรื่อง คาคะเนเรื่องที่จะอ่าน ค้นหาคำตอบจากการอ่าน จับคู่พูดคุยทบทวนเนื้อเรื่อง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจ เขียนสรุปความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และในลำดับสุดท้ายนักเรียนได้ตอบเพื่อทบทวนความเข้าใจ ซึ่งในการเรียนรู้ด้วย การสอนอ่านแบบ SQ3R ในระยะแรก นักเรียนอาจจะสับสนในขั้นตอน แต่เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ในครั้งถัดไปนักเรียนจึงเกิดความชำนาญ

มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ดีขึ้น สามารถอ่านเรื่องอย่างละเอียดรอบคอบ สรุปใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่อง บอกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น แสดงความความคิดเห็นตลอดจนบอก จุดมุ่งหมายของผู้เขียน และข้อคิดที่นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัย ของ ธนาวดี โชนันธิน (2552) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอนการอ่านเพื่อ ความเข้าใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับวิจัยของ วรณพร อภิธรรมวิวัฒน์ (2552) ที่ทำการศึกษพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังใช้ ชุดการสอนการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 การจัดลำดับเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยลำดับจากบทอ่านที่มีเนื้อหา จากง่ายไปหายาก ได้แก่ ข่าว บทความ สารคดี เรื่องสั้นและกวีนิพนธ์ นักเรียนจึงได้ฝึกทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยอ่านจากบทอ่านที่เป็นข้อเท็จจริง บทอ่านที่มีความคิดเห็น บทอ่านที่ จะต้องตีความ แปลความและสรุปเป็นความรู้ ข้อคิดที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ตามลำดับ นักเรียนจึงได้พัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เรียนด้วยชุด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นปรากฏคะแนนก่อนเรียนก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.48 คิดเป็น ร้อยละ 44.93 และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิง วิเคราะห์ของนักเรียน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.08 คิดเป็นร้อยละ 80.25 จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้

เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากการสอนอ่านแบบ วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R มีจุดเด่นคือหลังจากให้อ่านเรื่องคร่าว ๆ แล้ว จะให้ผู้อ่านตั้งคำถาม ซึ่งคำถามจะทำให้ให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็นและช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง (Burmister, 1978, pp. 193-194) โดยมีกระบวนการ สอนอ่าน 5 ขั้นตอน (Robinson, 1961, pp. 29-30) กล่าวคือ 1) ขั้นสำรวจ (Survey-S) การอ่าน คร่าว ๆ โดยการกวาดสายตาไปตามหัวข้อ เพื่อหาข้อหรือจุดสำคัญของเรื่อง 2) ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) ทำได้โดยการเปลี่ยนหัวข้อที่อ่านให้เป็นคำถาม การตั้งคำถามนี้จะทำให้มีความอยากรู้

อยากเห็นมากขึ้น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจมากขึ้น 3) ขั้นอ่าน (Read-R1) การอ่านข้อความในบท นั้น ๆ ซ้ำอีกอย่างละเอียด ในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็น การอ่านเพื่อความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง 4) ขั้นเล่าเรื่อง (Recite-R2) พยายาม ใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จะทำให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร 5) ขั้นทบทวน (Review-R3) เมื่ออ่านจบแล้ว จะสามารถจับจุดสำคัญของเรื่อง สามารถจดจำเรื่องราว โยงความคิด มาโยงรายละเอียดของเรื่อง วิธีการนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจและจำเรื่องได้แม่นยำขึ้น เมื่อพิจารณา ในแต่ละขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ3R ทั้ง 5 ขั้นตอน จะพบว่า ในแต่ละขั้นตอนนักเรียนเกิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง และในลำดับสุดท้ายผู้วิจัยได้ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเพื่อเป็นการทบทวน ดังนั้นการฝึกฝนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการสอนแบบ SQ3R ซ้ำ ๆ นักเรียนจะมี กระบวนการอ่านของตนและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จะส่งผลให้นักเรียนมี ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ สกุกเหลือ งอร่าม (2554) ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สอนด้วย SQ3R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับวิจัยของ อรุณี พงษ์ไพบุลย์ (2550) จากการศึกษา พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ3R หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

จากผลการวิจัย พบว่า เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนอ่าน แบบ SQ3R หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียน ได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการสอนอ่านแบบ SQ3R ตาม กระบวนการสอนอ่าน 5 ขั้นตอน 1) ขั้นสำรวจ (Survey-S) การอ่านคร่าว ๆ โดยการกวาดสายตา ไปตามหัวข้อ เพื่อหาข้อหรือจุดสำคัญของเรื่อง 2) ขั้นตั้งคำถาม (Question-Q) ทำได้โดยการเปลี่ยน หัวข้อที่อ่านให้เป็นคำถาม การตั้งคำถามนี้จะทำให้มีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ดังนั้นจึงเพิ่ม ความเข้าใจมากขึ้น 3) ขั้นอ่าน (Read-R1) การอ่านข้อความในบทนั้น ๆ ซ้ำอีกอย่างละเอียด ในขณะที่เดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจและ จับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง 4) ขั้นเล่าเรื่อง (Recite-R2) พยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จะทำให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร 5) ขั้นทบทวน (Review-R3) เมื่ออ่านจบแล้ว จะสามารถจับจุดสำคัญของเรื่อง สามารถจดจำเรื่องราว โยงความคิดมาโยงรายละเอียดของเรื่อง

วิธีการนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจและจำเรื่องได้แม่นยำขึ้น เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ3R ทั้ง 5 ขั้นตอนจะพบว่า ในแต่ละขั้นตอนนักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่าน มีการอ่านทบทวนเรื่องเป็นระยะช่วยให้มีความรอบคอบในการอ่าน การอ่านจึงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิตา ระแม (2556) ทำวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ3R เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 41 จังหวัดยะลา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบ SQ3R อยู่ในระดับมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 95.00/ 96.15 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้น ผู้วิจัย พบว่า

1. ผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นคุณครูควรฝึกผู้เรียนได้เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบในการร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ชุดกิจกรรม
2. ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดแรก ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำและดูแลให้คำปรึกษานักเรียนอย่างใกล้ชิดที่ละขั้นตอน โดยให้เวลานักเรียนทำความเข้าใจและลงมือปฏิบัติจนเป็นที่เข้าใจอย่างกระจ่างแจ้ง แล้วจึงดำเนินการในลำดับถัดไป เพื่อป้องกันการสับสนจนเกิดเป็นความกังวลในขณะเรียนของนักเรียน
3. บทอ่านที่เลือกให้นักเรียนอ่านควรเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ เป็นเรื่องใกล้ตัวหรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อนักเรียนจะช่วยสร้างความสนใจและทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4. ถ้าครูผู้สอนพบนักเรียนที่เขียนสื่อความได้ไม่ชัดเจน ครูต้องให้คำแนะนำเพิ่มเติม หรือฝึกการเขียนควบคู่ไปด้วย

5. ครูผู้สอนควรมีความเข้าใจในความสามารถในการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นครูต้องให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ คำชี้แนะ ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของตนเองตามศักยภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้น ผู้วิจัย พบว่า

1. จากผลการศึกษาพบว่า การสอนอ่านแบบ SQ3R พัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น จึงควรนำการสอนอ่านแบบ SQ3R นี้ไปประยุกต์ใช้ในการอ่านในระดับชั้นอื่น ๆ หรือนำไปปรับใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่ต้องใช้ทักษะการอ่านในการเรียนการสอน

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545ก). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2545ข). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยา ขวนมาลัย. (2539). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเอส. พรีเมียมดีงเฮ้าส์.
- โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2552).
ตัวอย่างการประเมินผลนานาชาติ PISA: การอ่าน. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- จิราภรณ์ สกุลเหลืองอร่าม. (2554). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก ระหว่างกลุ่ม
ที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R กับกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค KWHL-Plus*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). *นวัตกรรมการศึกษาชุดจิตวิทยาการอ่าน Psychology of
reading*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณการ.
- ชมัยพร แสงกระจ่าง. (2534). *การวิจารณ์งานเขียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). *ชุดการสอนระดับประถมศึกษา*. ใน *เอกสารประกอบการสอนระดับ
ประถมศึกษา หน่วย 8-15* (พิมพ์ครั้งที่ 15). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ชูศรี วงศ์รัตน์ และองอาจ นัยพัฒน์. (2551). *แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คนยา วงศ์ณะชัย. (2542). *การอ่านเพื่อชีวิต*. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชนาวดี โชตน์ธนิ. (2552). *การสร้างชุดการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2549). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์.
- นลินี บำเรอราช. (2545). *การสอนอ่าน*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2533). *การอ่านงานประพันธ์เฉพาะเรื่อง*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พุกกะวัน. (2543). *แนวพัฒนาการอ่านเร็วคิดเป็น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น(ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยสำหรับครู* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2527). *การคสอบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: งานตำรา
และการสอนกองบริการงานวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*
(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: B&B Publishing.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: SR Printing.
- บุญเหลือ เทพสุวรรณ. (2539). *แวนวรรณกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2546). *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)*. กรุงเทพฯ:
ประสานมิตร.
- พรณี ลีกิจวัฒน์. (2553). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พนิตนันท์ บุญพามี. (2543). *เทคนิคการอ่านเบื้องต้น*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.

- พิชิต ฤทธิ์จำรุณ. (2548). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
    เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีสท์.
- พิมพ์ลิตี เจริญกิจ. (2554). *การพัฒนาชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยที่ใช้วิธีการสอนอ่าน
แบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์มิล แสนนาม. (2553). *การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2531). *วิธีการวิจัย*. กรุงเทพฯ: งานส่งเสริมวิจัยและตำรา กองบริการการศึกษา
    สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2553). *ศิลปะการอ่านอย่างมืออาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ปันรู้.
- มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์. (2548). *อ่านเป็น: เรียนก่อนสอนเก่ง*. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- เขาวดี วิบูลย์ศรี. (2545). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
    จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
    กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
    กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- วรรณพร อภิธรรมวิวัฒน์. (2552). *การสร้างชุดการสอนการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตร
    และการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณมา บัวเกิด. (2553). *การวิเคราะห์และวินิจฉัยสาร. ใน การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-8*
    (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
    ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชรวิ บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ. (2542). *การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ด้านหลักสูตรและการสอน*.
    กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *พัฒนาหลักสูตรและการสอน- มิติใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชเนศวร การพิมพ์.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริสาสน์.
- ศกลวรรณ นภาพร. (2554). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2555). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/School/frContentStat ValueBySchool.aspx?mi=3&smi=2>
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิควิธีคิด.
- สุนทรี คุณจักร. (2547). *เอกสารประกอบการสอน วิชา 208213 การอ่านเชิงวิเคราะห์*. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนการอ่านภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพานิช.
- สุนิดา ระแม. (2556). *การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ3R เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 41 จังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). *20 วิธีการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *คู่มือสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหาร ครูและนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินตามโครงการวิจัยนานาชาติ (PISA และ TIMSS)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2550). *รายงานการศึกษานวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- อรุณี พงษ์ไพบูลย์. (2550). *การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อัญชลี ทองอม. (2541). *การพัฒนาการเขียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Anderson, R. M. (2008). Self -instruction as a method of perparing elementary shcoll social studies teacher trainers to apply on induction teaching model. *Dissertation Abstracts International*, 42(7), 4795-A.
- Ashley, C. (2009). Showing students the forest: Giving students a reason to read their social studies textbook. *Dissertation Abstracts International*, 48(1), 53-57.
- Burmister, L. E. (1978). *Reading strategies for secondary teachers* (2nd ed.). Massachusetts: Addison Wesley.
- Dechant, E. V. (1982). *Improving the teaching of reading* (3rd ed.). New Delhi: prentice-Hall of India Private Limited.
- Farkas, R. D. (2002). Effect(s) of traditional verus learning-styes instruction methods on seventh grade student achievement. Attitude, empathy and transfer of skills through a study of the Holocauas. *Dissertation Abstracts International*, 3(4), 1243-A.
- Lizabeth, A. (2007). A quasi-experimental study of adolescent learning using the SQ3R strategy instruction with web-based learning materials. *Dissertation Abstracts International*, 71(3), 182-186.
- Robinson, F. P. (1961). *Effective study*. New York: Harper & Brothers.
- Shaye, A. (2002). The effectiveness of metacognitive strategies on reading comprehension and comprehension strategies of eleventh grade students in Kuwaiti high schools. *Dissertation Abstracts International*, 63(8), 162-165.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ในการวิจัย

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัย

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพีณ ชูชื่น อาจารย์พิเศษ ภาคภาษาไทย โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาไทย/ หลักสูตรและการสอน อดีตศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาไทย และการวัดและประเมินผล
2. นางยุพา เตียไพบูลย์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเซนต์ปอล คอนแวนต์ ศรีราชา ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาไทย/ หลักสูตรและการสอน
3. นางลักขณา สายปรีชา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนศรีราชา ครูชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาไทย
4. นางชุติมา หาญเอี่ยม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลชลบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ
5. นายศิริรินทร์ เวชวงษ์

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621/ว. 2250

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

169 ถ.ลหาดบางแสน ต.แสนสุข

อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

24 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนฤพัชร มิลังค์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่าน แบบ SQ3R” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์ เป็นประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอ ความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร 0-3839-3485

ผู้วิจัย 089-5435164

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว. 2250

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข

อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ปอลคอนเวนต์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วยนางนฤพัชร์ มิสันต์ นิลิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรม
การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์ เป็นประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนาจ
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 43 คน โรงเรียน
เซนต์ปอลคอนเวนต์ โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 4 มกราคม
พ.ศ. 2559- 8 มกราคม พ.ศ. 2559 อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรม
การวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เวชฤทธิ์ อังกนะภัทรขจร

(รองศาสตราจารย์ ดร.เวชฤทธิ์ อังกนะภัทรขจร)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ รักษาการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร 0-3839-3485

ผู้วิจัย 089-5435164

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621/2493

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข

อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนฤพัชร มิลังค์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R” อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์ เป็นประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ จำนวน 52 คน โดยผู้วิจัยจะขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 11 มกราคม 2559 -14 กุมภาพันธ์ 2559 อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เวชฤทธิ์ อังชนะภัทรขจร

(รองศาสตราจารย์ ดร.เวชฤทธิ์ อังชนะภัทรขจร)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ รักษาการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร 0-3839-3485

ภาคผนวก ข

- ตารางแสดงผลการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ตารางแสดงผลการประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ
- ตารางแสดงผลการประเมินแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

โดยผู้เชี่ยวชาญ

- ตารางแสดงค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เทคนิค 50% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

- ตารางแสดงค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อที่เลือกใช้สำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

- ตารางแสดงการหาค่าความแปรปรวนของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

- ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

และหลังเรียน

- ตารางแสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

- ตารางแสดงคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-5

ตารางที่ 10 การประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
1. ด้านคำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้							
1.1 คำชี้แจงสำหรับครูได้มีการบอก ขั้นตอนต่าง ๆ ในการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปใช้ในการทำการสอนอย่างครบถ้วน ทุกขั้นตอน	4.60	4.80	4.80	4.80	4.80	23.80	4.76
1.2 คำชี้แจงสำหรับครูจัดเรียงลำดับ ขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับก่อน-หลัง มีความเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.40	4.80	4.80	5.00	4.80	23.80	4.88
1.3 คำชี้แจงสำหรับนักเรียนมีการอธิบาย ข้อปฏิบัติ ในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน เชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้อย่างครบถ้วน	4.20	4.40	4.40	4.40	4.40	21.80	4.36
1.4 คำชี้แจงสำหรับนักเรียนสามารถแนะ แนวทางที่นักเรียนต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตาม จะประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนได้	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	21.00	4.36
ค่าเฉลี่ย	4.35	4.55	4.55	4.60	4.55	22.60	4.52
2. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้							
2.1 มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.80	4.80	4.80	4.80	5.00	24.20	4.84
2.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้	5.00	5.00	5.00	5.00	4.80	24.80	4.96

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
2.3 สารการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	5.0	5.00	5.00	4.80	24.80	4.96
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับ จุดประสงค์และสารการเรียนรู้	4.60	4.80	4.80	4.80	4.80	23.80	4.76
2.5 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้อง การสอนอ่านแบบ SQ3R	4.80	5.00	4.60	5.00	5.00	24.40	4.88
2.6 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลา	4.40	4.40	4.60	4.80	4.80	23.00	4.60
2.7 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.80	4.60	4.60	4.80	4.80	23.60	4.72
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นทักษะ กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.80	4.80	4.80	5.00	5.00	24.40	4.88
2.9 สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรม	4.60	4.40	4.80	5.00	5.00	23.80	4.76
2.10 การวัดและประเมินผลวัดได้ สอดคล้องและครอบคลุมตัวชี้วัดและ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	4.60	4.60	4.60	4.60	23.00	4.60
ค่าเฉลี่ย	4.74	4.74	4.76	4.88	4.86	23.98	4.80
3. ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้							
3.1 ใบความรู้ มีเนื้อหาความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.60	4.40	4.60	5.00	4.80	23.40	4.68
3.2 บทอ่านมีความเหมาะสม สอดคล้อง กับจุดประสงค์	4.60	4.60	5.00	4.80	4.80	23.80	4.76
3.3 บัตรกิจกรรมมีลำดับขั้นตอนที่ เหมาะสม	4.60	4.60	4.80	4.80	4.60	23.40	4.68

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
3.4 แบบประเมินสอดคล้องกับกิจกรรม							
การเรียนรู้	4.60	4.60	4.80	5.00	5.00	24.00	4.80
ค่าเฉลี่ย	4.60	4.55	4.80	4.90	4.80	23.65	4.73
4. ด้านการวัดและประเมินผล							
4.1 การวัดและประเมินผลวัดได้ครอบคลุม							
ตัวชี้วัด	4.80	4.40	4.40	4.80	5.00	23.40	4.68
4.2 การวัดและประเมินผลมีเครื่องมือและ							
เกณฑ์ที่ใช้วัดได้ตรงตามจุดประสงค์	4.60	4.60	4.40	4.80	4.80	23.20	4.64
4.3 แบบทดสอบครอบคลุมกับตัวชี้วัดและ							
จุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	4.40	4.60	4.60	4.80	23.20	4.64
4.4 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ							
การสอนอ่านแบบ SQ3R	4.60	4.80	4.40	5.00	5.00	23.80	4.76
ค่าเฉลี่ย	4.70	4.55	4.45	4.80	4.90	23.40	4.68
เฉลี่ยรวม	4.64	4.64	4.67	4.82	4.80	23.56	4.71

ตารางที่ 11 การประเมินแบบทดสอบก่อนเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 12 การประเมินแบบทดสอบหลังเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 13 การประเมินแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ								
ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\sum R$	IOC	สรุปผล
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เทคนิค 50% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน			หลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก		ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.78	0.04	1	0.44	-0.16
2*	0.60	0.40	2*	0.58	0.28
3	0.76	0.16	3*	0.60	0.48
4*	0.62	0.20	4	0.56	-0.08
5	0.38	0.44	5	0.74	-0.20
6	0.50	0.68	6	0.88	0.24
7	0.86	0.12	7*	0.52	0.32
8	0.76	0.08	8	0.72	0.08
9	0.62	0.44	9*	0.62	0.20
10	0.66	-0.12	10*	0.68	0.24
11*	0.56	0.32	11*	0.48	0.32
12*	0.66	0.44	12*	0.46	0.28
13	0.74	-0.04	13	0.72	0.16
14*	0.64	0.32	14*	0.66	0.28
15	0.70	-0.12	15*	0.46	0.28
16*	0.54	0.60	16	0.72	0.08
17*	0.52	0.56	17	0.58	0.28
18*	0.64	0.32	18*	0.48	0.24
19*	0.56	0.56	19*	0.72	0.32
20*	0.42	0.36	20*	0.56	0.48
21*	0.30	0.44	21*	0.52	0.32
22*	0.42	0.36	22*	0.70	0.36
23*	0.50	0.44	23	0.62	0.04
24*	0.48	0.56	24*	0.62	0.60

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน			หลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก		ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
25	0.72	0.16	25*	0.68	0.40
26*	0.64	0.32	26*	0.68	0.40
27*	0.50	0.44	27*	0.54	0.28
28	0.62	-0.12	28*	0.44	0.24
29	0.74	-0.04	29	0.60	0.08
30	0.70	-0.04	30*	0.50	0.76
31*	0.50	0.20	31*	0.58	0.60
32*	0.42	0.52	32	0.64	0.40
33*	0.56	0.48	33	0.46	-0.28
34	0.62	0.36	34*	0.58	0.44
35*	0.66	0.44	35*	0.42	0.60
36*	0.58	0.20	36	0.34	-0.04
37*	0.62	0.28	37*	0.48	0.64
38*	0.68	0.40	38	0.48	0.00
39	0.66	-0.04	39*	0.58	0.44
40	0.66	0.12	40*	0.54	0.44
41	0.78	0.20	41	0.64	0.16
42	0.82	-0.12	42	0.76	0.08
43	0.18	-0.12	43	0.44	-0.08
44*	0.50	0.44	44*	0.64	0.40
45*	0.60	0.32	45*	0.60	0.40
46*	0.50	0.68	46*	0.54	0.36
47*	0.62	0.20	47*	0.52	0.40
48*	0.68	0.40	48	0.72	-0.08

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน			หลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก		ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
49*	0.50	0.44	49	0.60	-0.24
50*	0.68	0.40	50	0.38	-0.20

* คือ ข้อที่เลือกเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนสำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์หาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อที่เลือกใช้สำหรับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ข้อที่	แบบทดสอบ		ข้อที่	แบบทดสอบ	
	ก่อนเรียน			หลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก		ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.60	0.40	1	0.58	0.28
2	0.62	0.20	2	0.60	0.48
3	0.56	0.32	3	0.52	0.32
4	0.66	0.44	4	0.62	0.20
5	0.64	0.32	5	0.68	0.24
6	0.54	0.60	6	0.48	0.32
7	0.52	0.56	7	0.46	0.28
8	0.64	0.32	8	0.66	0.28
9	0.56	0.56	9	0.46	0.28
10	0.52	0.36	10	0.48	0.24
11	0.30	0.44	11	0.72	0.32
12	0.42	0.36	12	0.56	0.48
13	0.50	0.44	13	0.52	0.32
14	0.48	0.56	14	0.70	0.36
15	0.64	0.32	15	0.62	0.60
16	0.50	0.44	16	0.68	0.40
17	0.50	0.20	17	0.68	0.40
18	0.42	0.42	18	0.54	0.28
19	0.56	0.48	19	0.44	0.24
20	0.66	0.44	20	0.50	0.76
21	0.58	0.20	21	0.58	0.60
22	0.62	0.28	22	0.58	0.44
23	0.68	0.40	23	0.42	0.60
24	0.50	0.44	24	0.48	0.64

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน		ข้อที่	แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน	
	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก		ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
	25	0.60		0.32	25
26	0.50	0.68	26	0.54	0.44
27	0.62	0.20	27	0.64	0.40
28	0.68	0.40	28	0.60	0.40
29	0.50	0.44	29	0.54	0.36
30	0.68	0.40	30	0.52	0.40
	ค่าความยาก เฉลี่ย = 0.56	ค่าอำนาจจำแนก เฉลี่ย = 0.40		ค่าความยาก เฉลี่ย = 0.57	ค่าอำนาจจำแนก เฉลี่ย = 0.39
	ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับก่อนเรียน 0.89			ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับหลังเรียน 0.87	

ตารางที่ 16 หาค่าความแปรปรวนของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ข้อที่	แบบทดสอบ ก่อนเรียน			ข้อที่	แบบทดสอบ หลังเรียน		
	X	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$		X	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$
1	30	13.30	176.89	1	29	12.02	144.48
2	31	14.30	204.49	2	30	13.02	169.52
3	28	11.30	127.69	3	26	9.02	81.36
4	33	16.30	265.69	4	31	14.02	196.56
5	32	15.30	234.09	5	34	17.02	289.68
6	27	10.30	106.09	6	24	7.02	49.28
7	26	9.30	86.49	7	23	6.02	36.24
8	32	15.30	234.09	8	33	16.02	256.64
9	28	11.30	127.69	9	23	6.02	36.24
10	21	4.30	18.49	10	24	7.02	49.28
11	15	-1.70	2.89	11	36	19.02	361.76
12	21	4.30	18.49	12	28	11.02	121.44
13	25	8.30	68.89	13	26	9.02	81.36
14	24	7.30	53.29	14	35	18.02	324.72
15	32	15.30	234.09	15	31	14.02	196.56
16	25	8.30	68.89	16	34	17.02	289.68
17	25	7.30	68.89	17	34	17.02	289.68
18	24	15.30	18.49	18	27	10.02	100.40
19	32	8.30	127.69	19	22	5.02	25.20
20	21	8.30	265.69	20	25	8.02	64.32
21	15	4.30	151.29	21	29	12.02	144.48
22	21	11.30	204.49	22	29	12.02	144.48
23	25	16.30	299.29	23	21	4.02	16.16
24	24	12.30	68.89	24	24	7.02	49.28

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อที่	แบบทดสอบ ก่อนเรียน			ข้อที่	แบบทดสอบ หลังเรียน		
	X	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$		X	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$
25	30	13.30	176.89	25	29	12.02	144.48
26	25	8.30	68.89	26	27	10.02	100.40
27	31	14.30	204.49	27	32	15.02	225.60
28	34	17.30	299.29	28	30	13.02	169.52
29	24	8.30	68.89	29	27	10.02	100.40
30	34	17.30	299.29	30	26	9.02	81.36
$\bar{X} = 16.70 \quad \sum (X - \bar{X})^2 = 4350.70$				$\bar{X} = 16.98 \quad \sum (X - \bar{X})^2 = 4340.57$			
ค่าความแปรปรวน = 51.316				ค่าความแปรปรวน = 44.061			

หมายเหตุ: ค่าความแปรปรวนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนค่อนข้างต่างกันแต่เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วย F-test พบว่า ค่าไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ค่า $F = 1.165$ แต่ F จากตารางที่ df 49,49 มีค่าเท่ากับ 1.607

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบัก (Cronbach)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
1*	.784
2*	.606
3*	.784
4*	.678
5*	.691
6*	.846
7*	.702
8*	.674
9*	.651
10*	.628
11	.739
12	.739
13	.668
14*	.678
15	.711
16	.664
17	.844
18*	.714
19	.860
20	.563

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
21	.723
22*	.678
23	.572
24	.711
25*	.629
26	.660
27*	.556
28*	.571
29*	.739
30*	.868
31*	.679
32	.668
33	.718
34	.583
35*	.749

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

* คือ ข้อที่เลือกเป็นแบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียน
กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ
หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่างของ คะแนน (D)	$(D)^2$
1	18	23	5	25
2	15	23	8	64
3	9	24	15	225
4	17	23	6	36
5	14	26	12	144
6	17	24	7	49
7	13	24	11	121
8	10	26	16	256
9	14	23	9	81
10	10	26	16	256
11	17	24	7	49
12	10	26	16	256
13	12	22	10	100
14	10	26	16	256
15	17	27	10	100
16	15	22	7	49
17	10	20	10	100
18	10	23	13	169
19	17	25	8	64
20	15	26	11	121
21	12	23	11	121
22	17	26	9	81
23	18	25	7	49
24	15	22	7	49
25	10	20	10	100
26	16	24	8	64
27	10	24	14	196

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่างของ คะแนน (D)	$(D)^2$
28	12	26	14	196
29	17	24	7	49
30	16	28	12	144
31	14	19	5	25
32	17	23	6	36
33	14	25	11	121
34	16	23	7	49
35	12	23	11	121
36	10	23	13	169
37	17	19	2	4
38	18	27	9	81
39	14	23	9	81
40	10	25	15	225
41	10	23	13	169
42	16	26	10	100
43	13	24	11	121
44	15	26	11	121
45	13	27	14	196
46	12	26	14	196
47	14	26	12	144
48	10	23	13	169
49	10	25	15	225
50	13	22	9	81
51	10	25	15	225
52	10	24	14	196
	$\bar{X} = 13.48$	$\bar{X} = 24.07$	$\sum D = 551$	$\sum (D)^2 = 6425$
	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 44.93$	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 80.25$		

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการสอนอ่าน
แบบ SQ3R ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ข้อที่	ค่าเฉลี่ย	<i>SD</i>
1	4.03	0.59
2	4.48	0.67
3	4.17	0.75
4	4.23	0.70
5	3.98	0.61
6	4.23	0.73
7	4.28	0.74
8	4.07	0.76
9	4.42	0.82
10	4.07	0.54
11	4.07	0.73
12	3.86	0.74
13	3.98	0.57
14	4.19	0.59
15	3.82	0.67
16	3.75	0.71
17	4.36	0.65
18	4.44	0.63
19	4.50	0.61
20	4.55	0.57
เฉลี่ย	4.17	0.66

ตารางที่ 20 คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-5

คนที่	ชุดการเรียนรู้ที่					รวมคะแนน (50 คะแนน)	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
1	7	8	7	7	7	36	72
2	7	7	7	7	8	36	72
3	8	7	8	7	8	38	76
4	10	10	9	8	9	46	92
5	10	7	10	8	10	45	90
6	7	8	9	7	9	40	80
7	10	7	10	8	10	45	90
8	10	8	8	9	10	45	90
9	7	7	9	8	8	39	78
10	8	8	10	8	7	41	82
11	9	8	8	7	8	40	80
12	9	7	7	7	10	40	80
13	7	8	7	7	8	37	74
14	8	8	6	7	8	37	74
15	8	8	8	7	9	40	80
16	8	5	8	7	7	35	70
17	9	7	9	8	8	41	82
18	10	7	8	7	9	41	82
19	8	7	9	7	9	40	80
20	8	7	7	7	8	37	74
21	7	8	8	9	7	39	78
22	9	8	7	9	9	42	84
23	8	7	8	7	9	39	78
24	10	7	7	7	7	38	76
25	7	7	9	7	8	38	76
26	8	8	7	10	7	40	80
27	9	8	7	10	7	41	82
28	9	10	7	9	10	45	90
29	10	10	7	7	8	42	84
30	10	9	8	7	10	44	88

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คนที่	ชุดการเรียนรู้ที่					รวมคะแนน (50 คะแนน)	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
31	9	7	7	8	9	40	80
32	8	7	7	8	10	40	80
33	8	7	8	8	7	38	76
34	10	8	9	8	9	44	88
35	7	8	8	7	7	37	74
36	10	8	7	7	8	40	80
37	7	8	7	7	9	38	76
38	7	9	7	8	7	38	76
39	9	9	8	10	9	45	90
40	9	8	6	8	8	39	78
41	7	6	7	7	8	35	70
42	8	8	10	8	9	43	86
43	8	8	8	8	9	41	82
44	8	8	7	7	10	40	80
45	9	8	9	8	7	41	82
46	10	8	6	10	9	43	86
47	9	6	8	8	10	41	82
48	8	10	7	9	7	41	82
49	9	10	9	8	10	46	92
50	9	8	10	7	7	41	82
51	6	10	7	7	7	37	74
52	10	9	9	6	8	42	84
	$\bar{X} = 8.48$	$\bar{X} = 7.87$	$\bar{X} = 7.88$	$\bar{X} = 7.73$	$\bar{X} = 8.38$	$\bar{X} = 40.32$	80.65
	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 84.61$	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 78.65$	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 78.84$	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 77.30$	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 83.84$	$\bar{X}_{\text{ร้อยละ}} = 80.65$	
	ผ่านเกณฑ์	ผ่านเกณฑ์	ผ่านเกณฑ์	ผ่านเกณฑ์	ผ่านเกณฑ์	ผ่านเกณฑ์	
	49 คน	47 คน	50คน	49คน	52คน	52 คน	

เกณฑ์ที่กำหนด หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียน ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ภาคผนวก ค

- ตัวอย่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี
- แบบทดสอบก่อนเรียน ด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- แบบทดสอบหลังเรียน ด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- แบบวัดเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ชุด ได้แก่

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว

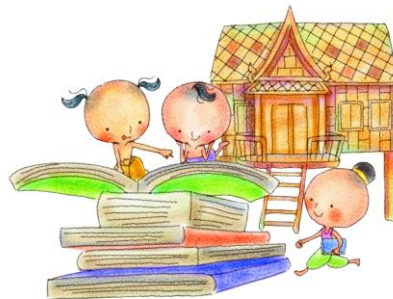
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์บทความ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านเชิงวิเคราะห์เรื่องสั้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านเชิงวิเคราะห์บทกวีนิพนธ์

ในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ คำชี้แจงสำหรับครู คำชี้แจงสำหรับนักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ บทอ่าน บัตรกิจกรรม เฉลยบัตรกิจกรรม แบบทดสอบประจำชุด เฉลยแบบทดสอบประจำชุด ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นลำดับขั้นตอน นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีความสุข ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	1
คำชี้แจงสำหรับครู	3
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	4
แผนการจัดการเรียนรู้	5
ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านสารคดี	11
บทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา	14
บทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน	17
บทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช”	20
บทอ่านสารคดีเรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง	24
บทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 ท้องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย	27
บัตรกิจกรรมที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา	31
บัตรกิจกรรมที่ 2 แอนิเมชัน	36
บัตรกิจกรรมที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช”	41
บัตรกิจกรรมที่ 4 กวักเงิน กวักทอง	46
บัตรกิจกรรมที่ 5 ท้องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย	51
เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา	56
เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 2 แอนิเมชัน	61
เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช”	66
เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 4 กวักเงิน กวักทอง	71
เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 5 ท้องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย	76
แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3	81
เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3	88

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R
ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี ซึ่งเป็นการอ่านอย่างรอบคอบ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่านแบบ SQ3R ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี ประกอบด้วย

1. คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน
2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
3. แผนจัดการเรียนรู้
4. แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี
5. เฉลยแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมาย ของคำ กลุ่มคำ และสำนวนจากสารคดีที่อ่านได้
2. ตอบคำถามจากสารคดีที่อ่านได้ถูกต้อง
3. สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของสารคดีได้
4. จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับสารคดีที่อ่านได้
6. บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากสารคดีที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนเป็นหลัก โดยทักษะการเขียนการพูดเป็นส่วนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน

สื่อการสอน

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสารคดี
3. บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา
เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน
เรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช”
เรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง
เรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย
4. บัตรกิจกรรมเรื่องที่ 1-5
5. เฉลยบัตรกิจกรรมเรื่องที่ 1-5
6. แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3
7. เฉลยแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

คำชี้แจงสำหรับครู

การใช้ชุดการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์ สารคดี คุณครูผู้สอนดำเนินการ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของเอกสาร ดังนี้

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การสอนอ่าน แบบ SQ3R ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

1.3 ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านสารคดี

1.4 บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา

เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน

เรื่องที่ 3 สีสันบทถนนสายมังกร “เขาวราช”

เรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง

เรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย

1.6 บัตรกิจกรรมเรื่องที่ 1-5

1.7 เฉลยบัตรกิจกรรมเรื่องที่ 1-5

1.8 แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1.9 เฉลยแบบทดสอบประจำกิจกรรมชุดการเรียนรู้ที่ 3

2. เตรียมเอกสารและสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ให้พร้อม

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการสอน

4. อธิบายและให้คำแนะนำเพิ่มเติมตามขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ3R

5. ใช้แบบทดสอบประจำชุดวัดผลการเรียนรู้

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

การเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ3R ชุดที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี นักเรียนต้องเรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้ ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 บอกความหมาย ของคำ กลุ่มคำและสำนวนจากสารคดีที่อ่านได้
- 1.2 ตอบคำถามจากสารคดีที่อ่านได้ถูกต้อง
- 1.3 สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของสารคดีได้
- 1.4 จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
- 1.5 แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับสารคดีที่อ่านได้
- 1.6 บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากสารคดีที่อ่านได้

2. กิจกรรมของนักเรียน

2.1 มีความตั้งใจฟังคำอธิบาย คำแนะนำของครูและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมเป็นอย่างดี

- 2.2 ตอบคำถามด้วยความตั้งใจ
- 2.3 ศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านสารคดี
- 2.4 บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา
เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน
เรื่องที่ 3 สีสันบทถนนสายมังกร “เขาวราช”
เรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง
เรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย

2.5 ทำกิจกรรมตามบัตรกิจกรรมไปตามลำดับ

2.6 ทำแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

3. ชุดการเรียนรู้ใช้เวลา 3 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 3 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

เวลา 3 คาบ

*****

สาระสำคัญ

สารคดี เป็นงานประพันธ์ชนิดหนึ่งที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรู้ ข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจเป็นการบันทึกการเดินทาง ประวัติบุคคล เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ หรือความรู้ด้านใดด้านหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอความรู้หรือเนื้อหาสาระเป็นอันดับแรก และเสนอความบันเทิงเป็นอันดับรอง สารคดีบางเรื่องจะเน้นวิชาการ แต่บางเรื่องจะเน้นความสนุกสนาน และความเพลิดเพลินไปพร้อมกับความรู้ ทำให้เกิดคุณค่าทางปัญญาและทางจิตใจ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

ท 1.1 ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องราวต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวความคิด ผังความคิด บันทึก

ข้อความและรายงาน

ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์วิจารณ์และประเมินเรื่องที่อ่าน โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

ท 5.1 ม.3/3 สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมาย ของคำ กลุ่มคำ และสำนวนจากสารคดีที่อ่านได้
2. ตอบคำถามจากสารคดีที่อ่านได้ถูกต้อง
3. สรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของสารคดีได้
4. จำแนกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
5. แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับสารคดีที่อ่านได้
6. บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและข้อคิดจากสารคดีที่อ่านได้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้

1. การอ่านสารคดี
2. แผนผังการสอนอ่านแบบ SQ3R
3. บทอ่านสารคดีบทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา
เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน
เรื่องที่ 3 สีสันบทถนนสายมังกร “เขาวราช”
เรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง
เรื่องที่ 5 ท้องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผสมผสานกับการผจญภัย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (คาบ 1- 2)

1. ครูสนทนา ชักถามกับนักเรียนหนังสือ นิตยสาร วารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
ที่นักเรียนชอบอ่านเป็นประจำ พร้อมบอกเหตุผล
2. ครูเล่าถึงประโยชน์ของการรับประทานมือเช้าที่ครูอ่านมาจากวารสารว่า การทาน
มือเช้ามีผลวิจัยพบว่ามีประโยชน์ ดังนี้
  - ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเส้นเลือดสมองและโรคหัวใจได้ด้วย
  - เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ การทำงาน ทำให้ระบบความจำ ทักษะการเรียนรู้ และ
อารมณ์ดีขึ้น
  - ช่วยลดโอกาสเกิดโรคนิว
  - ช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคเบาหวานได้ครูชักถามว่าความรู้เหล่านี้เราได้จากการอ่านจากแหล่งใดบ้าง เรื่องราวที่เราอ่านแล้ว
ได้ความรู้ เราเรียกว่า สารคดี

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูแจกใบความรู้ที่ 1 เรื่อง “การอ่านสารคดี” ให้นักเรียนศึกษา ครูและนักเรียน
ร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ถึงความหมาย จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ ประเภทของสารคดี
และหลักการอ่านสารคดี
2. ครูอธิบายขั้นตอนวิธีการอ่านแบบ SQ3R ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาในขั้นตอน
การอ่าน ทั้ง 5 ขั้นตอน พอให้นักเรียนเข้าใจ
3. ครูแจกบทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา และบัตร
กิจกรรมเรื่องที่ 1 จากนั้นนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้
  - 3.1 ขั้นอ่านสำรวจ (S: Survey)

นักเรียนสำรวจบทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา เพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยกวาดสายตารวดเร็ว อ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง อ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ ภาพประกอบและบทสรุป และอื่น ๆ แล้วเขียนบันทึกลงในบัตร กิจกรรมขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

(ชื่อเรื่อง : ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา

ชื่อผู้แต่ง/ ที่มา : พรพจน์ พุดวันเพ็ญ/ นิตยสาร สสวท

จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง : เพื่อเตือนให้ปรับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคออฟฟิศซินโดรม)

3.2 ขั้นการตั้งคำถาม (Q: Question)

นักเรียนตั้งคำถามที่นักเรียนต้องการรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านที่ครอบคลุมสาระสำคัญของเรื่องแล้วบันทึกคำถามลงในบัตรกิจกรรมขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถามอย่างน้อย 5 คำถาม ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการตั้งคำถามซึ่งจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นของเรื่องได้ถูกต้อง ครูสุ่มถามนักเรียน 7-10 คน ว่าตั้งคำถามอะไรบ้าง โดยไม่ซ้ำประเด็นกัน

3.3 ขั้นการอ่านอย่างละเอียด (R₁: Read)

นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดรอบคอบอีกครั้ง พร้อมค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ เขียนคำตอบลงในบัตรกิจกรรมขั้นที่ 3 Read (R₁) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ ขณะที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบหากพบคำถามอะไรเพิ่มขึ้นมาให้เขียนเพิ่มเติมไว้ แล้วอ่านต่อไป จนได้คำตอบครบถ้วน ครูสุ่มถามนักเรียน 7-10 คนว่าได้คำตอบอะไรบ้าง โดยไม่ซ้ำประเด็นกัน

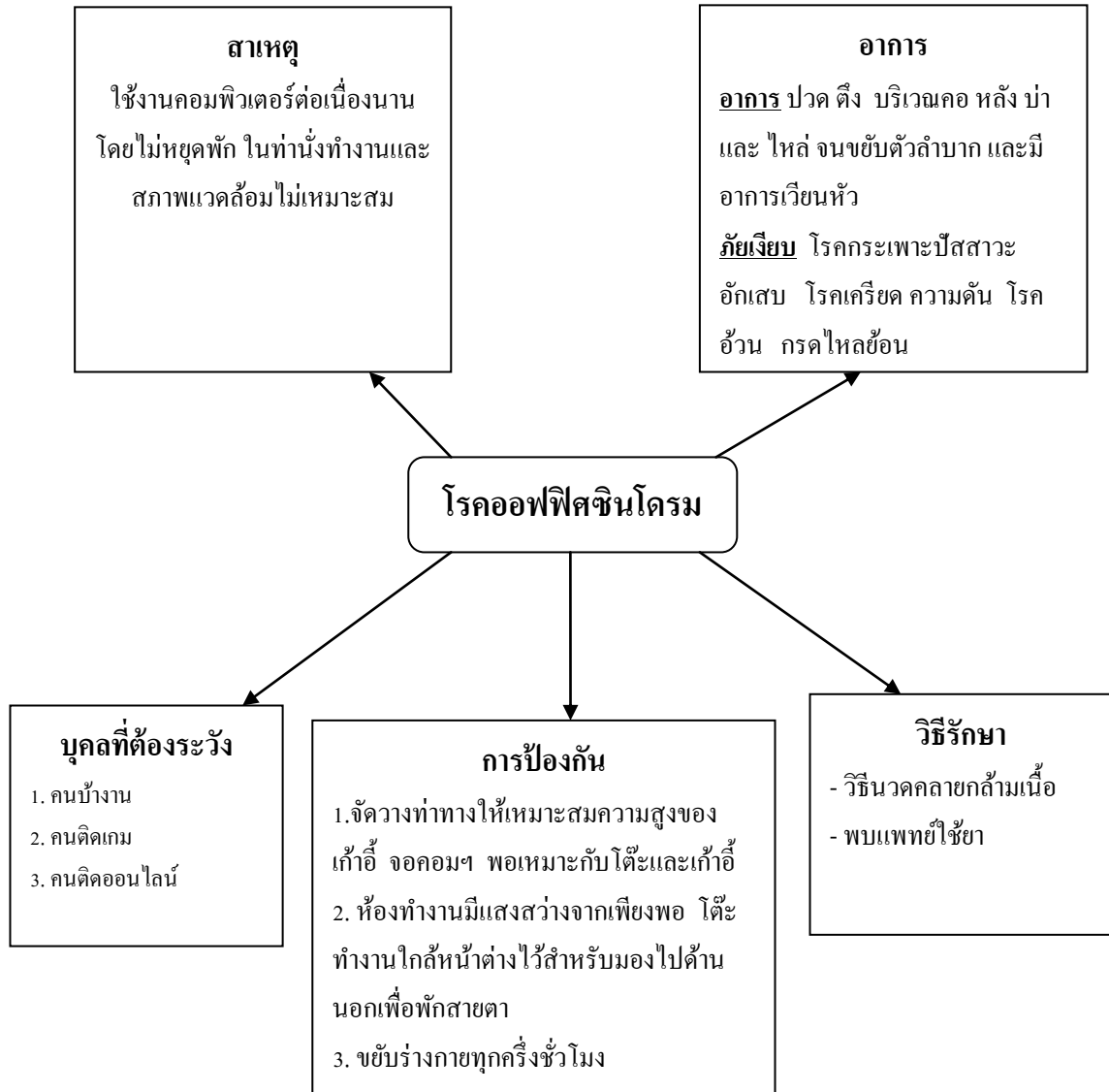
3.4 ขั้นการพูดเล่าเรื่อง (R₂: Recite)

ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนพูดเล่าเรื่องที่อ่านด้วยถ้อยคำของตนเอง เพื่อการทบทวนเรื่องให้จดจำเรื่องได้ดีและพิจารณาว่าตอบคำถามได้ครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบให้อ่านซ้ำอย่างรอบคอบแล้วจดบันทึกย่อไว้เพื่อเตือนความจำ ครูสุ่มนักเรียน 1-2 คู่ช่วยกันอ่านบันทึกย่อให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูซักถามว่าบันทึกย่อครบถ้วนหรือไม่ ให้นักเรียนคนอื่น ๆ เพิ่มเติมจนเนื้อเรื่องสมบูรณ์

3.5 ขั้นสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน (R₃: Reconstruct/ Review)

นักเรียนอ่านทบทวนที่จดบันทึกย่อไว้แล้วเขียนสรุปสาระสำคัญจากการอ่านทบทวนในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยภาษาของตนเอง เช่น สรุปเป็นข้อความสั้น สรุปเป็นรายชื่อ แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา สรุปเป็นแผนผังความคิด ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย ดังนี้

เรื่อง “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”

4. ครูให้นักเรียนตอบคำถามเพื่อทบทวนบันทึกกิจกรรมและร่วมกันเฉลยคำตอบ

1) “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรมจะถามหา” เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

คำตอบ: สารคดีประเภท สารคดีแนะนำ เพราะ มีเนื้อหาแนะนำการดำเนินชีวิต

การทำงานการประกอบอาชีพของมนุษย์

2) คำว่า “ภัยเงียบ” คือโรคอะไร มีความเกี่ยวข้องกับโรคออฟฟิศซินโดรมอย่างไร

คำตอบ: ภัยเงียบ คือ โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ เพราะรีบเร่งทำงานอื่นไว้ไม่ยอม

ไปเข้าห้องน้ำ โรคเครียด ความดัน โรคอ้วน กรดไหลย้อนที่อาจจะเกิดตามมาจากรอคอฟฟิศ

ชินโดรม ภาย มีความเกี่ยวข้องกับโรคออฟฟิศซินโดรมเพราะเป็นผลสืบเนื่องจากพฤติกรรมของผู้ที่เสี่ยงเป็นออฟฟิศซินโดรม

3) ใครบ้างที่มีโอกาสโรคออฟฟิศซินโดรม นักเรียนจะให้คำแนะนำเขาเหล่านั้นอย่างไร

คำตอบ: พนักงานหรือเจ้าหน้าที่สำนักงาน นักเขียน คนที่คิดเกม ดิคการเล่นออนไลน์ นักเรียน นักศึกษา ข้าพเจ้าจะให้คำแนะนำว่า เก้าอี้ปรับหนักพิงให้ตรง นั่งให้ตัวตรง เลื่อนเก้าอี้ให้เข้าใกล้โต๊ะมากขึ้น มือจะได้อยู่ใกล้เป็นพิมพ์ไม่ต้องเอื้อม ถ้าขาเหยียบไม่ถึงพื้นก็หาอะโรมารองให้วางเท้าได้ถนัดขึ้น ต้นขา และน่องจะได้ไม่ปวดเมื่อย ปรับจอภาพให้อยู่ในระดับสายตา จะได้ไม่ต้องก้มหน้าทั้งวัน ถ้าเป็นคอมพิวเตอร์พกพา ก็หาอะโรกี้ได้มาหนุนให้สูงขึ้นจะได้มองจอได้ถนัด แล้วหาเป็นพิมพ์ ภายนอกมาใช้แทนเป็นพิมพ์ที่ติดมากับเครื่อง

4) จากเรื่อง ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ

คำตอบ: ข้อเท็จจริง อาการปวดเมื่อยตามร่างกายของคนทำงานออฟฟิศ มีชื่อเรียกว่า “โรคออฟฟิศซินโดรม” เกิดกับคนทำงานรวมถึงคนที่คิดเกมหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้งานคอมพิวเตอร์ต่อเนื่องหลายชั่วโมงโดยไม่หยุดพักหรือพักในช่วงสั้น ๆ แล้วรีบกลับมานั่งทำงานท่าเดิม

: ข้อคิดเห็น ถ้าหากยังหักโหมทำงานหนักจนไม่ยอมพักผ่อน อาการเจ็บปวดก็ยังสามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้นควรแบ่งเวลาทำงานกับเวลาพักผ่อนให้เหมาะสม หรือแม้แต่ระหว่างทำงานก็ควรจะมีการพักเป็นระยะ

5) นักเรียนมีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคออฟฟิศซินโดรมหรือไม่ เพราะอะไร นักเรียนจะป้องกันอย่างไร

คำตอบ: พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

6) นักเรียนว่าสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ: มีประโยชน์ เพราะให้ความรู้ทำให้เราสามารถป้องกันตัวเองจากโรคนี้อ และยังให้คำแนะนำบุคคลรอบข้างไม่ให้เจ็บป่วยเพราะโรคนี้อ

5. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนและประโยชน์ของวิธีการอ่านแบบ SQ3R

6. ครูแจกบทอ่านสารคดีและบัตรกิจกรรมเรื่องที่ 2 – 5 โดยตัวเลขที่ของนักเรียน โดยจำนวนนักเรียนที่อ่านบทอ่านแต่ละเรื่องควรมีจำนวนเท่า ๆ กัน จำนวน 4 เรื่อง (คาบ 3)

7. นักเรียนอ่านบทอ่านที่ตนเองได้รับและปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนวิธีการอ่านแบบ SQ3R ในบัตรกิจกรรมตามลำดับ ครูให้คำแนะนำนักเรียนอย่างทั่วถึง

8. ครูให้ตัวแทนนักเรียนบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2-5 มานำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียนตามลำดับ

ขั้นสรุปบทเรียน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย สรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน
2. นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดการเรียนรู้ที่ 3 จำนวน 10 ข้อ เวลา 15 นาที

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านสารคดี
2. บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา
เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน
เรื่องที่ 3 ลีสันบทถนนสายมังกร “เขาวราช”
เรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง
เรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย
3. บัตรกิจกรรมที่ 1-5
4. แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

การวัดผลและประเมินผล

1. ตรวจบัตรกิจกรรม
2. ตรวจแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

เกณฑ์การประเมิน

นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 ได้ถูกต้องร้อยละ 70

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ แนวทางปรับปรุง

.....
.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางนฤพัชร มิลังค์)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านสารคดี

สารคดี

ความหมายของสารคดี

สารคดี เป็นคำที่บัญญัติจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Non fiction ซึ่งตรงข้ามกับคำว่า fiction หรือบันเทิงคดี สารคดีหมายถึงงานเขียนร้อยแก้วที่มุ่งให้ความรู้ แสดงข้อเท็จจริงเป็นประการสำคัญ โดยใช้ถ้อยคำภาษาที่สละสลวยก่อให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

จุดมุ่งหมายของการเขียนสารคดี

เนื่องจากสารคดีเป็นงานเขียนที่ต้องอาศัยความจริงผู้เขียนต้องพยายามหาวิถีในการเขียน เพื่อให้น่าสนใจ ชวนติดตาม ดังนั้น ลักษณะของสารคดีจึงมีหลากหลายไปตามความคิดอิสระที่ผู้เขียนแสดงออก การเขียนประเภทใดประการหนึ่งหรือทั้งสามประการดังนี้ คือ

1. เพื่อความบันเทิงแก่ผู้อ่าน
2. เพื่อเสนอเรื่องราว ข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะแก่ผู้อ่าน
3. เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านเชื่อถือ คล้อยตามแนวคิดของผู้เขียน

องค์ประกอบของสารคดี

โดยทั่วไปงานเขียนสารคดีจะมีองค์ประกอบทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นสารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีวิชาการ หรือบทความองค์ประกอบที่กล่าวถึงนั้นมี ๓ ส่วนคือ

ความนำ

ความนำเป็นส่วนแรกที่สำคัญในการเร้าความสนใจของผู้อ่านให้อยากติดตามอ่านต่อไป เช่น เดียวกับการเปิดเรื่องในบันเทิงคดี ความนำนี้มักจะมีการเขียนหลายแบบ เช่น นำด้วยข่าว นำด้วยคำถาม นำด้วยสุภาษิต สำนวน บทกวี นำด้วยการสรุปความสำคัญของเรื่อง ฯลฯ

เนื้อเรื่อง

เป็นส่วนที่สอดคล้องกับความนำขยายความนำโดยให้รายละเอียดมีทั้งส่วนที่เป็นหลักการ ข้อเท็จจริงและส่วนที่แสดงความคิดเห็น ผู้เขียนจะต้องระมัดระวังในการใช้ภาษาให้กะทัดรัด ชัดเจน เร้าความสนใจ จึงจะทำให้ผู้อ่าน

บทสรุป หรือคำลงท้ายหรือการปิดเรื่อง

บทสรุปเป็นส่วนสำคัญไม่แพ้ความนำ เพราะจะสามารถทำให้ผู้ฟังประทับใจเชื่อถือได้ ก่อเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง มักจะใช้วิธีการเขียนหลากหลายแบบ เช่น จบด้วยการสรุปความ จบด้วยคำถาม จบด้วยการตั้งข้อสังเกต จบด้วยสุภาษิต สำนวน บทกวี ฯลฯ

ประเภทของสารคดี

สารคดีสามารถจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. สารคดีประวัติ

- สารคดีอัตชีวประวัติ หมายถึง สารคดีที่เจ้าของประวัติเขียนเล่าประวัติและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

- สารคดีชีวประวัติ หมายถึง สารคดีที่มีผู้อื่นกล่าวถึง อาจเป็นชีวประวัติรวมหลาย ๆ ชีวิตในเล่มเดียวหรืออาจเป็นชีวประวัติของบุคคลเดียวก็ได้

- สารคดีประวัติสถานที่ จะบอกว่าสถานที่นั้นคืออะไร บอกที่ตั้ง ลักษณะ ประวัติความเป็นมา เรื่องราวที่น่าสนใจหรือความสำคัญของสถานที่นั้น ๆ

- สารคดีประวัติโบราณสถานหรือโบราณวัตถุ จะบอกว่าคืออะไร บอกที่ตั้งหรือที่เก็บรักษา ขนาด อายุหรือช่วงเวลาที่ตั้ง

- สารคดีประวัติประเพณีต่าง ๆ จะบอกถึงสาเหตุการเกิดประเพณีและความสำคัญและกิจกรรมที่ทำในประเพณีนั้น

2. สารคดีท่องเที่ยว

สารคดีท่องเที่ยว เป็นสารคดีที่เล่าเรื่องราวการเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ มุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ความเป็นอยู่ของผู้คน รวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยที่เป็นคู่มือการเดินทาง เช่น เส้นทาง การเดินทาง ที่พัก อาหาร ฯลฯ นอกจากนั้นผู้เขียนมักให้ข้อสังเกต และแสดงทัศนะต่อสิ่งที่พบเห็นไว้ด้วย

3. สารคดีแนะนำ

สารคดีแนะนำจะมีเนื้อหาหลากหลาย ครอบคลุมการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกแง่มุม ตั้งแต่เรื่องปัจจัยสี่ การประกอบอาชีพ จนถึงการพักผ่อนหย่อนใจ

หลักการอ่านสารคดี

ผู้อ่านควรมีหลักในการอ่านสารคดี ดังนี้

1. ทราบลักษณะประเภทของสารคดีที่อ่านว่าเป็นสารคดีประวัติ สารคดีท่องเที่ยว หรือสารคดีแนะนำ

2. พิจารณาจุดประสงค์ของผู้แต่ง ผู้อ่านต้องพิจารณาว่าผู้แต่งมีจุดประสงค์ในการแต่งอย่างไร ซึ่งอาจจะดูได้จากบทนำและเนื้อเรื่อง

3. ความถูกต้องของเนื้อหา จะต้องพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหาว่ามีความถูกต้องหรือไม่ ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงประการใด

4. การวางโครงเรื่องของสารคดี เป็นการจัดลำดับความคิดของผู้เขียนที่จะเสนอต่อผู้อ่าน โดยกำหนดส่วนประกอบ ได้แก่ ส่วนนำเรื่อง ส่วนตัวเรื่อง และส่วนท้ายของเรื่อง มีความครบถ้วนหรือไม่ บทนำเรื่องจะเป็นส่วนชี้จุดประสงค์และคุณค่าของเรื่อง เพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้อ่าน

5. ส่วนบทตัวเรื่องจะบอกเนื้อหาสาระ มีเนื้อหาถูกต้อง ชี้ประเด็นสำคัญตามลำดับของเรื่องอย่างมีระเบียบและส่วนบทท้ายเรื่องจะสรุปและย้ำให้เห็นเรื่องชัดเจนขึ้น

6. กลวิธีการเสนอเรื่อง ผู้อ่านจะต้องพิจารณาว่า ผู้เขียนใช้วิธีการเสนอเรื่องอะไร ใช้การเล่าเรื่องหรือเขียนเป็นรูปนิยาย ควรพิจารณาด้วยว่ารูปแบบกับแนวทางเหมาะสมกันหรือไม่ การลำดับเรื่องดีหรือไม่

7. การเสนอความคิดเห็น ผู้เขียนเสนอความคิดเห็นแก่ผู้อ่านอย่างไร มีเหตุผลหรือไม่ มีการเสนอความคิดเห็นที่แปลกใหม่หรือไม่

8. การใช้ถ้อยคำสำนวนโวหาร ผู้เขียนมีศิลปะการใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความประทับใจหรือไม่ ถ้อยคำเหมาะสมกับเนื้อเรื่องเพียงใด

9. คุณค่าของเรื่อง ให้คุณค่าแก่ผู้อ่านอย่างน้อยเพียงใด ทั้งคุณค่าทางด้านความรู้ ทางจริยธรรม ทางสังคม รวมทั้งให้ความเพลิดเพลินสนุกสนานอย่างน้อยเพียงใด

ความรู้เสริม

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความแห่งเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่จะต้องวินิจฉัยว่าเท็จหรือจริงลักษณะของข้อเท็จจริง

1. มีความเป็นไปได้
2. มีความสมจริง
3. มีหลักฐานเชื่อถือได้
4. มีความสมเหตุสมผล

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง

1. กตเวที หมายถึง สมองคุณท่าน (พิสูจน์ได้โดยค้นความหมายจากพจนานุกรมลब्บราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554)
2. ดวงตาเป็นอวัยวะที่ทำให้มองเห็น (พิสูจน์ได้ด้วยหลักวิชาการ)
3. ทุกคนหนีไม่พ้นความตาย (พิสูจน์ได้จากประสบการณ์)

ข้อคิดเห็น

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหา ลักษณะของข้อคิดเห็น

1. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
  2. เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน
  3. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย
  4. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดของผู้พูดและผู้เขียนเอง
- ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น
1. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยดีที่สุด (ไม่มีข้อวินิจฉัย)
  2. คนเรียนเก่งย่อมประสบผลสำเร็จในชีวิตเสมอ (ไม่มีข้อยืนยัน)
  3. การรับประทานแต่ผักไม่น่าจะเป็นผลดีต่อร่างกาย (ไม่มีข้อยืนยัน)

บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 1 ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา

นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ ตามวิธีการอ่านแบบ SQ3R

ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา

“ไอ้ปวดหลัง” เสียงบ่นของคนทำงานออฟฟิศที่เราได้ยินกันจนคุ้นหู ทำไมจะไม่ปวดล่ะ ก็นั่งทำงาน ใช้คอมพิวเตอร์กันทั้งวัน วันละหลายชั่วโมง ไม่ได้ลุก ไม่ได้ขยับตัวไปไหนเลย เบาหน่อยก็มีอาการปวด ตึง บริเวณคอ หลัง บ่า และ ไหล่ พอนานไปก็ปวดจนขยับตัวลำบาก และอาจจะมีอาการเวียนหัวร่วมด้วย ถ้ารู้ตัวว่าเริ่มมีอาการควรรีบไปปรึกษาหมอให้ช่วยหาวิธีการรักษาเสียแต่เนิ่น ๆ อาจจะได้วิธีนวดคลายกล้ามเนื้อ หรือถึงขั้นต้องใส่ยา เพราะอาการเหล่านี้ถ้าปล่อยไว้เกิดกับร่างกายเรานาน ๆ เข้า จะยิ่งรักษายากหรือไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

สาเหตุของปัญหา

อาการปวดเมื่อยตามร่างกายของคนทำงานออฟฟิศ มีชื่อเรียกว่า “โรคออฟฟิศซินโดรม” หรือบางคนเรียกว่า “โรคบ้านาน” ส่วนใหญ่เกิดกับคนทำงานรวมถึงคนที่เล่นเกมหรือเครื่องขายสังคมนาฬิกาที่ใช้งานคอมพิวเตอร์ต่อเนื่องหลายชั่วโมง โดยไม่หยุดพักหรือพักในช่วงสั้น ๆ แล้วก็รีบกลับมานั่งทำงานท่าเดิม บางคนถึงขั้น กินอยู่ หลับนอนอยู่กับ โต๊ะทำงาน พอทำงานหนักขึ้น นานขึ้นกล้ามเนื้อ ไม่ได้พักผ่อน ไม่ได้ออกกำลังกาย รวมถึงท่าทางในการนั่งทำงานและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในการทำงานเช่น โต๊ะ เก้าอี้สูงหรือเตี้ยไป จอคอมพิวเตอร์วางสูงหรือต่ำกว่าระดับสายตา ห้องทำงานแคบ อยู่กันอย่างแออัด เรื่องเหล่านี้ดูเหมือนจะเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ล้วนเป็นสาเหตุให้เกิดเป็น โรคออฟฟิศซินโดรม ได้ทั้งสิ้นซึ่งเป็นอันตรายที่ไม่ควรมองข้าม

อาการของโรค

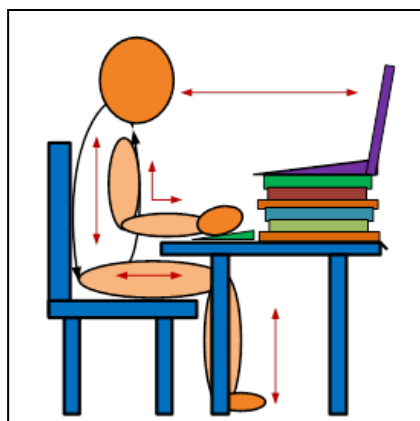
อาการจะเริ่มตั้งแต่ปวดเมื่อย คอ ไหล่ ไล่มาถึงบ่าแล้วลงไปด้านหลัง ปวดตึงแขนขา จนอาจถึงขั้นก้ม เงย หันคอไม่ได้เลย เหมือนคนที่นอนตกหมอน นึกเข้าก็ปวดหัว เวียนหัว ทำงานไม่ไหว ยังรวมถึงอาการข้างเคียงอื่น ๆ ถ้ารู้สึกว่ามีอาการเหล่านี้ อาจใช้วิธีนวดคลายกล้ามเนื้อ เพื่อให้อาการทุเลาลง แต่ถ้าเป็นมาก ๆ ควรไปปรึกษาแพทย์เฉพาะทางจะดีที่สุด บางคนอาจมีอาการปวดไปทั่วร่างกายรวมถึงมีอาการปวดหัวร่วมด้วยซึ่งเกิดมาจากความเครียดสะสม ถ้าปล่อยไว้นานเข้าอาจจะเจอกับภัยเงียบที่อาจจะเกิดตามมาได้ เช่น ภาวะปวดศีรษะอักเสบ เพราะรีบเร่งทำงานอื่นไว้ไม่ยอมไปเข้าห้องน้ำ โรคเครียด ความดัน โรคอ้วน กรดไหลย้อน

การป้องกันเบื้องต้น

อย่างที่สุภชาติเขาว่า วัวหายแล้วล้อมคอก เจ็บแล้วคอยมารักษาคงไม่ทัน จริง ๆ แล้วเราสามารถลดหรือป้องกันอาการเหล่านี้ได้ด้วยการปรับปรุงพฤติกรรมสภาพการทำงานต่าง ๆ ให้เหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดการเกิดอาการของโรคออฟฟิศซินโดรมลงได้ ดังนี้

1. จัดวางท่าทางให้เหมาะสม

เรามักนั่งทำงานในท่าทางที่เราคุ้นเคย เช่น นั่งหลังงอ โต๊ะทำงานก็สูงจนต้องยกมือและไหล่ขึ้นสูงเพื่อใช้งานแป้นพิมพ์ เนื่องจากมักจะใช้โต๊ะเขียนหนังสือมาเป็นโต๊ะวางคอมพิวเตอร์ ยิ่งถ้าใครใช้คอมพิวเตอร์พกพา เวลาวางคอมพิวเตอร์ลงบนโต๊ะจะทำให้จอภาพอยู่ต่ำกว่าระดับสายตามองจอแต่ที่ก็ต้องก้มหน้า โน้มคอ งอหลัง ไปมองจอภาพ ถ้าทำงานอยู่ในท่านี้นาน ๆ ก็จะเริ่มมีอาการปวดหลัง ปวดคอ ปวดแขน บางคนปวดลงถึงต้นขา ปวดน่อง เพราะขาที่วางไม่ถึงพื้น อาจเนื่องมาจากเก้าอี้สูงเกินไป

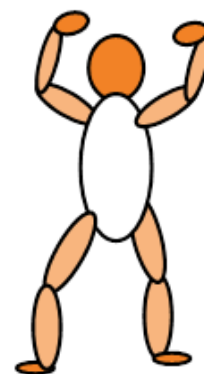

Tips

วิธีแก้ไขง่าย ๆ คือ ปรับทุกอย่างให้อยู่ในตำแหน่งและท่าทางที่ถูกต้อง เริ่มด้วยการปรับพนักพิงให้ตรง นั่งให้ตัวตรง เลื่อนเก้าอี้ให้เข้าใกล้โต๊ะมากขึ้น มือจะได้อยู่ใกล้เป็นพิงไม่ต้องเอื้อม ถ้าขาเหยียดไม่ถึงพื้นก็หาอะไรมารองไว้วางเท้าได้ถนัดขึ้น ดันขา และน่องจะได้ไม่ปวดเมื่อย ปรับจอภาพให้อยู่ในระดับสายตา จะได้ไม่ต้องก้มหน้าทั้งวัน ถ้าเป็นคอมพิวเตอร์พกพา ก็หาอะไรก็ได้มาหนุนให้สูงขึ้นจะได้มองจอได้ถนัด แล้วหาเป็นพิง ภายนอกมาใช้แทนเป็นพิงที่ติดมากับเครื่อง

2. การจัดสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสม

หลังจากจัดทำทางการนั่งทำงานแล้ว ในที่นี้เราก็ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการทำงานด้วย ซึ่งสภาพของสถานที่ทำงานก็มีผลต่อทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ปฏิบัติงานได้เหมือนกัน เช่น การจัดสภาพแสง ควรจัดวางตำแหน่งนั่งทำงานให้ได้รับแสงจากธรรมชาติมากกว่าแสงไฟในห้องทำงาน หรือควรหาที่นั่งติดหน้าต่างได้ยิ่งดี จะได้พักสายตาโดยการมองออกไปนอกหน้าต่างเป็นครั้งคราว ซึ่งจะช่วยให้จะลดอาการเมื่อยล้าของสายตาลงได้ และควรเตือนตัวเองให้ลุกออกจากโต๊ะทำงาน ทุก ๆ ครึ่งชั่วโมง ควรพักสัก 10 นาที เพื่อขยับร่างกาย ขยับแขน ขยับขา ปรับสภาพห้องทำงาน ด้วยการเปิดหน้าต่างให้อากาศถ่ายเทบ้าง หากต้นไม้ขนาดเล็กที่เจริญเติบโตได้ในร่ม มาปลูกเพื่อช่วย ฟอกอากาศ ช่วยกรองสารพิษ และยังใช้เป็นที่พักสายตาจากหน้าจอได้เป็นอย่างดี

ถ้าทุกคนปฏิบัติได้ตามนี้ อาการปวดตามร่างกายก็จะหายไป หรืออย่างน้อยก็บรรเทาลง คนที่ยังไม่เคยเป็น ก็สามารถนำไปปฏิบัติตามได้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอาการเจ็บปวดขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตามถึงจะจัดวางท่าทางในการนั่งและสภาพแวดล้อมดีเพียงใด ถ้าหากยังหักโหมทำงานหนักจนไม่ยอมพักผ่อน อาการเจ็บปวดก็ยังสามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้นควรแบ่งเวลาทำงานกับเวลาพักผ่อนให้เหมาะสม หรือแม้แต่ระหว่างทำงานก็ควรจะมีการพักเป็นระยะ เช่น พักห้าถึงสิบนาทีทุกครึ่งชั่วโมงแล้วก็กลับมาทำงานต่อ แต่ไม่ใช่ แบ่งเวลาให้กับการพักมากกว่าเวลาทำงานล่ะ เดียวเจ้านายจะไล่ออกจากงาน แล้วที่นี้ จะมานั่งปวดใจในภายหลัง จะหาว่าไม่เตือน...

ที่มา: พรพจน์ พุฒวันเพ็ญ. ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา. นิตยสาร สสวท.

(พฤศจิกายน – ธันวาคม 2557) หน้า 47-48

บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน

นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ ตามวิธีการอ่านแบบ SQ3R

แอนิเมชัน

อภิษฐ์ บุศยศิริ ผู้เรียบเรียง

ในยุคหิน มีการค้นพบภาพบนผนังถ้ำ เป็นภาพหมูป่าที่มี 8 ขา ซึ่งเป็นความพยายามของมนุษย์ในยุคหนึ่ง ที่ต้องการจำลองภาพการเคลื่อนไหวของหมูป่า อาจถือได้ว่าเป็นการคิดค้นการทำภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “แอนิเมชัน”

หลังจากยุคหินเป็นต้นมา มนุษย์ได้พัฒนาวิธีการทำการ์ตูนมาโดยตลอด จนกระทั่งใน พ.ศ. 2457 วินเซอร์ แมกเคย์ ศิลปินชาวอเมริกัน ก็ประสบความสำเร็จ สามารถสร้างภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้น เรื่อง “เจอร์ที เดอะไดโนเสาร์” ซึ่งนับเป็นภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้นเรื่องแรก ที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง จนทำให้นายทุนทั้งหลายเริ่มสนใจธุรกิจการผลิตแอนิเมชัน เทคโนโลยีในการผลิตแอนิเมชันจึงได้พัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงเวลานั้นเอง

วอลต์ ดิสนีย์

ต่อมา ในยุคที่อุตสาหกรรมแอนิเมชันกำลังก่อตัวขึ้น มีนักวาดการ์ตูนเกิดขึ้นมากมาย โดยหนึ่งในนั้น เป็นนักวาดการ์ตูนที่มีชื่อเสียงที่สุดคนหนึ่งของโลก และเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ วอลต์ ดิสนีย์ (Walt Disney) ซึ่งมีความสามารถทั้งด้านการทำแอนิเมชัน และการบริหารจัดการด้านธุรกิจ จนในที่สุดก็สามารถก่อตั้งสตูดิโอตามชื่อของเขา และสร้างแอนิเมชันที่โด่งดังมากมาย อย่างที่เราได้เห็นกันทุกวันนี้

วีรบุรุษวงการแอนิเมชันไทย

อาจารย์ปยุต เงากระจ่าง

ความจริงแล้ว อุตสาหกรรมแอนิเมชันเกิดขึ้นในประเทศไทย ก่อนประเทศญี่ปุ่น และบุคคลสำคัญที่ริเริ่มสร้างสรรค์งานแอนิเมชัน ในประเทศไทย ก็คือ อาจารย์ ปยุต เงากระจ่าง ซึ่งสามารถผลิตผลงานภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันไทย เรื่องแรกได้สำเร็จ ในชื่อเรื่องว่า **“เหตุมหัศจรรย์”** เป็นภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้น ที่มีความยาว 12 นาที นำออกฉายครั้งแรกที่ โรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมไทย เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 หลังจากนั้น อาจารย์ปยุตก็ผลิตภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้นต่อมาอีก 2 เรื่อง คือ เรื่อง **“หนุมานเผชิญภัย”** และ **“เด็กกับหมี”**

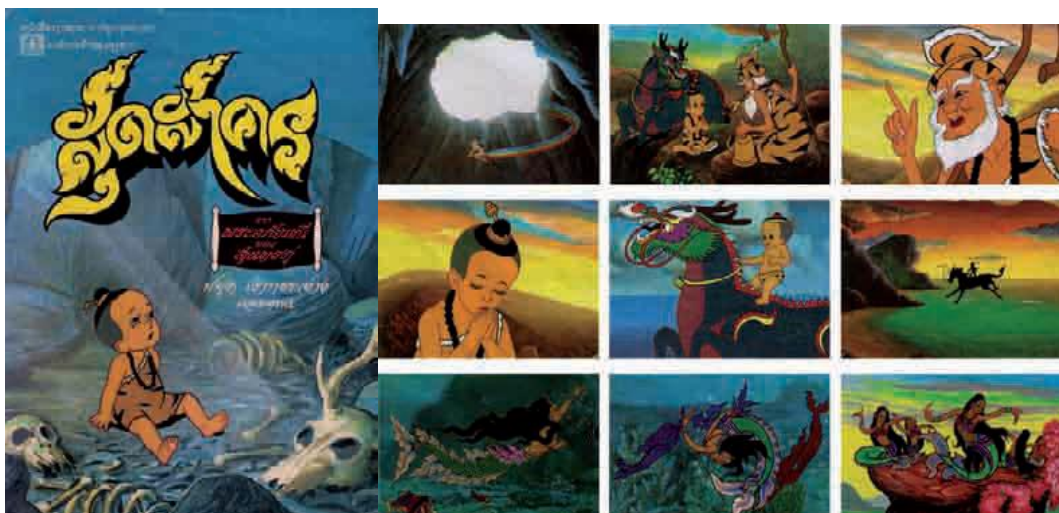
ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ อาจารย์ปยุตได้เริ่มต้นทุ่มเทเวลาทั้งหมด เพื่อผลิตภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดยาวเรื่องแรกของไทย แม้จะขาดเงินทุนและขาดการสนับสนุน แต่ด้วยความมุ่งมั่นและทุ่มเท ของอาจารย์ปยุต ในที่สุด ผลงานภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันไทยเรื่อง **“สุดสาคร”** ก็ได้ ออกฉาย ใน พ.ศ. ๒๕๒๒

หลังจากนั้น อาจารย์ปยุตจำเป็นต้องยุติการผลิตผลงานการ์ตูน เนื่องจากดวงตาข้างซ้ายสูญเสียการมองเห็นจากการทำงานหนัก อย่างไรก็ตาม ผลงานของท่านก็ยังเป็นแรงบันดาลใจและแบบอย่างให้แก่ผู้ทำงานในวงการการ์ตูนไทยมาโดยตลอด ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๔๑ มูลนิธิหนังไทยได้มีการเชิดชูเกียรติของอาจารย์ปยุต เงากระจ่าง โดยการตั้งชื่อรางวัลภาพยนตร์สั้นยอดเยี่ยม ด้านแอนิเมชันว่า **“รางวัล ปยุต เงากระจ่าง”** เพื่อเป็นเกียรติแก่ท่าน และทุกปี มีการจัดประกวดในเทศกาลภาพยนตร์สั้นของประเทศไทย จึงนับได้ว่า ท่านเป็น **“วีรบุรุษวงการแอนิเมชันไทย”**

หนังสือ **“คือชีวิต คือ ปยุต คือ Animation”**
ที่รวบรวมประวัติและผลงานการ์ตูน
ของ อาจารย์ปยุต เงากระจ่าง

ภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันเรื่อง "สุตสาคร" ผลงานอันทรงคุณค่าของอาจารย์ปยุต เงากระจ่าง

บทบาทของแอนิเมชันไทยในปัจจุบัน

แผ่นโฆษณาภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชัน
เรื่อง "ก้านกล้วย"

ปัจจุบันแอนิเมชันได้เข้ามามีบทบาทในวงการต่าง ๆ เช่น วงการภาพยนตร์ โดยนอกจากจะมีภาพยนตร์ของชาวต่างชาติที่ผลิตในรูปแบบการ์ตูนแอนิเมชันแล้ว ภาพยนตร์การ์ตูนของไทยก็เป็นที่แพร่หลายและได้รับความนิยมอย่างมาก เช่น เรื่อง "ก้านกล้วย" ซึ่งเป็นภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันแบบสามมิติเรื่องแรกของไทยซึ่งได้จัดออกฉายแล้วหลายภาค เนื่องจากได้รับความนิยมอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีเรื่อง "นางนาค" แต่อาจไม่ได้รับความนิยมมากนัก นอกจากนี้แล้ว แอนิเมชันยังแพร่หลายในวงการโฆษณา ดังที่เราได้เห็นภาพยนตร์โฆษณาสินค้าหลายอย่างจัดทำในรูปแบบแอนิเมชัน

ที่มา : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เล่มที่ 36 เรื่องที่ 7 หน้า 229 - 231

บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 3 สีสันถนนสายมังกร “เยาวราช”

สีสันถนนสายมังกร “เยาวราช”

“เยาวราช” ถนนสายสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ จากการได้รับสมญานามว่า “ถนนสายมังกร” อันบ่งบอกถึงเสน่ห์และความเป็นชุมชนของชาวไทยเชื้อสายจีนได้อย่างชัดเจน จุดเริ่มต้นของถนนเยาวราชนั้นนับจากซุ้มประตูเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณวงเวียนโอเดียนซึ่งถือเป็น “หัวมังกร” ลากยาวมาถึงบริเวณตลาดเก่าเยาวราชซึ่งเป็น “ท้องมังกร” และปลายสุดของถนนที่ไปตัดกับถนนจักรเพชรก็คือ “หางมังกร” ไม่น่าเชื่อว่า ถนนสายสั้น ๆ เพียง 1,410 เมตรนี้ จะกลายเป็นหนึ่งย่านเศรษฐกิจการค้าที่คึกคักมากที่สุดแห่งหนึ่ง และเต็มเปี่ยมไปด้วยสีสันเฉพาะตัวที่ไม่อาจมีที่ใดเหมือน

ประวัติศาสตร์บนถนนเยาวราช

ถนนเยาวราชสร้างขึ้นในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 5 โดยเป็น 1 ใน 18 ถนน ที่สมเด็จพระ
เจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยา นริศรานุวัด
ติวงศ์ ทรงเสนอให้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2434 ซึ่ง
ในโครงการก่อสร้างใช้ชื่อถนนว่าถนนยุพราช
ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระราชทานชื่อใหม่ว่า “ถนนเยาวราช” ซึ่ง
แปลว่า พระราชาผู้ทรงพระเยาว์ อันหมายถึง
รัชทายาทคือ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร

ถนนเยาวราชใช้ระยะเวลาในการ
สร้างกว่าจะแล้วเสร็จสมบูรณ์นานถึง 8 ปี คือ
เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2435 และแล้วเสร็จในปี
พ.ศ. 2443 โดยในยุคแรก พื้นที่ส่วนใหญ่ของ
เยาวราชจะเป็นย่านที่ประกอบการค้าขาย และ
เป็นที่อยู่อาศัยของแรงงานที่จำเป็นต่อการขน
ถ่ายสินค้าหรือที่เรียกว่า “กุลีจีน” จึงเต็มไปด้วย
ร้านอาหารจีนและร้านขายสินค้านำเข้าจากเมือง
จีน จนมาถึงช่วงรุ่งโรจน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2490-
2500 เยาวราชได้แปรเปลี่ยนเป็นศูนย์กลาง
ธุรกิจ การค้าขาย และแหล่งความบันเทิงชั้นนำ

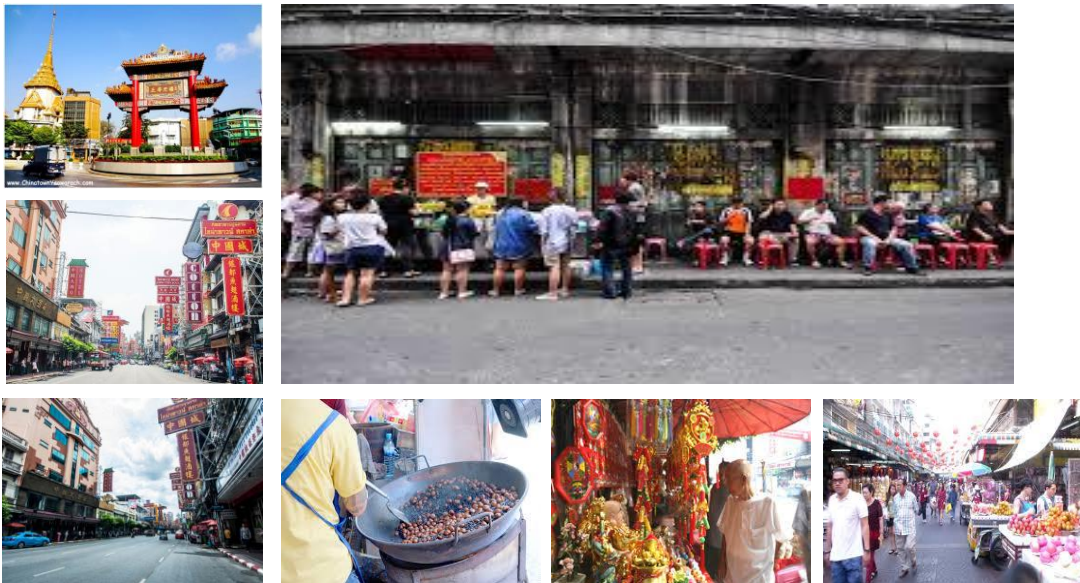

มีตึกอาคารสูงสุดในประเทศถึง 3 แห่ง มี
ห้างสรรพสินค้าใหญ่โต เป็นแหล่งรวมธนาคาร
ห้างร้านจำหน่ายของกินของใช้ ตลาดสด
ร้านอาหารริมทางไปจนถึงภัตตาคารชั้นเลิศ

ความคึกคักของเยาวราชเกิดขึ้น
ตลอดทั้งวัน และจะยิ่งคึกคักมากเป็นพิเศษเมื่อ
ตะวันตกดินไปแล้ว เหล่าหนุ่มสาวหลากหลาย
วัยต่างพากันมาที่เยาวราช เพราะที่นี่เป็นแหล่ง
บันเทิงที่ทันสมัยที่สุด มีทั้งโรงภาพยนตร์
หลากหลาย อาทิ ศรีราชวงศ์, ศรีเยาวราช, คาเซย์,
เฉลิมบุรี, โอเดียน มีโรงน้ำชาซึ่งเป็นสถาน
บันเทิงเรีงรมย์สำหรับบุรุษที่เกิดขึ้นแทนโรงฝึน
อาทิ เสียงไห้, วังแดง, ฮั่วลัก มีโรงงิ้วมากมาย
หลายโรง แต่โรงงิ้วที่ถือเป็นอันดับหนึ่งก็คือ
โรงงิ้วตงเจ็ก ซึ่งเป็นแห่งเดียวที่เป็นโรงงิ้วถาวร
เปิดการแสดงทุกวัน วันละ 2 รอบ

แม้ในวันนี้ ด้วยกระแสวัฒนธรรม
และความนิยมที่แปรเปลี่ยนไป เราอาจจะไม่ได้
เห็นเยาวราชพร้อมสีสันแบบเดิม ๆ ไม่มี
ห้างสรรพสินค้าใหญ่โต ไม่มีโรงภาพยนตร์
ขนาดใหญ่ และไม่มีโรงงิ้ว แต่สีสันแห่ง
เยาวราชยังคงฉายแสงสว่างสดใส และมี
ความคึกคักอยู่เช่นเดิม

เยาวราชในวันนี้

ความพิเศษของเยาวราชก็คือ การเป็นย่านที่มีความคึกคัก ไม่เคยหลับไหล ตลอด 24 ชั่วโมง ในภาคกลางวัน เยาวราชจะเป็นแหล่งจับจ่ายของชาวไทยเชื้อสายจีน รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ ที่เดินทางมาสัมผัสบรรยากาศ สับสน วุ่นวาย จอแจ แต่มีเสน่ห์ น่าประหลาด ยิ่งในช่วงเทศกาลสำคัญของชาวจีน เราจะได้เห็นผู้คนหลากหลายรุ่นออกมาเดินซื้อหาของเช่นไหว้ อาหารสด ผักผลไม้ และเครื่องปรุงสารพัดชนิด แน่ใจว่า ทุกซอกทุกมุมต่างโดดเด่นด้วยสีแดง ซึ่งเป็นสิริมงคลของชาวจีน แทนความรัก อำนาจ บารมี และความเป็นสิริมงคล

พอพลบค่ำลง ก็ดูเหมือนเยาวราชจะแต่งหน้า ทาแป้งใหม่ กลายเป็นอีกหนึ่งบรรยากาศแปลกตา แสงสีจากป้ายไฟของห้างร้านต่าง ๆ สว่างไสวเต็มสองฟากฝั่งถนน ขับเน้นความคึกคัก กระฉับกระเฉง ผสมด้วยกลิ่นหอมหวานของอาหารนานาชนิด เพราะตลอดเส้นถนนกว่า 1 กิโลเมตรของเยาวราชนั้น ได้กลายเป็นสวรรค์ของนักชิมไปเสียแล้ว ด้วยร้านอาหารนับพันร้าน หลากหลายรูปแบบให้เลือกสรร ทั้งหาบเร่แผงลอย ร้านค้า เล็กๆ รถเข็นริมถนน ร้านห้องแถว ไปจนถึงภัตตาคารหรูระดับ 5 ดาว

เยาวราชถือเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีเงินหมุนเวียนเข้าออกอย่างไม่ขาดสายตลอดทั้งวัน โดยเฉพาะบทบาทของการเป็นถนนสายทองคำด้วยพื้นที่เพียง 1.43 ตารางกิโลเมตร เยาวราชมีร้านทองคำกว่า 130 ร้าน เป็นย่านค้าทองคำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และเป็นแหล่งรวมร้านทองคำรูปพรรณเก่าแก่คุณภาพดีที่ใคร ๆ ก็ไว้วางใจ นอกจากนี้ยังมีตลาดค้าส่งผ้า เครื่องประดับ ของขวัญ

ของที่ระลึก ของใช้เบ็ดเตล็ด ราคาข่อมเยา รวมถึงเป็นแหล่งขายวัตถุดิบในการประกอบอาหารจีนแบบดั้งเดิมอีกด้วย

ที่สำคัญที่สุดเขาวราชยังถือเป็นศูนย์รวมความศรัทธาของชาวไทยเชื้อสายจีนทุกคน เราจึงได้เห็นเรื่องราววัฒนธรรม ความคิดความเชื่อ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในพื้นที่เขาวราชอย่างชัดเจน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่วัดจีนและศาลเจ้าจีน อาทิ วัดเล่งเน่ยยี่ วัดจีนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ศาลเจ้าได้ส่งกง ที่นำมาสู่งานธารณกุศล ช่วยเหลือคนยากไร้และผู้ประสบภัยต่าง ๆ ดังเช่น ที่มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง หรือมูลนิธิ เทียนฟ้า ได้ทำงานเพื่อสังคมกันมาอย่างยาวนานจนถึงทุกวันนี้

ที่มา : ย่านเก่าเล่าเรื่อง กองบรรณาธิการ นิตยสารผาสุก

บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง

“สาธุ วันนี้ขอให้ค้าขายดี มีลูกค้าเยอะ ๆ” เราอาจได้ยินประโยคเหล่านี้บ่อยครั้งจากปากของพ่อค้าแม่ค้า หรือเจ้าของกิจการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้า ที่ขอพรกับ “นางกวัก” รูปปั้นผู้หญิงไทย ห่มสไบ นั่งบนแท่นทอง มือซ้ายกุมถุงเงินหรือวางถุงเงินไว้บนตัก ส่วนมือขวาทำท่ากวักมือ

หยอย ๆ อยู่บนหิ้งพระหรือที่สูง พร้อมวางสิ่งของบูชา ไม่ว่าจะเป็นดอกไม้ รูป เทียน อาหาร และน้ำ ด้วยความเชื่อที่คิดมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลว่า รูปปั้นหญิงสาวที่เรียกว่า “นางกวัก” นี้ ถ้าบูชาแล้วจะทำให้ค้าขายดี มีลูกค้ามากมาย ประหนึ่งกวักเงิน กวักทอง กวักลูกค้าเข้าร้าน ดังนั้น เราจึงเห็นร้านรวงของคนไทยที่ทำกิจการค้าต่าง ๆ มักจะบูชา “นางกวัก” ให้เห็นอยู่เสมอ ซึ่งหลายคนอาจสงสัยว่า ทำไมคนไทยถึงมีความเชื่อเรื่องนางกวัก ทำไมต้องงาหางกวัก แล้วนางกวักนั้นที่แท้จริงแล้ว...เธอเป็นใคร

นางกวัก...เธอเป็นใคร

นางกวัก ตามตำนานที่มีการพูดถึงกันมากที่สุด เธอเป็นผู้หญิงที่มีตัวตนในสมัยพุทธกาล มีชื่อจริงว่า สุภาวดี บิดาชื่อ สุจิตพราหมณ์ มารดาชื่อ สุมณฑา เกิดที่เมืองมัจฉิกา สันต์ ครอบครัวประกอบอาชีพค้าขาย ต่อมาสุจิตพราหมณ์ผู้ เป็นพ่อได้ขยายกิจการ ชื่อเกวียนมา 1 เล่ม นำสินค้าไปเร่ขาย ในต่างถิ่น ซึ่งสุภาวดีก็ได้เดินทางไปด้วย ระหว่างการ เดินทาง สุภาวดีได้มีโอกาสพบกับพระกัสสปเถระเจ้าผู้เป็น อริยสงฆ์ และได้แสดงธรรมแก่นางสุภาวดี ซึ่งนางฟังคำ ธรรมอย่างตั้งใจ หลังจากนั้นก็ได้เดินทางค้าขายต่อไปอีก และมีโอกาสได้ฟังธรรมจากพระสิวลีเถระเจ้า ผู้ซึ่งเป็นพระ อริยสงฆ์อีกรูปหนึ่ง ซึ่งนางสุภาวดีก็ได้ฟังธรรมอย่างตั้งใจ อีกเช่นกัน นางจึงมีความรู้แตกฉานในหลักธรรมต่าง ๆ เป็น อันมาก พร้อมกันนี้นางยังได้รับพรจากพระอรหันต์ทั้ง 2 รูป โดยได้รับพรเหมือนกันว่า “ขอให้เจริญรุ่งเรืองไปพยุภัยด้วย ทรัพย์สินเงินทอง จากการค้าขายสินค้าต่าง ๆ สมความปรารถนาเถิด” ซึ่งส่งผลให้ครอบครัวของนางทำการค้าได้ ก้าวไกล ไม่เคยขาดทุน สร้างฐานะจนกลายเป็นมหาเศรษฐี มี เงินทองมากมาย ขณะเดียวกันตลอดชีวิตของนางก็ปฏิบัติ ธรรมจากคำสอนด้วยความศรัทธา และยังนำคำสอนนั้น เสนอแนะแก่บิดามารดาและผู้คนที่ผ่านไปด้วย

กระทั่งเมื่อนางสิ้นชีวิต ชาวบ้านจึงปั้นรูปแม่ นางกวักไว้บูชา ขอให้การค้ารุ่งเรือง และความเชื่อ ดังกล่าวได้เข้ามาฝังดินแดนสุวรรณภูมิจากการเผยแพร่ของพราหมณ์ และยังคงเป็นความเชื่อที่สืบทอดมาจนถึง ทุกวันนี้

นางกวักสมัยใหม่...ทำไมอ้วน!

สมัยก่อน เราอาจจะเคยเห็นแค่รูปปั้นนางกวักที่มีรูปร่างสวยงาม อรชร ดูเรียบร้อยตามแบบฉบับหญิงไทย แต่สมัยนี้ เราอาจได้เห็นแม่ นางกวักในสภาพที่อ้วนท้วนสมบูรณ์ผิดปกติ ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น เพราะ เธอกินเยอะไปหรือเปล่า เปล่าเลย เหตุเพราะความเชื่อใหม่จากพระครูบา อริยชาติแห่งวัดแสงแก้วโพธิญาณ จังหวัดเชียงราย ในขณะที่ท่านกำลังคิด จะจัดสร้างนางกวักให้ผู้คนเข้าบูชาเพื่อหาเงินสร้างวัด ได้เห็นนางกวัก

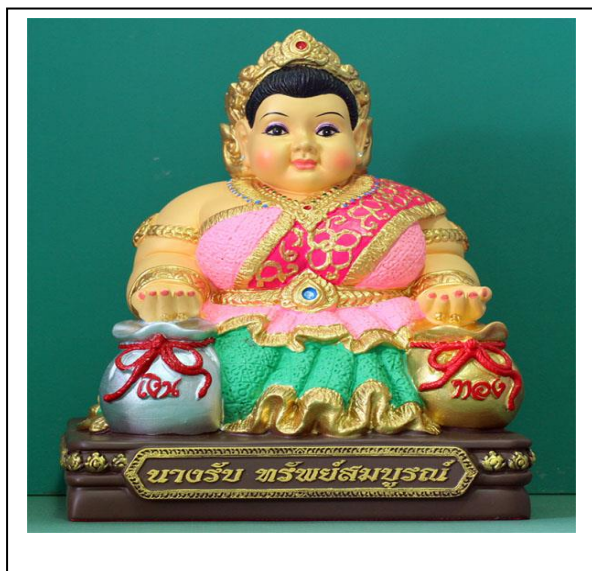
องค์หนึ่งมาปรากฏในนิมิต รูปร่างออรชร สวยงาม แต่จากนั้นนางกวักองค์นั้นก็ได้แสดงภาพนิมิตเป็นรูปร่างอ้วนท้วนสมบูรณ์ พร้อมกับบอกว่า ถ้าทำอะไรต้องทำให้สมบูรณ์ ให้ทำรูปทรงแบบนี้แล้วจะดี พระครูบาอริยชาติจึงสร้างนางกวักที่มีรูปทรงอ้วนท้วนขึ้นมาให้ผู้คนบูชา จนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ด้วยความเชื่อเสริมว่า รูปร่างที่อ้วนท้วนเป็นสัญลักษณ์แห่งความสมบูรณ์พูนสุขนั่นเอง

นางกวัก แมวกวัก

ความเชื่อที่เหมือนกันโดยบังเอิญ

ทุกวันนี้ ใ้ว่าเราจะเห็นแก่นางกวักเพียงอย่างเดียว บางร้านค้าอาจตั้งแมวกวัก หรือมะเนะกิเนะ โทะ ไว้คู่กันด้วย สำหรับแมวกวักเป็นความเชื่อที่มาจากประเทศญี่ปุ่น แมวเป็นสัตว์นำโชคของคนญี่ปุ่น การนำรูปปั้นแมวกวักมือมาประดับบ้าน เชื่อว่าจะนำโชคลาภเงินทองมาให้เจ้าของ สำหรับร้านค้าก็จะดึงดูดลูกค้าให้เข้าร้าน เช่นเดียวกับนางกวักของไทย แต่มลักษณะยังคงคล้ายกัน โดยมีมือข้างหนึ่งทำทักวัก ส่วนอีกข้างก็ถือเหรียญทองญี่ปุ่นคล้ายกับนางกวักของไทยที่มีมือข้างหนึ่งทักวัก ส่วนอีกข้างก็กุมถุงเงินถุงทอง นับเป็นความเหมือนที่คล้ายกัน โดยบังเอิญจริง ๆ !

แกรีดนางกวัก

ทักวักของนางกวักที่เราเห็นกันจนชินตานั้น มีรูปแบบมาจากทักวักของงวงช้างในสมัยโบราณ การสร้างนางกวักนิยมสร้างจากจะงอยงวงช้างพังหรืองาช้าง

ปัจจุบัน การบูชานางกวักมัก เช่าคู่กัน “นางรับ” ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับนางกวัก แต่หงายฝ่ามือทั้ง 2 ข้างบนตักให้ดูเหมือนกำลังแบมือรับของ

สิ่งของที่ควรบูชานางกวัก ได้แก่ ดอกไม้ เครื่องหอม เครื่องสำอาง ขนมต้ม ห้ามถวาย เหล้า ของมีนเมา และสิ่งเสพติดให้โทษ

นางกวักองค์ใหญ่ที่สุดในโลกอยู่ที่วัดแสงแก้วโพธิญาณ จังหวัดเชียงราย เป็นนางกวักอ้วน

ที่มา : แบบนี้สิไทย โดย วรรณต์ นิตยสารผาสุก

บทอ่านสารคดี เรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย

ผสมผสานกับการผจญภัย

“เพื่อนนักสะพายเป้”

เมื่อสิบปีที่แล้ว นกเป็นหมอพันธ์ที่ตามหาความฝันของตัวเอง เริ่มต้นเพราะความเบื่อหน่ายชีวิตประจำวันที่สุดแสนจะซ้ำซาก ด้วยการลองทำทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่เข้าร่วมในรายการเรียลลิตี Big Brother Season 2 และมีโอกาสทดลองงานในวงการบันเทิงอยู่เกือบปี แต่ก็ยังไม่ใช่สิ่งนกดตามหาอยู่ดี นกก็เหมือนคนทั่วไปที่ทำงานเก็บเงินเพื่ออนาคต จนวันหนึ่งที่เกิดน้ำท่วมใหญ่ ทั้งบ้าน ทั้งคลินิก จมลงใต้น้ำในพริบตา ความคิดทุกอย่างของนกจึงเปลี่ยนไป เราอาจจะไม่มีวันพรุ่งนี้ก็ได้ นกจึงเริ่มออกเดินทาง นกออกเดินทางไปยังทวีปอเมริกาใต้โดยได้แรงบันดาลใจมาจากรูปภาพทะเลเกลือที่เขาว่าอยู่ไกลแสนไกลในประเทศโบลิเวีย หรือธารน้ำแข็งที่อยู่เกือบถึงขั้วโลกใต้ในประเทศอาร์เจนตินา เขาว่ามันไกล แต่ไม่ไกลเกิน ถ้าเราจะเดินทางไป

การเดินทางทำให้ใจของนกเปิดกว้างขึ้น ทำให้ได้เห็นสิ่งใหม่ ได้เข้าใจโลกนี้มากขึ้น และทำลายความกลัวทุกอย่างที่เคยมีจนหมดไป เงินทุกบาทจากการเดินทางมาจากน้ำพักน้ำแรงการทำงานของนกทั้งหมดทั้งสิ้น การเดินทางนี้ไม่เคยรบกวนเงินจากพ่อแม่เลยแม้แต่บาทเดียว เพราะเน้นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวอย่างประหยัด

ปัจจุบันในเวลา ๕ ปี นักเดินทางไปแล้ว ๒๐ กว่าประเทศ และยังคงจะเดินทางต่อไปจนกว่าจะหมดเรี่ยวแรง สิ่งที่ยากแสร้งให้คนในเพจ คือ อยากรีบเร่งบันดาลในให้คนที่เบื่อ "ไม่รู้ว่าจะรู้งี้จะทำอะไรต่อไป" ได้มีทางเลือกอีกทาง

ถ้าคุณกล้า ชีวิตก็ไม่น่าเบื่ออีกต่อไป

**“การท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์เป็นการ
เสพความงามของ
ธรรมชาติโดย
รบกวน และสร้าง
ความเสียหายให้
น้อยที่สุด”**

ถ้าจะพูดถึงภาคใต้คงหนีไม่พ้นนิยายของคำว่าทะเล สายลม แสงแดด หลายครั้งที่หลายคนถามว่าทะเลใต้ที่ไหนสวยที่สุด คงตอบยาก เพราะความสวยขึ้นอยู่กับบรรยากาศ สายตามมอง แต่ถ้าการไปพักผ่อนที่เหมือนเป็นการหยุดเวลา ทั้งความวุ่นวายจากชีวิตประจำวัน เอาไว้ข้างหลัง ไปทะเลที่มีมากกว่าการใส่ชุดว่ายน้ำนอนอบแดดที่ชายหาด กินอาหารทะเล ปาร์ตี้ริมหาดกันให้สุดเหวี่ยง ยังมีการมาเที่ยวอีกแบบที่น่าสนใจมากกว่านั้น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย ภูเก็ต กระบี่ พังงา จึงเป็น ๓ จังหวัดทะเลสวยที่เราสามารถใช้เวลา ๓ วัน ๒ คืน ได้อย่างคุ้มค่านั่น

เริ่มต้นจากจังหวัดภูเก็ต บ้านบางโรงตั้งอยู่ที่หมู่ ๓ ตำบล ป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เป็นชุมชนเก่าแก่ที่นับถือศาสนาอิสลาม หมู่บ้านตั้งอยู่ระหว่างภูเขากับทะเล มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ผืนป่าชายเลนที่ใหญ่ที่สุดของภูเก็ตอยู่ที่นี่ เนื่องจากการมีผืนป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ สัตว์น้ำน้อยใหญ่จึงอุดมสมบูรณ์เป็นผลพลอยได้ตามมา

ที่หมู่บ้านบางโรง มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย ทั้งการดำน้ำชมปะการัง พายแคนูชมปู ชมปลาตีน ขึ้นต้นไม้ ปั่นจักรยานชมวิถีชีวิตแบบมุสลิม เดินป่าค้นหาเส้นทางประวัติศาสตร์ ตกปลา ไคหมึก นั่งเรือชมเกาะแก่งต่าง ๆ ในหมู่บ้านยังมีการนำชมฟาร์มเลี้ยงแพะที่เลี้ยงแบบสะอาด เป็นฟาร์มยกพื้นโดยแพะทุกตัวจะได้รับการอาบน้ำ ปรคบประหงมไม่ให้มีกลิ่นเหม็น มีนมแพะและผลิตภัณฑ์จากน้ำนมแพะให้คุณได้เลือกชิมและซื้อหากลับไปเป็นของฝากที่บ้าน

หมู่บ้านบางโรงยังเป็นที่ตั้งของน้ำตกบางแป ซึ่งบริเวณปากทางเข้าของน้ำตกมีโครงการคืนชะนีสู่ป่า เป็นโครงการดี ๆ ที่เป็นที่พักฟื้นของชะนีที่ถูกนำมาเลี้ยงอย่างผิดกฎหมาย ถูกทำร้าย และทอดทิ้ง

บางตัวพิจารณาจนไม่สามารถกลับคืนสู่ธรรมชาติได้ แต่มีอีกหลายตัวที่กำลังทำการปรับตัวเพื่อส่งชะนี
น้อยกลับคืนสู่ผืนป่า ซึ่งโครงการนี้ยังเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จในการฟื้นฟูประชากรชะนี ทำให้
ชะนีซึ่งเคยสูญพันธุ์ไปกว่า ๓๐ ปี กลับมาออกลูกออกหลานขยายพันธุ์ได้สำเร็จเป็นแห่งแรกและแห่งเดียว
ในโลก ที่นี้คุณสามารถรับอุปการะเป็นผู้ปกครองบุญธรรมของชะนี เพื่อช่วยในเรื่องค่าอาหารจนกว่าชะนี
นั้นจะถูกปล่อยกลับคืนสู่ธรรมชาติ

จากจังหวัดภูเก็ต ทำเรืออ่าวปอ มุ่งหน้าไปสู่เกาะพนัก จังหวัดพังงา เกาะพนักเป็น ๑ ใน
Unseen Thailand เพราะเป็นเกาะที่เกิดจากภูเขาหินปูนที่ถูกน้ำกัดเซาะจนเกิดเป็นถ้ำน้อยใหญ่ การพายเรือ
ลอดถ้ำจึงเป็นกิจกรรมที่สุดแสนสนุก ตื่นตาตื่นใจ แต่ละถ้ำจะมีชื่อแตกต่างกันไปตามลักษณะของถ้ำ เช่น
ถ้ำค้างคาว ที่มีค้างคาวจำนวนมากเกาะอยู่บนเพดานและผนังถ้ำ ถ้ำหอย ที่มีหอยหลากหลายชนิดเกาะติด
รายรอบผนังถ้ำ ถ้ำที่เราลอดเข้าไปบางจุดจะมีถ้ำน้อยกระโดดน้ำตกหายคนพายเรือกันไปตลอดทาง ซึ่งที่
คนนำทางย้ำกับนักท่องเที่ยวทุกคนก็คือ ห้ามให้อาหารลิง เนื่องจากจะทำให้ลิงหยุดหาอาหารตาม
ธรรมชาติ เพิ่มความก้าวร้าวมากยิ่งขึ้น เพราะความหิวจากการขาดอาหาร

นอกจากนี้ การกัดเซาะร่วมกับการยุบตัวบางแห่งเกิดแอ่งกลายเป็นทะเลใน หรือลากูน ซึ่ง
ชาวบ้านเรียกว่าห้อง ซึ่งห้องเหล่านี้ยังแบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ แบบที่มีน้ำขังอยู่ตลอดเวลา และแบบที่เมื่อ
น้ำลดจะเหลือเป็นแอ่งโคลนเลน มีน้ำขังอยู่เพียงเล็กน้อย ในโคลนเลนเหล่านี้จะมีปูสวยกับเหล่าปลาตีน
น้อยใหญ่ออกมากระโดดโชว์ตัวให้คนที่พายเรือแคนูได้ยลโฉมกัน

การพายเรือลอดถ้ำต้องอยู่ภายใต้การดูแลของไกด์ผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากต้องคอยเช็คระดับ
การขึ้นลงของน้ำ เนื่องจากบางจุดเป็นถ้ำที่มีโพรงเข้าออกขนาดเล็ก ซึ่งหากระดับน้ำขึ้นสูงจะเหลือเพียง
ช่องเล็ก ๆ ถึงขนาดต้องลงไปนอนหมอบราบกับเรือเลยทีเดียว

ไม่ไกลจากเกาะพนักยังมีเกาะห้องของจังหวัดพังงา เกาะห้องซึ่งเป็นหนึ่งในเกาะที่มีชื่อเสียง
ของอ่าวพังงา เกาะห้องนี้มีชื่อไปพ้องกับเกาะห้องที่กระบี่ แต่ที่กระบี่นั้นน้ำจะใสกว่า เพราะอยู่ไกลออกไป
ในทะเลมากกว่า แต่เกาะห้องที่พังงาก็มีเสน่ห์ไปอีกแบบ ทางเข้าของเกาะห้องนี้เป็นทางแคบ ๆ ถ้าไม่ใช่
คนในพื้นที่คงยากที่จะสังเกตเห็น ด้านในเป็นห้องโถงขนาดใหญ่และถ้ำเล็กถ้ำน้อยอีกมากมาย

ไฮไลต์อีกอย่างของเกาะห้องคือ การพายเรือเข้าไปตอนมืดเพื่อดูแสงของพรายน้ำ หลังพายเรือ
เข้าไปยังจุดที่เป็นห้องใหญ่ของเกาะ ทุกคนได้รับสัญญาณให้ปิดไฟทุกดวง หลังใช้พายหรือมือพระทบผิ
น้ำ แสงระยิบระยับเหมือนเกล็ดเพชรก็ปรากฏขึ้นในน้ำทะเล ครั้งแล้วครั้งเล่าที่เราบกวานผิวน้ำแสงนี้
จะปรากฏตัวขึ้น แสงนี้เกิดจากสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ซึ่งสามารถผลิตแสงได้เมื่อถูกรบกวน ซึ่งมักสัมพันธ์กับ
ปริมาณฟอสฟอรัสในน้ำที่มีอยู่ในปริมาณเหมาะสม ทำให้สิ่งมีชีวิตเหล่านั้นเพิ่มปริมาณอยู่อย่างหนาแน่น
มากเพียงพอ

ในท้องถิ่น สร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นช่วยกันอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวอันงดงามและล้ำค่าให้คงอยู่
ชั่วลูกชั่วหลานตราบนานเท่านาน

มองเห็น ไปด้วยบน แสง
หึ่งห้อยระยิบระยับสลัดไปมา
เหมือนหมู่ดาว เกาะห้องในคำกิ้นนี้
เหมือนหยุดเวลาเอาไว้กับความฝัน
จริง ๆ การท่องเที่ยววิถีเขียวเป็นการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการเสพ
ความงามของธรรมชาติ โดยרבกวน
และสร้างความเสียหายให้น้อยที่สุด
เป็นการท่องเที่ยวที่เกื้อหนุนกับวิถี
แห่งชุมชน ช่วยกระจายงานให้คน

ที่มา : บล็อกเกอร์ชวนเที่ยว อนุสาร อ.ส.ท.

บัตรกิจกรรมเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง .....
ชื่อผู้แต่ง / ที่มา .....
จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง .....
.....

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”

1. คำถาม
.....
2. คำถาม
.....
3. คำถาม
.....
4.คำถาม
.....
5. คำถาม
.....
6. คำถาม
.....

ขั้นที่ 3 Read (R) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”
อย่างละเอียดรอบคอบแล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ

.....

2. คำตอบ

.....

3. คำตอบ

.....

4. คำตอบ

.....

5. คำถาม

.....

6. คำตอบ

.....

ขั้นที่ 4 : Recite (R) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่เพื่อนแล้วพูดเล่าเรื่องที่อ่านด้วยถ้อยคำของตนเองแล้วจดบันทึกข้อความ
ที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” ตามความเข้าใจด้วย
สำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

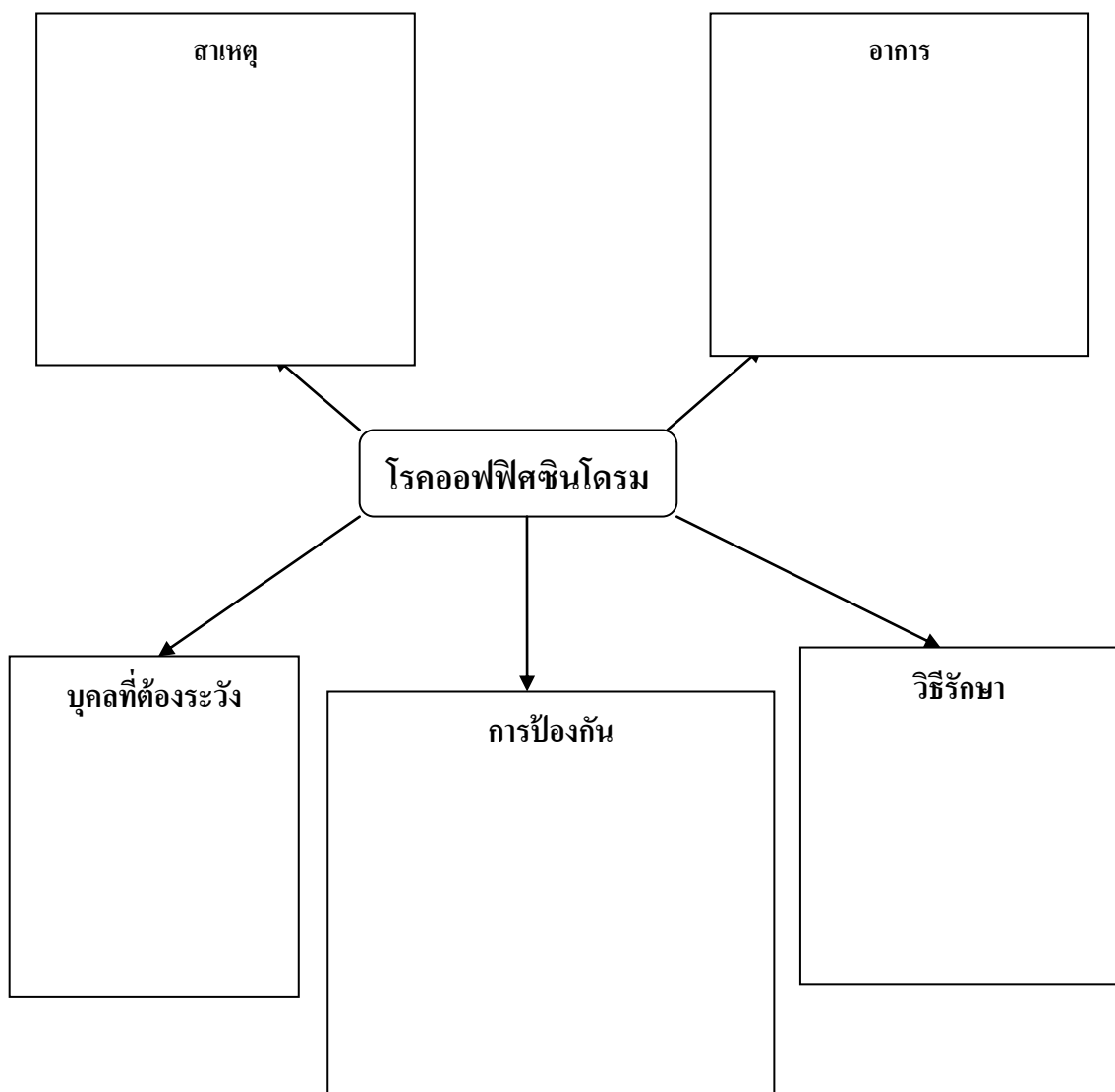
.....

ขั้นที่ 5 Reconstruct / Review (R₅) การสร้างโครงเรื่อง / ทบทวน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 เรื่อง “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” นักเรียนเลือกรูปแบบการเขียนสรุป

ข้อความสั้น ๆ สรุปเป็นรายชื่อ แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด อื่นๆ .....

เรื่อง “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรมจะถามหา” ในประเด็นต่อไปนี้

1. “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรมจะถามหา” เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

.....

.....

2. คำว่า “ภัยเงียบ” คือโรคอะไร มีความเกี่ยวข้องกับโรคออฟฟิศซินโดรมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ใครบ้างที่มีโอกาสโรคออฟฟิศซินโดรม นักเรียนจะให้คำแนะนำเขาเหล่านั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. จากเรื่อง ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและ
ข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง .....

.....

.....

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

5. นักเรียนมีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคออฟฟิศซินโดรมหรือไม่ เพราะอะไร
นักเรียนจะป้องกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. นักเรียนว่าสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรกิจกรรมเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียดในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อผู้แต่ง/ ที่มา .....

จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง .....

.....

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน

1. คำถาม
.....
2. คำถาม
.....
3. คำถาม
.....
- 4.คำถาม
.....
5. คำถาม
.....
6. คำถาม
.....

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ	.....
2. คำตอบ	.....
3. คำตอบ	.....
4. คำตอบ	.....
5. คำถาม	.....
6. คำตอบ	.....

ขั้นที่ 4 : Recite (R๒) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชันตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน ในประเด็นต่อไปนี้

1. “แอนิเมชัน” คืออะไรและเป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

2. ผลงานภาพยนตร์แอนิเมชันของอาจารย์ปยุต เงากระจ่าง มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. เหตุใดอาจารย์ปยุต เงากระจ่างจึงต้องยุติการสร้างสรรค์ผลงานการ์ตูนแอนิเมชัน

.....

.....

.....

.....

4. จากเรื่อง แอนิเมชัน จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง .....

.....

.....

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

5. นักเรียนเคยมีความประทับใจกับการชมภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันเรื่องใดบ้าง ประทับใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. นักเรียนคิดว่าสารคดีเรื่องนี้ มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรกิจกรรมเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช”

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อผู้แต่ง/ ที่มา .....

จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง .....

.....

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช”

1. คำถาม
.....
2. คำถาม
.....
3. คำถาม
.....
- 4.คำถาม
.....
5. คำถาม
.....
6. คำถาม
.....

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” อย่างละเอียด
รอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ

.....

2. คำตอบ

.....

3. คำตอบ

.....

4. คำตอบ

.....

5. คำถาม

.....

6. คำตอบ

.....

ขั้นที่ 4 : Recite (R₂) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร
“เยาวราช” ตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

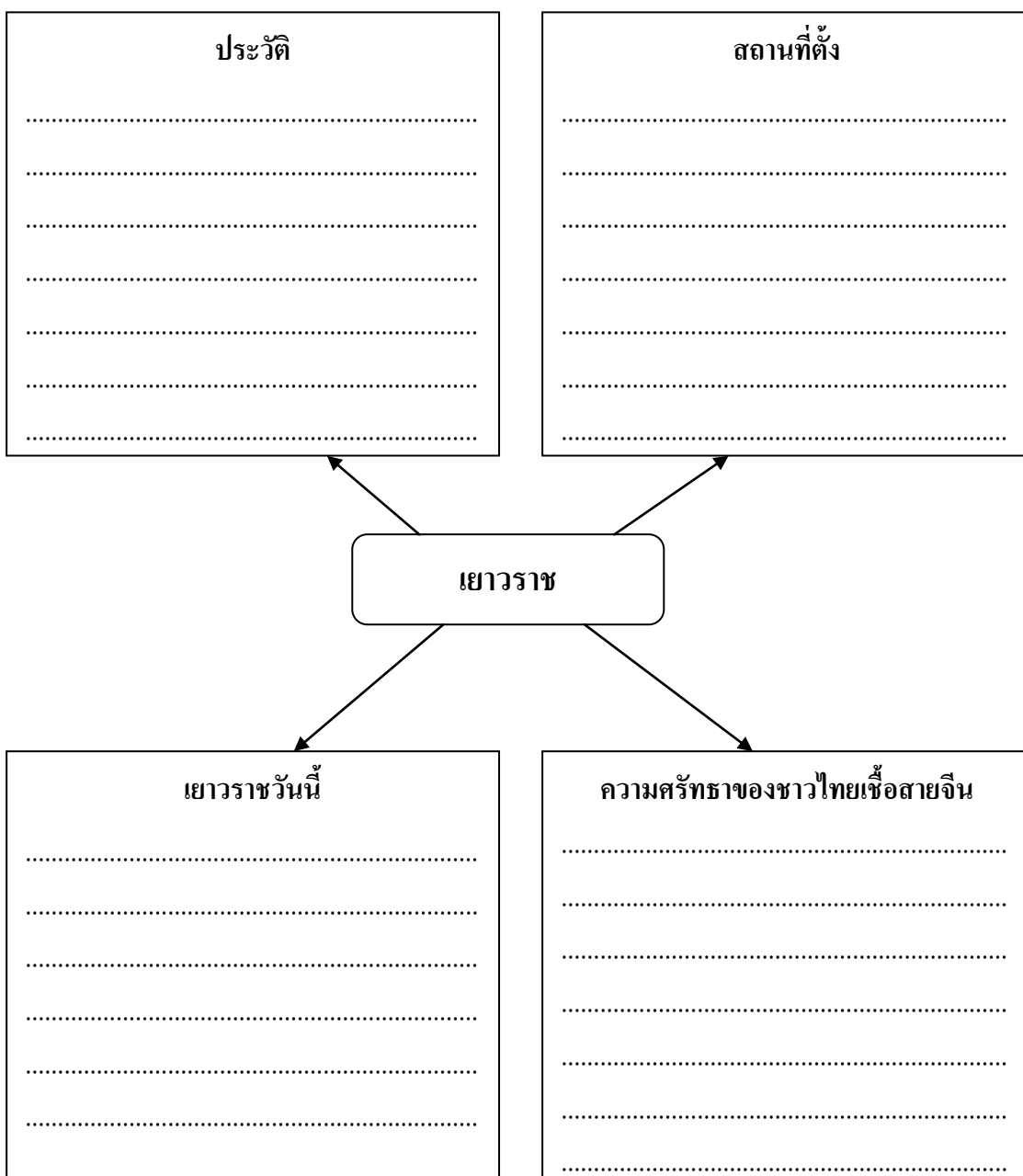
ขั้นที่ 5 Reconstruct/ Review (R₅) การสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สัตว์บนถนนสายมังกร

“เยาวราช” นักเรียนเลือกรูปแบบการเขียนสรุป

- ข้อความสั้น
- สรุปเป็นรายชื่อ
- แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด
- อื่นๆ .....

เรื่อง สัตว์บนถนนสายมังกร “เยาวราช”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช” ในประเด็นต่อไปนี้

1. สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช” เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

2. คำว่า “สีสันบนถนนสายมังกร” ในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. “เขาวราช” มีความหมายว่าอย่างไรและหมายถึงใคร

.....

.....

.....

.....

4. จากเรื่อง สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
อย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง .....

.....

.....

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

5. เยาวราชในอดีตกับปัจจุบันมีความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างไร

เหมือน.....

.....

.....

.....

แตกต่าง.....

.....

.....

.....

.....

6. นักเรียนคิดว่าสารคดีเรื่องนี้ มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

บัตรกิจกรรมเรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อผู้แต่ง/ ที่มา .....

จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง.....

.....

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง

1. คำถาม
.....
2. คำถาม
.....
3. คำถาม
.....
- 4.คำถาม
.....
5. คำถาม
.....
6. คำถาม
.....

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 4 กวัักเงิน กวัักทอง อย่างละเอียดรอบคอบ แล้ว
ตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ

.....

2. คำตอบ

.....

3. คำตอบ

.....

4. คำตอบ

.....

5. คำถาม

.....

6. คำตอบ

.....

ขั้นที่ 4 : Recite (R₂) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 4 กวัักเงิน กวัักทอง
ตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....
 .....
 คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง ใน
 ประเด็นต่อไปนี้

1. กวักเงิน กวักทอง เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

.....
 .....
 .....
 .....

2. คำว่า “นางกวัก” คืออะไร

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

3. นางกวัก แมวกวัก เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร
 ต่างกัน.....

เหมือนกัน.....

.....
 .....
 โดยมือข้างหนึ่งทำท้าวัก ส่วนอีกข้างก็ถือเหรียญทองหรือถุงเงินถุงทองเหมือนกันและมีความ
 เชื่อเหมือนว่าจะนำโชคลาภเงินทองมาให้เจ้าของ สำหรับร้านค้าก็จะดึงดูดลูกค้าให้เข้าร้าน

4. จากเรื่องกวางเงิน กวางทอง จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง .....

.....

.....

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

5. นักเรียนอ่านสารคดีเรื่องนี้แล้วจะหานางกวางมาบูชาหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. นักเรียนคิดว่าสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร และให้ข้อคิดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บัตรกิจกรรมเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย

50

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อผู้แต่ง/ ที่มา .....

จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง .....

.....

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย

1. คำถาม

.....

2. คำถาม

.....

3. คำถาม

.....

4. คำถาม

.....

5. คำถาม

.....

6. คำถาม

.....

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

51

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย
อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ	.....
2. คำตอบ	.....
3. คำตอบ	.....
4. คำตอบ	.....
5. คำถาม	.....
6. คำตอบ	.....

ขั้นที่ 4 : Recite (R₂) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ผสมผสานกับการผจญภัย ตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ผสมผสานกับการผจญภัย ในประเด็นต่อไปนี้

1. ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

.....
.....
.....
.....

2. คำว่า “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” คืออย่างไร

.....
.....
.....
.....

3. ผู้แต่งมีแนวคิดอย่างไรเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. จากเรื่อง “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย” จงเขียนข้อความที่เป็น
ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง .....

.....

.....

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

5. สารคดีเรื่องนี้ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. นักเรียนเห็นด้วยกับ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย” หรือไม่
เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยบัตรกิจกรรมเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”

55

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง	ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา
ชื่อผู้แต่ง / ที่มา	พรพจน์ พุดวันเพ็ญ / นิตยสาร สสวท
จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง	เพื่อเตือนให้ปรับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคออฟฟิศซินโดรม

ดูเฉลยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”

1. คำถาม

.....

2. คำถาม

.....

3. คำถาม

.....

4. คำถาม

ดูเฉลยพินิจครูผู้สอน

.....

5. คำถาม

.....

6. คำถาม

.....

ขั้นที่ 3 Read (R₁) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

56

1. คำตอบ

.....

2. คำตอบ

.....

3. คำตอบ

.....

4. คำตอบ

.....

5. คำถาม

.....

6. คำตอบ

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 4 : Recite (R₂) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” ตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

🌸 บันทึกการอ่าน 🌸

.....

.....

.....

.....

.....

.....

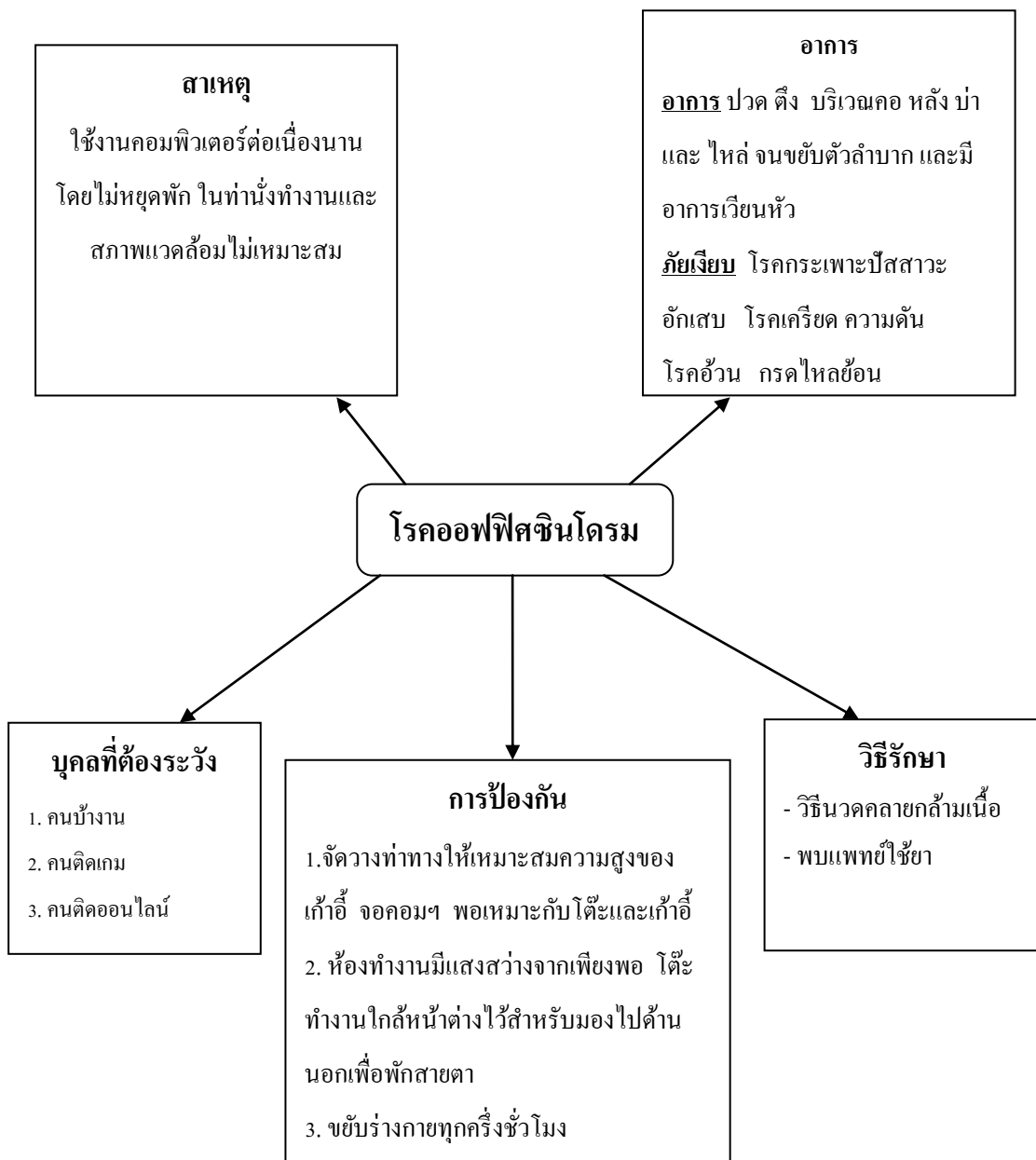
ดูดยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 5 Reconstruct/ Review (R₂) การสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” นักเรียนเลือกรูปแบบการเขียนสรุป

- ข้อความสั้น
  สรุปเป็นรายชื่อ
  แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด
 อื่นๆ .....

เรื่อง “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา”

ดูดยพินิจครูผู้สอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 1 “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรม จะถามหา” ในประเด็นต่อไปนี้

58

1. “ระวังโรคออฟฟิศซินโดรมจะถามหา” เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

สารคดีประเภท สารคดีแนะนำ เพราะ มีเนื้อหาแนะนำการดำเนินชีวิตการทำงาน การประกอบอาชีพของมนุษย์

ดูดยพินิจครูผู้สอน

2. คำว่า “ภัยเงียบ” คือโรคอะไร มีความเกี่ยวข้องกับโรคออฟฟิศซินโดรมอย่างไร

ภัยเงียบคือ โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ เพราะรีบเร่งทำงานอื่นไว้ไม่ยอมไปเข้าห้องน้ำ โรคเครียด ความดัน โรคอ้วน กรดไหลย้อนที่อาจจะเกิดตามมาจากโรคออฟฟิศซินโดรม ภัยมีความเกี่ยวข้องกับโรคออฟฟิศซินโดรมเพราะเป็นผลสืบเนื่องจากพฤติกรรมของผู้ที่เสี่ยงเป็นออฟฟิศซินโดรม

ดูดยพินิจครูผู้สอน

3. ใครบ้างที่มีโอกาสโรคออฟฟิศซินโดรม นักเรียนจะให้คำแนะนำเขาเหล่านั้นอย่างไร

พนักงานหรือเจ้าหน้าที่สำนักงาน นักเขียน คนที่ติดเกม ดิจิทัลเล่นออนไลน์ นักเรียน นักศึกษา ข้าพเจ้าจะให้คำแนะนำว่า เก้าอี้ปรับนักพิงให้ตรง นั่งให้ตัวตรง เลื่อนเก้าอี้ให้เข้าใกล้โต๊ะมากขึ้น มือจะได้อยู่ใกล้เป็นพิมพ์ไม่ต้องเอื้อม ถ้าขาเหยียบไม่ถึงพื้นก็หาอะไรมารองให้วางเท้าได้นั่งชัน ต้นขา และน่องจะได้ไม่ปวดเมื่อย ปรับจอภาพให้อยู่ในระดับสายตา จะได้ไม่ต้องก้มหน้าทั้งวัน ถ้าเป็นคอมพิวเตอร์พกพา ก็หาอะไรก็ได้มาหนุนให้สูงขึ้นจะได้มองจอได้นั่ง แล้วหาเป็นพิมพ์ ภายนอกมาใช้แทนเป็นพิมพ์ที่ติดมากับเครื่อง

ดูดยพินิจครูผู้สอน

4. จากเรื่องระวังโรคออฟฟิศซินโดรมจะถามหา จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
อย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง อาการปวดเมื่อยตามร่างกายของคนทำงานออฟฟิศ มีชื่อเรียกว่า “โรคออฟฟิศซินโดรม” เกิดกับคนทำงานรวมถึงคนที่ติดเกมหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่ใช้งานคอมพิวเตอร์
ต่อเนื่องหลายชั่วโมงโดยไม่หยุดพักหรือพักในช่วงสั้นๆ แล้วก็รีบกลับมานั่งทำงานท่าเดิม

ข้อคิดเห็น ถ้าหากยังหักโหมทำงานหนักจนไม่ยอมพักผ่อน อาการเจ็บปวดก็ยังสามารถเกิดขึ้นได้
ดังนั้นควรแบ่งเวลาทำงานกับเวลาพักผ่อนให้เหมาะสม หรือแม้แต่ระหว่างทำงานก็ควรจะมี
การพักเป็นระยะ

ดูดยพินิจครูผู้สอน

5. นักเรียนมีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคออฟฟิศซินโดรมหรือไม่ เพราะอะไร
นักเรียนจะป้องกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

6. นักเรียนว่าสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

มีประโยชน์ เพราะให้ความรู้ทำให้เราสามารถป้องกันตัวเองจากโรคนี้และยังให้คำแนะนำ
บุคคลรอบข้างไม่ให้เจ็บป่วยเพราะโรคนี้

ดูดยพินิจครูผู้สอน

เฉลยบัตรกิจกรรมเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน

60

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง

แอนิเมชัน

ชื่อผู้แต่ง/ ที่มา

อภิสิทธิ์ บุศยศิริ / สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 36 เรื่องที่ 7

จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

เพื่อบอกประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์แอนิเมชันทั้งในประเทศไทย
และต่างประเทศ

ดูดยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 2 แอนิเมชัน

1. คำถาม

.....

2. คำถาม

.....

3. คำถาม

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

4. คำถาม

.....

5. คำถาม

.....

6. คำถาม

.....

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

61

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ

.....

2. คำตอบ

.....

3. คำตอบ

.....

4. คำตอบ

.....

5. คำถาม

.....

6. คำตอบ

.....

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 4 : Recite (R๒) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชันตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

ชั้นที่ 5 Reconstruct / Review (R₅) การสร้างโครงเรื่อง / ทบทวน

62

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน นักเรียนเลือกรูปแบบการเขียนสรุป

- ข้อความสั้น   สรุปเป็นรายชื่อ   แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด
 อื่นๆ .....

เรื่อง แอนิเมชัน

“แอนิเมชัน” การทำภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว โดยในปี พ.ศ. 2457 นายวินเซอร์ แมกเคย์ ศิลปินชาวอเมริกัน ได้สร้างภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้นเรื่องแรก เรื่อง “เจอร์ที เดอะ ไดโนเสาร์” ได้สำเร็จได้รับความสนใจจากนายทุนจนพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมแอนิเมชัน มีนักวาดการ์ตูนเกิดขึ้นมากมาย คนชื่อเสียงที่สุดของโลก เป็นที่รู้จักกันทั่วไปและสามารถก่อตั้งสตูดิโอตามชื่อของเขา และสร้างแอนิเมชันที่โด่งดังมากมาย คือ วอลต์ ดิสนีย์ (Walt Disney)

อาจารย์ ปยุต เงากระจ่าง วีรบุรุษวงการแอนิเมชันไทย ผู้ผลิตผลงานภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันไทย เรื่องแรกได้สำเร็จ คือชื่อ “เหตุมหัศจรรย์” มีความยาว 12 นาที นำออกฉายที่โรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมไทย จากนั้นท่านก็ผลิตภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้นต่อมาอีก 2 เรื่อง คือ เรื่อง “หนุมานเพชฌัญชั” และ “เด็กกับหมี” และขนาดยาว 12 เรื่อง “สุดสาคร” เมื่อปี พ.ศ. 2541 มูลนิธิหนังไทยได้มีการเชิดชูเกียรติของอาจารย์ปยุต เงากระจ่าง โดยการตั้งชื่อรางวัลภาพยนตร์สั้นยอดเยี่ยม ด้านแอนิเมชันว่า “รางวัล ปยุต เงากระจ่าง” เพื่อเป็นเกียรติแก่ท่าน

แอนิเมชันไทยในปัจจุบันเป็นภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันแบบสามมิติ ได้แก่ เรื่องก้านกล้วยและนางนาค นอกจากนี้แอนิเมชันได้แพร่หลายไปสู่ภาพยนตร์โฆษณาสินค้า

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 2 แอนิเมชัน ในประเด็นต่อไป

63

1. “แอนิเมชัน” คืออะไรและเป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

“แอนิเมชัน” คือ ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว แอนิเมชันเป็นสารคดีประเภท สารคดี ประวัตี เพราะ มีเนื้อหาจะบอกประวัติความเป็นมาของแอนิเมชัน บุคคลสำคัญที่สร้างสรรค์ ผลงานแอนิเมชันทั้งในไทยและต่างประเทศ

ดูคลิปนิจครูผู้สอน

2. ผลงานภาพยนตร์แอนิเมชันของอาจารย์ปยุต เงากระจ่าง มีอะไรบ้าง

- ภาพยนตร์แอนิเมชันขนาดสั้น จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เหน็บหัตถ์จรรย หนุมาน เฝิญกัยและ เด็กกับหมี

- ภาพยนตร์แอนิเมชันขนาดยาว จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ สุดสาคร

ดูคลิปนิจครูผู้สอน

3. เหตุใดอาจารย์ปยุต เงากระจ่างจึงต้องยุติการสร้างสรรคผลงานการ์ตูนแอนิเมชัน

เนื่องดวงจากดวงตาข้างซ้ายสูญเสียการมองเห็นจากการทำงานหนัก แต่ผลงานของท่านเป็นแรงบันดาลใจและแบบอย่างให้แก่ผู้ทำงานในวงการการ์ตูนไทยมาโดยตลอด

ดูคลิปนิจครูผู้สอน

4. จากเรื่อง แอนิเมชัน จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๗ วินเซอร์ แมกเคย์ ศิลปินชาวอเมริกัน สร้างภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้น เรื่อง “เจอร์ที เดอะ ไดโนเสาร์” ซึ่งนับเป็นภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันขนาดสั้นเรื่องแรก

ข้อคิดเห็น การค้นพบภาพบนผนังถ้ำ เป็นภาพหมู่ป่าที่มี ๘ ขา ซึ่งเป็นความพยายามของมนุษย์ในยุคนั้น ที่ต้องการจำลองภาพการเคลื่อนไหวของหมู่ป่า อาจถือได้ว่า เป็นการคิดค้นการทำภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “แอนิเมชัน”

ดูดยพินิจครูผู้สอน

5. นักเรียนเคยมีความประทับใจกับการชมภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันเรื่องใดบ้าง ประทับใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

6. นักเรียนคิดว่าสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

มีประโยชน์ เพราะให้ความรู้ทำให้เรารู้ประวัติความเป็นมา และบุคคลที่สร้างสรรค์ภาพยนตร์แอนิเมชัน และช่วยให้เราได้อ่านเรื่องราวที่มีความมุ่งมั่นสนใจควรมีความมุ่งมั่นความพยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จ ตลอดจนช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อ่านที่สนใจภาพยนตร์แอนิเมชันได้ศึกษาเรื่องนี้ต่อเนื่องต่อไป

ดูดยพินิจครูผู้สอน

เฉลยบัตรกิจกรรมเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช”

65

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช” อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง	สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช”
ชื่อผู้แต่ง / ที่มา	ย่านเก่าเล่าเรื่อง / กองบรรณาธิการ / นิตยสาร ฟ้าสุข
จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง	เพื่อบอกความเป็นมาและความเจริญรุ่งเรืองของเขาวราช

ดูเฉลยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เขาวราช”

1. คำถาม

.....

2. คำถาม

.....

3. คำถาม

.....

4. คำถาม

ดูเฉลยพินิจครูผู้สอน

.....

5. คำถาม

.....

6. คำถาม

.....

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ

.....

2. คำตอบ

.....

3. คำตอบ

.....

4. คำตอบ

.....

5. คำถาม

.....

6. คำตอบ

.....

ดูเฉลยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 4 : Recite (R₂) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” ตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ดูเฉลยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 5 Reconstruct/ Review (R.) การสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน

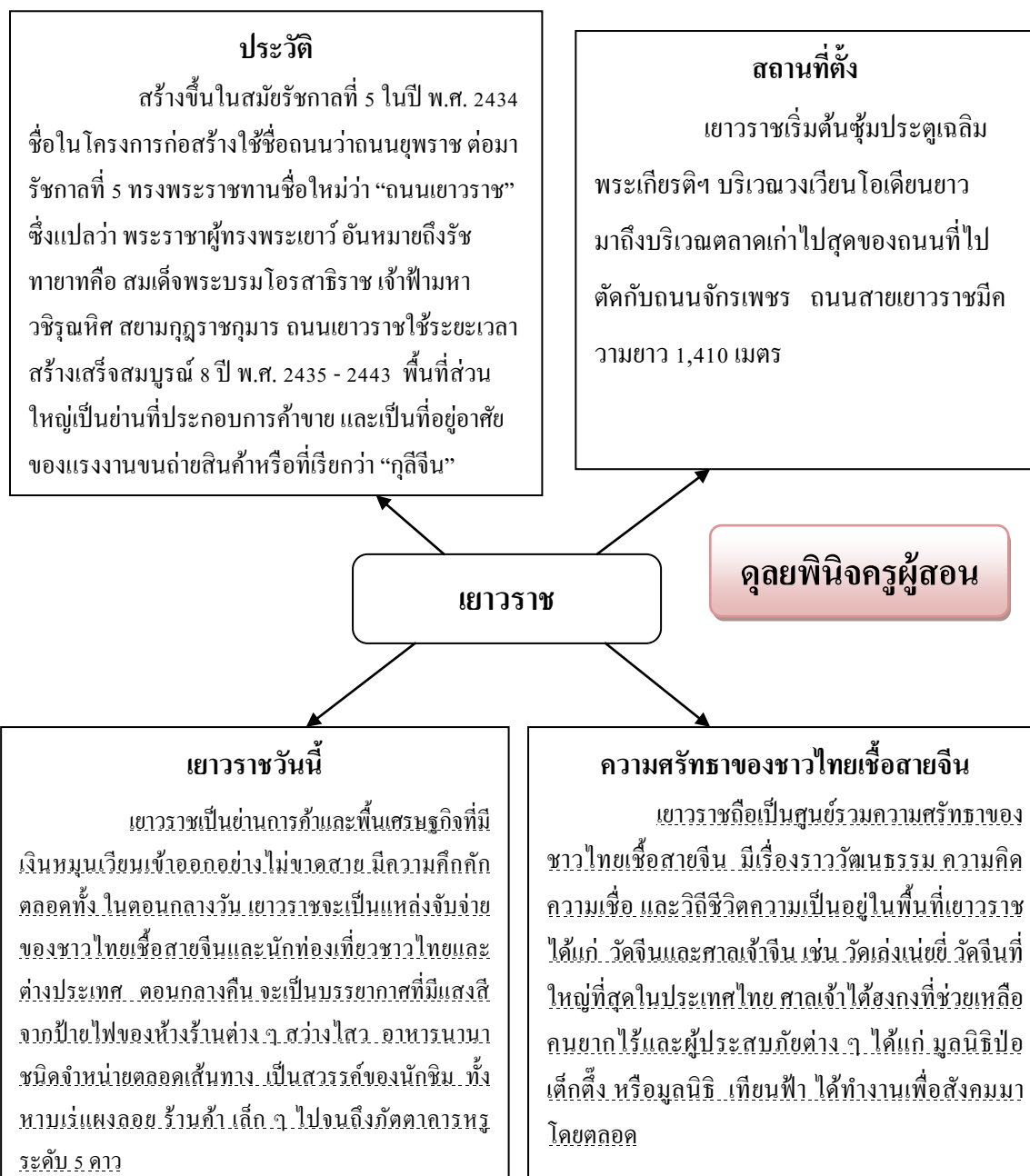
คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร

67

“เยาวราช” นักเรียนเลือกรูปแบบการเขียนสรุป

- ข้อความสั้น   สรุปเป็นรายชื่อ   แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด
 อื่นๆ .....

เรื่อง สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช”

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 3 สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” ในประเด็นต่อไปนี้

68

1. สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

สารคดีประเภท สารคดีประวัติศาสตร์ที่ เพราะ มีเนื้อหาจะบอกที่มาของคำว่า “เยาวราช” บอกที่ตั้ง ลักษณะ ประวัติความเป็นมา เรื่องราวที่น่าสนใจหรือความสำคัญของ ถนนเยาวราช

ดูดยพินิจครูผู้สอน

2. คำว่า “สีสันบนถนนสายมังกร” ในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร

“สีสันบนถนนสายมังกร” ในปัจจุบันเป็นย่านเศรษฐกิจที่คึกคักมากที่สุดแห่งหนึ่ง ตลอด 24 ชั่วโมง ตอนกลางวันเป็นแหล่งค้าขายของชาวไทยเชื้อสายจีนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างประเทศ ตอนกลางคืนเป็นสวรรค์ของนักชิมด้วยร้านอาหารหลากหลายรูปแบบ บรรยากาศแสงสีจากร้านค้าสว่างไสวตลอดเส้นทาง

ดูดยพินิจครูผู้สอน

3. “เยาวราช” มีความหมายว่าอย่างไรและหมายถึงใคร

เยาวราชหมายถึง พระราชาผู้ทรงพระเยาว์ ซึ่งหมายถึงรัชทายาทคือ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร

ดูดยพินิจครูผู้สอน

4. จากเรื่อง สีสันบนถนนสายมังกร “เยาวราช” จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
อย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง ถนนเยาวราชสร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ปี พ.ศ. 2434 ซึ่งในโครงการก่อสร้างใช้ชื่อถนนว่าถนนยุพราช ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานชื่อใหม่ว่า “ถนนเยาวราช” ซึ่งแปลว่า พระราชาผู้ทรงพระเยาว์ อันหมายถึง รัชทายาทคือ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร

ข้อคิดเห็น พอพลบค่ำลง ก็ดูเหมือนเยาวราชจะแต่งหน้า ทาแป้งใหม่ กลายเป็นอีกหนึ่งบรรยากาศ แปลกตา แสงสีจากป้ายไฟของห้างร้านต่าง ๆ สว่างไสวเต็มสองฟากฝั่งถนนเน้นความฉีกัก กระฉับกระเฉง ผสมด้วยกลิ่นหอมหวานของอาหารนานาชนิด

ดูดยพินิจครูผู้สอน

5. เยาวราชในอดีตกับปัจจุบันมีความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างไร

เหมือน เป็นย่านที่ประกอบการค้าขาย เป็นที่อยู่ของคนไทยเชื้อสายจีน มีร้านอาหารและร้านขายสินค้ามากมาย มีผู้คนคึกคักตลอดทั้งวัน

แตกต่าง เยาวราชในอดีตเป็นแหล่งบันเทิงที่ทันสมัยที่สุด มีทั้งโรงภาพยนตร์ มีโรงน้ำชา ซึ่งเป็นสถานบันเทิงริเริ่มสำหรับบุรุษที่เกิดขึ้นแทนโรงฝิ่นและมีโรงจิวหลายโรง

เยาวราชในปัจจุบัน กลางวันเป็นแหล่งจับจ่ายของชาวไทยเชื้อสายจีน รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ กลางคืนจะเต็มไปด้วยแสงสีจากป้ายไฟของห้างร้านต่าง ๆ สว่างไสวเต็มสองฟากฝั่งถนนกลายเป็นสวรรค์ของนักชิม มีร้านอาหารนับพันร้าน หลากหลายรูปแบบให้เลือกสรร ทั้ง หาบเร่แผงลอย ร้านค้า เล็ก ๆ รถเข็นริมถนนกวดาคารหรรระดับ 5 ดาว

ดูดยพินิจครูผู้สอน

6. นักเรียนคิดว่าสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

มีประโยชน์ เพราะให้ความรู้ทำให้เรารู้ประวัติความเป็นมา เรื่องราวที่น่าสนใจและความสำคัญของเยาวราช ช่วยส่งเสริมให้เรา มีความภาคภูมิใจและหวงแหนบ้านเมืองของเราและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้ผู้อ่านต้องการไปท่องเที่ยวที่เยาวราช

ดูดยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

71

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 4 กวังเงิน กวัททอง อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ	
.....	
2. คำตอบ	
.....	
3. คำตอบ	ดูดยพินิจครูผู้สอน
.....	
4. คำตอบ	
.....	
5. คำถาม	
.....	
6. คำตอบ	
.....	

ขั้นที่ 4 : Recite (R๒) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 4 กวังเงิน กวัททอง ตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน
.....
.....
ดูดยพินิจครูผู้สอน
.....
.....
.....
.....

ขั้นที่ 5 Reconstruct/ Review (R₅) การสร้างโครงเรื่อง/ ทบทวน

72

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง นักเรียน
เลือกรูปแบบการเขียนสรุป

- ข้อความสั้น สรุปเป็นรายข้อ แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด
 อื่นๆ .....

เรื่อง กวักเงิน กวักทอง

1. นางกวัก คือ รูปปั้นผู้หญิงไทยห่มสไบ นุ่งบนแทนทอง มือซ้ายกุมถุงเงินหรือวางถุงเงินไว้บนตัก ส่วนมือขวาทำท่ากวักมือ วางอยู่บนหิ้งพระหรือที่สูง พร้อมวางสิ่งของบูชา ได้แก่ ดอกไม้ ธูป เทียน อาหาร และน้ำ ด้วยความเชื่อที่ติดมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลว่า “นางกวัก” ถ้าบูชาแล้วจะทำให้ค้าขายดี

2. ประวัติความเป็นมาของนางกวัก ผู้หญิงในสมัยชื่อว่า สุภาวดี บิดาชื่อ สุนทรพรหมณ์ มารดาชื่อ สมณฑา เกิดที่เมือง มัจฉิกลาสน์ ครอบครัวประกอบอาชีพค้าขายนำสินค้าไปเร่ขายในที่อื่น นางจึงมีโอกาสได้พบกับพระกัศปเถระเจ้าและพระสิวลีเถระเจ้า ผู้เป็นอริยสงฆ์ได้แสดงธรรมแก่นางฟังอย่างตั้งใจและให้พรกับนางว่า “ขอให้เจริญรุ่งเรืองไปพลุลด้วยทรัพย์สินเงินทอง จากการค้าขายสินค้าต่าง ๆ สมความปรารถนาเกิดแก่นางซึ่งนางฟังคำธรรมอย่างตั้งใจ นางจึงมีความรู้แตกฉานในหลักธรรม ตลอดจนชีวิตของนางก็ปฏิบัติธรรมจากคำสอนด้วยความศรัทธา และยังนำคำสอนนั้นแนะนำแก่บิดามารดาและผู้คนที่ทั่วไป ส่งผลให้ครอบครัวของนางทำการค้าได้กำไร ไม่เคยขาดทุน สร้างฐานะจนกลายเป็นมหาเศรษฐี มีเงินทองมากมาย ขณะเดียวกันด้วย เมื่อนางสิ้นชีวิต ชาวบ้านจึงปั้นรูปแม่นางสุภาวดีไว้บูชา ขอให้การค้ารุ่งเรือง และความเชื่อดังกล่าวได้เข้ามาฝังดินแดนสุวรรณภูมิจากการเผยแพร่ของพรหมณ์

3. นางกวักมีทั้งผอมและอ้วน สมัยก่อนนางกวักที่มีรูปร่างสวยงามอรชร สมัยนี้เห็นแม่นางกวักในสภาพที่อ้วนท้วนสมบูรณ์เพราะความเชื่อใหม่จากพระครูบาอริยชาติแห่งวัดแสงแก้วโพธิญาณ จังหวัดเชียงราย จัดสร้างนางกวักให้ผู้คนเข้าบูชาเพื่อหาเงินสร้างวัด ได้เห็นนางกวักองค์หนึ่งมาปรากฏในนิมิตอ้วนท้วนสมบูรณ์ พร้อมกับบอกว่า ถ้าทำอะไรต้องทำให้สมบูรณ์ ให้ทำรูปทรงแบบนี้แล้วจะดี พระครูบาอริยชาติจึงสร้างนางกวักที่มีรูปทรงอ้วนท้วนขึ้นมาให้ผู้คนเช่า

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

บุชา จนได้รับความนิยมน้อยลง เพราะหลาย ด้วยความเชื่อเสริมว่า รูปร่างที่อ้วนท้วมเป็นสัญลักษณ์แห่ง ความสมบูรณ์พูนสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 4 กวักเงิน กวักทอง ในประเด็นต่อไปนี้

73

1. กวักเงิน กวักทอง เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

สารคดีประเภท สารคดีประวัติ เพราะ มีเนื้อหาจะบอกที่มาของคำว่า “เขาวราช” บอกที่ตั้ง ลักษณะ ประวัติความเป็นมา เรื่องราวที่น่าสนใจหรือความสำคัญของถานเขาวราช

ดูดยพินิจครูผู้สอน

2. คำว่า “นางกวัก” คืออะไร

รูปปั้นผู้หญิงไทยห่มสไบ นั่งบนแท่นทอง มือซ้ายกุมถุงเงินหรือวางถุงเงินไว้บนคอก ส่วนมือขวาทำท่ากวักมืออยู่บนหิ้งพระหรือที่สูง พร้อมวางสิ่งของบูชา ได้แก่ ดอกไม้ รูป เทียน อาหาร และน้ำ ถ้าบูชาแล้วจะทำให้ค้าขายดี มีลูกค้ามากมาย ประหนึ่งกวักเงิน กวักทอง กวักลูกค้าเข้าร้าน

ดูดยพินิจครูผู้สอน

3. นางกวัก แมวกวัก เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

ต่างกันคือ นางกวักเป็นหุ่นปั้นผู้หญิงที่รูปร่างผอมและอ้วนท้วม แต่แมวกวักเป็น สัตว์ เป็นความเชื่อที่มาจากประเทศญี่ปุ่น แมวเป็นสัตว์นำโชคของคนญี่ปุ่น

เหมือนกันคือ นางกวัก แมวกวักเป็นรูปปั้นทั้งสองอย่าง โดยมีข้างหนึ่งทำท่ากวัก ส่วนอีกข้างก็ถือเหรียญทองหรือถุงเงินถุงทองเหมือนกันและมีความเชื่อเหมือนว่าจะนำโชค ลากเงินทองมาให้เจ้าของ สำหรับร้านค้าก็จะตั้งตุ๊กตาค้าให้เข้าร้าน

ดูดยพินิจครูผู้สอน

4. จากเรื่อง กวักเงิน กวักทอง จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ
 ข้อเท็จจริง “นางกวัก” รูปปั้นผู้หญิงไทยห่มสไบ นั่งบนแท่นทอง มือซ้ายกุมถุงเงินหรือวางถุง
 เงินไว้บนตัก ส่วนมือขวาทำท่ากวักมือ อยู่บนหิ้งพระหรือที่สูง พร้อมวางสิ่งของบูชา ไม่ว่าจะเป็น
 ดอกไม้ รูป เทียน อาหาร และน้ำ

ข้อคิดเห็น ถ้าทำอะไรต้องทำให้สมบูรณ์ ให้ทำรูปทรงแบบนี้แล้วจะดี พระครูบาอริยชาติ
 จึงสร้างนางกวักที่มีรูปทรงอ้วนท้วนขึ้นมาให้ผู้คนบูชา

ดูดยพินิจครูผู้สอน

5. นักเรียนอ่านสารคดีเรื่องนี้แล้วจะหานางกวักมาบูชาหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

6. นักเรียนคิดว่าสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร และให้ข้อคิดอย่างไร

มีประโยชน์ เพราะให้ความรู้ทำให้เรารู้ประวัติความเป็นมาของกวัก เข้าใจถึงความเชื่อใน
 การบูชานักกวักของพ่อค้า แม่ค้า และได้ข้อคิดว่าการปฏิบัติธรรมจากคำสอนด้วยความศรัทธา
 และยังนำคำสอนนั้นแนะนำแก่บิดามารดาและผู้คนทั่วไป เป็นบุญกุศลที่ทำให้ชีวิตของเราเจริญ
 งอกงาม

ดูดยพินิจครูผู้สอน

เฉลยบัตรกิจกรรมเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย ⁷⁵

ขั้นที่ 1 Survey (S) อ่านสำรวจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย อย่างคร่าว ๆ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง

ชื่อเรื่อง ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย
 ชื่อผู้แต่ง / ที่มา บล็อกเกอร์ชวนเที่ยว/ อนุสาร อ.ส.ท.
 จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง เพื่อเล่าเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับ
การผจญภัยที่ชายทะเลทางภาคใต้

ดูดยพินิจครูผู้สอน

ขั้นที่ 2 Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามจากบทอ่าน เรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย

1. คำถาม

.....

2. คำถาม

.....

3. คำถาม

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

4. คำถาม

.....

5. คำถาม

.....

6. คำถาม

.....

ขั้นที่ 3 Read (R๑) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

76

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย
อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้

1. คำตอบ

.....

2. คำตอบ

.....

3. คำตอบ

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

4. คำตอบ

.....

5. คำถาม

.....

6. คำตอบ

.....

ขั้นที่ 4 : Recite (R₂) การพูดเล่าเรื่อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนจดบันทึกข้อความที่สำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ผสมผสานกับการผจญภัย ตามความเข้าใจด้วยสำนวนของตนเอง

 บันทึกการอ่าน

.....

ดูดยพินิจครูผู้สอน

.....

.....

.....

ขั้นที่ 5 Reconstruct / Review (R₅) การสร้างโครงเรื่อง / ทบทวน

77

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านสารคดีเรื่องที่ 5 **ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์**

ผสมผสานกับการผจญภัย นักเรียนเลือกรูปแบบการเขียนสรุป

- ข้อความสั้น   สรุปเป็นรายชื่อ   แผนภาพโครงเรื่องหรือแผนผังความคิด
 อื่นๆ .....

เรื่อง ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย

ผู้แต่งคือหมอนกเป็นหมอฟันที่ตามหาความฝันของตัวเอง การเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวอย่างประหยัด เพราะการเดินทางทำให้ใจของผู้แต่งเปิดกว้างขึ้น ทำให้ได้เห็นสิ่งใหม่ได้เข้าใจโลกนี้มากขึ้น โดยการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการเสพความงามของธรรมชาติโดยรอบกวน และสร้างความเสียหายให้น้อยที่สุดและต้องการเผยแพร่เพื่อสร้างแรงบันดาลใจเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่น ๆ ต่อไป

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัยในครั้งนี้หมอนกพาไปท่องเที่ยวจังหวัดชายทะเลภาคใต้ ดังนี้

บ้านบางโรง **จังหวัดภูเก็ต** -ชุมชนเก่าแก่ที่นับถือศาสนาอิสลาม หมู่บ้านตั้งอยู่ระหว่างภูเขากับทะเล มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ฝูงปลาชายเลนที่ใหญ่ที่สุดของภูเก็ต มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ ดำน้ำชมปะการัง พายเรือแคนู ตกปลา ไคหมึก นั่งเรือชมเกาะ ชมฟาร์มเลี้ยงแพะ น้ำตกบางแป

เกาะพังก จังหวัดพังงา เป็น ๑ ใน Unseen Thailand เป็นเกาะที่เกิดจากภูเขาหินปูนที่ถูกน้ำกัดเซาะจนเกิดเป็นถ้ำน้อยใหญ่สวยงาม มีกิจกรรมการพายเรือลอดถ้ำต่าง ๆ เช่น ถ้ำค้างคาว ถ้ำหอย

เกาะห้องจังหวัดพังงา ซึ่งเป็นหนึ่งในเกาะที่มีชื่อเสียงของอ่าวพังงา ทางเข้าของเกาะห้องนี้เป็นทางแคบ กิจกรรมท่องเที่ยวคือการพายเรือเข้าไปตอนมืดเพื่อดูแสงของพรายน้ำระยิบระยับเหมือนเกล็ดเพชร

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากบทอ่านเรื่องที่ 5 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย ในประเด็นต่อไปนี้

78

1. ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย เป็นสารคดีประเภทใด เพราะอะไร

สารคดีท่องเที่ยว เพราะเล่าเรื่องราวการเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ มุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านในด้านภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่ของผู้คน รวมทั้งบรรยายความงามของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ผู้เขียนได้แสดงทัศนคติต่อสิ่งที่พบเห็นไว้ด้วยหรือมุมมองของการท่องเที่ยวด้วย

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

2. คำว่า “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” คืออย่างไร

“การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” คือ การท่องเที่ยวที่เสถียรความงามของธรรมชาติ โดยรบกวนและสร้างความเสียหายให้น้อยที่สุด รวมทั้งเกี่ยวพันกับวิถีแห่งชุมชน ช่วยกระจายงานให้คนในท้องถิ่น สร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นช่วยกันอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวอันงดงามและล้ำค่าให้คงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

3. ผู้แต่งมีแนวคิดอย่างไรเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. การเดินทางทำให้ใจเปิดกว้างขึ้น ทำให้ได้เห็นสิ่งใหม่ ได้เข้าใจโลกนี้มากขึ้น และทำลายความกลัวทุกอย่างที่เคยมี

2. การท่องเที่ยวต้องใช้เงินที่ได้มาจากน้ำพักน้ำแรงการทำงานของตนเอง เน้นการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวอย่างประหยัด

3. การท่องเที่ยวควรท่องเที่ยวแบบเชิงอนุรักษ์ เพราะเป็นการเสถียรความงามของธรรมชาติ โดยรบกวนและสร้างความเสียหายให้น้อยที่สุด เป็นการท่องเที่ยวที่เกี่ยวพันกับวิถีแห่งชุมชน ช่วยกระจายงานให้คนในท้องถิ่น สร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นช่วยกันอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวอันงดงามและล้ำค่าให้คงอยู่ตลอดไป

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

4. จากเรื่อง ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย จงเขียนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นอย่างละ 1 ข้อความ

ข้อเท็จจริง บ้านบางโรงตั้งอยู่ที่หมู่ ๓ ตำบล ป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เป็นชุมชนเก่าแก่ที่นับถือศาสนาอิสลาม หมู่บ้านตั้งอยู่ระหว่างภูเขากับทะเล มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีป่าชายเลนที่ใหญ่ที่สุดของภูเก็ต

ข้อคิดเห็น การพายเรือลอดถ้ำจึงเป็นกิจกรรมที่สุดแสนสนุก ตื่นตาตื่นใจ

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

5. สารคดีเรื่องนี้ผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

เชิญชวนให้ผู้อ่านท่องเที่ยว ชื่นชมความงามเกาะทางทะเลภาคใต้ โดยมุ่งเน้นให้ท่องเที่ยวงเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย ท่องเที่ยวตามแหล่งความงามของธรรมชาติ โดยรบกวนและสร้างความเสียหายให้น้อยที่สุด เป็นการท่องเที่ยวที่เกื้อหนุนกับวิถีแห่งชุมชน ช่วยกระจายงานให้คนในท้องถิ่น สร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นช่วยกันอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวอันงดงามและล้ำค่าให้คงอยู่ตลอดไป

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

6. นักเรียนเห็นด้วยกับ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผสมผสานกับการผจญภัย” หรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ดูเลยพินิจครูผู้สอน

แบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

80

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เวลา 15 นาที

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

*****

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

นักเรียนอ่านสารคดี เรื่อง ความบกพร่องในการเรียนรู้ Learning Disabilities (LD) แล้วตอบ

คำถามข้อ 1- 5

ความบกพร่องในการเรียนรู้ Learning Disabilities (LD)

LD คืออะไร

LD (Learning Disabilities) คือความบกพร่อง

ในการเรียนรู้ในเด็กที่มีสติปัญญาฉลาดในเกณฑ์

ปกติหรือฉลาดเหนือกว่าเด็กอื่น แต่การเรียนรู้

ในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้านช้ากว่า

เพื่อนที่มีอายุเท่ากัน ทั้งๆ ที่เพื่อนอาจมี

สติปัญญาเท่ากันหรือต่ำกว่า การบกพร่องใน

การเรียนรู้ มิได้เกิดจากความเกียจคร้าน การ

ขาดเรียน มีความพิการ หรือปัญหาทางอารมณ์

ซึ่งโรคนี้นพบในเด็กวัยเรียนได้ถึงร้อยละ 7

หนูเป็น LD หรือเปล่านะ?

อาการแสดงอาจมีข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ
ร่วมกัน ดังนี้

☞ ปัญหาในการอ่าน เช่น อ่านผิด ตกหล่น
อ่านข้ามคำ เพิ่มคำ สลับพยัญชนะ ผสมคำ
แยกคำอ่านไม่ได้ อ่านไม่ได้ใจความจนถึงขั้น
อ่านไม่ออกเลย

☞ ปัญหาในการเขียน เช่น เขียนตัวหนังสือ
กลับหลัง เขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ไม่ถูก
ที่ หรือ เขียนคำสลับตำแหน่งกัน ทำให้เขียนช้า
และไม่ชอบเขียน

☞ ปัญหาในการคำนวณ เช่น เขียนตัวเลขผิด ไม่เข้าใจค่าของตัวเลขหลักต่าง ๆ ไม่เข้าใจเครื่องหมายทางคณิตศาสตร์ ตีโจทย์ปัญหาไม่ได้ ไม่เข้าใจวิธีการคำนวณตัวเลข

☞ ปัญหาในการคิด เช่น ไม่สามารถลำดับเหตุการณ์ สับสนในการทำตามคำสั่ง การให้เหตุผลไม่ดีพอ เรียนแล้วก็ลืม

รู้ไหมว่าหนูรู้สึกอย่างไร?

หนูมักรู้สึกว่าคุณเองเรียนไม่เก่ง มีปมด้อย มีอารมณ์เศร้า บางครั้งเมื่อหนูถูกบังคับให้ทำงานซ้ำ ๆ หรือเรียนพิเศษหนูก็จะต่อต้านการเรียน ไม่อยากไปโรงเรียน หนูมักพูดจาลดลดโต้ตอบได้ดี แต่พอให้อ่าน เขียน คำนวณ หนูกลับทำได้ไม่ดี ทำให้ผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ คุณว่าหนูเป็นเด็กขี้เกียจ ดี เกเร เพื่อนหนูบางคนก็อายุที่ทำการเหล่านี้ไม่ได้ แต่ไม่อยากให้ใครรู้ ก็เลยปฏิเสธการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ทำไม่ได้

จะช่วยหนูอย่างไรดี ?

- ✓ พาหนูพบคุณหมอ ให้คุณหมอซักประวัติ อย่างละเอียดจากผู้ปกครอง มีแบบสอบถามให้คุณครูของหนูตอบ มีการวัดระดับเชาว์ปัญญา วัดความสามารถทางการเรียนด้านต่าง ๆ
- ✓ ตรวจร่างกายและทดสอบทางจิตวิทยา และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
- ✓ ให้ความรู้ความเข้าใจ ช่วยเหลือหนูและครอบครัวทางด้านจิตใจ
- ✓ ช่วยหนูทางด้านการศึกษา โดย ครูการศึกษาพิเศษ
- ✓ ถ้าหนูมีภาวะอื่นร่วมด้วย เช่น สมาธิสั้น ซึมเศร้า คงต้องให้หนูกินยา
- ✓ การบำบัดทางเลือกอื่น ๆ เช่น ศิลปะบำบัด การกระตุ้นระบบประสาทและความรู้สึก

LD เป็นโรคที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือ ควรได้รับการวางแผนการเรียนเป็นรายบุคคล (Individualized Educational Program, IEP) เพื่อปรับหลักสูตรการเรียนและวิธีการประเมินให้เหมาะสม เช่น เน้นการฟัง การเห็น การลงมือทำ หรือใช้เครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ เช่น วิดีโอ คอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเรียนได้ในโรงเรียนปกติ

(ที่มา : ศูนย์บริการจิตวิทยาเพื่อการศึกษา โรงพยาบาลมนารมย์)

http://www.manarom.com/ld_thai.html

1. ลักษณะเด่นของบทอ่านนี้คือข้อใด
  - ก. ตั้งประเด็นคำถามแล้วจึงตอบโดยผู้แต่งสวมบทบาทเป็นเด็ก LD
  - ข. มีภาพเด็กชายที่เป็น LD ประกอบชัดเจน
  - ค. มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษกำกับอักษรย่อ
  - ง. ใช้ภาษาง่าย ๆ อ่านเข้าใจได้ทันที
2. บทอ่านนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลแบบใด
  - ก. ข้อคิดเห็น
  - ข. ข้อเท็จจริง
  - ค. ข้อเสนอแนะ
  - ง. ข้อวิพากษ์วิจารณ์
3. อาการของเด็ก LD ปัญหาใดที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด
  - ก. ปัญหาการอ่านไม่ค่อยออก
  - ข. ปัญหาการเขียนไม่ค่อยถูก
  - ค. ปัญหาตัวเลขไม่ถูกต้อง
  - ง. ปัญหาการใช้เหตุผลไม่ได้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของเด็ก LD ต้องใช้สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ของเล่น เกม วีดีโอ คอมพิวเตอร์ เพราะอะไร
  - ก. เพื่อดึงดูดความสนใจจากเด็ก LD
  - ข. เพื่อให้เด็ก LD อยากมาโรงเรียน
  - ค. เพื่อให้เด็ก LD มีความสุขกับการเล่น
  - ง. เพราะเด็ก LD เรียนรู้จากการลงมือทำ การเล่นและการสัมผัส
5. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
  - ก. ให้ความรู้เรื่องเด็ก LD กับผู้เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ครู
  - ข. เพื่อให้โรงเรียนจัดหลักสูตรสำหรับเด็ก LD
  - ค. เพื่อให้ใส่ใจดูแลเด็ก LD มากยิ่งขึ้น
  - ง. เพื่อส่งเสริมให้จัดหาครูการศึกษาพิเศษ

เรื่อง: ศ.ดร.นพ. วิทยา นาควัชระ (จิตแพทย์)

ฉบับนี้ขอเขียนเรื่องผู้แพ้ให้อ่านกันบ้างนะครับ คงมีคนที่กำลังคิดว่าตัวเองเป็นผู้แพ้ในบางเรื่อง กำลังเจ็บใจ เสียใจ ทุกข์ใจอยู่ ถ้าอ่านเรื่องนี้แล้วคงช่วยได้บ้าง

จิตวิทยารักษาใจ...ผู้แพ้

คนส่วนใหญ่เคยเป็นผู้แพ้กันมาบ้างแล้วทั้งนั้น บางคนมีบาดแผลของผู้แพ้เต็มตัวแต่รักษาหายแล้ว เพราะแผลตกสะเก็ดกลายเป็นแผลเป็น แต่บางคนก็ยังเป็นแผลเรื้อรังอยู่ เจ็บจนชินชาเลยไม่อยากบ่นว่าเจ็บแล้วก็ได้

ผู้แพ้ในที่นี้หมายถึงผู้แพ้ในเกมชีวิต ในกิจกรรมชีวิต ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องความรัก คู่ครอง การงาน การเงิน ครอบครัว ญาติพี่น้อง การเรียน ฯลฯ

การจะเป็นผู้แพ้ – หรือผู้ชนะนั้น เกิดจากใจของเราเป็นคนตัดสินใจ และมักจะตัดสินใจตามค่านิยมของสังคมหรือคนอื่น ๆ ด้วย พวกนี้มักเกรงใจ + ให้ความสำคัญคนอื่นมากกว่าตัวเอง จึงมักทุกข์จากการเดาความคิดหรือเชื่อความคิดของคนอื่นมากกว่าตัวเอง

จิตใจของคนบางคนพร้อมจะแข่งขันเสมอทั้งกับตัวเองและผู้อื่น จึงมีคำว่าผู้แพ้ – ผู้ชนะ อยู่เสมอในชีวิตประจำวัน ความทุกข์ – ความสุข จึงขึ้น ๆ ลง ๆ ตามความถี่ของการตัดสินใจเป็นผู้แพ้หรือผู้ชนะ

แต่บางคนใช้ชีวิตสบาย ๆ ไม่แข่งขันกับใคร ๆ ทั้งกับตัวเองและผู้อื่น เขาก็ไม่ต้องมีแพ้หรือชนะ (แต่พบได้น้อย ผมส่งเสริมให้มีแบบนี้มาก ๆ ครับ)

ตัวอย่างความคิดที่คิดว่าตัวเองเป็นผู้แพ้ เช่น พ่อแม่รักลูกคนอื่นมากกว่าเรา รวยหรือสวย
สู้คู่แข่งไม่ได้ เสียแฟนให้เพื่อน ไป ถูกทิ้ง แฟนมีคนรักใหม่ ทำการค้าขาดทุน ฯลฯ ทำให้เกิดความ
ทุกข์ เช่น เสรีฯ เสียใจ อยากตาย อยากทำร้ายคนอื่น ฯลฯ ความคิดเหล่านี้อาจเป็นชั่วคราวหรืออยู่
นาน ๆ ก็ได้ ขึ้นกับพื้นฐานบุคลิกภาพและความยืดหยุ่นของแต่ละคน

เมื่อคุณรู้สึกว่าเป็นผู้แพ้ ขอให้ลองคิดดังต่อไปนี้ดูสิ

1. การเป็นผู้แพ้ก็คือยังไม่ได้ชนะเท่านั้นเอง ไม่ใช่เรื่องใหญ่โตอะไรเลย ใครๆ ก็เป็นกัน
ไม่ใช่มีแต่คุณเท่านั้น และการแพ้ก็ไม่ได้แพ้ทุกด้านในชีวิตหรอก คุณคิดมากไป ดูถูกตัวเองมากไป
หรือเปล่า บางอย่างคุณสู้เขาไม่ได้ แต่บางอย่างคุณก็ชนะเขาซะ

2. ให้มองหาข้อดี ๆ ในตัวคุณเองให้ได้แม้ข้อเดียวก็ยังดี คุณอาจสวยแต่หาแฟนหล่อสู้
เพื่อนไม่ได้ แต่คุณก็ฉลาดกว่า ชัยชนะกว่า รวยกว่าก็ได้ นี้ หรืออย่างน้อยคุณก็มีปัญญาที่เริ่มมีสติที่จะ
รู้ตัวว่ามนุษย์ต้องการความสุข คุณก็ต้องการเช่นกัน แล้ว
จะไปคิดเรื่องความทุกข์ทำไมเล่า คิดเรื่องดี ๆ ที่เป็นความสุขดีกว่า

3. เตรียมตัวใหม่เดินเข้าหาจุดเป้าหมาย คราวนี้ให้ใช้ความสามารถอื่น ๆ ในตัวคุณร่วม
ด้วย ใช้ทั้งสติ ปัญญา ความอดทน กำลังใจ มองโลกทางบวก (+) สุขภาพจิตดีมีความยืดหยุ่นได้
มั่นใจตัวเองตามความเป็นจริง ลงมือทำให้เต็มที่ ได้ผลแค่ไหนก็แค่นั้น เก่งมาก – ดีมากแล้ว นึกถึง
ความดีเล็ก ๆ ที่เคยทำในอดีตมาแล้วโดยไม่หวังผลตอบแทน (Basic Goodness) ซึ่งจะทำให้คุณ
ภูมิใจตัวเองตามความเป็นจริงได้ตลอดเวลา ผลตามมาก็คือคุณจะไม่นึกถึงว่าคุณเป็นผู้แพ้หรือผู้ชนะ
ผลออกมาเป็นอย่างไรก็ตามคุณจะนึกถึงแต่ว่าคุณเป็นคนเก่งมาก – ดีมากที่เคยทำความดีมาแล้วและ
ได้ทำเต็มที่แล้ว

4. อธิษฐานให้ถูกวิธี การอธิษฐานไม่ใช่การขอ แต่เป็นการตั้งใจมั่นที่จะทำสิ่งที่ตั้งงามให้
มากขึ้น แล้วคุณก็ลงมือทำในสิ่งที่คุณอธิษฐานให้เต็มความสามารถ คุณจะได้ผลงานของชีวิตที่ดี ๆ
มากขึ้น อย่าอธิษฐานแล้วรอคอยเฉย ๆ นะครับ

5. รักตัวเองและเพื่อนมนุษย์ให้มากขึ้นความรักเป็นน้ำทิพย์ชโลมใจของทุกคน ตรงข้าม
กับความแค้น อาฆาต ผิดหวังที่จะเหมือนน้ำกรดกัดกร่อนใจทั้งตนเองและผู้อื่น ถ้าคุณกำลังเจ็บปวด
จากการกระทำของผู้อื่นหรือจากโรคร้ายที่คุกคามชีวิตก็ให้ ‘ขออภัย’ ทุกคน ทุกอย่างที่ทำให้คุณ
เจ็บปวดด้วย ในแนวคิดทางพุทธศาสนาเชื่อว่าเป็นผลของกรรมในอดีตที่เคยผูกพันกันมา
ขออภัยเสีย แล้วคุณก็ให้อภัยบุคคลหรือสิ่งที่มาทำให้คุณเจ็บปวดด้วย จะได้ไม่เป็นเวรต่อกันอีก
ให้ ‘ขอบคุณ’ สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเกิดขึ้นเพียงแค่นี้ไม่มากกว่านี้ และจะไม่คิดซ้ำ ๆ นะ

การรู้จัก ‘ขอโทษ’ และ ‘ขอบคุณ’ จะทำให้คุณรู้สึกถ่อมตัวได้ รู้สึกตัวเองว่าโชคดีที่ไม่พบเหตุการณ์ที่เลวร้ายกว่าที่เป็นอยู่ แล้วตัดวงจรความคิดซ้ำ ๆ ที่ทำให้ทุกข์ไปได้

คุณจะรู้สึกซาบซึ้งชีวิตตัวเองและผู้อื่น ได้มากขึ้น รักตัวเองและเพื่อนมนุษย์ได้มากขึ้น นั่นแหละใจคุณเริ่มมีพลังแล้ว เป็นพลังทางบวกก็คือ ‘พลังแห่งความรักมนุษย์’ ซึ่งจะทำให้คุณมีความสุขมากขึ้น

เวลาคุณทำอะไรให้คุณจะใส่พลังความรักเพื่อนมนุษย์เข้าไปในทุกกิจกรรมจะทำให้คุณมีความสุข ได้รับความรักตอบแทนและคิดถึงตัวเองน้อยลง ความรู้สึกน้อยใจหรือการเป็นผู้แพ้ก็จะหายไป คุณจะไม่นึกถึงคำว่าผู้แพ้หรือผู้ชนะอีกต่อไป เพราะจุดมุ่งหมายของจิตใจคุณจะไม่ได้อยู่ที่การแสวงหาหรือสะสมสิ่งของหรือแข่งขันเพื่อผลรางวัลแพ้ – ชนะอีกต่อไปแล้วแต่ใจคุณและจุดมุ่งหมายชีวิตของคุณจะอยู่ที่การเสียสละหรือการแบ่งปันให้ผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งจะทำให้คุณไม่มีผลจากการเป็นผู้แพ้ หรือรุกรังจรงจากการแขวนเหรียญตราผู้ชนะเต็มตัวแต่มีใจและกายที่สะอาด รู้สึกร่มเย็น เป็นสุข เป็นประโยชน์ต่อโลกตลอดไปจำไว้นะครับ จุดมุ่งหมายชีวิตจะต้องร่มเย็น เป็นสุข และเป็นประโยชน์เท่านั้น

(ที่มา: รู้จักความรัก HUG แม็กกาซีน หน้า 40 -41)

นักเรียนอ่านสารคดี เรื่อง จิตวิทยารักษาใจ...ผู้แพ้แล้วตอบคำถามข้อ 6- 10

6. คำว่า “ผู้แพ้” ไม่ได้หมายถึงข้อใด
  - ก. คนอกหัก
  - ข. พนักงานไม่ได้เลื่อนตำแหน่ง
  - ค. แม่ค้าขายของขาดทุน
  - ง. ตาแพ้หมากรุก 3 กระดานรวด
7. การแพ้ – ชนะแท้จริงแล้วใครเป็นผู้ตัดสิน
  - ก. ใจของเรา
  - ข. ค่านิยมของสังคม
  - ค. กฎ กติกาของเกมนั้นๆ
  - ง. ไม่มีผู้ตัดสินที่แท้จริง
8. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
  - ก. เพื่อไม่ให้ต้องมีผู้แพ้ต่อไป
  - ข. เพื่อป้องกันการทะเลาะเบาะแว้ง
  - ค. เพื่อให้ผู้อ่านปรับวิถีชีวิตให้พบความสุขที่แท้จริง
  - ง. เพื่อให้สังคมเปลี่ยนค่านิยมไม่วัดค่าของคนที่ความร่ำรวย
9. ข้อความ “อย่าอธิฐานแล้วรอคอยเฉย ๆ” ผู้เขียนต้องการสื่อถึงข้อใด
  - ก. ให้พาคคนที่เรารักมาร่วมอธิฐาน
  - ข. ต้องการให้อธิฐานซ้ำ ๆ อย่างรอเฉย ๆ
  - ค. ต้องการให้นำสิ่งของมาให้ประกอบการอธิฐาน
  - ง. ต้องการให้ตั้งมั่นที่จะทำสิ่งนั้นๆเต็มความสามารถของตน
10. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
  - ก. คำว่า “ขอโทษและขอบคุณ”ช่วยทำให้เราเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน
  - ข. ความเจ็บปวดการกระทำของผู้อื่นให้ถือว่าเป็นผลกรรมในชาติที่แล้ว
  - ค. “พลังแห่งความรักมนุษย์”สร้างขึ้นได้จากตัวเราเอง
  - ง. ให้ยอมรับความจริงว่าเราไม่มีข้อดีเลยแม้แต่ข้อเดียว

เฉลยแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3
การอ่านเชิงวิเคราะห์สารคดี

87

1. ก
2. ข
3. ก
4. ง
5. ก
6. ง
7. ก
8. ค
9. ง
10. ง

แบบทดสอบก่อนเรียน

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

88

*****

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ
2. แบบทดสอบเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบ ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่องคำตอบที่เลือก
3. ห้ามเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

*****

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-2

“ปะการังเป็นแหล่งพักพิงของปลาตัวเล็ก แต่ปัจจุบันถูกพ่อค้าปลาตู้ ทำลายโดยใช้วิธีฉีด พ่นยาสลบไปตามคอปะการังเพื่อจับปลาที่สวยงาม ๆ ไปขาย มีผลทำให้ปะการังตายไปด้วย เมื่อปะการังตาย ปลาเล็กปลาน้อยซึ่งเป็นอาหารของปลาใหญ่ก็ถูกทำลาย ปะการังเปรียบเสมือน หม้อข้าวของชาวประมง การทำลายปะการังจึงเท่ากับเป็นการทุบหม้อข้าวของชาวประมง จำนวนมาก”

1. ใครคือคนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นี้มากที่สุด
  - ก. คนเลี้ยงปลาตู้
  - ข. พ่อค้าปลาตู้
  - ค. ชาวประมง
  - ง. คนไทย
2. จากข้อความข้างต้น ข้อใดคือผลของการ “ทุบหม้อข้าว”
  - ก. ปะการังมีจำนวนน้อยลง
  - ข. ปลาที่สวยงาม ๆ มีจำนวนน้อยลง
  - ค. ปลาเล็กปลาน้อยจำนวนน้อยลง
  - ง. แหล่งทำมาหากินมีจำนวนน้อยลง

อ่านบทสนทนาต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 - 4

“ .....

ในวันเกิดครบรอบ 20 ปีของลูกชาย พ่อจึงพาลูกชายไปดืมเบียร์ที่บาร์แห่งหนึ่ง

พ่อ : นี่ลูก ตอนนี่ลูกก็โตแล้วนะ พ่ออนุญาตให้ดืมเบียร์ได้

ลูก : ครับพ่อ

พ่อ : (ดืมไปได้สัก 4-5 แก้ว พ่อก็พูดขึ้นว่า.....) จำไว้นะลูก เวลาที่เราดืมเบียร์ เราต้องรู้ว่า เวลาไหนเราควรจะหยุดเพื่อไม่ให้เมา

ลูก : แล้วเราจะรู้ได้ยังไงล่ะครับว่าเวลาไหนเราควรจะหยุด

พ่อ : เอ็งนี่ลูก มองไปที่ตรงมุมนั่น ลูกเห็นผู้ชายสองคนที่นั่งอยู่ตรงนั้นมึนๆ ถ้าลูกเห็นเขา สองคนเป็นสีคนเมื่อไร แสดงว่าลูกน่าจะเริ่มเมาแล้วละ เข้าใจมั๊ย

ลูก : เอ... แต่พ่อครับ “โตะมัน นั้นมีผู้ชายนั่งอยู่คนเดียวเองนี่ครับ”

ที่มา : คลายเครียด

3. ใจความสำคัญของบทสนทนานี้คือข้อใด

- ก. พ่อกำลังเมาขณะแนะนำลูก
- ข. อายุ 20 ปี สามารถดืมเบียร์ได้
- ค. ลูกไม่ควรดืมเบียร์เหมือนพ่อ
- ง. พ่อแนะนำลูกว่าให้หยุดดืมเบียร์เมื่อเมา

4. บทสนทนานี้ตรงกับสำนวนในข้อใด

- ก. เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด ประพฤติตามอย่างผู้ใหญ่ย่อมปลอดภัย
- ข. ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง คำหนิผู้อื่นเรื่องใดแล้วตนก็กลับทำในเรื่องนั้นเสียเอง
- ค. แม่ปฐสอนลูกปูให้เดิน แม่ไม่สามารถสอนลูกปูให้เดินตรงได้ トラバドที่แม่ปูยังเดินเป็อยู่
- ง. ไม้อ่อนคัดง่าย ไม้แก่คัดยาก การอบรมสั่งสอนเด็กหรือคนอายุน้อย ย่อมง่ายกว่าการสั่งสอนอบรมคนที่มีอายุมากแล้ว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5 - 6

ซูชิ (ญี่ปุ่น: sushi ซูชิ) หรือ ข้าวปั้นมีหน้า เป็นอาหารญี่ปุ่น ที่ข้าวมีส่วนผสมของน้ำส้มสายชู และกินคู่กับปลา เนื้อ หรือ ของคาวชนิดต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น ซูชิมักจะหมายถึงอาหารที่มีส่วนประกอบของ ซูชิเมะชิ (ข้าวที่ผสมน้ำส้มสายชู) และมีหน้าแบบต่างๆเป็นหน้า ที่นิยมได้แก่ อาหารทะเล ผัก ไข่ เห็ด เนื้อที่นำมาใช้อาจจะเป็นเนื้อดิบ หรือ เนื้อที่ผ่านกระบวนการทำอาหารแล้ว สำหรับในประเทศอื่น และซูชิส่วนใหญ่มักใส่วาซาบิ บนข้าวเพื่อให้ได้ความอร่อยมากยิ่งขึ้น

ซูชิ หมายถึง การรวมกันระหว่างปลากับข้าว ซูชิมีวิวัฒนาการมาเมื่อหลายร้อยปีมาแล้ว ซึ่งเกิดจากความต้องการถนอมอาหารของคนญี่ปุ่น คำว่า "ซูชิ" นิยมหมายถึง นิงิริซูชิ ที่เป็นข้าวมาอัดเป็นก้อนและมีเนื้อปลาวางบนด้านหน้าเท่านั้น

(ที่มา : <http://th.wikipedia.org/wiki/ซูชิ>)

5. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของ “ซูชิ” ได้ถูก

- ก. ซูชิ หมายถึง ข้าวที่ผสมน้ำส้มสายชู
- ข. ซูชิ หมายถึง การรวมกันระหว่างปลากับข้าว
- ค. ซูชิ หมายถึง ข้าวปั้นมีหน้าเป็นอาหารญี่ปุ่น
- ง. ซูชิ หมายถึง ข้าวมาอัดเป็นก้อนและมีเนื้อปลาวางบนด้านหน้า

6. ข้อความข้างต้นได้กล่าวในลักษณะใด

- ก. ประกาศ
- ข. โฆษณา
- ค. ให้ความรู้
- ง. แสดงความคิดเห็น

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 7 - 10

The Hottest

สถาบันทรัพยากรโลกชี้อีก 15 ปี น้ำท่วมหนัก

สถิติจากสถาบันทรัพยากรโลก (WRI) ชี้ว่า ภายใน 15 ปี จะมีผู้ประสบปัญหาน้ำท่วมจากนานาประเทศทั่วโลกเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 50 ล้านคน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ จำนวนประชากรที่มากขึ้น และการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมที่ไม่สมดุล ซึ่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกประมาณปีละ 340 พันล้านปอนด์ โดยธนาคารโลกระบุว่า สถิตินี้จะช่วยให้รัฐบาลคำนึงถึงแนวทางการป้องกันอุทกภัย เพื่อช่วยลดความเสียหายทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น

(ที่มา : ชิวจิต ฉบับ 1 เมษายน 2558 หน้า 11)

7. จากบทความนี้ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้อีก 15 ปี น้ำท่วมหนัก

- ก. สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง
- ข. จำนวนประชากรมากขึ้น
- ค. การพัฒนาเศรษฐกิจ
- ง. การเพิกเฉยของรัฐบาลในการป้องกันอุทกภัย

8. จากบทความนี้มีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. เพื่อให้ความรู้
- ข. เพื่อให้แก้ปัญหา
- ค. เพื่อป้องกันปัญหา
- ง. เพื่อเสนอผลการวิจัย

9. จากบทความนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลชนิดใด

- ก. ข้อคิดเห็น

- ข. ข้อเท็จจริง
  - ค. ข้อเสนอแนะ
  - ง. ข้อวิพากษ์วิจารณ์
10. จากบทความมีประโยชน์ต่อหน่วยงานในข้อใดมากที่สุด
- ก. สถาบันทรัพยากรโลก (WRI)
  - ข. ธนาคารโลก
  - ค. สหประชาชาติ
  - ง. รัฐบาล

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 - 14

วิธีคิดให้ชีวิตมีความสุข

เสียงนาฬิกาปลุกตอนเช้า	แสดงว่าเรายังมีชีวิตอยู่
ชีวิตที่ไร้คู่	แสดงว่าฉันอยู่คนเดียวได้
เดินทางไปทำงานไกล	แสดงว่ายังไม่ตกงาน
มีข้าวกินหนึ่งจาน	แสดงว่าไม่อดตาย
ได้รับคำบ่นจากนาย	แสดงว่าต้องปรับปรุง
อ้วนลงพุง	แสดงว่าต้องลดน้ำหนัก
ได้ยินเสียงจิ้งจกทัก	แสดงว่าหุยังใช้ได้ดี
เสียเวลาอ่านเอกสารนี้	แสดงว่าท่านกำลังจะมีความสุข

(อาทร จันทร์วิมล)

11. บทประพันธ์นี้มีลักษณะคำประพันธ์ในข้อใด
- ก. กลอนเปล่า
  - ข. กลอนสุภาพ
  - ค. กาพย์ยานี 11
  - ง. กาพย์ฉบัง 16
12. จากบทประพันธ์ ข้อใดจับคู่ไม่ถูกต้อง
- ก. เสียงนาฬิกาปลุก: มีชีวิต
  - ข. ที่ทำงานอยู่ไกล: มีงานทำ
  - ค. เจ้านายบ่น: ปรับปรุงการทำงาน

- ง. ชีวิตไร้คู่: ออหัก
13. ผู้แต่งบทประพันธ์นี้กล่าวด้วยความรู้สึกอย่างไร
- ก. ประชดประชัน
- ข. สลดหดหู่
- ค. มีความหวัง
- ง. น้อยอกน้อยใจ
14. ข้อความนี้ให้ข้อคิดคือข้อใด
- ก. การรักษาสุขภาพจะทำให้ชีวิตมีความสุข
- ข. ความอดทนต่อสู้กับความยากลำบากจะทำให้ชีวิตมีความสุข
- ค. มองโลก มองสิ่งต่างๆ รอบตัวในแง่ดีจะทำให้ชีวิตมีความสุข
- ง. ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งดีงามจะทำให้ชีวิตมีความสุข

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15 - 16

<p>กล้วย หาย</p> <p>บ้านฉันอยู่ชอย</p> <p>ชื่อชอยต้นกล้วย</p> <p>ข้างบ้านมีลิง</p> <p>ลิงชอบกินกล้วย</p> <p>ลิงอยู่ในสวน</p> <p>สวนไม่มีกล้วย</p> <p>ก่อนนอนทุกวัน</p> <p>ฉันชอบกินกล้วย</p> <p>ฉันมีเงินใช้</p> <p>ฉันใช้ซื้อกล้วย</p> <p>ซื้อมาหิวใหญ่</p> <p>แขว่นไว้กินกล้วย</p>	<p>เข้าออกทำงาน</p> <p>ทำงานแลกกล้วย</p> <p>กลับมาตอนเย็น</p> <p>ไม่เห็นมีกล้วย</p> <p>ตาลายท้องหิว</p> <p>ฉันหิวหากกล้วย</p> <p>ค้นหาเห็นลิง</p> <p>ลิงถือหวีกล้วย</p> <p>ฉันโมโหลิง</p> <p>เตะลิงแย่งกล้วย</p> <p>โมโหเสียแยะ</p> <p>มีแต่เปลือกกล้วย</p>	<p>ฉันรู้ความจริง</p> <p>ลิงเปล่ากินกล้วย</p> <p>เพื่อนบ้านหลายคน</p> <p>เห็นคนลักกล้วย</p> <p>เป็นคนขูดดิน</p> <p>ไม่ชอบกินกล้วย</p> <p>ลูกเล็กของเขา</p> <p>กินข้าวบดกล้วย</p> <p>เขาเป็นคนจน</p> <p>จนไม่มีกล้วย</p> <p>ลูกเล็กหิวหนัก</p> <p>เขาจึงลักกล้วย</p> <p>(ที่มา: วัฒน์ วรรณขางกูร)</p>
--	---	--

15. ข้าวบดกล้วย คือ ข้อใด
- ข้าวสวยสุกร้อนบดผสมกับเนื้อกล้วยสุกขูดใส่เกลือเล็กน้อย
  - ข้าวต้มร้อน ๆ ผสมกล้วยสุกบดให้เป็นเนื้อเดียวกัน
  - ข้าวเหนียวสุกผสมกล้วยสุกบดให้เป็นเนื้อเดียวกัน
  - ข้าวสารบดผสมกับกล้วยสุกแล้วนำไปต้มให้สุก
16. เรื่อง “กล้วยหาย” มีลักษณะคำประพันธ์ชนิดใด
- กลอนเปล่า
  - กลอนสี่
  - กลอนสุภาพ
  - กาพย์ยานี 11

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17 - 20

ธรรมะสบายๆ ยามบ่ายวันหยุด

“ท่านต้องรู้ว่าคนส่วนมากในโลกนี้เขามีกิเลส คือ ความโลภ โกรธ และหลง ดังนั้น บางทีเขาก็คิดถูกและทำถูก แต่บางทีก็คิดผิดและทำผิด บางทีก็โง่ บางทีก็ฉลาดเพราะฉะนั้นท่านจะต้องให้อภัยเขา ค่อย ๆ พุดกับเขาไม่ตำว่ารุนแรงกับเขา ท่านต้องใช้ปัญญาของท่านเข้าไป สอนเขา ไปชักจูงเขาให้เดินในทางที่ถูกต้อง นี่คือน้ำที่ของผู้มีปัญญาที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับคนโง่ ที่มีอยู่ในโลกนี้เป็นจำนวนมากมายมหาศาล ผลที่ได้รับก็คือท่านจะเป็นคนที่มีจิตใจเยือกเย็นและ นำเอาการพกราบไหว้ของคนทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านจะไม่เป็นทุกข์ร้อนเลยแม้ว่าจะพบเห็น หรือเกี่ยวข้องกับคนมากมายหลายประเภทในโลกนี้อยู่เสมอ”

lungmilg (ลุงเม็ง)

<http://2013.gun.in.th/index.php?topic=37643.415;wap2>

17. ข้อความนี้มีสาระสำคัญตามข้อใด
- คนส่วนมากในโลกนี้เขามีกิเลส
  - ท่านต้องให้อภัยเขา ค่อย ๆ พุดกับเขา
  - ท่านต้องใช้ปัญญาของท่านเข้าไปสอนเขาไปชักจูงเขาให้เดินในทางที่ถูกต้อง
  - ท่านจะเป็นคนที่มีจิตใจเยือกเย็น และนำเอาการพกราบไหว้ของคนทั่วไป

18. ข้อความนี้ใช้กลวิธีอธิบายตามข้อใด
- ก. อธิบายโดยให้คำนิยาม
  - ข. อธิบายโดยใช้ตัวอย่าง
  - ค. อธิบายโดยเหตุและผล
  - ง. อธิบายโดยเหตุและผลโดยให้คำนิยาม
19. จากข้อความนี้การที่เราเกี่ยวข้องกับคนในโลกมากมายจำเป็นจะต้องมีส่วนใดเป็นข้อสำคัญ
- ก. ให้อภัย
  - ข. ใช้ปัญญา
  - ค. มีจิตใจเยือกเย็น
  - ง. คนส่วนมากมีกิเลส
20. ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร
- ก. แนะนำให้เป็นคนมีใจเยือกเย็น
  - ข. สั่งสอนให้รู้จักใช้ปัญญากับคนอื่น ๆ ในโลก
  - ค. ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์
  - ง. โน้มน้าวใจให้กระทำตาม

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 21 - 23

ฮิโรชิมา

เมืองฮิโรชิมาอยู่ห่างจากโอซากาไปทางตะวันตกประมาณ 350 กิโลเมตร เป็นที่รู้จักกันทั่วโลกว่าเป็นเมืองที่ประชาชนได้ประสบภัยจากการโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ หลังจากมีการทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองนี้ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 โดยกองทัพอากาศสหรัฐอเมริกา อนุสาวรีย์และอนุสรณ์สถานรำลึกการทิ้งระเบิดซึ่งอยู่ใจกลางเมืองนั้นเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

ในสมัยเมจิ ฮิโรชิมาเป็นที่ตั้งของกองบัญชาการทหารในระหว่างสงครามญี่ปุ่นกับจีนและญี่ปุ่นกับรัสเซีย และได้พัฒนามาเป็นเมืองทหารพร้อมๆ กับเมืองท่าคูเระซึ่งอยู่ใกล้ๆ เกาะมิยาจิซึ่งอยู่ใกล้ฮิโรชิมา มีศาลเจ้าที่มีชื่อเสียงชื่อว่า ฮิสิคิมิมะจินจะ ศาลเจ้าแห่งหนึ่งเป็นหนึ่งในสถานที่สวยงาม 3 แห่งในประเทศญี่ปุ่นอีกสองแห่งได้แก่ อานาโนะ ฮาจิคาเตะโนเกียวไต และมัตสึชิมะในเซนได

(ที่มา : ประตูลู่ญี่ปุ่น สุนันทา เหล่าจัน)

21. ฮิโรชิมาคืออะไร

- ก. ชื่อเมืองในประเทศญี่ปุ่น
- ข. เกาะในประเทศญี่ปุ่น
- ค. อนุสรณ์สถานสงครามโลกในประเทศญี่ปุ่น
- ง. ศาลเจ้าหนึ่งในสามที่สวยงามในประเทศญี่ปุ่น

22. ฮิโรชิมามีความสำคัญอย่างไร

- ก. เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมาก
- ข. เป็นเมืองที่กองทัพอากาศสหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูในสงครามโลก
- ค. เป็นเมืองที่อยู่ใกล้เกาะมิยาจิ ซึ่งเกาะนี้มีศาลเจ้าที่มีชื่อเสียงชื่อว่า ฮิสิคิมิมะจินจะ
- ง. เป็นเมืองที่ตั้งของกองบัญชาการทหารในระหว่างสงครามญี่ปุ่นกับจีนและญี่ปุ่นกับรัสเซีย

23. จุดมุ่งหมายของผู้เขียนคือข้อใด
- เพื่อเล่าประวัติศาสตร์ประเทศญี่ปุ่น
  - เพื่อเชิญชวนไปท่องเที่ยวศาลเจ้า
  - เพื่อชี้ให้เห็นผลเสียของสงครามโลก
  - เพื่อแนะนำให้ชาวโลกได้รู้จักเมืองอิโรชิมา

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 24 - 25

...เด็กกางร่ม...	
“ฝนคลั่งฟ้าเกรี้ยวกราด	ฝนสาดเม็ดคม
เด็กน้อยกางร่ม	อุ้มเจ้าสามสี
เด็กฝ่าสายฝน	อีกคนขอเช่า
สองคนกางร่ม	แบ่งกันหลบฝน
อีกคนขอเช่า	สามคนกางร่ม
เบียดกันหลบฝน	เฮ้... อีกคนขอเช่า
ยิ้มแฉ่งแจ่มใส	ซื้อไปซื้อมา
<u>เฮฮาเสียงลั่น</u>	<u>เปียกกันทั้งสี่</u>
ไอ้เด็กน้อยเอ๋ย	เป็นห่วงเป็นใย
เพียงกางร่มไว้	ให้เจ้าสามสี
มันร้องเหมียวเหมียว	เหลียวดูหน้านั้นทีหน้านี้ที”
	ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ

24. น้ำเสียงของกวีนิพนธ์บทนี้ คืออะไร
- ขบขัน
  - เอ็นดู
  - เยาะเย้ย
  - ประหลาดใจ
25. “เฮฮาเสียงลั่น เปียกกันทั้งสี่” ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีสาเหตุมาจากข้อใด
- เด็กฝ่าสายฝน อีกคนขอเช่า
  - สองคนกางร่ม แบ่งกันหลบฝน
  - เบียดกันหลบฝน อีกคนขอเช่า
  - เพียงกางร่มไว้ ให้เจ้าสามสี

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 26 - 27

การสำเร็จโทษเจ้านายนั้น พม่าใช้วิธีอย่างเดียวกับไทย คือเอาองค์เจ้านายใส่ถุงแล้วทุบด้วยท่อนจันทน์ วิธีนี้เป็นวิธีที่เก่าแก่โบราณมาก มาร์โคโปลโลฝรั่งเศสชาวอิตาลีที่มายังเอเชียก่อนฝรั่งคนอื่น ๆ เมื่อหลายร้อยปีมาแล้ว ก็บันทึกเรื่องนี้เอาไว้ เหตุที่ต้องเอาท่อนจันทน์สำเร็จโทษ และไม่ใช้ของมีคมนั้นก็อาศัยหลักที่ว่า โลหิตพระเจ้าแผ่นดินหรือเลือดชาติวงศ์นั้นจะตกถึงแผ่นดินไม่ได้ ถุงที่ใส่นั้นใช้ผ้ากำมะหยี่สีแดง เพราะสีแดงเป็นสีของขัตติยะและมีประโยชน์ที่ว่า แม้จะตกพระโลหิตออกมาบ้างก็จะซึมอยู่ในผ้าแดงมองไม่เห็น ในเมืองไทยนั้น ที่ที่จะสำเร็จโทษเจ้านายต้องตัดใบตองปูลงพื้นดินอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันให้แน่นอนยิ่งขึ้น มิให้พระโลหิตตกถึงแผ่นดินได้ และใบตองนั้นได้เป็นผ้าพลาสติกของไทยมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว ส่วนท่อนจันทน์ที่ใช้ “ทุบ” นั้น ความจริงไม่ใช่ท่อนซุงทั้งท่อนแต่เป็นไม้พลองเหลาแล้ว รูปร่างเหมือนไม้ตีเบสบอลของฝรั่ง มีขนาดและน้ำหนักเหวี่ยงได้พอดี อาการที่ “ทุบ” นั้น ก็มีใช้ทุบจนและเป็นแน่ แต่ต้องเลี้ยงให้ได้ตรงคอต่อ ดีที่นั่นแรง ๆ โปกเดียวคอต่อหักก็สวรรคต ทิวคงค สิ้นพระชนม์หรือสิ้นชีพิตักษัยสุดแต่กรณี

(ที่มา: พม่าเสียมเมือง, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

26. จากข้อความใจความสำคัญคือข้อใด

- ก. การสำเร็จโทษเจ้านายของไทย คือเอาองค์เจ้านายใส่ถุงแล้วทุบด้วยท่อนจันทน์
- ข. การสำเร็จโทษเจ้านายของพม่า คือเอาองค์เจ้านายใส่ถุงแล้วทุบด้วยท่อนจันทน์
- ค. การสำเร็จโทษเจ้านายด้วยท่อนจันทน์เก่าแก่โบราณมาก มาร์โคโปลโล ฝรั่งเศสชาวอิตาลี ก็บันทึกเรื่องนี้เอาไว้

ง. ท่อนจันทน์ที่ใช้ “ทุบ” เป็นไม้พลองเหลาแล้วและอาการที่ “ทุบ” ต้องเลี้ยงให้ได้ตรงคอต่อ

27. ข้อความใดต่อไปนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- ก. เมืองไทยที่ที่สำเร็จโทษเจ้านายต้องตัดใบตองปูลงที่พื้นดิน
- ข. ท่อนจันทน์เป็นไม้พลองเหลาแล้ว รูปร่างเหมือนไม้เบสบอลฝรั่ง
- ค. พม่าใช้วิธีเดียวกับไทย คือ เอาองค์เจ้านายใส่ถุงแล้วทุบด้วยท่อนจันทน์
- ง. ถุงผ้าที่ใส่นั้นใช้ผ้ากำมะหยี่สีแดง เพราะถึงแม้จะตกโลหิตออกมาบ้างก็ซึมอยู่ในผ้าแดงมองไม่เห็น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 - 30

“.....”

รุ่ง เป็นเด็กชายไร้เดียงสา ชอบธรรมชาติ มีจิตใจงาม ชอบช่วยเหลือพี่น้อง เพื่อน และสัตว์ วันหนึ่งเด็กชายรุ่งได้ขอให้พ่อพาไปเที่ยวที่สวนดอกกุหลาบที่มีผีเสื้อบินไปมามากมาย เด็กชายรุ่งชอบมาก จึงอยู่ในสวนดอกไม้นี้ได้ทั้งวัน เด็กชายรุ่งได้มองเห็นรังไหมของผีเสื้อตัวอ่อน จึงเฝ้านั่งมองดู ผีเสื้อตัวอ่อนนั้นที่ใช้ความพยายาม เพื่อจะออกมาจากรูเล็ก ๆ ของรังไหมคืบเป็นเวลาหลายชั่วโมง ส่วนหนึ่งของรังผีเสื้อตัวอ่อนได้ออกมาจากรูเล็ก ๆ ของรังไหม แล้วมันก็หยุดร่ากับว่าหมดความพยายาม เด็กชายรุ่งจึงตัดสินใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผีเสื้อตัวอ่อนนั้น โดยการ ใช้กรรไกรตัดส่วนที่เหลือของรังไหมคืบที่ผีเสื้อยังติดอยู่เพื่อให้สามารถออกมาได้ รังของผีเสื้อที่เห็นจะบวมและตัวเล็ก ปีกของมันจะเหี่ยวและยื่นพับเข้าหากัน เด็กชายรุ่งจึงได้เฝ้ามองดูตัวผีเสื้อนี้ต่อไปอีก เพราะคิดว่าในไม่ช้าปีกของผีเสื้อนี้จะใหญ่ขึ้นและขยายออกสามารถที่จะพุงรังบินได้ ผลตามความจริง มิได้เป็นเช่นที่คิด ผีเสื้อตัวนั้นได้คลานไปรอบ ๆ ด้วยรังที่บวมและปีกที่เหี่ยวมันไม่สามารถที่จะบินได้ เด็กชายรุ่ง จึงรีบวิ่งไปหาพ่อ เพื่อเรียกให้มาดู และหาวิธีช่วยเหลือผีเสื้อตัวนั้น

เมื่อพ่อได้มาเห็น และให้เด็กชายรุ่งเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นในที่สุด

พ่อ จึงได้พูดว่า: ลูกเป็นผู้ที่มีจิตใจ เมตตา กรุณา แต่จะต้องมีความเข้าใจด้วยว่า การที่ลูกได้ให้การช่วยเหลือโดยขาดความรู้ จะไม่มีประโยชน์อะไร แต่กลับกลายเป็นโทษ

เด็กชายรุ่งตอบว่า: มันจะให้โทษอย่างไรครับ?

พ่อจึงตอบว่า: ผีเสื้ออ่อน ที่อยู่ในรังไหมคืบ เรียกว่า ดักแด้ รังไหมนี้ จะเป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันอันตรายต่อตัวผีเสื้ออ่อนที่ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่

เด็กชายรุ่ง จึงพูดว่า: ตัวผีเสื้อได้พยายามออกมาจากรังไหม แต่ยังคงติดอยู่ผมจึงช่วยเพียงเล็กน้อย เท่านั้นครับ

พ่อจึงอธิบายต่อว่า: การใช้ความเพียรพยายามออกมาจากรังไหมคืบของผีเสื้อนั้น เปรียบเหมือนวิธีการที่จะให้พลังจากรังไปสู่อีกของผีเสื้อ เมื่อตัวผีเสื้อมีความพร้อมเท่านั้น ที่มันจึงจะออกมาจากรังไหมคืบ แล้วจะบินได้ตามธรรมชาติ

เด็กชายรุ่งตอบว่า: เพราะผมไม่รู้จึงทำเช่นนั้น

เด็กชายรุ่งจึงหันไปที่พ่อพร้อมกับยกมือไหว้ และพูดว่า: ขอขอบคุณพ่อที่อธิบายให้เข้าใจ ครับ และหันไปที่ผีเสื้ออ่อนตัวนั้นพร้อมกับพูดว่า ผีเสื้อตัวน้อย ขอขอบคุณที่ทำให้ได้เกิดการเรียนรู้ และขอโทษด้วยในกับสิ่งที่ได้ทำไป

พ่อจึงพูดว่า : วันนี้ลูกได้เรียนรู้จักตนเอง...ลูกมีจิตใจที่ดีงาม สามารถสร้างความคิด อารมณ์ ความรู้สึกที่ดี ได้ใช้สติปัญญาในการสร้างความเข้าใจ และ ตัดสิน จะเป็นรอยประทับหรืออุปนิสัยที่ดีงามต่อไป เมื่อลูกเจริญเติบโตขึ้น จะเป็นคนดีของสังคม ขอให้ลูกรักษาสิ่งที่ดีๆ นี้ไว้กับตัวลูก และทำให้ผู้อื่นเหมือนลูกด้วยนะ

เด็กชายรุ่งตอบว่า : ครับพ่อ
แล้วพ่อกับลูกจึงเดินทางกลับบ้านพร้อมกันด้วยความเข้าใจ และมีความสุข

รวมรวมโดย ผศ.เสาวนีย์ ก่อวฒนิกุลรังษี
ที่มา <http://www.iamspiritual.com/chai/pp/pupa.html>

28. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อคิดเห็น

- ก. ผีเสื้อตัวนั้นได้กลานไปรอบ ๆ ด้วยร่างที่บวมและปีกที่เหยียน
- ข. การต่อสู้กับอุปสรรคบางครั้ง เป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิต เป็นการสร้างพลังความเข้มแข็งให้มากขึ้น
- ค. เด็กชายรุ่งจึงตัดสินใจที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผีเสื้อตัวอ่อนนั้น โดยการใช้กรรไกรตัดส่วนที่เหลือของรังไหมดิบ
- ง. ผีเสื้ออ่อน ที่อยู่ในรังไหมดิบ เรียกว่า คักแค้ รังไหมนี้ จะเป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันอันตรายต่อตัวผีเสื้ออ่อนที่ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่

29. นักเรียนจะตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอะไร

- ก. ชีวิตผีเสื้อ
  - ข. วงจรชีวิตผีเสื้อ
  - ค. เด็กชายรุ่งกับคักแค้
  - ง. ผีเสื้อตัวอ่อนกับการเรียนรู้
30. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
- ก. การใช้ปัญญาในการสร้างความเข้าใจและตัดสินใจ
  - ข. การพิจารณาให้รอบคอบก่อนลงมือทำ
  - ค. ไม่ควรแทรกแซงธรรมชาติ
  - ง. ผีเสื้อเป็นสัตว์ที่บอบบาง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ค	16. ก
2. ง	17. ค
3. ง	18. ค
4. ค	19. ก
5. ข	20. ข
6. ค	21. ก
7. ง	22. ข
8. ค	23. ง
9. ข	24. ก
10. ง	25. ค
11. ก	26. ข
12. ง	27. ข
13. ค	28. ข
14. ค	29. ค
15. ก	30. ก

แบบทดสอบหลังเรียน

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

*****

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ
2. แบบทดสอบเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบ ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย ✕ ลงในช่องคำตอบที่เลือก
3. ห้ามเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

*****

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-2

“ในรายการสุขภาพทางวิทยุแพทย์ตอบปัญหาผู้ป่วยรายหนึ่ง อายุ 27 ปี มีอาการหูตึง ไปตรวจแล้วไม่พบโรคใด ๆ แพทย์จึงสันนิษฐานว่า อาการหูตึงจากวัยนี้อาจเกิดจากการใช้วิทยุ ประเภทหูฟังมากเกินไป เนื่องจากผู้ป่วยใช้ติดต่อกันมาหลายปี บางครั้งใส่ติดหูจนหลับไป กลุ่มผู้ฟังวัยรุ่นที่ติดวิทยุหูฟังและยังไม่มีอาการใด ๆ ฟังแล้วคิดต่าง ๆ กัน”

1. ใครคือคนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นี้มากที่สุด
  - ก. แพทย์
  - ข. ผู้จัดการรายการวิทยุ
  - ค. ผู้ใช้วิทยุประเภทหูฟัง
  - ง. ผู้ผลิตรายการวิทยุ
2. ข้อใดคือจุดประสงค์สำคัญของการเขียนบทความนี้
  - ก. โรคภัยอาจจะมาจากหลายสาเหตุ
  - ข. ให้ผู้คนระมัดระวังในการใช้หูฟังเป็นประจำ
  - ค. ไม่ควรใช้หูฟังขณะนอนหลับ
  - ง. อายุที่เพิ่มขึ้นมีผลต่อการได้ยิน

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 - 5

“โอมเพียงคุณยายจงหายปวด หลานหลานตามติดประชิดประชัน หมอนวดน้อยสองศรีฝีมือเยี่ยม หญิงชราเมื่อยบ่างแครง่างกาย	มือน้อยน้อยบีบนวดขมิงมัน ช่วยกันบีบนวดคุณทวดยาย ช่วยกันเตรียมขยำพริกคว่ำหงาย เปลี่ยวเปล่าหายได้แน่แท้แม่คุณ”
---	---

3. บทประพันธ์นี้มีลักษณะคำประพันธ์ในข้อใด
  - ก. กลอนสุภาพ
  - ข. กลอนเปล่า
  - ค. โคลงสี่สุภาพ
  - ง. กาพย์ยานี 11
4. “หญิงชราเมื่อยบ่างแครง่างกาย เปลี่ยวเปล่าหายได้แน่แท้แม่คุณ” สอดคล้องกับข้อใด
  - ก. คุณยายทวดยังปวดเมื่อยเหมือนเดิม
  - ข. คุณยายทวดยังปวดเมื่อยน้อยลง
  - ค. คุณยายทวดมีความเปล่าเปลี่ยวในหัวใจ
  - ง. คุณยายทวดมีความสุขที่หลานๆ นวดให้
5. จากบทประพันธ์น่าจะมีตัวละครกี่ตัว
  - ก. 3 ตัวละคร
  - ข. 4 ตัวละคร
  - ค. มากกว่า 4 ตัวละคร
  - ง. รายละเอียดไม่ชัดเจน

อ่านบทสนทนาต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6 – 7

“ .....

ชวานาคคนหนึ่งขับเกวียนเทียมม้าขนพืชผักที่เก็บเกี่ยวได้เพื่อไปขายในเมือง ขณะที่เขากำลังขับเกวียนผ่านสี่แยกแห่งหนึ่งอยู่นั้น ภู ๆ ก็มีรถกระบะวิ่งฝ่าไฟแดงมาชนเข้าเต็ม ๆ จนเขากับม้ากระเด็นไปตกอีกฟากของถนน ชวานาบาดเจ็บส่วนม้าคู่ใจก็บาดเจ็บสาหัสเช่นกัน ไม่นานนักชวานาก็ได้ยินเสียงปืนหนึ่งนัดดังมาจากทางที่ม้าของเขาอยู่แล้วนายอำเภอก็โผล่ออกมาบอกว่า

“ขอโทษด้วยนะครับ ม้าของคุณดูอาการหนักมาก ผมจำเป็นต้องยิงมันทิ้งเพื่อไม่ให้มันทรมานนานไปกว่านี้ ว่าแต่คุณละเป็นยังไงบ้าง”

ชวานาได้ยินดังนั้นก็กัดฟันตอบทั้งที่ตัวเองบาดเจ็บปางตาย

“ผมสบายดีครับ นายอำเภอ”

ที่มา : คลายเครียด ชีวิต

6. ใจความสำคัญของบทสนทนานี้คือข้อใด

- ก. ชวานารอดม้าตาย
- ข. ชวานามีนิสัยโหด
- ค. ชวานาเป็นผู้เคราะห์ร้าย
- ง. ชวานากลับตาย

7. เหตุใดชวานาจึงบอกนายอำเภอว่า “ผมสบายดีครับ”

- ก. ชวานากลับว่าต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับเจ้าของรถกระบะ
- ข. ชวานาไม่อยากไปโรงพยาบาลเพราะกลัวหมอ
- ค. ชวานากลับถูกนายอำเภอยิงเหมือนม้า
- ง. ชวานาเกรงใจนายอำเภอที่ต้องช่วยเหลือเขา

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8-9

แฮมเบอร์เกอร์ (อังกฤษ: hamburger) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า เบอร์เกอร์ (อังกฤษ: burger) เป็นอาหารชนิดหนึ่งที่ถือว่ายู่ในประเภทเดียวกับแซนวิช ประกอบด้วยเนื้อสัตว์ปรุงแล้วที่มีลักษณะเป็นแผ่นสอดใส่อยู่ตรงกลาง อาทิเช่น เนื้อวัว เนื้อหมู เนื้อปลาทอด หรือเป็นเนื้อสัตว์หลายประเภทผสมกัน ประกอบบนล่างด้วยขนมปังแผ่นกลม มีการสอดใส่ด้วยผักชนิดต่าง ๆ เช่น มะเขือเทศ ผักกาดหอม หัวหอมใหญ่ และเครื่องปรุงรสอื่น เช่น มัสตาร์ด มายองเนส ซอส มะเขือเทศ เป็นต้น แฮมเบอร์เกอร์เป็นอาหารที่ได้รับความนิยมและแพร่หลายไปทั่วโลก

แฮมเบอร์เกอร์เป็นอาหารที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก โดยเชื่อกันว่ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศเยอรมัน ตามรากศัพท์คำว่า ฮัมบูร์ก ซึ่งเป็นชื่อเมืองในเยอรมนี ภายหลังจึงมาแพร่หลายยังสหรัฐอเมริกาโดยผู้อพยพชาวเยอรมัน

(ที่มา : <http://th.wikipedia.org/wiki/แฮมเบอร์เกอร์>)

8. แฮมเบอร์เกอร์ คืออะไร

- ก. อาหารที่ทำมาจากแฮมและชีส
- ข. อาหารที่มีเนื้อสัตว์ปรุงเป็นแผ่นประกบด้วยขนมปังแผ่นกลม
- ค. อาหารชนิดหนึ่งที่มีลักษณะเช่นเดียวกับแซนวิช เรียกสั้น ๆ ว่า ฮัมบูร์ก
- ง. อาหารที่เป็นที่นิยมแพร่หลายทั่วโลก มีถิ่นกำเนิดจากสหรัฐอเมริกาและเยอรมัน

9. ข้อใดเป็นการแสดงความคิดเห็น

- ก. แฮมเบอร์เกอร์ เชื่อกันว่ามีถิ่นกำเนิดจากประเทศเยอรมัน
- ข. แฮมเบอร์เกอร์ (hamburger) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า เบอร์เกอร์ (burger)
- ค. แฮมเบอร์เกอร์ แพร่หลายยังสหรัฐอเมริกาโดยผู้อพยพชาวเยอรมัน
- ง. แฮมเบอร์เกอร์ เป็นอาหารชนิดหนึ่งที่ถือว่ายู่ในประเภทเดียวกับแซนวิช

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 10 -12

ไท่เก๊กบำบัดมะเร็ง,หัวใจ

การศึกษาในวารสาร British Journal of Sports Medicine แนะนำว่า การรำไท่เก๊ก เป็นการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้มีอาการไขข้ออักเสบ เนื่องจากช่วยรักษาความเจ็บปวดและแก้ปัญหาอาการข้อติดได้ โดยไท่เก๊กเป็นศิลปะจีนโบราณ เน้นไปที่การสูบลมหายใจและการผ่อนคลาย ผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายช้าๆ ซึ่งยังช่วยพัฒนาสุขภาพปอดให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังได้อีกด้วย นายแพทย์ ดร. ยี่เหวิน เจิน และทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา บอกว่า ไท่เก๊กช่วยรักษาโรคเรื้อรัง 4 ชนิด คือ โรคมะเร็ง โดยเฉพาะมะเร็งเต้านม โรคข้ออักเสบ โรคหัวใจล้มเหลว และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยวงการแพทย์อาจนำกายบริหารชนิดนี้มาเป็นวิธีบำบัดโรคหลาย ๆ ชนิดในอนาคต

(ที่มา : <http://www.cheewajit.com/category/news/page/3/>)

10. จากบทความนี้มีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. เพื่อให้ความรู้
- ข. เพื่อให้แก้ปัญหา
- ค. เพื่อป้องกันปัญหา
- ง. เพื่อเสนอผลการวิจัย

11. จากบทความนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลชนิดใด

- ก. ข้อคิดเห็น
- ข. ข้อเท็จจริง
- ค. ข้อเสนอแนะ
- ง. ข้อวิพากษ์วิจารณ์

12. จากบทความนี้มีประโยชน์ต่อหน่วยงานใดมากที่สุด

- ก. สถาบันวิจัยแห่งชาติ
- ข. กระทรวงวัฒนธรรม
- ค. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ง. กระทรวงสาธารณสุข

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13 -15

วิธีทำให้มีความสุข

ถ้าคุณต้องการความสุขสักหนึ่งชั่วโมง	จงนอน
ถ้าคุณต้องการความสุขสักหนึ่งวัน	จงไปที่ภูเขา
ถ้าคุณต้องการความสุขสักหนึ่งเดือน	จงแต่งงาน
ถ้าคุณต้องการความสุขสักหนึ่งปี	จงหาทางรับมรดก
ถ้าคุณต้องการความสุขตลอดชีวิต	จงลงมือช่วยใครสักคน

(ที่มา : <http://thaimisc.pukpik.com/freewebboard/php/vreply.php?user=kalasin2&topic=355>)

13. บทประพันธ์นี้มีลักษณะคำประพันธ์ในข้อใด

- ก. กลอนเปล่า
- ข. กลอนสุภาพ
- ค. กาพย์ยานี 11
- ง. กาพย์ฉบัง 16

14. จากบทประพันธ์ ข้อใดจับคู่ไม่ถูกต้อง

- ก. ความสุขหนึ่งชั่วโมง : นอน
- ข. ความสุขหนึ่งเดือน : แต่งงาน
- ค. ความสุขหนึ่งปี : เที่ยว
- ง. ความสุขตลอดชีวิต : ให้เขาลงมือทำ

15. ข้อความนี้ให้ข้อคิดคือข้อใด

- ก. ควรช่วยเหลือผู้อื่นจะทำให้เราพบความสุข
- ข. คนเราควรสร้างความสุขให้กับตนเอง
- ค. มองโลก มองสิ่งต่างๆ รอบตัวในแง่ดีจะทำให้ชีวิตมีความสุข
- ง. ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งดีงามจะทำให้ชีวิตมีความสุข

“ผู้ที่แข็งแกร่งคือผู้ที่ยิ้มให้กับความทุกข์ ผู้ที่มีความสุขคือผู้ที่หัวเราะให้กับอุปสรรค ”

(ที่มา :<http://makky.in.th/1903/>)

16. จากข้อความนี้ให้ผู้แต่งต้องการบอกอะไร

- ก. ความสุขมีอยู่รอบตัวเรา
- ข. คนเราควรยิ้มรับกับทุกสิ่ง
- ค. คนเราไม่ควรยอมแพ้ต่ออุปสรรค
- ง. ผู้ที่แข็งแกร่งคือผู้ที่ต่อสู้กับปัญหา

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17-20

กาลเก๋า

บ้านตายายสมัยก่อนนอนไม่หลับ	ไฟชอบดับบ่อยบ่อยใจหงอยเหงา
ตั้งกะตีข้างมุ้งสะท้อนเงา	หมาเจ้ากรรมก็เห่าเราปิดตา
ประตูรั้วเคยมีก็พังหมด	พวกแมวมดมึเท่าไรร่แค่ไต่ขา
เจ้าปลวกสิตัวร้ายเจาะหลังคา	กัดคู้เตียงข้างฝาจนรูพรุน
พื้นกระดานด้านข้างห่างหมด	ตะขาบมดตำราญว้างจันจัน
มุ้งก็ขาดเชือกรัดชุดมุน	พอหน้าฝนนอนลื้นหาอุ่นใจ
ครัวบ้านยายซ่ายสุดอดด้วยผ้า	แมงสาบเกาะแข่งขาขึ้นตอมได้
เล่นหุงข้าวต้มแกงตรงบันได	แม็กก็ไล่เข้าครัวกลัวทุกที
สรรพสิ่งมากมายโอ้ยายเอ๋ย	เปื้อนจิ้งเหลยบ่นไปก็ใช่ที่
ไร้เงินซ่อมเงินแซมหลายแรมปี	แต่สุนัขมีฝักให้หักกิน
ถั่วฝักยาวเข้าโผล่พอเย็นเก็บ	พอบ่ายเหน็บถุงผ้าหากระถินฝัก
กระเจดทอดขอดอยู่บนดิน	โกสั๊กโกสั๊กบ่อปลานิลปลูกระชาย
ลูกฝรั่งขึ้นกดอกเต็มต้น	ที่สุกหล่นยังดีมีบุบสลาย
เปลือกยังหุ้มเนื้อหวานดีจะตาย	เอาเสื่อเช็ดตะสบายอร่อยเพลิน
นึกถึงยามเยาว์วัยใจแสนสุข	เล่นสนุกสนานอยู่นานเนิ่น
คำว่าเด็กแสนดีเสียเหลือเกิน	อยากจะเดินจะวิ่งสุขจริงเอย

ที่มา : กวีเก๋า

<http://www.kawethai.com/board/index.php?topic=5662.0>

17. “กาลเก่า” มีความหมายตรงกับข้อใด
- เรื่องราวในอดีตที่บ้านคุณตาคุณยายที่มีทั้งทุกข์และสุข
  - เรื่องราวในอดีตที่แปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา
  - เรื่องราวความเป็นอยู่ของคนไทยในอดีต
  - เรื่องราวในอดีตจนถึงปัจจุบัน
18. เรื่อง “กาลเก่า” มีลักษณะคำประพันธ์ชนิดใด
- กลอนเปล่า
  - กลอนสี่
  - กลอนสุภาพ
  - กาพย์ยานี 11
19. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของ “นอนไม่หลับ”
ก. สังกะสีข้างมุ้งสะท้อนเงา	หมาเจ้ากรรมก็เห่าเราปิดตา
ข. พวกแมวมดมิมิเท่าไหร่แค่ไต่ขา	เจ้าปลวกกลิตัวร้ายเจาะหลังคา
ค. พื้นกระดานด้านข้างห่างหมดหมด	ตะขาบมดสำราญวิ่งจ้ำจุ่น
ง. ถั่วฝักยาวเข้าโผล่พอเย็นเก็บ	พอบ่ายเหน็บถุงผ้าหาคะถิน
20. จากเรื่อง “กาลเก่า” เราควรนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
- การกลับไปอยู่กับบ้านคุณตาคุณยาย
  - กลับไปซ่อมแซมบ้านให้กับคุณตาคุณยาย
  - จัดการท่องเที่ยว “วิถีชาวบ้าน วิถีแห่งธรรมชาติ”
  - ปรับเปลี่ยนวิถีคิด โดยการมองเห็นคุณค่าของสิ่งรอบตัวแทนการมองหาแต่ข้อบกพร่อง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21-23

ก่อนนอนคืนนี้

“คนที่ชอบแย่งจ่ายเงินก่อน: ไม่ใช่เพราะเขามีเงินมากไป แต่เขาเห็นถึงคุณค่าของมิตรภาพมากกว่าเงินทอง

คนที่มักหยิบยื่นความช่วยเหลือมาให้คุณ: ไม่ใช่เพราะเขาดีดั่งอะไรคุณ แต่เพราะเขามองว่าคุณคือเพื่อนแท้

เวลาทำงาน คนที่ยินดีทำมากกว่าคนอื่น : ไม่ใช่เพราะเขาโง่ แต่เป็นเพราะเขารู้จักหน้าที่และมองถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

ทุกครั้งหลังจากที่ทะเลาะมีปากเสียงกัน คนที่เอ่ยคำขอโทษก่อน : ไม่ใช่เพียงเพราะเขาผิด อาจเพียงแต่เขารู้จักทะนุถนอมคนข้างกายเขา

คนที่มักแชร์ข่าวสารอะไรต่าง ๆ ถึงคุณบ่อย ๆ จนคุณรำคาญ: ไม่ใช่เพราะว่าเขาว่างจนไม่มีอะไรทำ แต่เพราะเขามีคุณอยู่ในใจ

“... อย่าตีค่ามิตรภาพต่ำเกินไป คุณอาจเสียเพื่อนแท้ไปโดยไม่รู้ตัว....”

lungmilg (ลุงมิ่ง)

<http://2013.gun.in.th/index.php?action=printpage;topic=40236.0>

21. ข้อความนี้มีสาระสำคัญตามข้อใด
  - ก. ควรคิดถึงคนอื่นก่อนตัวเอง
  - ข. การให้เป็นทานที่ยิ่งใหญ่
  - ค. อย่าตีค่ามิตรภาพต่ำเกินไป
  - ง. จงเห็นคุณค่าคนข้างตัวคุณ
22. ข้อความนี้เป็นสำนวนโวหารชนิดใด

ก. บรรยายโวหาร	ข. พรรณนาโวหาร
ค. เทศนาโวหาร	ง. อุปมาโวหาร
23. ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร
  - ก. แนะนำให้เป็นคนมีใจเอื้อเฟื้อ
  - ข. เตือนให้คิดด้วยเหตุผล
  - ค. ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์

ง. โน้มน้าวใจให้กระทำตาม

สาธารณรัฐสิงคโปร์

สิงคโปร์ ในช่วงศตวรรษที่ 14 สิงคโปร์อยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรมัชฌาปาหิตแห่งซาวา ต่อมาในต้นศตวรรษที่ 15 ก็อยู่ภายใต้การยึดครองของอาณาจักรสยาม จนถูกประมุขแห่งมะละกาเข้ามาแย่งชิงไป และเมื่อโปรตุเกสเข้ายึดครองมะละกา สิงคโปร์ก็กลายเป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกสในราวปี ค.ศ. 1498 และต่อมาอยู่ภายใต้อิทธิพลของฮอลันดาในช่วงศตวรรษที่ 17

สิงคโปร์เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ปลายสุดแหลมมาลายู เป็นสถานพักสินค้าของพ่อค้าทั่วโลก เดิมชื่อว่า เทมาเล็ก (ทุมาลิก) มีกษัตริย์ปกครอง ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ได้มีเจ้าผู้ครองนครปาเล็มบังเดินทางแสวงหาดินแดนใหม่เพื่อสร้างเมือง แต่เรือก็อับปางลง พระองค์ได้ว่ายน้ำขึ้นฝั่ง แล้วก็เห็นสัตว์ชนิดหนึ่งมีรูปร่างลำตัวสีแดงหัวดำหัวคล้ายสิงโตหน้าอกขาว พระองค์จึงถามคนติดตามว่า สัตว์ตัวนั้นคืออะไรคนติดตามก็ตอบว่ามันคือ สิงโต พระองค์จึงเปลี่ยนชื่อ เทมาเล็กเสียใหม่ว่า สิงหปุระ ต่อมาสิงหปุระก็ได้ตกเป็นของสุลต่านแห่งมะละกา

(ที่มา : <http://www.skyscanner.co.th/news>)

อ่านบทความต่อไป นี้ แล้งตอบคำถาม ข้อ 24 - 26

24. สิงคโปร์มีความสำคัญอย่างไร
- เป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกส
  - เป็นสถานที่พักสินค้าของพ่อค้าทั่วโลก
  - เป็นเมืองขึ้นของฮอลันดา

- ง. เคยอยู่ภายใต้การ
25. ต่อไปอนาคตสิงคโปร์จะเป็นอย่างไร
- ก. เป็นเมืองแห่งการค้าและการลงทุน
- ข. เป็นเมืองขึ้นต่อไป
- ค. เป็นเมืองที่อนุรักษ์สิงโต
- ง. เป็นแหล่งการเรียนรู้
26. ย่อหน้าใดที่กล่าวถึงความสำคัญของสิงคโปร์
- ก. ย่อหน้า 1
- ข. ย่อหน้า 2
- ค. ย่อหน้า 1 และ 2
- ง. ไม่ได้กล่าวถึงใจความสำคัญทั้งสองย่อหน้า

อ่านบทประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 27 - 28

...เด็กล้างจาน...	
“กรุงศรีง ช้อนกระทบจาน	เสียงจานช้อนจาน
สะท้อนสะท้อนกังวานไกล	จานเก่าว่างเปล่าถูกลำเลียงไป
จานใหม่เต็มเปี่ยมถูกลำเลียงมา	คนกินคนเก่าทยอยออกไป
คนกินคนใหม่ทยอยเข้ามา	เศษอาหารจานละนิดละน้อย
ค่อยค่อยสูงขึ้นไปสูงขึ้นไป	กระทั่งกองสูงทะมึนมึนหมึมา
สูงขึ้นไปสูงขึ้นไปถึงฟ้า	จนถึงเมฆแล้วเจ้าเด็กล้างจาน
พอกินไปได้หมื่นแสนล้านปี	โลกนี้ยังมากมีหอรอกอาหาร
<u>จันทร์เอ๋ยจันทร์เจ้า</u>	<u>ข้าไม่ร้องขอข้าวหอรอกจันทร์เจ้า”</u>
	ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ

27. น้ำเสียงของบทประพันธ์บทนี้ คืออะไร
- ก. เสียสติ   ข. ดำหนี   ค. เยาะเย้ย   ง. ประหลาดใจ
28. “จันทร์เอ๋ยจันทร์เจ้า   ข้าไม่ร้องขอข้าวหอรอกจันทร์เจ้า” ข้อความที่ขีดเส้นใต้มีสาเหตุมาจากข้อใด
- ก. จานใหม่เต็มเปี่ยมถูกลำเลียงมา   คนกินคนเก่าทยอยออกไป

ข. สูงขึ้นสูงขึ้นไปถึงฟ้า	จนถึงเมฆแล้วเจ้าเด็กล้างจาน
ค. พอกินไปได้หมื่นแสนล้านปี	โลกนี้ยังมากมีหรรษาอาหาร
ง. ค่อยค่อยสูงขึ้นสูงขึ้น	กระทิงกองสูงทะมึนมีหมา

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29 - 30

ปรับอารมณ์ผู้สมคุณภายใน ๔ นาที

ในช่วงเวลาที่เร่ร่ิบ แต่คุณเกิดปรี๊ดปรอทแตกผลอวินแหวียงคนรอบข้างจนร่างกายเกิดภาวะเครียดก่อนที่ความเครียดจะก่อ โรคอันตราย เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคกระเพาะอาหาร ฯลฯ ลองมาใช้วิธีที่นักจิตบำบัดชาวอเมริกัน ชื่อแคเนียลา เทมเพสตา แนะนำ คือ ใช้ร่างกายเพื่อช่วยในการปรับสมดุลจิตใจภายในเวลาเพียง ๔ นาที ดังนี้

๑. ขยับทั้งตัวแบบอ่อนเครื่อง เมื่อใจหงุดหงิดหรือเคร่งเครียด ภายใน ๑ นาทีแรกให้คุณลองเปลี่ยนอิริยาบถ เช่น ลุกขึ้นยืน จากนั้นให้ขยับกล้ามเนื้อบนใบหน้า โดยทำสีหน้าต่าง ๆ ไปสัก ๓-๔ แบบ สูดหายใจลงวางมือลงบนตำแหน่งเหนือหัวใจเบา ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกตัวและกลับสู่ปัจจุบันขณะอีกครั้ง

๒. ยืมให้ตัวเอง ๓๐ วินาทีต่อมา ขอให้คุณยิ้มหวานๆ ให้ตัวเองในกระจก มีผลวิจัยจากมหาวิทยาลัยแคนซัส สหรัฐอเมริกา ยืนยันว่าการยิ้มช่วยลดอัตราการเต้นของหัวใจและความดันโลหิตลงได้อย่างน่าอัศจรรย์ แม้ในขณะนั้นคุณไม่ได้รู้สึกสดชื่นเพียงพอที่จะยิ้มแต่วิธีนี้ยอมเป็นทางเลือกที่ดีกว่าการทำหน้าบูดจนมีริ้วรอยบนใบหน้า

๓. ทำนั่งช่วยปรับใจ อีก ๒ นาทีครั้งที่เหลือ ให้คุณนั่งหลังตรง งานวิจัยจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา ระบุว่า การนั่งหลังตรงภายใน ๒ นาที ช่วยปรับอารมณ์ได้ เพราะส่งผลต่อฮอร์โมนเทสโทสเตอโรน ซึ่งทำให้รู้สึกมั่นใจขึ้นราว ๒๐ เปอร์เซ็นต์ และลดระดับฮอร์โมนคอร์ติซอลที่ทำให้รู้สึกเครียดได้ราว ๒๕ เปอร์เซ็นต์

เพียงครู่เดียวก็เหมือนได้ “กดปุ่ม” หยุดสารพัดโรคจากความเครียดแล้วละค่ะ....

(ที่มา : นิตยสารชีวจิต ฉบับที่ 369 กุมภาพันธ์ 2557 หน้า 17)

29. จากข้อความ “ปรับอารมณ์ผู้สมคุณภายใน ๔ นาที” ใจความสำคัญคือข้อใด

ก. การปรับอารมณ์ผู้สมคุณช่วยป้องกันโรคอันตรายได้หลายโรค ซึ่งทุกคนทำได้

ข. การปรับอารมณ์เครียดสู่ปกติภายใน 4 นาที โดยปรับเปลี่ยนอิริยาบถ ยืมให้ตนเอง และ

สุดท้ายนั่งหลังตรง

ค. การปรับอารมณ์สู่สมดุลคือการลุกขึ้นยืน จากนั้นให้ขยับกล้ามเนื้อบนใบหน้า โดยทำสีหน้าต่าง ๆ ไปสัก ๓-๔ แบบ

ง. การปรับอารมณ์สู่สมดุลคือการยิ้มหวานๆ ให้ตัวเองในกระจก ๓๐ วินาทีโดยไม่ทำหน้า บูดเขียวเพราะจะมีริ้วรอยบนใบหน้า

30. ข้อความใดต่อไปนี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ก. ยืมช่วยลดอัตราการเต้นของหัวใจและความดันโลหิต

ข. วางมือลงบนตำแหน่งเหนือหัวใจเบาๆ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกตัว

ค. คุณเกิดปรี๊ดปรอทแตกเพลอวินเหวียงคนรอบข้าง

ง. เพียงครู่เดียวก็เหมือนได้ “กดปุ่ม” หยุดสารพัดโรคจากความเครียด

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ค	
2. ข	
3. ก	
4. ง	16. ค
5. ก	17. ก
6. ง	18. ค
7. ค	19. ง
8. ข	20. ง
9. ก	21. ค
10. ก	22. ค
11. ข	23. ข
12. ง	24. ข
13. ก	25. ก
14. ค	26. ข
15. ก	27. ก

28. ก

29. ข

30. ข

แบบวัดเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

ฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับการสอนอ่านแบบ SQ3R จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ

2. ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วแสดงความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง แสดงความคิดเห็นทางขวามือให้ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ3R

ทุกข้อความ ตัวอย่างเช่น

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
0. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนคาดเดาเรื่องที่จะอ่านได้เป็นอย่างดี	✓				
00. การสอนอ่านแบบ SQ3R ทำให้นักเรียนรู้สึกสับสน				✓	

จากตัวอย่าง ข้อ 0. แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าการสอนอ่านแบบ SQ3R นั้นช่วยให้นักเรียนคาดเดาเรื่องที่จะอ่านได้เป็นอย่างดีและ ข้อ 00. แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าการสอนอ่านแบบ SQ3R นั้น ไม่ได้ ทำให้นักเรียนรู้สึกสับสน

3. การตรวจให้คะแนน ตรวจให้คะแนนดังนี้

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) ให้คะแนน 5 ระดับคือ

เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าเป็น	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าเป็น	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าเป็น	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	มีค่าเป็น	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าเป็น	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ (Negative) ให้คะแนน 5 ระดับคือ			
เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าเป็น	1	คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าเป็น	2	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าเป็น	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	มีค่าเป็น	4	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีค่าเป็น	5	คะแนน

ขอขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนคาดเดาเรื่องที่จะอ่านได้เป็นอย่างดี					
2. การสอนอ่านแบบ SQ3R มีลำดับการอ่านจากง่ายไปยาก					
3. การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นสำรวจ (Survey - S) ช่วยให้นักเรียนอ่านสำรวจเรื่องอย่างคร่าว ๆ ได้เป็นอย่างดี					
4. การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นสำรวจ (Survey - S) ช่วยให้นักเรียนเกิดการสังเกตเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี					
5. การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นตั้งคำถาม (Question - Q) ช่วยให้นักเรียนตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี					
6. การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นตั้งคำถาม (Question - Q) ช่วยให้นักเรียนมีจุดมุ่งหมายในขณะที่อ่านเรื่องได้เป็นอย่างดี					
7. การสอนอ่านแบบ SQ3R ขั้นอ่าน (Read - R ₁) ช่วยให้นักเรียนอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ สามารถตอบคำถามที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
8. การสอนอ่านแบบ SQ3R ชั้นเล่า เรื่อง (Recite - R ₂) การพูดเล่าเรื่องด้วย ถ้อยคำของนักเรียนช่วยในการทบทวน ทำให้จดจำเรื่องได้เป็นอย่างดี					
9. การสอนอ่านแบบ SQ3R ชั้นสร้าง โครงเรื่อง/ ทบทวน (Reconstruct / Review - R ₃) การอ่านทบทวนบันทึก ย่อแล้วเขียนสรุปสาระสำคัญช่วยให้ นักเรียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ได้เป็นอย่างดี					
10. การสอนอ่านแบบ SQ3R ไม่ช่วย ให้นักเรียนอ่านได้ดีขึ้นเลย					
11. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้ นักเรียนแยกแยะรายละเอียดของเรื่องที่ อ่านได้เป็นอย่างดี					
12. การสอนอ่านแบบ SQ3R มีขั้นตอน ที่ยุงยาก					
13. การสอนอ่านแบบ SQ3R ทำให้ นักเรียนรู้สึกสับสน					
14. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้ เห็นความสัมพันธ์ (สาเหตุ ผล และผล กระทบ) ของเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี					
15. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นใน การเรียนรู้					
16. การสอนอ่านแบบ SQ3R ทำให้ นักเรียนรู้สึกกังวลขณะอ่านเรื่อง					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
17. การสอนอ่านแบบ SQ3R สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการอ่านหนังสือประกอบการเรียนได้เป็นอย่างดี					
18. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนอ่านทบทวนเรื่องเป็นระยะ ๆ ส่งผลให้ผลการอ่านดีขึ้น					
19. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนมีความรอบคอบการอ่านดีขึ้น					
20. การสอนอ่านแบบ SQ3R ช่วยให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่ได้เป็น อย่างดี มีประสิทธิภาพ					